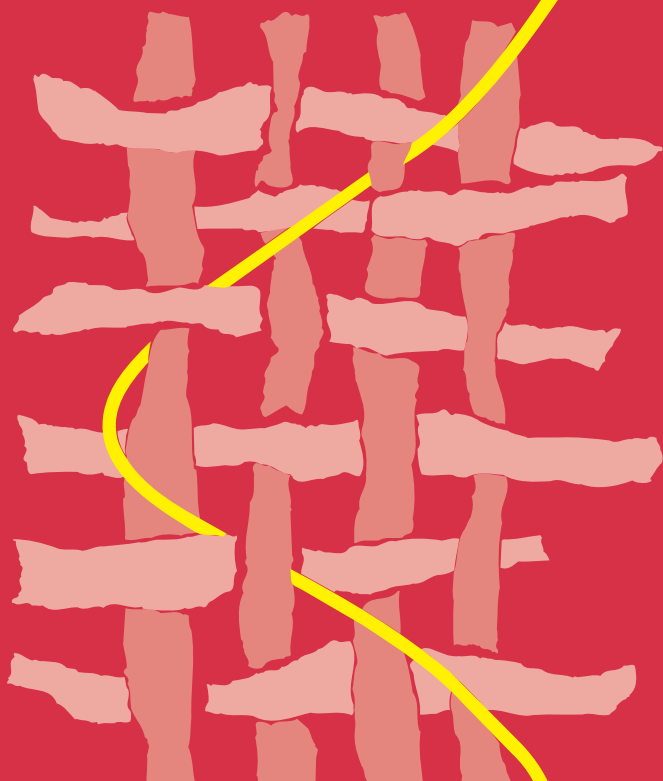

Euroopan oikeusasiamies

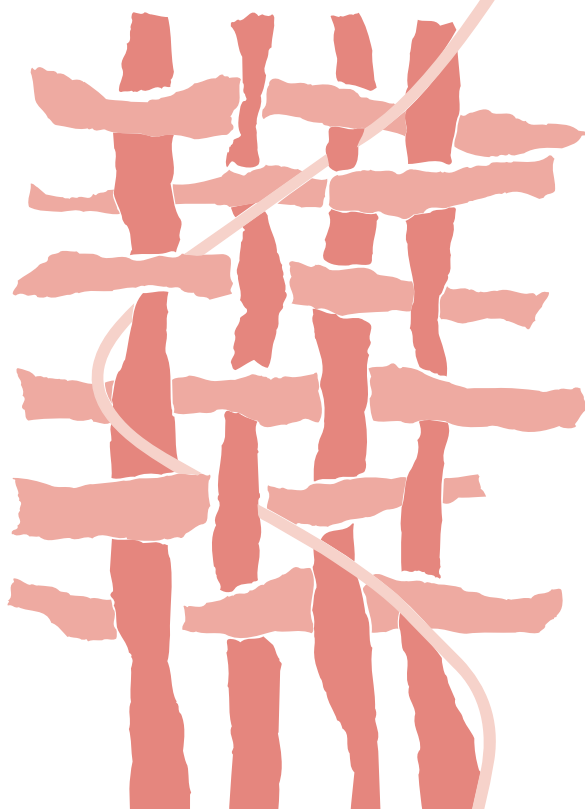
VUOSIKERTOMUS

1997

Euroopan oikeusasiamies

VUOSIKERTOMUS 1997

Strasbourgissa 20. huhtikuuta 1998

José María Gil-Robles Gil-Delgado

Euroopan parlamentin

puhemies

rue Wiertz

B - 1047 Bryssel

Arvoisa puhemies,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 138 e artiklan 1 kohdan sekä oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevas-
ta ohjesäännöstä ja yleisistä ehdoista tehdyn päätöksen 3 artik-
lan 8 kohdan mukaisesti esitän täten vuosikertomukseni 1997.

Jacob Söderman

Euroopan unionin oikeusasiamies

1 EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN ALKUSANAT 11**2 KANTELUT OIKEUSASIAMIEHELLE 15**

2.1 OIKEUSASIAMIEHEN TYÖN OIKEUDELLINEN PERUSTA	15
2.2 KANTELUIDEN KÄSITTELY	17
2.2.1 Euroopan oikeusasiamiehen toimivalta	17
2.2.2 Kanteluiden ottaminen tutkittavaksi	26
2.2.3 Tutkimusten perusteet	28
2.3 KANTELUIDEN TUTKIMINEN	30
2.4 OHJAUS MUIDEN LAITOSTEN PUOLEEN SEKÄ SIIRROT	30
2.5 PÄÄTÖKSET OIKEUSASIAMIEHEN TUTKIMUKSEN JÄLKEEN	31

3 PÄÄTÖKSET TUTKIMUKSEN JÄLKEEN 33

3.1 EI HALLINNOLLISTA EPÄKOHTAA	33
3.1.1 Euroopan parlamentti	33
Päätös tehtävistä vapauttamisesta henkilöstösääntöjen 41 artiklan nojalla	33
Valituksen käsittely	35
3.1.2 Euroopan parlamentti, Euroopan komissio, tilintarkastustuomioistuin, alueiden komitea sekä talous- ja sosiaalikomitea	38
Actio popularis -kantelu: palvelukseenottokilpailujen ikäraajat	38
3.1.3 Euroopan unionin neuvosto	41
Palvelukseen ottaminen: kilpailusta sulkeminen	41
3.1.4 Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan komissio	42
Syrjintä avoimissa kilpailuissa	42
Palvelukseen ottaminen: työkokemuksen arviointi ja vastaamisen laiminlyönti . .	45
3.1.5 Euroopan komissio	49
Harjoittelijoiden valinta: pääsy "siniseen kirjaan"	49
Kieltäytyminen hyväksymästä Norsunluurannikolta peräisin olevaa EUR 1 -todistusta	50
Palvelukseen ottaminen: suullinen valintamenettely	55
Vapaa liikkuminen: komissiolle esitettyjen valitusten käsittely	56
Väliaikaisen toimihenkilön ottaminen palvelukseen	64
Sopimuksen päättymisen	66
Komission asetuksen tulkinta	69

Varhaiseläkkeellä olevien henkilöiden oikeus liikkua vapaasti	72
Palvelukseen ottaminen: kilpailuun osallistujilta vaadittu koulutustaso	75
Tarjouspyyntö: menettely	78
Phare-alihankintasopimuksen irtisanominen: komission vastuu	80
Evätty oikeus tutustua asiakirjaan	84
Väitetty viivästys tuen maksamisessa	86
Tiedonsaantipyynnön käsittely komission edustustossa	91
Sopimus Algeriassa annettavasta teknisestä avusta	94
Kolmannesta maasta saadun tutkintotodistuksen tunnustamisen laiminlyönti	97
Tutkintotodistuksen tunnustaminen: valituksen käsittely komissiossa	101
Hankkeen rahoittaminen MED-URBS-ohjelman mukaisesti	104
Komission edustuston kohtelu	106
Väliaikaisten työntekijöiden palvelukseen otto	107
Euroopan radionavigointijärjestelmät: täytäntöönpanon laiminlyönti	108
Maatalous: ruisjauhon toimittamista koskevat tarjoukset	110
Valittaminen päätöksestä olla pidentämättä yliopistojen välistä ohjelmaa	111
Henkilöstö: ylimääräisen palkan maksaminen	113
Kehitys yhteistyö: trooppisia sademetsiä koskevan budjettikohdan mukaisia varoja koskeva hakemus	116
Valitukseen vastaamisen väitetty laiminlyönti	117
Henkilöstö: hallinnon maksama korvaus	118
Palvelukseen ottaminen: varallaololuettelon merkityn henkilön oikeudet	119
Komission virkamiehen jättäminen ylentämättä	122
Henkilöstö: sananvapaus	125
Autojen tuonti toiseen jäsenvaltioon: komissiolle tehdyn valituksen käsittely	129
Palvelukseen ottaminen: avoimesta kilpailusta sulkeminen	131
Komissiolle tehdyn valituksen käsittely	133
Alv-vapautus tarjotuista palveluisra komission kanssa sopimuksen tehneelle taholle	135
Palvelukseen ottaminen: varallaololuettelon voimassaolon päätyminen	137
Asiantuntijoille maksettavien korvausten verotus	138
Sopimuksen saajien valinta tarjouskilpailussa	141
Kiistanalainen palvelukseen ottaminen	142
Copernicus-ohjelman puiteissa esitetyn hakemuksen hylkääminen	145
Italialaisista passeista perittävää vuotuista veroa koskeva komission tutkimus	146
Tarjouksen hylkääminen	148
Tarjouspyynnön ratkaisumenettely Pakistanissa	151
Kiista virkamiehen palkkaluokituksesta	153
Kieltäminen osallistumasta kilpailuun	156

3.1.6	Tuomioistuin	159
	Palvelukseen ottaminen: hakijoiden valintaperusteet avoimessa kilpailussa . . .	159
3.2	KANTELIJA LUOPUI KANTELUSTA	162
3.2.1	Euroopan komissio	162
	Vastauksen viipyminen valituksen tekijöille.	162
	Palvelukseen ottaminen: virheelliset tiedot	162
	Polkumyynnin vastaiset maksut	163
	Tutkimus: kieltäytyminen antamasta tietoja.	163
3.3	ASIAN KÄSITTELY LOPETETTIIN MUISTA SYISTÄ	164
3.3.1	Euroopan parlamentti	164
	Parlamentin suorittama irtisanominen	164
3.3.2	Euroopan parlamentti ja Euroopan komissio	164
	Yhteisön veron pidättäminen freelance-tulkeilta	164
3.3.3	Euroopan komissio	165
	Espanjan viranomaisten kieltäytyminen kansanterveyden alan tutkintojen tunnustamisesta	165
	Väitetty syrjintä kokeessa	167
	Henkilöstö: paikallisen työntekijän eläkeoikeudet	167
3.3.4	Tilintarkastustuomioistuin	168
	Hyväksyttävyyys: aikarajan ylittäminen	168
3.4	TOIMIELIN SOPI ASIAN	168
3.4.1	Euroopan parlamentti	168
	Palvelukseen ottaminen: kielisyryntä	168
	Sulkeminen tarjouskilpailusta.	169
	Harjoittelijoille maksettavat summat	170
	Ilmoittaminen Euroopan parlamentille esitetyn vetoomuksen vastaanottamisesta	171
3.4.2	Neuvosto	172
	Oikeus- ja sisäministerien neuvoston esityslistaluonnosten säilyttäminen	172
3.4.3	Euroopan komissio	174
	Jättäminen vastaamatta kirjeisiin	174
	Jättäminen vastaamatta kirjeisiin	177
	Sosiaaliturvamaksuihin liittyviä esteitä koskevan valituksen käsittely	177
	Rikkomismenettelyjä koskevien asiakirjojen julkistaminen	179
	Jättämättä vastaamatta kirjeisiin	180
	Henkilöiden vapaa liikkuminen: komissiolle tehdyn valituksen käsittely	181
	Tiedonsaantipyyntö	182
	Kirjeeseen vastaamisen laiminlyönti	183

3.4.4	Euroopan lääkearvointivirasto (EMA)	183
	Eläinten lääkkeiden kirjaaminen EMEAn luetteloon	183
3.5	SOVINTORATKAISUT	184
3.5.1	Euroopan komissio	184
	Palvelukseen ottaminen: kilpailuissa menestyneiden hakijoiden nimien ja pistemäärien julkistaminen	184
	Palkan maksamisen ja matkakulujen korvaamisen viivyminen	190
	Käännöspalvelujen maksun viivästyminen	192
3.6	OIKEUSASIAMIEHEN KRIITTINEN HUOMAUTUS	194
3.6.1	Euroopan komissio	194
	Riittävien tarkastusten suorittamisen laiminlyönti ennen BRE-edustajan nimittämistä	194
	Komission toimenpiteet portugalilaisten tullivirkailijoiden auttamiseksi sisämarkkinoiden voimaantulon jälkeen	199
	Palvelukseen ottaminen: perusteettomat ja suhteettomat toimenpiteet hakijaa vastaan	203
	Riittämätön tiedotus ulkopuoliselle henkilökunnalle sen asemasta	206
	Vastuu yhteisön rahoittamista hankkeista: "LIFE"-ohjelma	211
	Maksujen ja korvausten suorittamisen viivästyminen ja jättäminen vastaamatta kirjeisiin	213
	Väite direktiivin rikkomisesta: komissiolle jätetyn valituksen käsittely	216
	Komission vastuu "välittäjänä toimivista järjestöistä"	218
	Palvelukseen ottaminen: arviointiperusteet ja tarkastajien nimien ilmoittaminen	224
	Palvelukseen ottaminen: menettelyt avoimessa kilpailussa	228
	Palvelukseen ottaminen: hakijalle annettavat tiedot	231
	Eväty oikeus tutustua asiakirjoihin	233
	Palvelukseen ottaminen: valitus valintalautakunnan päätöksestä	235
	Tutkintotodistuksen tunnustaminen: valituksen epäasianmukainen käsittely	237
	Konsultin valinta TACIS-hankkeen toteutukseen	240
	Henkilöstö: asiantuntijan virheellinen luokittelu	243
	Terveydentilaa koskevan vaihtolovelvollisuuden jättäminen kunnioittamatta	246
	Avoimuuden puute kilpailun järjestämisen yhteydessä	249
	Kilpailun järjestämistä koskeva arvostelu	253
	Lääkärikulujen korvaaminen	258
3.7	TUTKIMUKSET OIKEUSASIAMIEHEN OMASTA ALOITTEESTA	259
	Kilpailun järjestäminen	259
	Komission hallintomenettelyt sen käsitellessä valituksia jäsenvaltioiden syyllistymisestä yhteisön lain rikkomiseen	261

4 SUHTEET EUROOPAN PARLAMENTTIIN, NEUVOSTOON JA KOMISSIOON 265**4.1 EUROOPAN PARLAMENTTI JA VETOOMUSVALIOKUNTA 265****4.2 EUROOPAN KOMISSIO 267****4.3 EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO 268****5 SUHTEET KANSALLISIIN OIKEUSASIAMIEHIIN JA VASTAAVIIN ELIMIIN 269****5.1 YHTEYSVERKOSTO 269****5.2 YHTEISTYÖ KANTELUIDEN KÄSITTELYSSÄ 270****5.3 YHTEISTYÖ ALUEELLISTEN OIKEUSASIAMIEHEN JA VASTAAVIEN ELINTEN KANSSA 271****5.4 EUROOPAN KANSALLISTEN OIKEUSASIAMIEHEN TAPAAMINEN 272****6 TIEDOTUSTOIMINTA 275****6.1 MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT VUONNA 1997 276****6.2 KONFERENSSIT JA TAPAAMISET 278****6.3 MUUT TAPAHTUMAT 289****6.4 JULKAISUT 294****6.5 SUHTEET TIEDOTUSVÄLINEISIIN 295****LIITTEET 297****A. TILASTOTIETOJA EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMINNASTA VUONNA 1997 297****B. OIKEUSASIAMIEHEN TALOUSARVIO 302****C. OIKEUSASIAMIEHEN HENKILÖSTÖ 304**

1 EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN ALKUSANAT

Tämä on Euroopan oikeusasiamiehen kolmas vuosikertomus - kuitenkin vasta toinen, joka kattaa kokonaisen toimintavuoden. Virasto on vielä kehittymässä, mutta vuonna 1997 pystyimme jo käynnistämään enemmän tutkimuksia oikeusasiamiehen omasta aloitteesta, saattamaan useampia tapauksia perusteltuun päätökseen ja saavuttamaan kantelijoiden kannalta suotuisampia tuloksia. Onnistuimme pääsemään sovintoratkaisuun kolmessa tapauksessa, ja ensimmäinen erityiskertomus esitettiin Euroopan parlamentille.

Vuonna 1997 vihimme käyttöön Strasbourgin päätoimipaikkamme pienimuotoisessa juhlatilaisuudessa ja saatoimme avata toimiston Brysselissä. Hyväksyin täytäntöönpanoa koskevat säännökset oikeusasiamiehen ohjesäännön 14 artiklan mukaisesti. Lisäksi jäsenvaltioiden kansallisten oikeusasiamiehen virastojen ja vastaavien elinten kanssa luotiin yhteyshenkilöverkosto.

TIEDOTTAMINEN KANSALAISILLE HEIDÄN KANTELUIKUEDESTAAN

Toimikauteni alusta 1. syyskuuta 1995 olen omistanut huomattavan osan ajastani tiedotukselle: Euroopan kansalaisille on välitetty tietoa heidän oikeudestaan kannella oikeusasiamiehelle sekä siitä, milloin oikeusasiamiehelle voi kannella, ja siitä, miten kantelu tehdään. Edistääkseni kansalaisten mahdollisuuksia saada tietoa olen ollut säännöllisesti yhteydessä ja yhteistyössä kansallisten oikeusasiamiesten virastojen ja vastaavien elinten sekä Euroopan parlamentin tiedotustoimistojen ja Euroopan komission edustustojen kanssa jäsenvaltioissa. Kaikista näistä on saatavilla tiedotusaineistoamme, muun muassa lomake, jolla kantelun voi tehdä. Yhteistyö kaikkien näiden elinten kanssa on ollut koko ajan myönteistä.

Voidaksemme tarjota kansalaisille tietoa nopeammin ja tehokkaammin olemme lisäksi avanneet omat kotisivumme Internetiin parlamentin kotisivujen yhteyteen. Annamme sivuillamme yleistietoa kantelu-oikeudesta ja toiminnastamme. Olemme myös välittäneet Euroopan lehdistölle tietoa yleisesti kiinnostavista päätöksistä tai aloitteista sekä esitelleet oikeusasiamiehen työtä lukuisissa erikoislehdissä.

Olen vierailut unionin jäsenvaltioissa tehdäkseni oikeusasiamiehen työtä paremmin tunnetuksi. Vain Portugalissa en ole vielä vierailut, mutta aion

vierailla siellä huhtikuussa 1998. Vierailu järjestetään yhteistyössä Lissabonissa toimivan Euroopan parlamentin tiedotustoimiston sekä Portugalin kansallisen oikeusasiamiehen kanssa.

Kun suhteutetaan oikeusasiamiehelle tulleiden kanteluiden määrä kunkin jäsenvaltion väkilukuun, saadaan karkea kuva siitä, miten tiedotuskampanja on onnistunut (katso liite A). Maiden välillä on selviä eroja. Jos ei oteta huomioon Belgiaa, Luxemburgia ja Suomea (kussakin näistä kanteluiden määrälle on oma selityksensä), näyttää siltä, että pienistä maista Irlannissa Euroopan oikeusasiamies tunnetaan hyvin, kun taas Itävallasta ja Ruotsista kanteluita on tullut vähemmän. Mitä tulee suuriin maihin, tiedotuskampanja on onnistunut paremmin Espanjassa ja Ranskassa kuin Saksassa ja Italiassa.

Vuonna 1997 oikeusasiamiehelle tehtiin 1181 uutta kantelua. Tämä merkitsee 40 prosentin kasvua kanteluiden määrään vuonna 1996. Myös niiden kanteluiden määrä, jotka on voitu ottaa tutkittavaksi, on kasvanut, vaikkakin selvästi hitaammin.

Tiedotuksen alalla on edelleen paljon tehtävää. Oletan, että Euroopan parlamentilla ja vetoamusvaliokunnalla on samoja ongelmia tiedon välittämässä vetoamuksen tekemisestä. Erona on se, että suhteellisen rajoitetun toimivaltani vuoksi - se rajoittuu yhteisön toimielimiin ja laitoksiin - minun on yleisen kampanjoinnin sijasta keskityttävä tavoittamaan ne, joilla saattaa olla todellista syytä valittaa Euroopan hallinnosta. Vuoden 1998 kuluessa oikeusasiamiehen tiedotuskampanjan kohteena ovat kansalaiset ja elimet, jotka ovat tekemisissä Euroopan yhteisön hallinnon kanssa. Paneudumme tiiviimmin siihen, miten Internetiä voidaan käyttää sekä suorassa kanssakäymisessä kansalaisten kanssa että välittämään eurooppalaisille tiedotustoimistoille ja järjestöille tietoa oikeudesta kannella oikeusasiamiehelle. Näyttää myös olevan tärkeää keskittyä enemmän alueelliselle tasolle niissä jäsenvaltioissa, joissa rakenne on hajautetumpi. Tiedotustoimintamme yhteydessä olisi myös välitettävä tietoa kansalaisten oikeudesta esittää vetoamuksia Euroopan parlamentille.

AVOIMUUTTA KOSKEVAT ALOITTEET

Perustamissopimuksen 138 e artikla antaa oikeusasiamiehelle mahdollisuuden käynnistää tutkimuksia joko omasta aloitteestaan tai kanteluiden perusteella. Olen toimivaltani puitteissa käyttänyt valtuuksiani tehdä tutkimuksia omasta aloitteestani pyrkiessäni edistämään avoimuutta ja käynnistänyt kolme tutkimusta asioissa, joissa kanteluiden määrä viittasi siihen, että kansalaiset ovat yleisesti tyytymättömiä.

Vuonna 1997 käynnistettiin ja saatettiin päätökseen tutkimus, joka koski Euroopan komission menettelyitä, kun se käsittelee kansalaisten valituksia yhteisön lain rikkomuksista, joihin jäsenvaltiot syyllistyvät. Tutkimus on esitetty tässä kertomuksessa (katso jäljempää luku 3). Parlamentti piti tutkimusta tervetulleena päätöslauselmassaan, joka koski komission neljäntoista vuosikertomusta yhteisön oikeuden soveltamisen valvonnasta (*esittelijä* Astrid THORS).

Toinen tutkimus, jonka tarkoituksena on avoimuuden edistäminen, koskee menettelyitä, joita yhteisön toimielimet käyttävät palvelukseen oton yhteydessä. Tämä tutkimus käynnistettiin marraskuussa 1997, ja se jatkuu edelleen.

Lisäksi käynnistin kesäkuussa 1996 omasta aloitteestani tutkimuksen asiakirjojen julkisuudesta. Esitin 14:lle yhteisön toimielimelle ja laitokselle 20. joulukuuta 1996 suositusluonnoksia, joiden mukaan niiden pitäisi antaa ja asettaa yleisön saataville asiakirjojen julkisuutta koskevat säännöt. Suositusluonnokset ja niiden perustelut esitettiin yksityiskohtaisesti vuoden 1996 vuosikertomuksessa.

Toimielinten ja laitosten reaktioita suositusluonnoksiin käsitellään oikeusasiamiehen erityiskertomuksessa Euroopan parlamentille. Esitin sen puhemies Gil-Roblesille 15. joulukuuta 1997. Koska kyseessä on ensimmäinen Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön mukainen erityiskertomus, ehdotin että sitä käsiteltäisiin samanlaisessa menettelyssä kuin vuosikertomusta.

Jotta suhtautuminen oikeusasiamiehen työhön olisi taatusti yhdenmukaista ja tehokasta, olisi äärimmäisen tärkeää, että se Euroopan parlamentin valiokunta, joka vastaa suhteista oikeusasiamieheen, käsittelee myös kaikki kertomukset, joita oikeusasiamies ohjesääntönsä mukaisesti parlamentille esittää. Jos jokin kertomus edellyttää erityisasiantuntemusta, tämä voidaan luonnollisesti hankkia sopivalla tavalla, kuten pyytämällä lausunto toiselta valiokunnalta. Sekaannusten välttämiseksi olisi avuksi, jos parlamentti harkitsisi työjärjestykseensä täsmennystä, jolla määritellään, miten oikeusasiamiehen vuosi- ja erityiskertomuksia käsitellään.

TYÖN TULOKSET

Kunakin oikeusasiamiehen viraston toimintavuotena on tähän mennessä saavutettu kansalaisten kannalta myönteisempiä tuloksia. Tänä vuonna toimielinten sopimien tapausten määrä on lisääntynyt, ja on päästy ensimmäisiin sovintoratkaisuihin. Vielä parempiin tuloksiin on päästävänä tulevana vuonna, jotta tuloksia voidaan pitää tyydyttävinä. Brysselin toimisto on

avuksi sellaisissa aikaavievissä tehtävissä kuin asiakirjojen tutkiminen ja neuvottelemine sovintoratkaisuista. Hyvää hallintotapaa koskevien menettelysääntöjen hyväksyminen ja julkaiseminen varmasti nostaisi toimielinten hallintokäytäntöjen laatua ja parantaisi niiden suhteita Euroopan kansalaisiin.

Vaikka virasto on pystynyt tekemään nopeasti päätöksen siitä, voidaanko uudet kantelut ottaa tutkittavaksi, sekä ohjaamaan kantelijat tarvittaessa muiden toimivaltaisten toimielinten puoleen ja vaikka se on pystynyt käsittelemään huomattavasti enemmän tutkittavaksi hyväksytyjä kanteluita ja käynnistämään useampia tutkimuksia omasta aloitteesta, joidenkin tutkittavaksi otettavien kanteluiden käsittely on viivästynyt.

Tavoitteena olisi oltava, että kantelun edellyttämät tutkimukset suoritetaan ja kansalaiselle ilmoitetaan tuloksesta vuoden kuluessa, jolleivät erityiset syyt vaadi pitempää tutkimusta. Vuoden 1997 lopussa tätä tavoitetta ei ollut saavutettu noin 30 tapauksessa. Tämä johtuu osaksi siitä, että toiminnan käynnistäminen vaati odotettua enemmän hallinnollista työtä, mutta myös siitä, että henkilöstöä tarvitaan selkeästi lisää. Lisähenkilöstön tarvetta korostavat myös uudet vastuualueet, joita Amsterdamin sopimus merkitsee Euroopan oikeusasiamiehelle. Toivon, että tähän vastataan riittävästi vuosien 1999 ja 2000 talousarviomenettelyissä.

Päätöslauselmassaan oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta 1996 Euroopan parlamentti toi esiin tarpeen määritellä "hallinnollinen epäkohta". Sitouduin vastaamaan tähän, ja tämän vuosikertomuksen toisessa luvussa esitetään määritelmä, jossa otetaan huomioon jäsenvaltioiden kansallisten oikeusasiamiesten ja vastaavien elinten kokemukset.

Yhteistyöhenkinen ja myönteinen ilmapiiri, johon olen viitannut aikaisemmissa vuosikertomuksissani, on jatkunut vuonna 1997 ja toivon, että Euroopan kansalaiset voivat nauttia avoimemmasta ja inhimillisemmästä eurooppalaisesta hallinnosta.

Jacob Söderman

2 KANTELUT OIKEUSASIAMIEHELLE

Euroopan oikeusasiamiehen tärkein tehtävä on tutkia kanteluita hallinnollisista epäkohdista yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Mahdolliset hallinnolliset epäkohdat tulevat oikeusasiamiehen tietoon pääasiassa Euroopan kansalaisten tekemien kantelujen välityksellä. Oikeusasiamiehellä on myös mahdollisuus suorittaa tutkimuksia omasta aloitteestaan.

Kaikki Euroopan kansalaiset tai jäsenvaltioissa asuvat kolmannen maan kansalaiset voivat kannella oikeusasiamiehelle. Kannella voivat myös yritykset, yhdistykset ja muut elimet, joilla on rekisteröity toimipaikka unionissa. Kantelun voi tehdä oikeusasiamiehelle joko suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenen välityksellä.

Oikeusasiamiehelle tehtyjen kanteluiden käsittely on julkista, jollei kantelija pyydä luottamuksellista käsittelyä. On tärkeää, että oikeusasiamies toimii mahdollisimman avoimesti, jotta Euroopan kansalaiset voivat seurata ja ymmärtää hänen työtään, sekä ollakseen hyvänä esimerkkinä muille.

Vuonna 1997 oikeusasiamies tutki 1 412 tapausta. 1 181 näistä oli uusia vuonna 1997 tulleita kanteluita. Yksittäiset kansalaiset olivat lähettäneet näistä 1 067, yhdistykset 57 ja yritykset 38. Euroopan parlamentin jäsenet välittivät 17 kantelua. 227 tapausta siirtyi vuodelta 1996. Oikeusasiamies käynnisti myös omasta aloitteestaan neljä tutkimusta.

Kuten oikeusasiamiehen vuosikertomuksessa 1995 todettiin, vetoamusvaliokunta ja oikeusasiamies ovat sopineet kantelujen ja vetoamusten keskinäisistä siirroista tarvittaessa. Vuoden 1997 kuluessa 2 vetoamusta siirrettiin vetoamuksen tekijän suostumuksella oikeusasiamiehelle käsiteltäviksi kanteluita. Kantelun tekijän suostumuksella 13 kantelua siirrettiin Euroopan parlamentille käsiteltäviksi vetoamuksina. Lisäksi 86 tapauksessa oikeusasiamies kehotti kantelun tekijää esittämään vetoamuksen Euroopan parlamentille (katso liite A, Tilastotietoja).

2.1 OIKEUSASIAMIEHEN TYÖN OIKEUDELLINEN PERUSTA

Oikeusasiamies hoitaa tehtäviään Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 138 e artiklan ja oikeusasiamiehen ohjesäännön mukaisesti¹.

¹ Euroopan parlamentin päätös 94/262 oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista, tehty 9. maaliskuuta 1994, EYVL L 113, 1994, s. 15.

Ohjesäännön 14 artiklassa määrätään täytäntöönpanoa koskevien säännösten hyväksymisestä. Koska Euroopan oikeusasiamiehen viraston toiminnasta oli vuonna 1996 kokemuksia vasta rajoitetusti, täytäntöönpanosäännökset annettiin aluksi suuntaa-antavina ja väliaikaisina 4. syyskuuta 1996. Oikeusasiamies ilmoitti tuolloin Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnalle ja työjärjestysvaliokunnalle, että hän oli omaksunut täytäntöönpanosäännökset väliaikaisina ja suuntaa-antavina ja että muodolliset ja pysyvät täytäntöönpanosäännökset annettaisiin vuoden 1997 kuluessa.

Oikeusasiamies antoi 16. lokakuuta 1997 muodolliset ja pysyvät täytäntöönpanosäännökset, jotka tulivat voimaan 1. tammikuuta 1998. Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnalle ja työjärjestysvaliokunnalle tiedotettiin lopullisten säännösten omaksumisesta. Täytäntöönpanosäännösten teksti julkaistiin kaikilla virallisilla kielillä oikeusasiamiehen verkkosivuilla (<http://www.euro-ombudsman-eu.int>). Teksti on myös saatavilla oikeusasiamiehen virastosta. *Virallisessa lehdessä* julkaistiin ilmoitus, jossa tiedotettiin täytäntöönpanosäännösten omaksumisen ja julkaisemisen yksityiskohdista.

Täytäntöönpanosäännökset koskevat oikeusasiamiehen viraston sisäistä toimintaa. Jotta ne muodostaisivat kansalaisten kannalta ymmärrettävän ja hyödyllisen asiakirjan, ne käsittävät myös jonkin verran muita toimielimiä ja laitoksia koskevaa aineistoa, joka sisältyy jo oikeusasiamiehen ohjesääntöön.

Täytäntöönpanosäännösten 13 artiklassa tarkistetaan ja kootaan yhteen määräykset, jotka koskevat Euroopan oikeusasiamiehen hallussa olevien asiakirjojen julkisuutta. Aikaisemmin määräykset kanteluihin liittyvien asiakirjojen julkisuudesta sisältyivät suuntaa-antaviin täytäntöönpanosäännöksiin, kun taas muiden asiakirjojen julkisuutta koskevat määräykset sisältyivät oikeusasiamiehen 24. maaliskuuta 1997 tekemään erilliseen päätökseen.

Vuoden 1997 kuluessa parlamentin työjärjestysvaliokunta esitti tarkistuksia työjärjestyksen 161 artiklaan (*esittelijä* Brian CROWLEY). Oikeusasiamies osallistui valiokunnan kokoukseen 24. syyskuuta, jolloin keskusteltiin ehdotetuista tarkistuksista. Työjärjestysvaliokunnan kokouksessa 4. marraskuuta 1997 hyväksyttiin yksimielisesti mietintö parlamentin työjärjestyksen 161 artiklan tarkistamisesta. Se ei tullut parlamentin täysistuntokäsittelyyn vuonna 1997.

Euroopan parlamentin työjärjestys ei sisällä erityisiä määräyksiä siitä, miten parlamentti käsittelee Euroopan oikeusasiamiehen vuosi- ja eri-

tyiskertomuksia. Jos tällaisia määräyksiä pidetään tarpeellisina, oikeusasiamies esittää mielellään tätä koskevan ehdotuksen työjärjestyksen 161 artiklan 1 kohdan nojalla.

2.2 KANTELUIDEN KÄSITTELY

Kaikki oikeusasiamiehelle tulevat kantelut rekisteröidään ja niiden lähettäjälle ilmoitetaan kantelun vastaanotosta. Vastaanottoilmoituksessa kantelijalle kerrotaan kantelun käsittelymenettelystä, ja siinä kerrotaan kantelua käsittelevän lakimiehen nimi ja puhelinnumero. Seuraavaksi tutkitaan, kuuluuko kantelu oikeusasiamiehen toimivallan piiriin.

2.2.1 EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMIVALTA

Oikeusasiamiehen toimivalta on määritelty EY:n perustamissopimuksen 138 e artiklassa. Sen mukaan hänellä on valtuudet ottaa vastaan kanteluita unionin kansalaisilta sekä niiltä luonnollisilta henkilöiltä tai oikeushenkilöiltä, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa. Kantelut voivat koskea yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmenneitä hallinnollisia epäkohtia, lukuun ottamatta yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä. Kantelu ei siten kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan, jos

- 1 kantelija ei ole henkilö, jolla on oikeus tehdä kantelu,
- 2 kantelu ei koske yhteisön toimielintä tai laitosta,
- 3 kantelu koskee yhteisön tuomioistuimen ja yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä, *tai*
- 4 kantelu ei koske mahdollista hallinnollista epäkohtaa.

Kenellä on oikeus kannella?

Yhdysvalloissa asuva Turkin kansalainen kanteli oikeusasiamiehelle tavasta, jolla Euroopan komissio oli käsitellyt Turkin hakemusta liittyä Euroopan unionin jäseneksi.

Koska kantelu tuli henkilöltä, joka ei ollut unionin kansalainen eikä asunut unionin jäsenvaltiossa, se ei kuulunut oikeusasiamiehen toimivallan piiriin.

Oikeusasiamies ehdotti kantelijalle, että tämä kääntyisi suoraan asiasta vastaavan komission jäsenen puoleen, ja ilmoitti tälle osoitteen, johon tämä voisi kirjoittaa.

(Kantelu 1017/97/OV)

Marokon kansalainen kirjoitti oikeusasiamiehelle marokkolaisesta osoitteesta ja kanteli siitä, että hänet oli karkotettu Ranskasta ilman oikeuskäsittelyä sen jälkeen, kun Pariisin poliisiviranomaiset olivat peruuttaneet hänen oleskelulupansa.

Koska kantelu tuli henkilöltä, joka ei ollut unionin kansalainen eikä asunut unionin jäsenvaltiossa, se ei kuulunut oikeusasiamiehen toimivallan piiriin.

Oikeusasiamies tiedotti kantelijalle yleisesti edellytyksistä, joiden vallitessa asiaa voitaisiin käsitellä Euroopan ihmisoikeuskomissiossa.

Huomaa: Vaikka kantelija olisikin edelleen oleskellut Ranskassa, kantelu ei kuitenkaan olisi kuulunut oikeusasiamiehen toimivallan piiriin, koska se ei koskenut yhteisön toimielintä tai laitosta.

(Kantelu 978/97/XD)

Esimerkkejä kanteluista, jotka eivät koske yhteisön toimielintä tai laitosta

Yhdistyneen kuningaskunnan kansalainen haki yritystoiminnan edistämiskeskukselta (BIS) tukea yrityksen käynnistämistä varten. Hän kanteli oikeusasiamiehelle siitä, että hakemus ei ollut johtanut tulokseen, koska keskus oli sen käsittelyn yhteydessä syyllistynyt epäsäännönmukaisuuksiin.

BIS, jota vastaan kantelu tehtiin, on osa Euroopan yritys- ja innovaatioverkostoa, joka koostuu erilaisista yritystoimintakeskuksista eri puolilla yhteisöä. Yhteisö tukee näiden keskusten perustamista ja kehittämistä sekä taloudellisesti että teknisellä avulla. Itse keskuksat perustuvat kuitenkin paikallisviranomaisten, kauppakamareiden, ammattikuntia edustavien järjestöjen, ammattijärjestöjen, rahoituslaitosten, yliopistojen, tutkimuskeskusten, yritysten ja vastaavien paikallisten eturyhmien kaltaisten elinten julkiseen ja yksityiseen kumppanuuteen. Komissio ei ole edustettuna niiden hallintoelimissä.

Oikeusasiamies ilmoitti siksi kantelijalle, että Euroopan yritys- ja innovaatioverkoston yrityskeskukset eivät ole yhteisön toimielimiä tai laitoksia.

(Kantelu 947/97/HMA)

Euroopan molekyylibiologian laboratorion entinen työntekijä kanteli oikeusasiamiehelle laboratorion. Kantelija väitti, että häntä oli kohdeltu huonosti ja ahdisteltu, ja että hän oli loukkaantunut, koska työpaikan turvallisuustoimet olivat puutteelliset.

Laboratorio perustettiin Euroopan molekyylibiologiakonferenssin yhteyteen. Siihen kuuluu tällä hetkellä 16 valtiota. Sopimuksen laboratorion perustamisesta allekirjoitti vuonna 1973 alun perin kymmenen valtiota: Alankomaat, Israel, Italia, Itävalta, Ranska, Ruotsi, Saksan liittotasavalta, Sveitsi, Tanska ja Yhdistynyt kuningaskunta. Siten laboratoriota ei ollut perustettu yhteisön perustamissopimuksilla tai yhteisöjen antamilla säädöksillä, eikä yhteisö vastannut sen rahoituksesta.

Oikeusasiamies ilmoitti siksi kantelijalle, että laboratorio ei ole yhteisön toimielin tai laitos.

(Kantelu 374/15.01.96/MV/UK/PD)

Euroopan komission virkamies kanteli oikeusasiamiehelle Woluwen Eurooppa-koulusta Brysselissä.

Kantelu päätöksiä, jotka luokkaneuvosto ja koulun kurinpitoneuvosto olivat tehneet ja jotka koskivat hänen poikaansa. Kantelija väitti, että oppilaalla tai vanhemmilla ei ollut puolustautumisoikeutta. Hän arvosteli myös Eurooppa-koulun valitusjärjestelmää ja väitti, että oli epäoikeudenmukaista, että luokkaneuvosto käsitteli päätöksistä, jotka oli tehty sen omasta päätöksestä.

Oikeusasiamies päätti, että kantelu ei kuulunut hänen toimivaltansa piiriin, koska se ei koskenut yhteisön toimielintä tai laitosta. Vaikka komissiolla oli jossain määrin yleistä vastuuta, koska se oli edustettuna koulujen johtokunnissa ja vastasi suuresta osasta budjettia, sitä ei voitu pitää vastuussa sisäiseen hallintoon liittyvistä kysymyksistä.

(Kantelu 989/97/OV)

Toinen oikeusasiamiehen toimivaltaa koskeva kysymys nousi esiin, kun käsiteltiin kuutta neuvostoa vastaan tehtyä kantelua, jotka brittiläinen toimittaja Tony BUNYAN oli esittänyt hallituksista riippumattoman "Statewatch"-järjestön puolesta marras- ja joulukuussa 1996. Kantelut koskivat neuvoston vastauksia BUNYANin pyyntöihin saada tutustua "kolmannen pilarin" toimintaa koskeviin asiakirjojen. ("Kolmas pilari" on epävi-

rallinen termi, jota käytetään viitattaessa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston mukaiseen oikeus- ja sisäasiain yhteistyöhön).

Kun oikeusasiamies oli päättänyt, että kuusi kantelua kuuluivat hänen toimivaltaansa ja että tutkimukselle oli perusteita, hän välitti ne neuvostolle tammikuussa 1997. Maaliskuussa 1997 neuvosto lähetti vastauksen, jossa kiistettiin oikeusasiamiehen olevan toimivaltainen käsittelemään näitä kanteluita.

Oikeusasiamies kirjoitti neuvostolle 15. huhtikuuta 1997 ja vahvisti alkuperäisen päätöksensä, jonka mukaan kantelut kuuluivat hänen toimivaltaan, ja uudisti lausuntopyyntönsä kantelujen asiasisällöstä. Neuvosto noudatti oikeusasiamiehen pyyntöä 20. kesäkuuta 1997.¹

Neuvoston väite, että oikeusasiamies ei ollut toimivaltainen käsittelemään Bunyanin kanteluita, perustui ilmeisesti kahteen olettamukseen:

1 oikeusasiamiehen toimivalta ei ulotu neuvoston toimiin kolmannen pilarin puitteissa,

2 kyseisten kantelujen aiheena olivat neuvoston toimet kolmannen pilarin puitteissa.

Kun oikeusasiamies vahvisti aikaisemman päätöksensä, jonka mukaan hän oli toimivaltainen käsittelemään kanteluita, hän totesi, että jälkimmäinen olettamus oli virheellinen. Siksi hänen ei tarvinnut ottaa kantaa ensimmäiseen olettamukseen.

Oikeusasiamies muistutti, että kantelut koskivat sitä, miten neuvosto vastasi asiakirjapyyntöihin. Pyyntö oli tehty sen päätöksen² mukaisesti, jonka neuvosto on tehnyt oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin, ja neuvosto väitti soveltaneensa tuota päätöstä pyyntöjen käsittelyssä. Neuvoston päätös oikeudesta tutustua asiakirjoihin tehtiin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 151 artiklan mukaisesti. Tuomioistuin vahvisti tuomiossaan asiassa *Alankomaat vastaan neuvosto*,³ että päätöksellä on yhteisön lakia koskevana kysymyksenä oikeudellisia vaikutuksia kolmansia osapuolia kohtaan.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tulkitsi ja sovelsi päätöstä asiassa *Carvel ja Guardian Newspapers vastaan neuvosto*.⁴ Tämä asia koski

¹ Yhden Bunyanin kantelun käsittely lopetettiin vuonna 1997 toimielimen sovittua asiasta (katso jäljempää luvusta 3 jakso "Oikeus- ja sisäministerien neuvoston esityslistaluonnosten säilyttäminen"). Vuoden 1997 lopussa oikeusasiamies tutki edelleen muita viittä kantelua.

² Päätös 93/731/EY, EYVL L 340/43, 1993.

³ Asia C-58/94, päätös 30. huhtikuuta

⁴ Asia T-194/94, tuomio 19. lokakuuta 1995.

muun muassa oikeutta tutustua asiakirjoihin, jotka liittyivät neuvoston toimintaan kolmannen pilarin puitteissa.

Kun otetaan huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen L artiklassa määrätyt tuomioistuimen toimivallan rajoitukset, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei olisi ollut toimivaltainen käsittelemään *Carvel*-asian tätä näkökohtaa, jos kolmannen pilarin mukaisia toimia koskevien neuvoston asiakirjojen julkisuus olisi itse kuulunut kolmannen pilarin piiriin. Tuomioistuin kuitenkin oli toimivaltainen asiassa.

Oikeudesta tutustua asiakirjoihin tehdyn neuvoston päätöksen oikea tulkinta ja soveltaminen on sen vuoksi yhteisön lain piiriin kuuluva asia eikä kolmannen pilarin puitteissa käsiteltävä asia, vaikka kyseiset asiakirjat koskisivatkin kolmannen pilarin mukaisia toimia.

MIKÄ ON HALLINNOLLISEN EPÄKOHTA

Päätöslauselmassaan oikeusasiamiehen vuoden 1996 vuosikertomuksesta Euroopan parlamentti kannusti oikeusasiamiestä hyödyntämään täysipainoisesti hänelle perustamissopimussopimuksissa annettua toimivaltaa tutkia yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa ilmeneviä hallinnollisia epäkohtia.

Päätöslauselmassa viitattiin tässä yhteydessä myös tarpeeseen määritellä selkeästi, mitä tarkoittaa hallinnollinen epäkohta.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa ei määritellä hallinnollista epäkohtaa. Parlamentin annettua edellä mainitun päätöslauselmansa oikeusasiamies päätti siksi pyrkiä esittämään täsmällisemmän määritelmän vuoden 1997 vuosikertomuksessaan.

Oikeusasiamiehen vuosikertomuksessa vuodelta 1995 hallinnollinen epäkohta määritellään seuraavasti:

Epäkohdasta on selvästikin kyse, jos yhteisön toimielin tai laitos ei toimi perustamissopimusten ja sitä sitovien yhteisön säädösten mukaisesti tai se ei noudata yhteisön tuomioistuimen tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen luoman lainsäädännön periaatteita.

Euroopan oikeusasiamiehen on esimerkiksi otettava huomioon artiklan F vaatimus sopimuksessa Euroopan unionista. Sen mukaan yhteisön toimielinten ja laitosten on pidettävä arvossa perusoikeuksia.

Huonoa hallintoa ovat monet muutkin asiat, esimerkiksi:

- *hallinnolliset epäkohdat*
- *laiminlyönnit*
- *toimivallan ylitys, harkintavallan väärinkäyttö*
- *huolimattomuus*
- *menettelyvirheet*
- *epäoikeudenmukainen menettely*
- *virheet toiminnassa tai epäpätevyys*
- *syrjintä*
- *tarpeettomat viivästykset*
- *tiedon puute tai kieltäytyminen antamasta sitä.*

Luettelo ei ole tarkoitettu tyhjentäväksi. Kansallisten oikeusasiamiesten kokemukset osoittavat, että on parempi olla pyrkimättä mahdollisten epäkohtien joustamattomaan määrittelyyn. Termin avoin luonne onkin yksi niistä seikoista, jotka erottavat oikeusasiamiehen aseman tuomarin asemasta.

Johonkin epäkohdan raja on kuitenkin vedettävä. Tutkittavaksi ei oteta kanteluita päätöksistä, jotka ovat luonteeltaan pikemmin poliittisia kuin hallinnollisia; näitä ovat esimerkiksi kantelut Euroopan parlamentin tai sen elinten poliittisesta toiminnasta, kuten vetoamusvaliokunnan päätöksistä. Oikeusasiamiehen tehtäviin ei myöskään kuulu tutkia yhteisöjen säädösten, kuten asetusten ja direktiivien, sisällöllisiä ansioita.

Tämä hallinnollisen epäkohdan määritelmä hyväksyttiin mietinnössä, jonka Euroopan parlamentti antoi oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta 1995. Se hyväksyttiin myös Euroopan kansallisten oikeusasiamiesten kokouksessa syyskuussa 1997.

Jotta tätä määritelmää voitaisiin täydentää, kansallisia oikeusasiamiehiä ja vastaavia elimiä pyydettiin ilmoittamaan Euroopan oikeusasiamiehelle, mitä hallinnollisella epäkohdalla ymmärretään heidän jäsenvaltioissaan.

Saaduista vastauksista käy ilmi, että määritelmä on pohjimmiltaan seuraava:

Hallinnollisesta epäkohdasta on kyse, kun julkinen elin ei toimi sitä sitovan määräyksen tai periaatteen mukaisesti.

Pari huomautusta on tarpeen tämän määritelmän johdosta.

Ensinnäkin joidenkin oikeusasiamiesten toimivaltaa on nimenomaisesti rajoitettu tehtävistä säätävässä kansallisessa laissa. Esimerkiksi Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusasiamiestä (*Parliamentary Commissioner for Administration*) koskevassa lainsäädännössä säädetään, että hän ei normaalisti käsittele kanteluita, jos oikeussuojakeinon käyttö on mahdollista.¹ Oikeusasiamies luonnollisesti rajoittaa hallinnollisia epäkohtia koskevia tutkimuksiaan tämän mukaisesti. Tällaiset rajoitukset eivät kuitenkaan ole osa "hallinnollisen epäkohdan" normaalia merkitystä, koska muutoin niitä ei tarvitsisi mainita erikseen. Siten esimerkiksi Tanskan oikeusasiamiehen virasto, joka toimi inspiraation lähteenä Euroopan oikeusasiamiehen virastoa luotaessa, ei tunne mitään tällaisia rajoituksia, ja Euroopan neuvosto määritelmän mukaan oikeusasiamiehen rooliin kuuluu, että hän tarkastelee jälkikäteen hallinnollisten toimenpiteiden lainmukaisuutta.²

Toiseksi erityiset määräykset ja periaatteet, jotka sitovat julkisia elimiä, vaihtelevat kulloisenkin maan valtiosääntö-, oikeus- ja hallintopuitteiden mukaisesti. Määräykset ja periaatteet eivät myöskään ole staattisia. Ne muuttuvat ja kehittyvät lainsäätäjän, tuomioistuinten, oikeusasiamiehen ja itse hallinnon työn myötä.

Siksi voisi olla avuksi lisätä joitakin lisähuomautuksia niistä säännöistä ja periaatteista, jotka ovat sitovia Euroopan yhteisön yhteydessä.

OIKEUSVALTIOPERIAATE

Laki on lähtökohtana kaikkien niiden Euroopan unionin toimielinten ja laitosten työlle, jotka on perustettu perustamissopimuksilla tai niiden mukaisesti. Kuten tuomioistuimien on monessa yhteydessä korostanut, Euroopan yhteisö on oikeudellinen yhteisö. Kun Euroopan oikeusasiamies siten tutkii, onko yhteisön toimielin tai laitos toiminut sitä sitovien määräysten ja periaatteiden mukaisesti, hänen ensimmäinen ja olennainen tehtävänsä on väistämättä todeta, onko se toiminut lainmukaisesti. Tätä tehtävää suorittaessaan oikeusasiamies pitää aina mielessään sen, että tuomioistuimien on ylin auktoriteetti yhteisön lain merkityksen ja tulkinnan osalta, kuten oikeusasiamiehen vuosikertomuksessa 1995 todettiin. Oikeusasiamies ei EY:n perustamissopimuksen 138 e artiklan mukaisesti

¹ Parliamentary Commissioner Act 1967, osasto 5 (2).

² *The Administration and You: a handbook*, 1996 s. 44.

myöskään voi suorittaa tutkimuksia, kun epäilyksenalaisia seikkoja käsitellään tai on käsitelty oikeudenkäynnissä.

Jotkut Euroopan oikeusasiamiehelle osoitetut kantelut nostavat esiin kansalliseen lainsäädäntöön liittyviä kysymyksiä. Erityisesti silloin, kun kantelu koskee kantelijan ja yhteisön toimielimen välistä sopimussuhdetta, sopimukseen sovelletaan kyseisen kansallisen lain säännöksiä.

Monissa jäsenvaltioissa oikeusasiamies ei käsittele sopimuskiistoja joko niiden yleisten ominaisuuksien vuoksi, joita tällaisilla sopimuksilla onkansallisen lain mukaan, tai siksi, että oikeusasiamiehen toimivallasta säättävässä laissa nimenomaisesti suljetaan sopimusasiat toimivallan ulkopuolelle. Kuten vuosikertomuksessa 1995 todettiin, Euroopan oikeusasiamiehen tehtävänä on osaksi vähentää oikeudenkäynneistä syntyvää työtä edistämällä sovintoratkaisuja ja tekemällä suosituksia, jotka tekevät oikeuskäsittelyn tarpeettomaksi. Euroopan oikeusasiamies käsittelee siksi kanteluja, jotka koskevat sopimussuhteisiin liittyviä hallinnollisia epäkohtia.

Hän ei kuitenkaan pyri määrittelemään, onko jompikumpi osapuoli rikkonut sopimusta. Tätä kysymystä voitaisiin käsitellä tehokkaasti ainoastaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla olisi mahdollisuus kuulla osapuolten argumentit kyseisestä kansallisesta lainsäädännöstä ja arvioida mahdollisista asiakysymyksistä esitettyjä ristiriitaisia todisteita. On kuitenkin hyvän hallintotavan mukaista, että jos julkinen viranomainen joutuu yksityisen osapuolen kanssa kiistaan sopimuksesta, sen pitäisi aina pystyä esittämään oikeusasiamiehelle johdonmukainen selvitys toimintansa oikeudellisista perusteista ja selvittämään, miksi se pitää sopimukseen liittyvää kantaansa perusteltuna.

HYVÄN HALLINTOTAVAN SÄÄNNÖT JA PERIAATTEET

Se, mitä hyvä tai huono hallinto käytännössä merkitsee, on tavallisesti määritelty ja konkretisoitu tapauksien pohjalta. Asiaa voidaan selvittää myös antamalla säädös tai menettelysäännöt, jotka koskevat hyvää hallintotapaa, kuten on tehty monissa jäsenvaltioissa. Vetoamusvaliokunnan toimintaa vuosina 1996 - 1997 käsitelleen mietinnön esittelijä, Euroopan parlamentin jäsen Roy PERRY¹ on tehnyt merkittävän aloitteen, kun hän ehdotti, että yhteisön toimielimille ja laitoksille laadittaisiin säännöt siitä, mitä on hyvä hallintotapa. Euroopan komission pääsihteerin ilmoitti oikeusasiamiehelle kokouksessa Strasbourgissa 21. lokakuuta

¹ A4-0190/97.

1997, että komissio on ryhtynyt laatimaan tällaisia virkamiehiinsä sovellettavia sääntöjä.

Tällaisia aloitteita on pidettävä erittäin tervetulleina. Hyvän hallintotavan säännöt julkaistussa muodossa antaisivat virkamiehille tietoa siitä, millaista palvelua heidän olisi annettava kansalaisille, ja kansalaisille tietoa siitä, mitä he voivat odottaa. Ne parantaisivat siten sekä hallintotyön laatua että suhteita kansalaisiin.

Euroopan oikeusasiamiehen virasto on siksi toiminut komission pääsihteerin apuna valmistelutyössä ja toimittanut tietoja ja esimerkkejä jäsenvaltioista saaduista kokemuksista sekä kommentoinut luonnostelun alkuvaiheessa noudatettuja periaatteita. Oikeusasiamies toimitti pääsihteerille erityisesti Tanskan lain julkishallinnosta (1985) ja Suomen hallintomenettelylain (1982), jotka molemmat sisältävät yksityiskohtaisia säännöksiä menettelyistä, kuten vastausten perusteleminen, oikeudesta tulla kuulluksi ja velvollisuudesta antaa tietoa muutoksenhausta.

Oikeusasiamies toimitti pääsihteerille kopiot myös Portugalin hallintomenettelymääräyksistä (1991) sekä hallinnon ja yleisön suhteita koskevasta tuoreesta ranskalaisesta lakiluonnoksesta, joka sisältää säännöksiä vastaanottoilmoituksesta, velvollisuudesta välittää kirjeenvaihto toimivaltaiselle yksikölle, vastausten määräajoista sekä oikeudesta esittää kirjallisia ja suullisia huomautuksia ennen päätöstä. Lisäksi hän toimitti lausunnon periaatteista, jotka sisältyvät Yhdistyneen kuningaskunnan "Citizen's Charter" -asiakirjaan, sekä Irlannin ja Hongkongin oikeusasiamiesten laatiman luettelon hyvän hallintotavan piirteistä sekä muuta aiheeseen liittyvää aineistoa.

HALLINNOLLISEN EPÄKOHDAN RAJAT

Vuosikertomuksen tämän jakson päätteeksi voi olla eduksi selvittää hallinnollisen epäkohdan rajat ensinnä hallinnollisen harkintavallan käytön ja toiseksi parlamentin poliittisen työn suhteen.

Kun yhteisön toimielin tai laitos hoitaa sille perustamissopimuksissa tai niiden mukaisesti annettuja tehtäviä, sillä voi olla lailliset valtuudet valita kahdesta tai useammasta toimintamallista. Jos komissio esimerkiksi katsoo, että jäsenvaltio ei ole täyttänyt sille EY:n perustamissopimuksen mukaan kuuluvaa velvollisuutta, se voi tarvittavien menettelyvaiheiden jälkeen viedä asian tuomioistuimeen perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti. Tämä on harkintavaltaa, ja komissiota ei siksi voida vaatia käynnistämään rikkomismenettelyä tuomioistuimessa.

Oikeusasiamies ei pyri kyseenalaistamaan harkinnanvaraisia hallinnollisia päätöksiä, jos kyseinen toimielin tai laitos on toiminut sillä laillisesti olevien valtuuksien mukaisesti. Näitä valtuuksia rajoittaa yleisesti tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka mukaan hallinnollisten viranomaisten on esimerkiksi toimittava johdonmukaisesti ja hyvässä uskossa, vältettävä syrjintää, noudatettava suhteellisuuden, yhdenvertaisuuden ja oikeutettujen odotusten periaatteita sekä kunnioitettava ihmisoikeuksia ja perusvapauksia.¹

Vaikka EY:n perustamissopimuksen 138 e artiklassa nimenomaan suljetaankin oikeusasiamiehen toimivallan ulkopuolelle tuomioistuimen toiminta lainkäyttöelimenä, siinä ei mainita Euroopan parlamentin poliittista työtä. Perinteinen pohjoismainen oikeusasiamiehen virasto on kuitenkin asetettu valvomaan julkista hallintoa kansanedustuslaitoksen puolesta, ei valvomaan kansanedustuslaitoksen poliittista toimintaa. Muidenkaan jäsenvaltioiden oikeusasiamiehet eivät ilmeisesti valvo parlamenttiansa poliittista työtä. Euroopan oikeusasiamies on siten jäsenvaltioille yhteistä valtiosääntöperiaatetta noudattaen päättänyt, että hän ei suorita tutkimuksia, jotka koskevat Euroopan parlamentin poliittista toimintaa. Tämä kysymys oli otettava esiin käytännössä, koska toiminnan varhaisvaiheessa oikeusasiamiehen virasto sai joukon kanteluja, joissa syytettiin Euroopan parlamentin vetoamusvaliokuntaa hallinnollisesta epäkohdasta vetoomusten käsittelyssä. Koska valiokunta on poliittinen elin, joka käsittelee vetoomuksia mikä on parlamentin poliittinen tehtävä, näiden kantelujen ei katsottu kuuluvan oikeusasiamiehen toimivallan piiriin.

2.2.2 KANTELUIDEN OTTAMINEN TUTKITTAVAKSI

Oikeusasiamiehen toimivaltaan kuuluvan kantelun on täytettävä myös muita ehtoja, ennen kuin oikeusasiamies voi ottaa asian tutkittavakseen. Oikeusasiamiehen ohjesäännössä on esitetty seuraavat perusteet:

- 1 kantelusta on käytävä ilmi sen tekijä sekä kantelun kohde (ohjesäännön 2 artiklan 3 kohta)

¹ Tässä yhteydessä keskeinen on myös Euroopan neuvoston Suositus N:o R (80) 2, jossa todetaan, että harkintavaltaansa käyttäessään hallinnollinen viranomais:

1. ei pyri muihin päämääriin kuin niihin, joita varten sille on annettu toimivaltaa,
2. toimii objektiivisesti ja puolueettomasti ottaen huomioon vain kyseisen asian kannalta relevantit seikat,
3. noudattaa epäoikeudenmukaisen syrjinnän välttämiseksi periaatetta, jonka mukaan kaikki ovat lain edessä yhdenvertaisia,
4. huolehtii siitä, että sen päätöksen mahdolliset kielteiset vaikutukset kohdistuvat tasapainoisesti henkilöiden oikeuksiin, vapauksiin tai etuihin sekä sen tavoittelemaan päämäärään,
5. tekee päätöksensä ajassa, joka on kohtuullinen, kun otetaan huomioon kyseessä oleva asia,
6. noudattaa yleisiä hallinnollisia suuntaviivoja johdonmukaisesti ja ottaa samalla huomioon kulloisenkin asian erityispiirteet.

Katso *The Administration and You: a handbook*, 1996, s. 362.

- 2 oikeusasiamiehellä ei ole oikeutta puuttua tuomioistuimissa käsiteltäviin tapauksiin tai kyseenalaistaa tuomioistuinten päätöksiä (1 artiklan 3 kohta)
- 3 kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivämäärästä, jolloin sen perustana olevat tosiseikat tulivat kantelun tekijän tietoon (2 artiklan 4 kohta)
- 4 ennen kantelua on otettava hallintoteitse asianmukaisella tavalla yhteyttä kyseisiin toimielimiin ja laitoksiin (2 artiklan 4 kohta)
- 5 jos on kyse kantelusta, joka koskee yhteisön toimielinten ja laitosten sekä niiden virkamiesten ja muun henkilöstön välisiä työsuhteita, kaikki mahdollisuudet sisäisten hallinnollisten hakemusten ja kanteluiden tekemiseen on pitänyt käyttää ennen kantelun tekemistä (2 artiklan 8 kohta).

Esimerkkejä kanteluista, joita ei voitu ottaa tutkittavaksi

Lokakuussa 1997 kreikkalainen kansainvälisen oikeuden ja yhteisön oikeuden Ph. D. -tutkija kanteli oikeusasiamiehelle Euroopan komissiota vastaan.

Kantelu perustui seuraaviin seikkoihin. Tutkija oli vuonna 1990 suljettu kansallisuutensa vuoksi kilpailuista, jotka oli järjestetty yliopiston tutkijan virkojen täyttämiseksi Rooman "La Sapienza" -yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa ja Milanon "Istituto Universitario Di Lingue Moderne" -laitoksessa. Hän valitti komissiolle maaliskuu- ja kesäkuussa 1990 lähettämissään kirjeissä siitä, että hänen sulkemisensa kilpailuista loukkasi EY:n perustamissopimuksen 48 artiklaa. Oikeusasiamiehelle lähetetyn kantelun mukaan komissio ei ollut ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin estääkseen syrjinnän, vaikka se olikin vastannut hänen kirjeisiinsä touko- ja heinäkuussa 1990.

Oikeusasiamies päätti, että kantelua ei voitu ottaa tutkittavaksi, koska kantelija ei ollut ollut yhteydessä komissioon sitten heinäkuun 1990, eli seitsemään vuoteen, ennen kanteluaan oikeusasiamiehelle. Ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdassa asetettu aikaraja oli siten ylitetty huomattavasti.

(Kantelu 937/97/OV)

Yritys kanteli oikeusasiamiehelle komissiota vastaan tarjousmenettelystä, johon se oli osallistunut. Tarjouksessa käytettiin rajoitettua menettelyä, ja se koski diplomaattilähetysten ja muun postin kuljetuspalveluja.

Kantelijan mukaan tilanne oli seuraava. Komissio pyysi yritystä esittämään tarjouksen ja asetti määräajaksi 29. syyskuuta 1997. Yritys pyysi 10. ja 24. syyskuuta lisätietoja ja selvityksiä joistakin tarjousasiakirjojen näkökohdista. Komissio vastasi 19. ja 25. syyskuuta, että se ei voinut toimittaa pyydettyjä tietoja.

Kantelijan mukaan kaikki, joilla oli hallussaan aikaisempi sopimus, hyötyivät siitä, että heillä oli enemmän taustatietoa. Yritys kanteli siksi oikeusasiamiehelle ja pyysi häntä selvittämään tilanteen.

Vaikka kantelija oli ollut yhteydessä komissioon tarjouspyyntömenettelyn aikana, ei ollut osoitettu, että yritys olivat ilmoittanut komissiolle olevansa tyytymätön siihen, miten tarjouspyyntömenettely oli toteutettu, tai sen tulokseen. Oikeusasiamies päätti siksi, että kantelua ei voitu ottaa tutkittavaksi, koska yritys ei ollut ottanut komissioon yhteyttä hallintoteitse asianmukaisella tavalla, kuten ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdassa määrätään.

Kantelijayritystä kehoitettiin ottamaan yhteyttä komissioon ja tuomaan selvästi esiin kysymyksensä tarjouspyyntömenettelystä. Jos se olisi tyytymätön komission vastaukseen, se voisi sitten kannella oikeusasiamiehelle.

(Kantelu 1136/97/IJH)

2.2.3 TUTKIMUSTEN PERUSTEET

Oikeusasiamies voi käsitellä toimivaltaansa kuuluvia kanteluja, jotka täyttävät tutkittavaksi ottamisen ehdot. EY:n perustamissopimuksen 138 e artiklassa määrätään, että oikeusasiamies "suorittaa tutkimukset, joita hän pitää perusteltuina". Joissakin tapauksissa perusteita oikeusasiamiehen tutkinnalle ei ehkä ole, vaikka kantelu teknisesti voitaisiin ottaa tutkittavaksi. Jos kantelu on jo ollut käsiteltävänä vetoomuksena Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnassa, oikeusasiamies ei tavallisesti pidä perusteltuna käynnistää tutkimuksia, ellei uusia todisteita esitetä.

Jos kantelussa väitetään vain, että kirjeeseen ei ole vastattu, oikeusasiamiehen virasto pyrkii selvittämään asian epävirallisesti puhelimitse. Jos

toimielin tai laitos sen jälkeen lähettää viipymättä vastauksen kantelijalle, oikeusasiamies katsoo tavallisesti, että hänellä ei ole aihetta jatkotutkimuksiin, ja asian käsittely päätetään tästä syystä.

Esimerkkejä kanteluista, joissa ei ollut perusteltua käynnistää tutkimusta

Rouva S. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1997 siitä, että lausunnossa, jonka kaksi komission virkamiestä oli antanut Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnalle, ei ollut tyydyttävästi selitetty ja perusteltu komission näkemystä, että elinympäristödirektiiviä 92/43/ETY ei ollut rikottu Newburyn ohitustien tapauksessa.

Koska kantelun asiakysymykset koskivat asiaa, joka oli jo vetoamusvaliokunnan tutkittavana kun se käsitteli Newburyn ohitustietä koskevia vetoamuksia, oikeusasiamies katsoi, että hänellä ei ollut perusteita tutkia kantelua, ja S:lle ilmoitettiin tästä.

(Kantelu 646/97/IJH)

Neiti V. kanteli oikeusasiamiehelle 10. helmikuuta 1997 komission toiminnasta BSE-taudin ("hullun lehmän taudin") yhteydessä. Hän syytti komissiota siitä, että se oli jättänyt huomiotta brittiläisten ja muiden eurooppalaisten tutkijoiden näkemykset.

Euroopan parlamentti oli 18. heinäkuuta 1996 asettanut EY:n perustamis-sopimuksen 138 c artiklan mukaisesti väliaikaisen tutkintavaliokunnan tutkimaan BSE-tapausta. Valiokunta tarkasteli sekä komission että neuvoston ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen vastuuta. Valiokunta julkaisi 7. helmikuuta 1997 kertomuksen,¹ joka sisälsi komission arvostelua ja suosituksia tulevaisuuden varalle.

Koska väliaikainen tutkintavaliokunta oli jo tutkinut komission vastuun BSE-asiassa, oikeusasiamies katsoi, että hänellä ei ollut perusteita tutkia kantelua, ja V:lle ilmoitettiin tästä.

(Kantelu 143/97/JMA)

¹ A4-0020/97, PE 220.544/lop./A.

2.3 KANTELUIDEN TUTKIMINEN

Niistä 2 321:stä kantelusta, jotka kansliassa on rekisteröity siitä lähtien kun oikeusasiamies aloitti toimintansa, 14,9 % oli peräisin Ranskasta, 14,7 % Saksasta, 14 % Espanjasta, 12,5 % Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja 11 % Italiasta. Täydellinen erittely kantelujen jakautumisesta maittain on liitteessä A, tilastot, s. 207.

Vuonna 1997 kaikista kanteluista tutkittiin 97 % sen selvittämiseksi, kuuluiko kantelu oikeusasiamiehen toimivaltaan, täyttikö se tutkittavaksi ottamisen ehdot ja antoiko se aihetta tutkimuksiin. 27 % tutkituista kanteluista kuului oikeusasiamiehen toimivallan piiriin. Näistä 230 täytti tutkittavaksi ottamisen ehdot, mutta 34 ei antanut aihetta tutkimuksiin. Tutkimukset käynnistettiin siten 196 tapauksessa.

Useimmat tutkimukseen johtaneista kanteluista koskivat Euroopan komissiota (80 %). Komissio on keskeisin yhteisön elin, joka tekee päätöksiä, joilla on suoranaisia vaikutuksia kansalaisiin. Siksi on normaalia, että se on kansalaisten kantelujen pääasiallinen kohde. Euroopan parlamenttia vastaan esitettiin 18 ja Euroopan unionin neuvostoa vastaan 14 kantelua.

Hallinnolliset epäkohdat, joista kanneltiin eniten, olivat avoimuuden puute (60 tapausta), syrjintä (42 tapausta), epätydyttävät menettelyt tai puolustautumisoikeuden kunnioittamisen laiminlyönti (32 tapausta), epäoikeudenmukaisuus tai vallan väärinkäyttö (23 tapausta), vältettävissä ollut viivytys tai huolimattomuus (molemmat 22 tapausta), velvollisuuden täyttämisen varmistamisen laiminlyönti, ts. Euroopan komissio on laiminlyönyt tehtävänsä "perustamissopimusten vartijana" jäsenvaltioiden suhteen (20 tapausta) ja oikeudellinen virhe (14 tapausta).

2.4 OHJAUS MUIDEN LAITOSTEN PUOLEEN SEKÄ SIIRROT

Jos kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivallan piiriin tai sitä ei voida ottaa tutkittavaksi, oikeusasiamies pyrkii aina neuvomaan kantelijalle toisen laitoksen, joka voi käsitellä kantelua. Mahdollisuuksiensa mukaan oikeusasiamies siirtää kantelun suoraan toiselle toimivaltaiselle elimelle kantelijan suostumuksella, sillä edellytyksellä, että kantelu näyttää perustellulta.

Vuonna 1997 opastusta annettiin 490 tapauksessa, joista useimmat liittyivät yhteisön oikeutta koskeviin kysymyksiin. 254 tapauksessa kantelijaa kehoitettiin tekemään kantelu kansalliselle tai alueelliselle oikeusasiamiehelle tai vastaavalle elimelle. Lisäksi 3 kantelua välitettiin kantelijan

suostumuksella suoraan kansalliselle oikeusasiamiehelle ja yksi vetoomuksena kansalliselle kansanedustuslaitokselle. 86:aa kantelijaa kehoitettiin esittämään vetoomus Euroopan parlamentille, ja lisäksi 13 kantelua välitettiin kantelijan suostumuksella Euroopan parlamentille käsiteltäviksi vetoomuksina. 76 tapauksessa kantelijaa neuvottiin kääntymään Euroopan komission puoleen. Tämä luku sisältää joitakin tapauksia, joissa komissiota vastaan tehtyä kantelua ei voitu ottaa tutkittavaksi, koska komissiota ei ollut lähestytty hallintoteitse. 73 tapauksessa kantelijaa kehoitettiin ottamaan yhteyttä muihin elimiin.

2.5 PÄÄTÖKSET OIKEUSASIAMIEHEN TUTKIMUKSEN JÄLKEEN

Kun oikeusasiamies päättää ryhtyä tutkimaan kantelua, kantelu ja mahdolliset liitteet lähetetään ensin lausuntoa varten kyseiselle yhteisön toimielimelle tai laitokselle. Kun ensimmäinen lausunto on saatu, se lähetetään kantelijalle huomautuksia varten.

Joissakin tapauksissa toimielin tai laitos sopii itse asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Jos lausunto ja huomautukset osoittavat, että näin on tapahtunut, asian käsittely lopetetaan, koska "toimielin on sopinut asian". Joissakin tapauksissa kantelija päättää luopua kantelusta, ja käsittely lopetetaan tästä syystä.

Jos toimielin ei korjaa epäkohtaa eikä kantelija peruuta kanteluaan, oikeusasiamies jatkaa tutkimustaan. Jos tutkimuksessa ei tule esiin hallinnollista epäkohtaa, kantelijalle sekä toimielimelle tai laitokselle ilmoitetaan asiasta ja käsittely lopetetaan.

Jos oikeusasiamiehen tutkimukset paljastavat hallinnollisen epäkohdan, hän pyrkii sovintoratkaisuun poistaakseen epäkohdan ja täyttääkseen kantelijan vaatimukset. Kokouksessaan Strasbourgissa 21. lokakuuta 1997 oikeusasiamies ja komission pääsihteeri Carlo TROJAN sopivat, että epävirallinen tapaaminen voisi joskus olla asianmukainen tapa pyrkiä sovintoratkaisuun tapauksissa, joissa komissio on osallisena.

Jos sovintoratkaisu ei ole mahdollinen, tai jos siihen ei päästä, oikeusasiamies joko lopettaa asian käsittelyn ja antaa toimielimelle tai laitokselle kriittisen huomautuksen tai toteaa havainneensa hallinnollisen epäkohdan ja esittää suositusluonnoksia epäkohdan korjaamiseksi.

Kriittistä huomautusta pidetään aiheellisena tapauksissa, joissa hallinnollisella epäkohdalla ei näytä olevan laajempia vaikutuksia ja joissa oikeusasiamiehen suorittama seuranta ei vaikuta tarpeelliselta.

Tapauksissa, joissa seuranta on tarpeen (toisin sanoen kun on kyse vakavammista hallinnollisista epäkohdista tai tapauksissa, joilla on yleisiä vaikutuksia), oikeusasiamies esittää toimielimelle tai laitokselle päätöksen, joka sisältää suositusluonnoksia. Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti toimielimen tai laitoksen on tällöin annettava yksityiskohtainen lausunto asiasta kolmen kuukauden kuluessa. Tässä lausunnossaan se voi hyväksyä oikeusasiamiehen päätöksen sekä kuvata, millaisiin toimenpiteisiin se on ryhtynyt pannaan suositukset täytäntöön.

Jos yhteisön toimielin tai laitos ei vastaa tyydyttävästi suositusluonnokseen, 3 artiklan 7 kohdassa määrätään, että oikeusasiamies lähettää kertomuksen Euroopan parlamentille ja kyseiselle toimielimelle tai laitokselle. Kertomus voi sisältää suosituksia. Se, että Euroopan oikeusasiamiehellä on mahdollisuus esittää tällainen erityiskertomus, on korvaamatonta hänen työnsä kannalta. Jotkut kansalliset oikeusasiamiehet ovat kamppailleet pitkään saadaakseen vastaavan mahdollisuuden. Erityiskertomuksia ei siten pitäisi esittää liian usein, vaan ainoastaan tärkeissä asioissa, joissa parlamentti voi ryhtyä toimenpiteisiin auttaakseen oikeusasiamiestä oikeusasiamiehen ohjesäännön mukaisesti.

Oikeusasiamies esitti ensimmäisen erityiskertomuksen parlamentille esitettiin 15. joulukuuta saatuaan päätökseen tutkimuksensa, johon hän oli ryhtynyt omasta aloitteestaan selvittääkseen yhteisön toimielinten ja laitosten hallussa olevien asiakirjojen julkisuutta (katso jäljempää luku 4).

Vuonna 1997 oikeusasiamies käynnisti 200 tutkimusta, 196 niistä kantelun johdosta ja neljä omasta aloitteestaan.

16 tapauksessa toimielin tai laitos sopi asiasta itse. Kahdessa tapauksessa kantelija peruutti kantelunsa. 59 tapauksessa oikeusasiamiehen tutkimuksissa ei todettu hallinnollista epäkohtaa.

Kriittisiä huomautuksia esitettiin toimielimille 21 tapauksessa. Sovintoratkaisuun päästiin kolmessa tapauksessa. Vuonna 1997 toimielimille ei annettu suosituksia. (Lisätietoja liitteessä A)

3.1 EI HALLINNOLLISTA EPÄKOHTAA

3.1.1 EUROOPAN PARLAMENTTI

PÄÄTÖS TEHTÄVISTÄ VAPAUTTAMISESTA HENKILÖSTÖ-SÄÄNTÖJEN 41 ARTIKLAN NOJALLA

Päätös kantelun 483/4.3.96/DG/L/KT johdosta Euroopan parlamenttia vastaan

KANTELU

Rouva G. kanteli oikeusasiamiehelle 27. helmikuuta 1996 Euroopan parlamentin päätöksestä vapauttaa hänet tehtävistään henkilöstösääntöjen 41 artiklan nojalla. Hän oli jo kannellut oikeusasiamiehelle samasta aiheesta 12. helmikuuta 1996. Tätä kantelua (424/14.2.96/DG/L/KT) ei ollut voitu ottaa käsiteltäväksi, koska kaikkia mahdollisuuksia sisäisten hallinnollisten kanteluiden ja hakemusten tekemiseen ei ollut käytetty (oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 8 kohta).

Tammikuun 1996 alussa Euroopan parlamentti ilmoitti G:lle päätöksestään vapauttaa hänet tehtävistään. Itse päätös oli päivätty 21. joulukuuta 1995, ja se tuli voimaan 15. joulukuuta 1995.

G. kirjoitti pääsihteerille arvostellen sitä, että päätös oli annettu tiedoksi kolmen viikon kuluttua sen tekemisestä ja että se vaikutti takautuvasti. Lisäksi hän huomautti, että hänet oli määrätty sairauslomalle helmikuuhun 1996 asti. Kantelija oli tyytymätön pääsihteerin vastaukseen ja teki uuden kantelun oikeusasiamiehelle.

TUTKIMUS

Parlamentin lausunto

Kantelu toimitettiin Euroopan parlamentille. Seuraavassa yhteenveto parlamentin lausunnosta:

G. oli yksi niistä 34 virkamiehestä, jotka olivat heinäkuussa 1994 ilmoittaneet luopuvansa vapaaehtoisesti, kun he olivat saaneet tietää ehdotuksesta vähentää virkoja henkilöstösääntöjen 41 artiklan mukaisesti. Hän ei ollut tämän jälkeen ilmoittanut aikomustensa muuttumisesta yksikölleen tai hallinnolle. Siksi missään vaiheessa ei ollut syytä uskoa, että päätös vapauttaa hänet hänen tehtävistään olisi hänen kannaltaan muuta kuin äärimmäisen suotuisa.

Päätös vapauttaa G. tehtävistään oli tehtävä vuoden lopulla, koska budjettivallan käyttäjä oli päättänyt poistaa enintään 15 virkaa vuoden 1995 ohjelman kuluessa.

Mitä tuli päätöksen takautuvuuteen, nimittävän viranomaisen oli kuultava sekä pariteettikomiteaa että arviointikomiteaa ennen kuin se päätti tehtävistä vapauttamisesta. Nämä kuulemiset saatiin päätökseen 15. marraskuuta 1995.

G. pyysi 9. tammikuuta 1996, että tehtävistä vapauttamisen päivämääräksi muutettaisiin 1. maaliskuuta 1996, jotta hän voisi käyttää kokonaisuudessaan lääkärin hänelle myöntämän sairausloma-ajan 24. lokakuuta 1995-29. helmikuuta 1996.

Kun parlamentin vuoden 1996 henkilöstötaulukon sanamuoto mahdollisti toteuttamattomien tai käyttämättömien 41 artiklan mukaisten menettelyjen siirtämisen vuodesta 1995 vuoteen 1996, henkilöstöyksikkö ehdotti, että päivä, jona päätös vapauttaa G. tehtävistään tulisi voimaan, muutettaisiin 1. päiväksi helmikuuta 1996. Varainhoidon valvoja kuitenkin katsoi, että asiaan vaikuttavat tekijät eivät antaneet aihetta muuttaa alkuperäistä päätöstä.

Euroopan parlamentin lausunto välitettiin G:lle, ja häntä kehoitettiin esittämään siitä halutessaan huomautuksensa. Hän ei vastannut.

PÄÄTÖS

Henkilöstösääntöjen 41 artiklan 2 kohdan mukaan nimittävä viranomainen laatii luettelon tehtävistään vapautettavista virkamiehistä. Kaikki virkamiehet, jotka toimivat sellaisessa virassa, joita virkojen määrän vähentäminen koskee ja jotka ilmoittavat olevansa halukkaita luopumaan tehtävistään, merkitään automaattisesti tähän luetteloon. Virkamiehet, joiden nimi on tässä luettelossa, vapautetaan tehtävistään nimittävän viranomaisen päätöksellä.

Oikeusasiamiehen käytettävissä olevien tietojen perusteella vaikutti siltä, että G. halusi tulla vapautetuksi tehtävistään ja että Euroopan parlamentti uskoi vapauttamispäätöksensä olevan hänen kannaltaan suotuisa. Oikeusasiamiehelle ei esitetty todisteita siitä, että Euroopan parlamentti olisi tässä tapauksessa rikkonut henkilöstösääntöjä.

Kävi myös ilmi, että parlamentti oli vastannut G:n pyyntöön lykätä tehtävistä vapauttamispäätöksen voimaantulopäivää, mutta että varainhoidon valvoja katsoi, että asiaan vaikuttavat tekijät eivät antaneet aihetta muuttaa alkuperäistä päätöstä. Oikeusasiamiehelle ei esitetty todisteita,

jotka olisivat saattaneet kyseenalaiseksi varainhoidon valvojan tavan käyttää harkintavaltaansa.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti asian käsittelyn.

VALITUKSEN KÄSITTELY

Päättös kantelun 130/97/HMA johdosta Euroopan parlamenttia vastaan

KANTELU

Herra X. kanteli helmikuussa 1997 Euroopan parlamentin ylläpitämän lastentarhan hallintokomiteaa vastaan. Puolentoista vuoden aikana muut lastentarhan lapset olivat kuudesti purreet X:n poikaa. X. oli ollut useasti yhteydessä lastentarhan johtajaan ja hallintokomiteaan ongelman ratkaisemiseksi. Hän valitti hallintokomitealle, että lastentarhan johtaja ei tehnyt mitään suojellakseen hänen poikaansa puremiselta vastaisuudessa. Hänen mielestään hallintokomitea ei käsitellyt hänen valitustaan asianmukaisesti.

Kantelija esitti seuraavat syytökset:

- Hallintokomitea oli toiminut huolimattomasti, kun se ei suojellut vaarassa olevia lapsia.
- Valtaa käytettiin väärin nöyryytykseen ja uhkailuun. X. väitti, että hänelle oli kerrottu, että tässä tilanteessa hänen tulossa olevaa vauvaansa ei ehkä otettaisi lastentarhaan.
- Tilanne oli epätasa-arvoinen ja syrjivä, kun lapsia, jotka purivat muita, kohdeltiin paremmin kuin lapsia, joita purtiin. X. väitti, että hänelle oli sanottu, että hän voi vapaasti ottaa poikansa pois lastentarhasta, jos hän ei ole tyytyväinen tilanteeseen.
- Hallintokomitea kieltäytyi ilmoittamasta X:n poikaa purreiden lasten nimiä eikä koskaan selittänyt, mitä konkreettisiin toimiin lastentarhassa oli ryhdytty suhteessa lapsiin, jotka purivat muita, ja suhteessa siihen, että samanlaisten tapausten toistuminen estettäisiin.

Ohjesäännön 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti kantelu käsiteltiin kantelijan pyynnöstä luottamuksellisena.

TUTKIMUS

Parlamentin lausunto

Kantelu välitettiin Euroopan parlamentille. Yhteenvetona parlamentin lausunnossa esitettiin seuraavaa:

Tapauksessa ei ollut kyse huolimattomuudesta, koska kyseiset viranomaiset olivat käsitelleet valituksen yksityiskohtaisesti. Asiakirjoista kävi ilmi, että hallintokomitean jäsen oli ollut todistamassa vastaavaa tapausta lastentarhassa ja nähnyt, miten asia hoidettiin.

Nöyryytys- ja uhkailusyytökset olivat perusteettomia. Ei ollut mitään estettä sille, että X:n tuleva vauva pääsisi lastentarhaan.

Vallan väärinkäyttöä koskevat syytökset liittyivät osaksi siihen, että hallintokomitea kieltäytyi hakemasta X:n pojalle siirtoa komission lastentarhaan. Siirtohakemuksiin sovelletaan tiukkoja määräyksiä, ja tällainen pyyntö on perusteltu ainoastaan tapauksessa, jossa hakija täyttää vaatimukset, jotka koskevat ensisijaista oikeutta lastentarhaanpaikkaan, ja parlamentin tarhassa ei ole paikkoja. Siksi ei ollut kyse vallan väärinkäytöstä.

Lastentarhan johtaja antoi hallintokomitealle yksityiskohtaisen selvityksen kuvatuista tapahtumista sekä henkilökuntansa politiikasta tällaisten tapausten selvittämisen suhteen. Näiden selvitysten pohjalta hallintokomitea ei katsonut syrjinnän tulleen näytetyksi toteen. Parlamentin mukaan X:ää ei ollut koskaan pakotettu ottamaan lastaan pois Eastman-lastentarhasta.

Se, että X:n poikaa purren lapsen nimeä ei paljastettu, oli perusteltua. Tätä politiikkaa noudatettiin, jotta välttyttäisiin lastentarhassa olevien lasten vanhempien välisiltä mahdollisilta ikäviltiltä kohtauksilta, jotka vaikuttaisivat kielteisesti kaikkiin osapuoliin. Asiaa käsiteltiin lastentarhan ja X:n poikaa purren lapsen vanhempien kesken. Parlamentti totesi, että muilta osin X. oli saanut tietoa menettelyistä sekä kaikista hallintokomitean ja lastentarhan johtajan tekemistä päätöksistä. X:ää pyydettiin keskustelemaan asiasta lisää lastentarhan johtajan kanssa.

Kantelijan huomautukset

X. vastasi, että vaikka hallintokomitea olisikin käsitellyt hänen valituksensa, tämä ei merkinnyt sitä, etteikö tutkimuksen sisällön ja tuloksen osalta olisi syyllistytty huolimattomuuteen.

Hän vastusti sitä, että häntä "kiellettiin" olemasta suoraan yhteydessä poikaansa purren lapsen vanhempiin. Hän väitti myös, että johtaja ei

koskaan ollut ilmoittanut hänelle aikovansa puhua itse vanhempien kanssa eikä siitä, mitä konkreettisiin toimenpiteisiin oli ryhdytty ongelman ratkaisemiseksi.

Uhkausten osalta X. pysyi väitteessään siitä, että hänen tulevaa vauvaansa oli uhattu olla hyväksymättä lastentarhaan näissä olosuhteissa.

PÄÄTÖS

Hallintokomitean huolimattonta toimintaa koskevan väitteen osalta oli ilmeistä, että komitea oli tutkinut valituksen ja tiedustellut lastentarhan johtajalta asiasta, jolloin oli suoritettu tutkimus, joka oli ilmeisesti hyvän hallintotavan periaatteiden mukainen.

Vallan väärinkäyttöä koskevan väitteen osalta parlamentti oli lausunnossaan todennut, että ei ollut mitään estettä kantelijan tulevien lasten hyväksymiselle lastentarhaan. Mitä tuli kantelijan pyyntöön, joka koski lapsen siirtoa komission lastentarhaan, ei vaikuttanut aiheelliselta tutkia pitemmälle syitä miksi tämä pyyntö evättiin, koska lapsi oli tällä välin siirretty toiseen lastentarhaan.

Syrjintäsyytöksen osalta oli ilmeistä, että lastentarhassa noudatettua pedagogiikkaa sovellettiin kaikkiin lapsiin samalla tavalla, joten syrjintää ei ilmennyt. Ei ollut todisteita siitä, että kantelija oli pakotettu ottamaan lapsensa pois lastentarhasta.

Mitä tuli siihen, että johtaja kieltäytyi hallintokomitean tukemana paljastamasta X:n poikaa purreiden lasten nimiä, tämä perustui pedagogisiin syihin. Lastentarhan johtaja oli ilmeisesti tietoinen siitä, että vanhemmat usein vastustavat tällaista päätöstä, mutta hän piti parempana, että vanhempien suuttumus kohdistui häneen itseensä kuin muihin vanhempiin ja näiden lapsiin. Tämä luonteeltaan pedagoginen päätös ei ilmeisesti loukannut hyvän hallintotavan periaatteita.

Asiakirjoista kävi ilmi, että kantelija oli saanut tietää, että lapsia, jotka purivat muita, rangaistiin lastentarhan noudattaman pedagogiikan mukaisesti, ja että johtaja keskusteli näiden lasten vanhempien kanssa ongelman ratkaisemiseksi. Kantelijaa pyydettiin käymään asiasta lisäkeskusteluja johtajan kanssa. Päätös olla paljastamatta, mihin konkreettisiin toimenpiteisiin oli ryhdytty, liittyi ilmeisesti työetiikkaan. Tämä luonteeltaan eettinen päätös ei ilmeisesti loukannut hyvän hallintotavan periaatteita.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti asian käsittelyn.

3.1.2 EUROOPAN PARLAMENTTI, EUROOPAN KOMISSIO, TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN, ALUEIDEN KOMITEA SEKÄ TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

ACTIO POPULARIS -KANTELU: PALVELUKSEENOTTOKILPAILUJEN IKÄRAJAT

Päätös kantelun 1042/25.11.96/SKTOL/FIN/BB johdosta Euroopan komissiota, Euroopan parlamenttia, tilintarkastustuomioistuinta, alueiden komiteaa sekä talous- ja sosiaali-komiteaa vastaan

KANTELU

Herra B. kanteli oikeusasiamiehelle marraskuussa 1996 Suomen Käännöstoimistojen Liitto r.y.:n puolesta ikärajoista, joita käytettiin yhteisön toimielinten ja laitosten julkaisemissa kilpailuilmoituksissa ja erityisesti kilpailuilmoituksissa KOM/A/1029, EUR/LA/118 ja EUR/LA/119.

Kantelijan mukaan kääntäjien ammattikunta katsoi, että yhteisön toimielinten nykyinen käytäntö syrji henkilöitä iän perusteella ja oli siten yhtäläisen kohtelun periaatteen ja mahdollisesti jopa Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan vastainen. Kääntäjät katsoivat, että oli sitä huolestuttavampaa, että tämä käytäntö vallitsi Euroopan unionissa, joka korostaa vapaata kilpailua ja kansalaisten Eurooppaa.

B. pyysi oikeusasiamiestä tutkimaan kaikkien ikärajojen laillisuuden ja toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet asian ratkaisemiseksi.

TUTKIMUS

Kantelu välitettiin kyseisille toimielimille ja laitoksille.

Komission lausunto

Komission lausunnon alussa viitattiin tausta-asiakirjaa koskevaan lausuntoon, jonka se oli lähettänyt oikeusasiamiehelle 31. lokakuuta 1996.

Lisäksi komissio totesi, että ikärajojen soveltaminen kilpailuissa on henkilöstösääntöjen mahdollistama vaihtoehto, ja sitä voidaan soveltaa joustavasti olosuhteiden sekä kilpailujen erityistavoitteiden mukaisesti.

Komissio selitti myös, että ikärajojen soveltaminen on ollut yksi tapa selvittää mahdollisten hakemusten suuresta määrästä.

Lopuksi komissio totesi, että ikärajat eivät estäneet naisia hakemasta. Lisäksi uusia jäsenvaltioita koskeneiden kilpailujen tulokset ovat osoittaneet, että ikä on tärkeä liikkuvuuteen vaikuttava tekijä.

Parlamentin lausunto

Parlamentti totesi, että yhteisön toimielinten järjestämissä avoimissa kilpailuissa hakijoille voidaan henkilöstösääntöjen mukaisesti asettaa ikäraja. On kulloistenkin nimittävien viranomaisten asia päättää oman arvostelukykynsä ja hyvän hallintoperiaatteen pohjalta, onko ikäraja perusteltu.

Parlamentti korosti, että kaikki toimielimet soveltavat palvelukseenottopoliittikassaan ikärajoja. Eri toimielimillä on seuraavia erilaisia syitä ikärajojen soveltamiseen:

- a) urarakenteen ylläpito
- b) vaikeudet soveltua monikulttuuriseen ja monikieliseen ympäristöön kaukana kotoa kasvavat iän myötä
- c) hallinto- ja rahoitusongelmat lisääntyisivät, jos ikärajat poistettaisiin, koska palvelukseen ottaminen muuttuisi kömpelömmäksi ja kalliimmaksi, eikä täytettävien paikkojen määrä samanaikaisesti lisääntyisi.

Tilintarkastustuomioistuimen lausunto

Tilintarkastustuomioistuin yhtyi 19. maaliskuuta 1997 annettuun komission lausuntoon.

Alueiden komitea sekä talous- ja sosiaalikomitea

Alueiden komitea sekä talous- ja sosiaalikomitea antoivat yhteisen lausunnon, jossa ne yhtyivät 19. maaliskuuta 1997 annettuun komission lausuntoon.

PÄÄTÖS

1 Ikärajat yhteisön toimielinten palvelukseenottopoliitikassa

1.1 Oli ilmeistä, että kaikki yhteisön toimielimet soveltavat pääsääntöisesti ikärajoja kilpailuihin hyväksyttäviin hakijoihin. Tämä mahdollisuus annetaan henkilöstösääntöjen liitteessä III ja erityisesti sen 1 artiklan g kohdassa, jossa todetaan, että avointa kilpailua koskevassa ilmoituksessa on tarvittaessa määriteltävä ikäraja sekä ikärajan mahdolliset pidennykset silloin kun kyseessä on toimielimen henkilöstöön kuuluva henkilö, joka on työskennellyt toimielimessä yli vuoden pituisen ajan.

1.2 Oli ilmeistä, että ikärajaa voidaan nostaa ainakin silloin, kun kyseessä ovat hakijat, jotka ovat suorittaneet pakollista asepalvelusta tai huolehtineet elätettävänä olevasta lapsesta, joka on alle kouluikäinen tai kär-

sii vakavasta kehitysvammasta tai fyysisestä vammasta, sekä hakijat, joilla on fyysinen vamma.

1.3 Toimielimet pitävät ikärajoja tärkeänä välineenä, jolla taataan oma virkamieskunta ja toimielinten lakisääteisten velvollisuuksien täyttäminen. Toimielinten periaatteena on ottaa henkilöstöä palvelukseen alimpaan palkkaluokkaan, jolloin tämän periaatteen muutoksilla voisi olla kielteisiä vaikutuksia motivaation ja hyvän johtamisen kannalta. Komission mukaan tutkimukset ovat osoittaneet, että mitä korkeampi ikäraja, sitä selkeämpi maantieteellinen epätasapaino. Lisäksi komissio väitti kokemuksen osoittaneen, että avoimiin A8-kilpailuihin osallistuu enemmän naisia kuin A7/6-kilpailuihin.

2 Euroopan oikeusasiamiehen tutkimus hänen omasta aloitteestaan ikärajojen soveltamisesta yhteisön toimielinten palvelukseen ottamisessa

2.1 Euroopan oikeusasiamies on saanut useita kanteluita, joissa yhteisön toimielimiä syytetään hallinnollisesta epäkohdasta, kun ne soveltavat ikärajoja ottaessaan palvelukseensa henkilöstöä.

2.2 Tutkimukset, joita oikeusasiamies suoritti tämän kantelun ja useiden muiden ikärajojen soveltamista koskevien kanteluiden (jotka koskivat eri toimielimiä) pohjalta, saivat oikeusasiamiehen tekemään sen johtopäätöksen, että olisi aiheellista suorittaa yleisempi tutkimus ikärajojen käytöstä.

2.3 Oikeusasiamiehelle tulleiden kantelujen pohjalta oli ilmeistä, että toimielinten nykyisin soveltama ikärajakäytäntö herätti huomattavaa tyytymättömyyttä Euroopan kansalaisten ja erityisesti uusien jäsenvaltioiden kansalaisten keskuudessa.

2.4 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 138 e artiklan mukaisesti Euroopan oikeusasiamiehellä on valtuudet suorittaa omasta aloitteestaan tutkimuksia, jotka koskevat yhteisön toimielinten tai laitosten toimintaan liittyviä mahdollisia epäkohtia. Tämän määräyksen nojalla oikeusasiamies käynnisti omasta aloitteestaan 14. heinäkuuta 1997 tutkimuksen, joka koskee ikärajojen käyttöä Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön palvelukseen ottamisen yhteydessä.

JOHTOPÄÄTÖS

Niiden tutkimusten valossa, joita Euroopan oikeusasiamies suorittanut tämän kantelun ja muiden ikärajojen käyttöä vastustavien kanteluiden johdosta, oli perusteltua käynnistää yleinen tutkimus ikärajojen käytöstä.

Oikeusasiamiehen omasta aloitteesta käynnistettiin 14. heinäkuuta 1997 tutkimus, joka koskee ikärajojen käyttöä yhteisön toimielinten palvelukseen ottamisessa. Tässä kantelussa esiin nostetut seikat otetaan huomioon omasta aloitteesta toteutettavassa tutkimuksessa. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

3.1.3 EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: KILPAILUSTA SULKEMINEN

Päätös kantelun 725/16.7.96/GD/FR/KH johdosta neuvostoa vastaan

KANTELU

Herra D. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 siitä, että häntä ei ollut hyväksytty neuvoston järjestämään yleiseen kilpailuun (C/360). Hän oli läpäissyt kirjalliset kokeet ja saanut 15. toukokuuta 1996 päivätyllä kirjeellä kutsun osallistua suullisiin kokeisiin Pariisissa 10. kesäkuuta 1996. Kirje oli lähetetty D:n osoitteeseen Marseillessa, jonka hän oli neuvostolle antanut. D. lähti Marseillesta Brysseliin 22. toukokuuta 1996 ja pyysi isäänsä toimittamaan postinsa hänelle. Soittaessaan vanhemmilleen 16. kesäkuuta hän sai kuulla, että hänelle oli saapunut kirje neuvostosta. Vasta kun hän sai kirjeen 20. kesäkuuta 1996, hän sai tiedon kutsusta suullisiin kokeisiin. Kun hän otti yhteyttä neuvostoon, hänelle ilmoitettiin, että valintalautakunta oli saanut työnsä päätökseen 17. kesäkuuta 1996.

Kirjeessään lautakunnan puheenjohtajalle 21. kesäkuuta 1996 D. pyysi järjestämään ylimääräisen suullisen kokeen häntä varten. Hän perusteli pyyntöään muun muassa sillä, että hakijoihin tavallisesti sovellettavan ikärajan vuoksi hän ei voisi uudelleen osallistua yhteisön toimielinten järjestämiin kilpailuihin. Valintalautakunnan puheenjohtaja ilmoitti 25. kesäkuuta 1996 D:lle kirjallisesti, että lautakunta oli saanut työnsä päätökseen ja että hänet oli suljettu pois kilpailusta.

TUTKIMUS

Neuvoston lausunto

Kantelu toimitettiin neuvostolle. Lausunnossaan neuvosto esitti seuraavaa:

Jos D. olisi ottanut yhteyttä neuvoston pääsihteeristöön varhain 17.6.1996, lautakunta olisi ehkä vielä voinut saada hänet mukaan suullisiin kokeisiin.

Varallaololuettelon laatimishetkestä lähtien kaikkien hakijoiden tasarvoisuuden periaate kuitenkin esti neuvostoa käynnistämästä kilpailumenettelyä uudelleen järjestämällä suullisen kokeen vain D:tä varten.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan neuvoston lausuntoon D. piti kiinni alkuperäisestä kantelustaan.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies totesi, että neuvoston lausunnon mukaan kantelijan pyyntöön olisi voitu vastata myönteisesti, jos se olisi esitetty ajoissa. Pyyntö oli kuitenkin saapunut neuvostoon kilpailumenettelyn päättymisen jälkeen, ja sen hyväksyminen olisi merkinnyt menettelyjen käynnistämistä uudelleen.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSET

Oikeusasiamies huomautti, että koska niin monet hänelle tulleet kantelut koskivat toimielinten soveltamia ikärajoja henkilöstön palvelukseenotamisessa, hän oli päättänyt käynnistää omasta aloitteestaan tutkimuksen, jossa tarkastellaan tätä käytäntöä.

3.1.4 EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO JA EUROOPAN KOMISSIO

SYRJINTÄ AVOIMISSA KILPAILUISSA

Päätös kantelun 851/3.9.96/ALC/ES/VK johdosta Euroopan komissiota ja Euroopan unionin neuvostoa vastaan

KANTELU

Espanjalainen herra L.C. kanteli elokuussa 1996 oikeusasiamiehelle väittäen, että komission ja Euroopan unionin neuvoston palvelukseenottojärjestelmissä ilmeni hallinnollisia epäkohtia.

Kantelija esitti kolme väittämää:

- 1 Hän katsoi, että komission espanjaksi julkaistun kirjasen "*La carrera en la Comisión de las Comunidades europeas*" ja toimielimen todellisen palvelukseenottopolitiikan välillä vallitsi ero.
- 2 Kansalaisuuden perusteella tapahtuvan syrjinnän kieltämisen periaatetta oli rikottu, kun voimaan oli tullut 20.3.1995 annettu neuvoston asetus 626/95¹, jolla otettiin käyttöön erityisiä ja väliaikaisia toimenpiteitä, jotka hänen mielestään olivat henkilöstösääntöjen vastaisia.

¹ EYVL L 66/1, 1995.

3 Neuvosto ja komissio harjoittivat ikäsyrajintää, koska ne tavallisesti sovelsivat ikärajoja virkamiesten palvelukseen ottamisen yhteydessä.

Hän pyysi poistamaan kaikki ikäraajat kaikista yhteisön avoimista kilpailuista ja varmistamaan, että kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kieltämisen periaatetta noudatetaan.

TUTKIMUS

Kantelu välitettiin komissiolle ja neuvostolle.

Komission lausunto

Oikeusasiamiehen aikaisemman pyynnön johdosta komissio oli jo toimitanut lausuntonsa, joka koski yleistä kysymystä ikärajojen soveltamisesta.

Se korosti, että toimielimet olivat soveltaneet yhteisön virkamiesten palvelukseen ottamiseen ikärajoja henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan mukaisesti. Koska useat Euroopan parlamentin jäsenet olivat kuitenkin arvostelleet noita ikärajoja, komissio oli perusteellisesti arvioinut, miten ikärajojen poistaminen vaikuttaisi. Komission mielestä tärkeimmät ikärajojen puolesta puhuvat syyt olivat seuraavat:

- 1 henkilöstöresurssien tasapainoisen hoitamisen kannalta parempien olosuhteiden takaaminen,
- 2 toimielinten virkamieskunnan maantieteellisen tasapainon edistäminen ja
- 3 naisten hakemusten tukeminen.

L.C.:n kantelun yksityiskohtien osalta komissio totesi, että kantelijan mainitsemalla kirjasella ei ollut mitään oikeudellista arvoa, ja se oli tarkoitettu tiedotustarkoituksiin. Mitä tuli kansalaisuuden perusteella tapahtuvan syrjinnän kieltävän periaatteen rikkomiseen, neuvoston asetuksella 626/95 otettiin käyttöön erityisiä ja tilapäisiä toimenpiteitä, joiden tavoitteena oli edistää unioniin 1. tammikuuta 1995 liittyneistä uusista jäsenvaltioista kotoisin olevien virkamiesten palvelukseen ottamista. Komissio korosti, että kantelija oli aikaisemmin lähettänyt Euroopan parlamentille samaa asiaa koskevan vetoamuksen (n:o 898/95). Vetoamusvaliokunta oli jo käsitellyt vetoamuksen ja päättänyt komission vastauksen valossa lopettaa asian käsittelyn.

Neuvoston lausunto

Neuvosto korosti ensinnäkin, että palvelukseenottopolitiikkansa täytäntöönpanossa toimielimen on otettava huomioon käytännössä saatavilla ole-

vat virat sekä budjettirajoitukset. Toiseksi neuvoston asetuksella (ETY) 625/95, jolla otettiin käyttöön erityisiä ja väliaikaisia toimenpiteitä uusista jäsenvaltioista kotoisin olevien virkamiesten palvelukseen ottamisen edistämiseksi, ei rikottu kansalaisuuden perustuvan syrjinnän kieltämisen periaatetta.

Kantelijan huomautukset

L. C. väitti, että mahdollisuus soveltaa ikärajoja, mistä määrätään henkilöstösääntöjen liitteessä III olevassa 1 artiklassa, oli Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen ja Espanjan perustuslain vastainen. Väite, että iältään vanhemman uuden virkamiehen ylenemismahdollisuudet voisivat olla rajalliset, oli sivuseikka, koska kaikki eivät pitäneet uran aikana tapahtuvaa ylenemistä ensisijaisen tärkeänä. Lopuksi hän uskoi, että kaikkien jäsenvaltioiden kansalaisten tasapuolista edustusta ei voitaisi saavuttaa pelkästään rajoittamalla pääsyä avoimiin kilpailuihin kansalaisuuden perusteella vaan pikemminkin edistämällä sitä, että nuo kilpailut olisivat yhtä avoimia kaikille unionin kansalaisille.

PÄÄTÖS

Tutkimuksen perusteella oli ilmeistä, että kyseisestä esitteestä kävi sekä esittämistavan että sisällön osalta selväksi, että sen tavoitteena ei ollut luoda oikeudellisia puitteita, jotka määrittelevät oikeuden päästä unionin virkamieheksi, vaan pikemminkin antaa yleistä tietoa toimielinten avoimista kilpailuista. Oikeusasiamies päätteli, että vallitsevan tilanteen ja esitteen yleisen tavoitteen välisiä mahdollisia eroja ei voitaisi pitää hallinnollisena epäkohtana, johon komissio olisi syyllistynyt.

Mitä tuli kansalaisuuden perusteella tapahtuvaan syrjintään, kantelija oli osoittanut Euroopan parlamentille samaa asiaa koskevan vetoituksen, jota oli käsitelty vetoamusvaliokunnassa vetoimuksena n:o 858/95. Oikeusasiamies katsoi siksi, että hänellä ei ollut aihetta tutkia asiaa enempää.

Ikärajakysymys oli oikeusasiamiehen omasta aloitteesta 14. heinäkuuta 1997 käynnistetyn tutkimuksen aiheena, ja oikeusasiamies ei siksi pitänyt tarpeellisena tutkia tätä kantelua enempää. Kantelijalle kuitenkin ilmoitetaan omasta aloitteesta toteutettavan tutkimuksen tuloksesta.

Tätä taustaa vasten Euroopan oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: TYÖKOKEMUKSEN ARVIOINTI JA VASTAAMISEN LAIMINLYÖNTI

Päätös kantelun 940/11.10.96/AS/SW/BB johdosta Euroopan komissiota ja Euroopan unionin neuvostoa vastaan

KANTELU

Neiti S. kanteli oikeusasiamiehelle lokakuussa 1996 työkokemuksen arvioinnista komission järjestämässä kilpailussa EUR/LA/75 sekä siitä, että neuvosto oli jättänyt vastaamatta hänen pyyntöönsä saada kopio hänen kilpailussa NEUVOSTO/LA/369 jättämästään korjatusta koepaperista.

S. oli suljettu avoimesta kilpailusta EUR/LA/75 sillä perusteella, että hänellä ei ollut vaadittua 12 vuoden työkokemusta.

S:n pyynnöstä valintalautakunta tarkisti päätöstään, mutta pitäytyi alkuperäisessä päätöksessään. Myöhemmin S. kirjoitti valintalautakunnalle uudelleen ja väitti, että lautakunta ei ollut eritellyt, miten se oli arvioinut hänen työkokemuksensa. Lisäksi S. väitti, että hän ei ollut ollut tietoinen siitä, että työskentelyn kanssa samanaikaisesti suoritettuja opiskelujaksoja ei otettu huomioon. Siksi hän ei ollut lähettänyt opintoviikkotodistuksiaan vaan ainoastaan todistuksen, josta kävivät ilmi kunkin aineen päättymisajankohdat. Lopuksi S. oli laskenut, että hänen opintoviikkotodistuksensa osoittivat, että hänellä oli vaadittu 12 vuoden työkokemus. S. pyysi valintalautakuntaa tarkistamaan päätöstään uudelleen.

Tammikuussa 1996 valintalautakunta vastasi ja ilmoitti tarkistaneensa päätöstään uudelleen. Lautakunta viittasi ilmoituksen kohtaan B.3 ja virallisessa lehdessä 1995 C 219 A julkaistun hakulomakkeen kohtiin V.B.2, VI.2 ja XI, ja totesi, että näistä säännöistä ei sallittu poikkeuksia.

Oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelussa S. väitti, että komissio ei ollut ilmoittanut työkokemuksen arvioinnissa käyttämiään kriteerejä. Hän korosti, että hakijoiden tasa-arvoinen kohtelu edellytti, että valintalautakunta antaa tietoa arviointimenetelmistään.

Helmikuussa 1996 S. lähetti neuvostolle kirjeen, jossa hän pyysi kopiota korjatusta englanninkielisestä koevastauksestaan, jonka hän oli antanut kilpailussa NEUVOSTO/LA/369. Oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelussa hän väitti, että hän ei koskaan ollut saanut vastausta kirjeeseensä.

TUTKIMUS

Kantelu välitettiin komissiolle ja neuvostolle.

Komission lausunto

Yhteenvetona komissio esitti lausunnossaan seuraavaa:

Kilpailuilmoituksen mukaan hakijoilla oli oltava vähintään kahdentoista vuoden ammattikokemus yliopistollisen tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Kilpailuilmoituksessa määrättiin, että asianmukaisesti todennetut asiantuntija- tai kertauskurssit luetaan myös ammattikokemukseksi. Muiden harjoituskurssien tapauksessa niiden on oltava tasoltaan vähintään sellaisia kuin kilpailuun hyväksyminen edellyttää. Siten asiantuntija- tai kertauskurssit ja muut harjoituskurssit voidaan ottaa huomioon ammattikokemuksen laskemisessa. Jotta harjoittelu kuitenkin voidaan lukea kokemukseksi, sen on oltava kokopäiväistä. Sama sääntö koskee ammattikokemusta. Jos harjoittelu toisin sanoen tapahtuu työssä olon aikana, sitä ei voida lisätä ammattikokemusjaksoon. Kilpailuilmoituksen kohdan XI mukaisesti hakemukseen on liitettävä valokopiot, jotka osoittavat, että hakija täyttää ehdot.

S:n ammattikokemus laskettiin hänen alun perin jättämiensä hakemuksen ja asiakirjojen pohjalta. Kaiken kaikkiaan hänen ammattikokemuksensa oli yksitoista vuotta ja kuusi kuukautta.

Kilpailuilmoituksen teksti on oikeudellisesti sitova, ja valintalautakunnan on kunnioitettava sitä.

Neuvoston lausunto

Yhteenvetona neuvosto esitti lausunnossaan seuraavaa:

Tammikuussa 1996 S:lle ilmoitettiin, että hän ei voinut osallistua suullisiin kokeisiin, koska hänen tuloksensa kirjallisen kokeen osassa 3 olivat negatiiviset.

Helmikuussa 1996 S. pyysi saada kopion kirjallisen kokeen korjatusta vastauksestaan. Valintalautakunnan puheenjohtaja antoi yksityiskohtaisen vastauksen hänen pyyntöönsä ja teki selkoa menettelyistä mutta kieltäytyi palauttamasta korjattua koepaperia.

Lokakuussa 1996 S. ilmoitti oikeusasiamiehelle siitä, että neuvosto oli kieltäytynyt palauttamasta korjattua koepaperia. Samana päivänä hän kirjoitti apulaispääjohtaja Brunmayrille vastausta pyytäen.

Lokakuussa 1996 kantelijalle lähetettiin jälleen 27. helmikuuta 1996 päivätyn kirjeen jäljennös.

Korjattuja koepapereita koskee valintalautakunnan menettelyjen salassapitovelvollisuus, josta määrätään henkilöstösääntöjen liitteessä III olevassa 6 artiklassa.

Osallistujien suuri määrä tekisi korjattujen vastauksien kopioita koskevien pyyntöjen hyväksymisen harkitsemisen erittäin vaikeaksi.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan S. esitti yhteenvetona seuraavaa:

Työkokemuksen arvioinnin osalta hän katsoi edelleen, että kilpailuilmoituksessa ei mainittu, että työssä olon aikana hankittua lisäkoulutusta ei voitaisi lisätä ammattikokemukseen. Jos ilmoituksessa olisi selvästi ilmoitettu tästä, S. totesi, että hän olisi lähettänyt Tukholman yliopistosta saamansa opintoviikkotodistuksen jo avoimeen kilpailuun EUR/LA/369 lähettämänsä alkuperäisen hakemuksen yhteydessä.

Kun hän pyysi tarkistamaan päätöstä, jolla hänet oli suljettu edellä mainitusta kilpailusta, komission olisi pitänyt laskea hänen työkokemuksensa tarkistuspyyntöön oheistetun opintoviikkotodistuksen pohjalta. S. väitti, että jos hänen opintoviikkonsa otettaisiin huomioon, hän täyttäisi 12 vuoden työkokemusta koskevan vaatimuksen.

Neuvoston 27. helmikuuta 1996 päivätyn kirjeen osalta S. totesi, että hän oli saanut kopion tuosta kirjeestä vasta lokakuussa 1996. Hän väitti, että neuvosto ei koskaan ollut lähettänyt hänelle ensimmäistä kirjetä. Hän pitäytyi pyynnössään saada kopio korjatusta koepaperistaan.

PÄÄTÖS

1 Työkokemuksen arviointi

- 1.1 Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan valintalautakunnilla on laaja harkintavalta. Tätä valtaa käyttäessään valintalautakuntien on kunnioitettava toimintansa oikeudellisia puitteita, joista määrätään kilpailuilmoituksessa.
- 1.2 19. joulukuuta 1995 päivätyssä kirjeessään ja oikeusasiamiehelle antamassaan lausunnossa komissio tiedotti S:lle tavasta, jolla valintalautakunta oli arvioinut työkokemusta. Lisäksi lausunnossa täsmennettiin, miten hakijan työkokemus oli laskettu.
- 1.3 Kantelun johdosta toteutettujen oikeusasiamiehen tutkimusten pohjalta oli ilmeistä, että valintalautakunta oli toiminut ilmoituksen mukaisesti.

2 Jättäminen vastaamatta kirjeenvaihtoon

- 2.1 Neuvosto toimitti oikeusasiamiehelle 27. helmikuuta 1997 päivätyn kirjeensä kopion. Tässä kirjeessä neuvosto vastasi, että se ei pääsääntöisesti lähettänyt korjattujen koepaperien kopioita.
- 2.2 Oikeusasiamies totesi, että ei ollut todisteita, jotka olisivat tukeneet kantelijan väitettä, jonka mukaan neuvosto ei koskaan ollut lähettänyt edellä mainittua kirjettä.

3 Korjatun koepaperin kopio

- 3.1 Yhteisön lain nykytilanteessa ei ole oikeudellista perustaa katsoa, että neuvosto on millään tavoin velvollinen luovuttamaan korjatun koepaperin kopion sitä pyytävälle hakijalle.
- 3.2 Oikeusasiamies on saanut useita kanteluita palvelukseenotosta, erityisesti menettelyjen avoimuuden puutteesta. Kantelijat ovat muun muassa valittaneet, että heille ei ole pyynnöstä luovutettu korjattujen koepaperien kopioita.
- 3.3 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 138 e artiklan mukaisesti Euroopan oikeusasiamiehellä on valtuudet suorittaa omasta aloitteestaan tutkimuksia, jotka koskevat yhteisön toimielinten tai laitosten toimintaan liittyviä mahdollisia epäkohtia. Tämän määräyksen nojalla oikeusasiamies käynnisti 7. marraskuuta 1997 omasta aloitteestaan tutkimuksen, joka koskee komission palvelukseenottomenettelyihin kuuluvaa salassapitoa.
- 3.4 Tämän oman aloitteen osana oikeusasiamies tutkii, aikooko komissio ryhtyä toimenpiteisiin, jotta korjatuista koepapereista voitaisiin luovuttaa kopiot hakijalle.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että Komissio tai neuvosto eivät olleet syyllystyneet hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUKSIA

Koska oikeusasiamies oli saanut huomattavan määrän kanteluita, jotka koskivat avoimuuden puutetta yhteisön toimielinten järjestämissä palvelukseenottokilpailuissa, hän käynnisti omasta aloitteestaan asiaa koskevan tutkimuksen 7. marraskuuta 1997.

3.1.5 EUROOPAN KOMISSIO

HARJOITTELIJOIDEN VALINTA: PÄÄSY "SINISEEN KIRJAAN"

Päätös kantelun 111/95/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra X. kanteli syyskuussa 1995 Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että komission harjoittelupaikkoja ei myönnetty ansioiden pohjalta vaan sen mukaan, kenellä oli oikeat suhteet korkeassa asemassa oleviin henkilöihin.

Väitteidensä tueksi X. viittasi kahteen komissiolle osoittamaansa hylättyyn harjoittelijahakemukseen. Hän piti mahdottomana ymmärtää, miten hän pääsi komission ns. "siniseen kirjaan" ensimmäisellä kerralla, mutta ei toisella kerralla, jolloin hänen pätevyytensä oli huomattavasti parempi.

Ohjesäännön 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti kantelua käsiteltiin kantelijan pyynnöstä luottamuksellisena.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle, joka totesi lausunnossaan X:n täyttävän tarvittavat hyväksymisvaatimukset harjoittelijoita koskevien määräysten mukaisesti. Koska kunakin vuonna kuitenkin saatiin runsaasti hakemuksia, oli suoritettava esivalinta, joka perustui hakijoiden todellisiin opintotuloksiin ja mahdollisiin opintoihin, jotka koskivat Euroopan yhdentymistä tai yhteisön lainsäädäntöä.

Komissio totesi, että X. oli merkitty siniseen kirjaan erinomaisen ansioluettelonsa vuoksi ja että hän ei ollut täyttänyt vaatimuksia myöhemmässä vaiheessa. Lisäksi komissio korosti, että periaatteessa oli otettava huomioon maantieteellinen tasapaino sekä kunakin vuonna saatujen hakemusten määrä.

Kantelijan huomautukset

Komission lausunto lähetettiin kantelijalle, joka pitäytyi kantelussaan. Kantelija lisäsi, että ainoastaan korkea-arvoisen henkilön suositus oli toisella hakukerralla auttanut hänet lopulta sinisen listan täydennysluetteloon.

LISÄTUTKIMUKSET

Oikeusasiamies pyysi komissiolta lisätietoja menettelystä, jolla hakijat kirjattiin siniseen kirjaan. Lisäksi oikeusasiamies pyysi kopioita muiden samaa

kansallisuutta kuin X. edustavien hakijoiden hakulomakkeista arvioidakseen heidän pätevyysprofiiliaan.

Komissio toimitti täydentävän lausunnon sekä kopiot muiden samaa kansallisuutta kuin X. edustavien hakijoiden hakulomakkeista. Komissio korosti, että täydentävää luetteloa käytettiin hakemusten lisäarviointiin ja sitä hyödynnettiin teknisten virheiden ja painovirheiden korjaamiseen.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies totesi, että hakijoihin sovelletut valintaperiaatteet, sellaisina kuin komissio oli ne toimittanut, eivät olleet perusteettomia.

Oli muistettava, että hallintoviranomaisella oli harkintavaltaa määritellössään, täyttikö hakemus avointa paikkaa koskevat ehdot.

Oikeusasiamiehen tutkittua samaa kansallisuutta kuin X. edustaneiden muiden hakijoiden hakemukset ei vaikuttanut siltä, että komissio olisi jättänyt huomiotta asettamansa kriteerit.

X. väitti, että hänet oli merkitty sinisen kirjan täydentävään luetteloon, koska hän oli saanut suosituksen korkea-arvoiselta henkilöltä. Koska ei ollut esitetty mitään henkilötietoja, jotka koskivat tätä henkilöä tai sitä tai niitä henkilöitä, joihin vaikutusvaltaa oli väitteen mukaan käytetty, väitteen enemmälle tutkimiselle ei ollut perusteita.

Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

KIELTÄYTYMINEN HYVÄKSYMÄSTÄ NORSUNLUURANNIKOLTA PERÄISIN OLEVAA EUR 1 -TODISTUSTA

Päätös kantelun 187/17.10.95/FS/B/IJH johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. kanteli oikeusasiamiehelle lokakuussa 1995 B. NV -nimisen yrityksen puolesta. Kantelija totesi, että B. NV oli huhtikuussa 1994 ostanut Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivan välittäjän kautta pitkäjyväistä riisiä Norsunluurannikolta tuotavaksi yhteisöön. Riisiin, joka tuodaan Lomé'n yleissopimusmaihiin kuuluvalta Norsunluurannikolta, sovelletaan alennettuja tuontimaksuja.

B. NV esitti Belgian tulliviranomaisille EUR 1 -todistuksen osoitukseksi riisin alkuperästä. Tulliviranomaiset kuitenkin epäilivät, että riisi ei ollut alun perin Norsunluurannikolta, ja kieltäytyivät hyväksymästä todistusta. Saadakseen riisin tullista B. NV antoi tulliviranomaisille takuun, joka oli 10

% lisätullimaksuista, jotka perittäisiin, jos riisi ei ollut peräisin Norsunluurannikolta.

Belgian tulliviranomaiset ottivat riisistä näytteitä kokeita varten ja ryhtyivät lisätutkimuksiin varmistaakseen EUR 1 -todistuksen oikeellisuuden. Maaliskuussa 1995 B. NV sai tietää, että Norsunluurannikon hallitus oli todentanut EUR 1 -todistuksen aitouden. B. NV pyysi sitten vapauttamaan antamansa takuun. Belgian tulliviranomaiset ilmoittivat B. NV:lle 28. heinäkuuta 1995 päivätyllä kirjeellään, että yhteisön petoksia tutkiva osasto kieltäytyi vapauttamasta takuita ja halusi jatkaa tutkimuksia.

Kantelussaan oikeusasiamiehelle S. väitti, että koska todentamismenettely oli saatu päätökseen, B. NV:n antamat takuut olisi vapautettava. Hän toteasi, että Norsunluurannikon myöntämiä EUR 1 -todistuksia koskevien epäilysten pitäisi olla yhteisön viranomaisten ja Norsunluurannikon hallituksen välinen asia.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle tammikuussa 1996. Lausunnossaan komissio viittasi syihin, joiden vuoksi Belgian tulliviranomaiset ja komission yksiköt epäilivät, että riisi ei ollut peräisin Norsunluurannikolta. Lausunnossa todettiin myös seuraavaa:

Vaikka Norsunluurannikolta saatu vastaus vahvisti todistuksen aitouden ja tavaroiden alkuperän, aikaisemmat kokemukset olivat osoittaneet, että Norsunluurannikon viranomaisten esittämiin vahvistuksiin ei aina voinut luottaa ja että kyse oli usein todistuksen olemassaolon vahvistamisesta eikä tavaroiden alkuperän todentaminen.

Lomén yleissopimuksen pöytäkirjassa n:o 1 olevan 26 artiklan mukaisesti komissio pyysi Norsunluurannikon viranomaisia tutkimaan riisin alkuperän ja tarjoutui lähettämään yhteisön edustajia avustamaan tässä. Pyyntö tehtiin 22. kesäkuuta 1995 ja uusittiin 12. syyskuuta 1995.

Koska myöhemmässä kirjeenvaihdossa ei saatu vastausta esitettyihin kysymyksiin, komission yksiköt veivät asian EY-AKT-tulliyhteistyökomiteaan.

Vaikka ei ollutkaan todisteita siitä, että B. NV olisi osallistunut petokseen, EUR 1 -todistuksen aitoutta epäiltiin edelleen voimakkaasti.

Norsunluurannikon viranomaisten kanssa oli päästy keskusteluyhteyteen. He olivat pyytäneet ja saaneet lisätietoja.

Lausunto päättyi toivomukseen, että yhteys johtaisi asian ratkeamiseen lähitulevaisuudessa.

Kantelijan huomautukset

Komission lausunto toimitettiin S:lle huhtikuussa 1996. Hän kiisti huomautuksissaan EUR 1 -todistuksen aitoutta koskevat todisteet ja väitti, että ei voinut olla sellaista "aihetta epäilyyn", joka oikeuttaisi Lomé'n sopimuksen mukaisesti todentamiseen ja varotoimenpiteisiin.

Kantelija toi esille myös uutena kysymyksenä sen, että Belgian viranomaisten väitettiin viivytelleen, kun nämä olivat toimittaneet EUR 1 -todistuksen Norsunluurannikon viranomaisille todennettavaksi.

LISÄTUTKIMUKSET

Maaliskuussa 1997 Euroopan oikeusasiamies kirjoitti jälleen komissiolle tiedustellakseen, oliko Norsunluurannikon viranomaisten kanssa päästy ratkaisuun, ja jos ei, niin mihin muihin toimenpiteisiin komissio aikoi ryhtyä ratkaistakseen asian.

Vastauksessaan komissio kertoi yksityiskohtaisesti jatkotoimistaan asian ratkaisemiseksi. Se mainitsi erityisesti AKT-EY-tulliyhteistyökomiteassa toukokuussa 1996 uudelleen esitetyn yhteistyöpöynnön ja hallinnollisen yhteistyömatkan marraskuussa 1996.

Vastauksen mukaan yhteisön valtuuskunta (johon kuului komission ja Belgian tulliviranomaisten edustajia) ja Norsunluurannikon viranomaiset olivat edelleen erimielisiä asiasta.

Vastauksessa päädyttiin seuraavaan johtopäätökseen:

Komissio on saanut tietää, että Belgian viranomaiset ovat nostaneet B. NV:n maksamaa talletusta (suosituimmuustullin ja muun kuin suosituimmuustullin välinen 10 prosentin ero nostettiin 100 prosenttiin).

On Belgian toimivaltaisten viranomaisten asia tehdä johtopäätökset tästä asiasta. Belgian hallitus ei tällä hetkellä pysty antamaan maahan-tuojalle (B. NV) ilmoitusta tullivelasta, koska ei ole olemassa kiistattomia todisteita siitä, että riisi ei ole peräisin Norsunluurannikolta.

Komissio voi vain jälleen kerran korostaa, että se käyttää toimivaltaansa tarkasti suojellakseen unionin taloudellisia etuja mahdollisimman tehokkaasti (omien varojen menetysten lisäksi on otettava huomioon AKT-maiden kanssa tehtyjen sopimusten soveltamiseen liittyvät seikat). Se pahoittelee kuitenkin sitä, että vastoin toiveita, jotka heräsivät 3. huhtikuuta 1996 pidetyssä kokouksessa, Norsunluurannikon viran-

omaisten yhteistyön taso on ollut riittämätöntä, niin kuin edellä on kuvattu.

PÄÄTÖS

1 Alustavat huomautukset

- 1.1 Yhteisön tullilainsäädännön täytäntöönpano ja tarvittavien hallinnollisten menettelyt ovat kansallisten tulliviranomaisten vastuulla. Vaikka kansalliset tulliviranomaiset panevat täytäntöön yhteisön lainsäädäntöä, ne eivät ole yhteisön toimielimiä tai laitoksia, eikä niiden toimintaa voida alistaa Euroopan yhteisöjen oikeusasiamiehen tutkittavaksi.
- 1.2 Oikeusasiamies ei siten ollut toimivaltainen tutkimaan kantelua siltä osin kuin se liittyi Belgian tulliviranomaisten hallinnolliseen toimintaan. Oikeusasiamies ei varsinkaan voinut tutkia kantelijan väitettä, jonka hän esitti huomautuksissaan komission lausuntoon, että Belgian tulliviranomaiset olisivat aiheuttomasti viivyttelleet välittäessään EUR 1 -todistuksen Norsunluurannikon viranomaisille varmistettavaksi.
- 1.3 Tutkiessaan, oliko Euroopan komission toiminnassa ilmennyt hallinnollisia epäkohtia, oikeusasiamies ei voinut ratkaista kysymystä riisin alkuperästä. Tämän kysymyksen voi ratkaista toimivaltainen tuomioistuim, jolla on mahdollisuus kuulla todistajanlausuntoja ja arvioida keskenään ristiriitaista tieteellistä näyttöä.

2 Komission rooli

- 2.1 Komission lausunnon perusteella sen toimivalta tässä asiassa perustuu kahteen lähteeseen:
 - sen osallisuuteen Lomé'n yleissopimuksen pöytäkirjassa n:o 1 olevalla 30 artiklalla perustetussa tulliyhteistyökomiteassa¹, joka käsittelee pöytäkirjan 26 artiklan 7 kohdan ja 27 artiklan 7 kohdan mukaisia kiistoja;
 - sen vastuuseen yhteisön talousarvion täytäntöönpanijana varmistaa, että maksettavat tullimaksut (jotka kuuluvat yhteisön varoihin) tilitetään asianmukaisesti.

3 Komissio ja Norsunluurannikon viranomaiset

- 3.1 Oikeusasiamiehen saatavilla olleiden todisteiden mukaan komissio oli:

¹ Katso 5. maaliskuuta 1990 annettu neuvoston asetus 714/90/ETY 1. maaliskuuta 1990 alkaen sovellettavia siirtymäkauden toimenpiteitä koskevan AKT-EY-neuvoston päätöksen n:o 2/90 soveltamisesta, EYVL L 84/1, 30.3.90.

- pyytänyt Norsunluurannikon viranomaisia suorittamaan asianmukaiset tutkimukset yleissopimuksen pöytäkirjassa n:o 1 olevan 26 artiklan mukaisesti;
- pyytänyt hallinnollista yhteistyömatkaa Norsunluurannikolle ja osallistunut siihen;
- ottanut asian esille useissa AKT-EY-tulliyhteistyökomitean kokouksissa.

3.2 Komission todisteiden mukaan se, että edellä tarkoitettu toiminta ei riittänyt ratkaisemaan ongelmaa, johtui Norsunluurannikon viranomaisten yhteistyöhalun puutteesta.

3.3 Komissio oli siten ilmeisesti käyttänyt täysin ne mahdollisuudet, jotka sillä oli toimia tässä kiistassa Lomé'n sopimuksen määräysten mukaisesti.

4 Komissio ja Belgian tulliviranomaiset

4.1 Komissio ei lausunnossaan kiistänyt väitettä, jonka mukaan komission yksiköt kieltäytyivät vapauttamasta B. NV:n maksamaa takuuta. Saatavilla olleiden rajallisten todisteiden valossa näytti todennäköiseltä, että käytännössä komission yksiköillä oli ratkaiseva rooli.

4.2 Täyttäessään tehtävänsä yhteisön talousarvion täytäntöönpanijana komissio on velvollinen suojelemaan yhteisön taloudellisia etuja, mitä tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa on toistuvasti korostettu.

4.3 Niiden vastausten valossa, joita komissio oli tässä tapauksessa antanut, vaikutti ilmeiseltä, että epäilykset riisin alkuperästä perustuivat todisteisiin ja siten antoivat "aihetta epäillä" Lomé'n sopimuksen pöytäkirjan n:o 1 artiklan 26 tarkoittamalla tavalla.

4.4 Kun ongelman ratkaisu viivästyi, koska komission jatkuvat epäili oliko riisi peräisin Norsunluurannikolta, ei viivästyistä tässä tilanteessa voitu pitää hallinnollisena epäkohtana, niin kuin olisi ollut asianlaita, jos viivästys olisi ollut vältettävissä.

Suoritettujen tutkimusten perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt. Oikeusasiamies totesi lisäksi, että kantelijalla oli edelleen mahdollisuus viedä kiista riisin alkuperästä toimivaltaiseen tuomioistuimeen nostamalla kanne kansallisia tulliviranomaisia vastaan. Oikeusasiamies lopetti näin ollen asian käsittelyn.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: SUULLINEN VALINTAMENETTELY

Päätös kantelun 252/22.11.95/TMF/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Kantelussaan oikeusasiamiehelle marraskuussa 1995 herra R. väitti, että hän oli saanut valintalautakunnan käytöksestä vaikutelman, että hän oli läpäissyt komission PO XII:n järjestämässä suullisessa valintamenetelyssä. Hänen mukaansa valintalautakunnan jäsenet esittivät hänelle kysymyksiä hänen tulevasta työstään ja kättelivät häntä haastattelun päätteeksi. Lisäksi hän kanteli siitä, että komissio ei halunnut julkistaa valintalautakunnan jäsenten nimiä.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu toimitettiin komissiolle helmikuussa 1996. Lausunnossaan komissio totesi, että se oli hankkinut selvitystä asiaan valintalautakunnan sihteeriltä. Tämän mukaan hakijalle ei ollut annettu mitään viitettä siitä, että hän olisi tullut valituksi, eikä häntä ollut onniteltu. Lisäksi komissio korosti, että valintalautakunnan jäsenille on annettu ohjeet, miten käyttäytyä, ja että heidän ei pitäisi toiminnassaan tai reaktioissaan antaa mitään viitettä siitä, miten hakija on suoriutunut. Valintalautakunnan sihteeri valvoo tätä.

Huomautuksissaan komission lausuntoon R. piti kiinni kantelustaan.

PÄÄTÖS

Kantelijan mukaan hänelle esitettiin työpaikkaan ja käytännön työhön liittyviä kysymyksiä. Komissio ei kiistä näiden kysymysten sisältöä. On luonnollista, että tuleva työnantaja tekee tällaisia kysymyksiä arvioidakseen esimerkiksi sitä, miten hakija reagoisi tietyissä työtilanteissa. Kysymysten sisällön ei siten voi katsoa viittaavan siihen, että ehdokas on valittu tehtävään.

R. väitti valintalautakunnan jäsenten onnitelleen häntä. Tämä kysymys on kiistanalainen. Kättely haastattelun jälkeen voidaan ymmärtää pareminkin kohteliaaksi eleeksi kuin onnentoivotukseksi.

Yhteisön nykyisen lainsäädännön valossa ei ole laitonta olla paljastamatta valintalautakunnan jäsenten nimiä.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

VAPAA LIIKKUMINEN: KOMISSIOLLE ESITETTYJEN VALITUSTEN KÄSITTELY

Päätös kantelun 259/27.11.95/PL/UKI/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra L. kanteli 20. marraskuuta 1995 oikeusasiamiehelle B:n veljesten puolesta ja kansalaisvapauksien kansallisen neuvoston (National Council for Civil Liberties (jäljempänä "Liberty")) edustajana. Kantelussa väitettiin, että kahden Euroopan komissiolle esitetyn valituksen käsittelyssä oli ilmennyt hallinnollinen epäkohta.

Kantelun tausta

Marraskuussa 1990 walesilaiset veljekset, G.B. ja R.B., matkustivat junalla Belgiaan nähdäkseen Walesin jalkapallo-ottelun. Belgian poliisi poisti veljekset junasta Belgian ja Luxemburgin rajalla. Heiltä otettiin henkilötiedot ja heidät valokuvattiin. Tiedot välitettiin myöhemmin Yhdistyneen kuningaskunnan keskusrikosrekisteriin (*UKI National Criminal Intelligence Service, NCIS*) ja tallennettiin tietokoneelle.

Tallennetut tiedot välitettiin Belgian poliisille marraskuussa 1992. Tällöin pelattiin toinen jalkapallo-ottelu, ja B:n veljekset olivat sitä katsomassa. Veljekset vietiin Kortrijkissa poliisiasemalle, ja myöhemmin heidät alistettiin henkilöllisyyden tarkastukseen Brysselissä. Lisäksi R.B. joutui viettämään Brysselissä 16 tuntia poliisiasemalla. Hänelle tehtiin ruumiintarkastus ja hänet valokuvattiin. Myöhemmin hänet karkotettiin.

R.B:n mukaan syyksi ilmoitettiin, että hänen nimensä oli tallennettu NCIS:n luetteloon. Belgian sisäministeriön NCIS:lle lähettämässä virallisessa raportissa todettiin, että R.B. pidätettiin 17. marraskuuta 1992, koska tämä oli alkoholin vaikutuksen alainen ja häiritsi yleistä järjestystä henkilöllisyyden tarkastamisen aikana, ja koska tällä ei ilmeisesti ollut henkilötodistusta.

B:n veljekset sekä heidän kansallisen parlamenttinsa ja Euroopan parlamentin jäsenet pyrkivät kansalliseen ratkaisuun, mutta tässä ei onnistuttu.

Valitus Euroopan komissiolle

Libertyn edustamat B:n veljekset valittivat 8. heinäkuuta 1994 Euroopan komissiolle. Komissio kirjasi valitukset numerolla 94/4998 Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan ja numerolla 94/4999 Belgiaa vastaan.

Liberty pyysi, että komissio välittäisi valitukset tiedoksi kyseisille jäsenvaltioille ja hankkisi sitoumuksen siitä, että jäsenvaltiot noudattaisivat yhteisön

oikeuden vaatimuksia. Liberty myös vaati kaikkien B:n veljeksiä koskevien tietojen poistamista.

Lisäksi komissiota pyydettiin hankkimaan B:n veljeksille vakuudet siitä, että he saisivat vapaasti liikkua Euroopan unionissa, ja että heihin ei kohdistettaisi rajoituksia, jotka eivät EY:n perustamissopimuksen mukaan olleet sallittuja. Jos jompi kumpi valtio ei panisi näitä toimenpiteitä tyydyttävästi täytäntöön, komissiota pyydettiin käynnistämään EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukainen rikkomismenettely.

Komission pääosasto XV vastasi 20. lokakuuta 1994 ja totesi:

Belgian ja Yhdistyneen kuningaskunnan on vakavasti harkittava veljesten pyyntöä tulla poistetuiksi mahdollisilta "mustilta listoilta", joilla heidän nimensä mahdollisesti esiintyvät. Olen kirjoittanut molemmille jäsenvaltioille tässä tarkoituksessa ja pyytänyt niitä poistamaan asiakkaidenne nimet tällaisilta "mustilta listoilta", ja jos näin ei tehdä, perustelemaan, miksi heitä pidetään tällaisilla listoilla.

Komission PO XV ilmoitti 6. lokakuuta 1995 päivätyllä kirjeellä saaneensa vastauksen Yhdistyneeltä kuningaskunnalta:

Asiakysymyksen osalta Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ilmoittavat, että AB ei ole koskaan ollut NICS:n tiedostoissa, ja että vaikka sekä GB että RB on merkitty tiedostoihin, heitä koskevia yksityiskohtaisia merkintöjä ei enää ole.

Se, että NCIS:n tiedostoissa ei ole asiakkaitanne koskevia merkintöjä, antaa meille aiheen päätellä, että tällä hetkellä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset eivät suunnittele heidän vapaan liikkuvuutensa rajoittamista.

Tämän johdosta on katsottava, että kyseisessä asiassa ei rikota yhteisön lainsäädäntöä, ja aion ehdottaa komissiolle valituksenne käsittelyn lopettamista.

Koska Belgian viranomaisilta ei ollut saatu vastausta, komissio vaati sitä uudestaan.

Liberty vastasi 11. lokakuuta 1995 päivätyllä kirjeellä ja toisti kysymykset, joita se edelleen piti ratkaisemattomina:

Veljeksille ei ollut ilmoitettu tai täsmennetty, millä listoilla heidän nimensä olivat.

Veljeksille ei ollut ilmoitettu, olivatko muut valtiot ja järjestöt saaneet kyseisen listan tai kyseiset listat.

Kysymystä siitä, oliko heidän nimensä alun perin listattu laillisesti, ei ollut käsitelty tyydyttävästi.

Kantelu Euroopan oikeusasiamiehelle

Liberty väitti seuraavista syistä, että komission toiminnassa oli ilmennyt hallinnollinen epäkohta, kun se käsitteli valitusta Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan:

- 1 Vastauksen saaminen valitukseen kesti 16 kuukautta.
- 2 Yhdistynyt kuningaskunta ei vastannut kaikkiin kysymyksiin, jotka valituksessa oli esitetty heinäkuussa 1994.
- 3 EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisia menettelyjä ei ollut käynnistetty.

Liberty väitti seuraavista syistä, että komission toiminnassa oli ilmennyt hallinnollinen epäkohta, kun se käsitteli valitusta Belgiaa vastaan:

- 1 Komissio ei ollut saanut Belgian viranomaisilta vastausta sen jälkeen, kun valitus esitettiin heinäkuussa 1994.
- 2 Komissio ei ollut käynnistänyt EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisia menettelyjä, vaikka se ei ollut saanut Belgian viranomaisilta minkäänlaista vastausta 16 kuukauden kuluessa siitä, kun valitus oli esitetty komissiolle.

TUTKIMUS

EY:n perustamissopimuksessa Euroopan oikeusasiamiehelle annetaan valtuudet tutkia mahdollisia hallinnollisia epäkohtia vain yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännössä määrätään nimenomaisesti, että minkään muun viranomaisen tai henkilön toimet eivät saa olla oikeusasiamiehelle tehtävän kantelun aiheena. Tätä kantelua tutkiessaan oikeusasiamies keskittyi siksi tutkimaan, oliko Euroopan komission toiminnassa ilmennyt hallinnollinen epäkohtia.

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Komissio totesi lausunnossaan seuraavaa:

Päättyessään olla käynnistämättä rikkomismenettelyä Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan komissio oli käyttänyt harkintavaltaa, jonka

tuomioistuin täysin tunnustaa sillä olevan. Tuomioistuin on johdonmukaisesti katsonut, että¹:

EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan pohjalta on selvää, että komissio ei tuon artiklan nojalla ole velvollinen käynnistämään menettelyjä; sillä on harkintavalta, jonka vuoksi yksityiset henkilöt eivät voi vaatia sitä omaksumaan tiettyä kantaa eivätkä nostaa kumoamiskannetta sitä vastaan siksi, että se on kieltäytynyt toteuttamasta toimenpiteitä.²

- 1 Se on kohdellut valituksen esittäjiä hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti.
- 2 Valitukset kirjattiin, niiden esittäjille vastattiin ja kirjeet välitettiin jäsenvaltioille siinä aikataulussa, mitä tavanomaisesti noudatetaan käsiteltäessä valituksia tai väitteitä loukkauksista.
- 3 Komissio oli kirjeitse pyytänyt jäsenvaltioilta tietoja tai selvennystä, ja asia oli määräaikojen ja viivytysten osalta kyseisten jäsenvaltioiden käsissä.
- 4 Yhdistyneen kuningaskunnan tapauksessa ensimmäinen kirje lähetettiin 20. lokakuuta 1994 ja muistutus 29. maaliskuuta 1995. Vastaus Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisilta saatiin 22. toukokuuta 1995.
- 5 Heti kun komission yksiköt olivat tutkineet vastauksen, valituksen esittäjät saivat tiedon asiasta laillisen edustajansa kautta 6. lokakuuta 1995.
- 6 Belgian tapauksessa sen pysyvältä edustajalta saatiin 16. joulukuuta 1994 vahvistus, mutta vasta useiden, 28. helmikuuta 1995 ja 27. kesäkuuta 1995 lähetettyjen muistutusten jälkeen Belgian viranomaiset kirjoittivat komissiolle 19. lokakuuta 1995 ja vahvistivat, että selvityspyyntö oli välitetty kyseisille viranomaisille.
- 7 Toistaiseksi nämä viranomaiset eivät olleet vastanneet, ja siten valitusta Belgiasta vastaan käsiteltiin edelleen.
- 8 Komissio oli koko kuudentoista kuukauden ajan molemmissa tapauksissa pitänyt valituksen esittäjät ajan tasalla näiden laillisen edustajan kautta.

¹ Asia 247/89 *Star Fruit vastaan komissio* [1989], kok. 291 ja asia 87/89, *Sonito ym. vastaan komissio* [1990], kok. 1981.

² *Sonito ym. vastaan komissio*, s. 2008.

- 9 Perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisessa menettelyssä valituksen esittäjällä ei ollut mitään erityisiä menettelytapaan liittyviä takuita, joita saattoi esiintyä kilpailukysymysten ja polkumyynnin kaltaisilla aloilla.
- 10 Molempien asioiden käsittelyyn kuluvan ajan suhteen oli syytä muistaa, että asiaan liittyi monimutkaisia oikeudellisia ja teknisiä kysymyksiä.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan L. esitti lyhyesti seuraavaa:

- 1 Kiistan aiheena ei ollut komission valta harkita, olisiko käynnistettävä 169 artiklan mukainen muodollinen menettely vai ei, tai oliko kirje alun perin lähetetty jäsenvaltioille normaalin aikataulun mukaisesti.
- 2 Komission lausunnossa ei vastattu kantelun kysymykseen, oliko tapauksessa kyse hallinnollisesta epäkohdasta, eikä seuraaviin seikkoihin:

Komissio esitti 20. lokakuuta 1994 näkemyksensä, jossa se sovelsi tuomioistuimen tekemiä päätöksiä asioissa *Bouchereau ja Adoui ja Cornuaille*,¹ ja totesi, että *Belgian ja Yhdistyneen kuningaskunnan on vakavasti harkittava veljesten pyyntöä tulla poistetuiksi mahdollisilta "mustilta listoilta", joilla heidän nimensä mahdollisesti esiintyvät*. Se, että komissio hyväksyi, että kyseisten jäsenvaltioiden oli ryhdyttävä tällaisiin toimenpiteisiin, on olennaista arvioitaessa komission myöhemmän toiminnan riittävyttä.

Oliko komissio noudattanut hyvää hallintotapaa ehdottaessaan asian käsittelyn päättämistä Yhdistyneen kuningaskunnan suhteen, vaikka Yhdistyneen kuningaskunnan vastauksessa ei käsitelty useimpia valituksessa esitettyjä seikkoja eikä erityisesti sitä, oliko B:n veljesten nimet välitetty muiden maiden tietoon, sekä ehdottaessaan, että Belgian suhteen ei ryhdyttäisi erityisiin toimiin, vaikka kyseiseltä valtiolta ei ollut saatu mitään vastausta?

Edellyttikö hyvä hallintotapa, että komissio jollakin tehokkaalla tavalla tarkastelee sitä kiistämätöntä seikkaa, että B:n veljesten EY-oikeuden mukaisia perusoikeuksia ei ollut kunnioitettu?

Kantelija toivoi, että oikeusasiamies toteaisi komission vastauksen riittämättömäksi ja että hyvä hallintotapa edellyttää komissiolta jonkinlaista tehokasta seuranta.

¹ Asia 30/77, [1977] kok. 1999 ja asiat 115/81 ja 116/81, [1982] kok. 1665.

LISÄTUTKIMUKSET

Koska komissio ei ollut ilmoittanut oikeusasiamiehelle, missä vaiheessa valituksen 94/4999 käsittely oli, tämä tiedusteli komissiolta, olivatko Belgian viranomaiset vastanneet valitukseen.

Komission vastauksessa todettiin, että komissio oli saanut Belgian pysyvältä edustajalta lyhyen kirjallisen vastauksen, joka oli päivätty 10. kesäkuuta 1996. Belgian viranomaiset vakuuttivat, että valituksen esittäjien oikeutta liikkua vapaasti heidän alueellaan kunnioitetaan.

Komissio oli tutkinut vastauksen ja antanut sen tiedoksi valituksen esittäjille näiden laillisen edustajan kautta kirjeellään 9. heinäkuuta 1996. Kirjeessä todettiin myös, että Belgian viranomaisten lausunnon johdosta komission yksiköt aikoivat ehdottaa ryhmälle, joka käsittelee väitteitä yhteisön oikeuden rikkomuksista, sen seuraavassa kokouksessa, että asian 94/4999 käsittely lopetettaisiin.

Kokous, jossa yksiköt ehdottivat asian käsittelyn lopettamista, pidettiin 10. lokakuuta 1996. Päätös vahvistettiin komission viikkotaisessa kokouksessa 16. lokakuuta 1996.

Vahvistus siitä, että asian käsittely oli päätetty lopettaa, välitettiin 4. joulukuuta 1996 L:lle joka edusti valituksen esittäjiä.

PÄÄTÖS

1 Oliko komissio väitetyllä tavalla jättänyt hankkimatta vastauksen Belgian viranomaisilta?

1.1 Hyvän hallintotavan nimissä komission olisi pyrittävä saamaan vastaukset jäsenvaltioilta 169 artiklan mukaisen rikkomismenettelyn hallinnollisessa vaiheessa.

1.2 Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti jäsenvaltioiden on annettava komissiolle mahdollisuudet huolehtia tehtävästään "perustamis-sopimuksen vartijana" perustamissopimuksen 155 artiklan mukaisesti.¹ Jäsenvaltioiden edellytetään toimivan vilpittömässä yhteistyössä komission 169 artiklan mukaisesti toteuttamassa tutkimuksessa ja antavan komissiolle kaikki tiedot, joita se tätä tarkoitusta varten tarvitsee.² Jos jäsenvaltio kieltäytyy auttamasta komissiota tämän tutkimuk-

¹ (- -) komissio:

- huolehtii siitä, että tämän sopimuksen määräyksiä sekä toimielinten sen nojalla antamia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan; (- -)

² Asia 192/84, *Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Kreikan tasavalta* [1984], kok. 3967, kohta 19.

sisä, se laiminlyö kaikille jäsenvaltioille 5 artiklan mukaisesti asetetun velvollisuuden helpottaa komission tehtävien suorittamista.¹ Tällaisessa tapauksessa komissio voi viedä asian tuomioistuimeen.

1.3 Komissio oli lopulta saanut Belgian viranomaisilta vastauksen 17. kesäkuuta 1996 useiden kirjallisten muistutusten ja muiden yhteydenottojen jälkeen. Oikeusasiamies katsoi siksi, että tämän seikan suhteen ei ollut todisteita hallinnollisesta epäkohdasta.

2 Oliko komissio viivytellyt Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan esitetyn valituksen yhteydessä?

2.1 Mitä tuli väitteeseen, että kesti 16 kuukautta, ennen kuin komissio vastasi Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan esitettyyn valitukseen, Liberty totesi, että se ei kiistänyt, että alkuperäinen kirje lähetettiin jäsenvaltioille normaalin aikataulun puitteissa. Kantelu koski siten 20. lokakuuta 1994 jälkeistä aikaa. Tuon päivän jälkeen komissio lähetti muistutuksen ja sai vastauksen 22. toukokuuta 1995. Komissio ilmoitti valituksen esittäjälle 6. lokakuuta 1995 päivätyllä kirjeellään, että valituksen käsittely oli lopetettu.

2.2 Oikeusasiamiehen tutkimuksen mukaan komissio oli yrittänyt saada vastauksen Yhdistyneeltä kuningaskunnalta. Hyvän hallintotavan mukaisesti komission olisi aina viipymättä ilmoitettava valituksen esittäjälle päätöksestään lopettaa asian käsittely. Oikeusasiamies katsoi siksi, että ei ollut todisteita sen väitteen tueksi, että komissio olisi aiheettomasti viivytellyt vastatessaan Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan esitettyyn valitukseen.

3 Oliko komissio jättänyt vaatimatta, että Yhdistyneen kuningaskunnan olisi käsiteltävä kaikkia valituksessa esitettyjä kysymyksiä?

3.1 Mitä tuli syytöksiin, joiden mukaan komissio oli jättänyt vaatimatta, että Yhdistyneen kuningaskunnan olisi käsiteltävä kaikkia heinäkuussa 1994 jätetyssä valituksessa esitettyjä kysymyksiä, Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset olivat ilmoittaneet, että mitään B:n veljeksiä koskevia yksityiskohtia ei ollut tallella NCIS:n tiedostoissa. Siksi komissio oli katsonut, että Yhdistynyt kuningaskunta ei syyllistynyt yhteisön oikeuden rikkomiseen.

3.2 Komissio oli päätenyt johtopäätökseen, että rikkomista ei ollut tapahtunut sillä hetkellä, eikä se aikunut tutkia, oliko rikkomiseen syyllistytty aiemmin. Tuomioistuimen mukaan 169 artiklassa määrätty tuomiois-

¹ Asia 240/86, *Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Kreikan tasavalta* [1988], kok. 1835, kohta 28.

tuinkäsittelyä edeltävä menettely antoi jäsenvaltiolle mahdollisuuden korjata tilanne ennen kuin asia viedään tuomioistuimeen.¹ Oikeusasiamiehen tutkimus ei siten osoittanut komission syyllistyneen mihinkään hallinnolliseen epäkohtaan siltä osin kuin sen väitettiin jättäneen vaatimatta vastausta kaikkiin valituksessa esitettyihin kysymyksiin.

4 Oliko komissio jättänyt käynnistämättä EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen rikkomismenettelyn?

- 4.1 Mitä tuli väitteeseen, että komissio oli jättänyt käynnistämättä muodollisen menettelyn Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Belgiaa vastaan, EY:n perustamissopimuksen 169 artiklassa määrätään, että komissio voi antaa perustellun lausunnon, jos se *katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille tämän sopimuksen mukaan kuuluvan velvollisuuden*.
- 4.2 Perustamissopimuksen 169 artiklassa ei määrätä menettelyjä tai kriteereitä, joita komission on noudatettava aikana, joka edeltää perustellun lausunnon antamista jäsenvaltiolle. Lisäksi tuomioistuimen oikeuskäytäntö antaa vain niukasti suuntaviivoja. Komission on siksi itse päätettävä, mitä menettelyjä ja kriteerejä se noudattaa täyttääkseen sillä 169 artiklan mukaisesti olevat velvollisuudet prosessissa, joka voi johtaa perustellun lausunnon antamiseen.
- 4.3 Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan komissiolla on "perustamissopimuksen vartijana" yksinomainen toimivalta päättää, onko aiheellista nostaa kanne jäsenvaltiota vastaan siksi, että se on laiminlyönyt velvolluuksiensa täyttämisen.² Oikeusasiamies katsoi siksi, että komission tavassa lopettaa asian tutkiminen ei ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

Suoritetun tutkimuksen perusteella ja koska komissio oli saanut sekä Yhdistyneeltä kuningaskunnalta että Belgialta vakuudet siitä, että valitusten esittäjien oikeutta liikkua vapaasti kunnioitettaisiin, oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUKSIA

Tämän kantelun tutkimukset ja lukuisat muut kantelut komissiota vastaan saivat oikeusasiamiehen tekemään sen johtopäätöksen, että olisi aiheel-

¹ Asia 74/82, *Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Irlanti* [1984], kok. 317, kohta 13.

² Asia 431/92, *Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Saksan liittotasavalta* [1995], kok. I-2189, kohta 22.

lista tutkia yleisemmin komission hallinnollisia menettelyjä sen käsitellessä kansalaisten valituksia jäsenvaltioiden laiminlyönneistä täyttää niille yhteisön oikeuden mukaan kuuluvat velvollisuudet. Oikeusasiamies käynnisti sen vuoksi 15. huhtikuuta 1997 omasta aloitteestaan tutkimuksen, jossa käsitellään mahdollisuuksia parantaa komission hallintomenettelyjen laatua.

VÄLIAIKAISEN TOIMIHENKILÖN OTTAMINEN PALVELUKSEEN

Päätös kantelun 265/29.11.95/VKCG/PD/UK-en johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva G. oli vastannut ilmoitukseen, jossa pyydettiin hakemuksia väliaikaiseen toimihenkilön virkaan komission kuluttajapolitiittiseen yksikköön, palkkaluokka A4/A5. Elokuussa 1995 valintalautakunta ilmoitti, että häntä ei kutsuttaisi haastatteluun.

Kantelussaan oikeusasiamiehelle marraskuussa 1995 G. väitti, että valituksi tullut hakija oli tiedossa ennakolta. Hän otti esille lukuisia kysymyksiä. Hän tiedusteli erityisesti, miten monta hakijaa oli haastateltu ja miksi häntä ei ollut kutsuttu haastatteluun. Hän väitti, että kansallisissa lehdissä julkaistut ilmoitukset olivat virheellisiä ja harhaanjohtavia, koska niissä ilmoitettiin työpaikoista, jotka eivät todellisuudessa olleet avoimia. Hän tiedusteli myös, oliko käytetty menettely yhtäläisten mahdollisuuksien politiikan mukaista ja olivatko prosessin aiheuttamat kustannukset perusteltavissa ja kohtuulliset.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komission lausunto sisälsi seuraavat seikat:

Komissio ottaa palvelukseensa väliaikaista henkilöstöä valintamenettelyillä, joista ilmoitetaan jäsenvaltioiden kansallisissa sanomalehdissä julkaitavilla ilmoituksilla. Täten väliaikaisesta A-virasta ilmoitettiin jäsenvaltioiden kansallisissa sanomalehdissä.

Ilmoitusten nojalla saadut vastaukset toimitetaan valintalautakunnalle, joka koostuu virkaiältään vanhemmista virkamiehistä. He ovat asiantuntijoita niillä aloilla, joita valintamenettely koskee.

Kyseisen viran tapauksessa perustettiin kolmen henkilön valintalautakunta tutkimaan hakemukset ja valitsemaan haastatteluun ne, joiden arvioitiin parhaiten soveltuvan tehtävään.

Valintalautakunta sai 75 hakemusta. Kahdeksan hakijaa valittiin haastatteluun valintalautakunnan asettamien arviointiperusteiden pohjalta (hakijoiden ammattikokemuksen määrä ja laatu). Haastatteluun kutsutuista neljä merkittiin varallaololuetteloon.

Komissio kiisti väitteen, että virkaan nimitetty henkilö oli määrätty ennakkolta. Se totesi, että valintalautakunta myönsi kantelijan pätevyyden mutta katsoi muiden hakijoiden olleen paremmin sopivia kyseiseen virkaan.

Yhtäläisten mahdollisuuksien politiikan osalta komissio korosti, että kaksi neljästä varallaololuetteloon merkitystä oli naisia. Se lisäsi, että valintalautakunta perusti päätöksensä yksinomaan hakijoiden suhteellisiin ansioihin.

Kantelijan huomautukset

Vastauksessaan G. käsitteli useita kysymyksiä, jotka liittyivät menettelyyn ja syihin, joiden vuoksi kuluttajapolitiikan yksikköön luotiin väliaikainen A4/A5-virka, noudatettuun valintamenettelyyn sekä menestyksekkään hakijan henkilöllisyyteen. G. ehdotti lisäksi, että oikeusasiamiehen olisi haastatettava komission henkilöstön jäseniä.

LISÄTUTKIMUKSET

Komission lausunnon ja kantelijan huomautusten pohjalta vaikutti siltä, että moniin kantelussa käsiteltyihin seikkoihin ei ollut saatu vastausta. Kantelijan huomautukset toimitettiin 5. heinäkuuta 1997 komissiolle täydentävää lausuntoa varten. Lisäksi oikeusasiamies pyysi komissiota toimitamaan hänelle hakuilmoituksen, kahdeksan haastatteluun kutsutun hakijan hakemukset sekä valintalautakunnan raportin.

Täydentävässä lausunnossaan komissio totesi, että valintalautakunnan raportti sisälsi luettelon kahdeksasta haastatteluun kutsutusta hakijasta sekä luettelon neljästä tehtävään parhaiten sopivaksi arvioidusta hakijasta. Tämän jälkeen kuluttajapolitiikan pääosasto tutki neljän varallaololuettelon merkityn hakijan tiedot ja valitsi henkilön, jonka katsottiin parhaiten sopivan kyseiseen tehtävään. Lisäksi komissio totesi, että menestyksekkään hakijan mahdollisuudet saada kyseinen virka eivät olleet sen suuremmat kuin kenenkään muunkaan komissiossa tai sen ulkopuolella.

Kantelijan lisähuomautukset

Komission täydentävä lausunto toimitettiin G:lle. Lisähuomautuksissaan hän pitäytyi alkuperäisessä kantelussaan.

PÄÄTÖS

Euroopan yhteisöjen muiden toimenhaltijoiden palvelukseen ottamista koskevien ehtojen 2 artiklan mukaan väliaikaista henkilöstöä palkataan virkoihin, jotka budjettivallan käyttäjä on luokitellut väliaikaisiksi.

Väliaikaisten toimenhaltijoiden palvelukseen ottaminen poikkeaa virkamiesten palvelukseen ottamisesta, koska henkilöstösäännöt eivät sisällä erityismääräyksiä, jotka koskevat väliaikaisten toimenhaltijoiden palvelukseenottomenettelyä.

Oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella ei ollut todisteita siitä, että komissio ei olisi tässä tapauksessa noudattanut väliaikaisten toimenhaltijoiden palvelukseen ottamisessa tavallisesti käyttämänsä menettelyä.

Oikeusasiamiehen käytettävissä olleiden todisteiden valossa ei ollut todisteita tukemaan väitettä, että menestyksekkään hakijan henkilöllisyys tunnettiin etukäteen. Tässä tilanteessa oikeusasiamies katsoi, että hänellä ei ollut riittäviä perusteita jatkaa tutkimusta kantelun tämän näkökohdan osalta.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

SOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

Päätös kantelun 271/4.12.95/DEA-EF-en johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Kantelussaan Euroopan oikeusasiamiehelle marraskuussa 1995 herra A. ilmoitti, että hänellä oli ollut BMB-nimisen yrityksen kanssa työsopimus ohjelmakoordinaattorina EU:n rahoittamassa maaseudun kehittämisohjelmassa Nigeriassa (Middle Belt -ohjelma). BMB irtisanoi yllättäen A:n sopimuksen marraskuussa 1994 ja tarjoutui sitten maksamaan tälle 45 000 puntaa korvauksena, koska tämä väitti irtisanomista perusteettomaksi.

A. toi kantelussaan esiin kolme seikkaa:

- 1 Hän väitti, että komissio oli suoranaisesti vastuussa hänen sopimuksensa irtisanomisesta joko Nigerian edustustonsa kautta taikka erään brüsseliläisen virkamiehen toiminnan kautta.
- 2 Hän väitti, että hän oli menettänyt tilaisuuden työskennellä toisessa yrityksessä (MM) Nigeriassa toisen EU:n rahoittaman ohjelman puitteissa, koska komission Nigerian edustusto ilmoitti epävirallisesti, että hänen nimittämistään ei hyväksyttäisi.

3 Hän ilmoitti kantanaan, että jos hänet oli merkitty mustalle listalle niin ettei hän voisi työskennellä EU:n rahoittamissa hankkeissa, hänelle olisi ilmoitettava tästä muodollisesti ja hänelle olisi ilmoitettava täydelliset perusteet, jotta hän voisi vastata niihin.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio kiisti, että A:n työ-sopimuksen irtisanominen BMB:n kanssa olisi aiheutunut komission virkamiesten puuttumisesta asiaan. Se ilmoitti, että sen virkamiesten ja Middle Belt -ohjelman välisissä yhteyksissä oli keskitytty hallinto-, valvonta- ja raportointikysymyksiin, joita oli korostettu kriittisessä ja riippumattomassa arvioissa, joka ohjelmasta oli tehty. Komission mukaan BMB oli omalla vastuullaan päättänyt korvata A:n ohjelmakoordinaattorina.

Väitteestä, jonka mukaan A. oli menettänyt työtilaisuuden, koska komission Nigerian edustusto oli epävirallisesti ilmoittanut, että hänen nimitystään ei hyväksyttäisi, komissio totesi, että sen tietojen mukaan yritys teki itse arvionsa tilanteesta ja tuli siihen tulokseen, että A:n ehdokkuutta ei pitäisi hyväksyä.

Lopuksi komissio totesi, että A:n toiminnasta ei ollut olemassa muuta arviota kuin Nigerian edustuston laatima myönteinen arvio, josta hän oli saanut kopion.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausuntoon A. totesi, että hän oli saanut BMB:n johtoportaan jäseneltä henkilökohtaisesti tiedon, jonka mukaan komissio oli pyytänyt irrottamaan hänet Middle Belt -ohjelmasta.

Hän totesi lisäksi, että hän oli saanut epäsuorasti MM:ltä tiedon, jonka mukaan sen yhteistyökumppani oli saanut tietää, että komissio ei tukisi hänen ehdokkuuttaan.

Lopuksi hän totesi, että hän ei ollut vakuuttunut siitä, että komissio kiisti hänen olevan mustalla listalla.

PÄÄTÖS

1 Middle Belt -ohjelmaan liittyvän sopimuksen irtisanominen

1.1 Yhteisön varoista tuettavien ohjelmien arviointi on komission normaalia ja aiheellista toimintaa.

- 1.2 Vaikutti todennäköiseltä, että komission virkamiehen kriittinen suhtautuminen Middle Belt -ohjelman hallintoon ja hankintoihin oli johtanut kantelijan työsopimuksen irtisanomiseen.
- 1.3 Todisteita ei ilmennyt siitä, että komission virkamiehet olisivat suoranaisesti puuttuneet asiaan varmistaakseen, että työsopimus irtisanoetaan. Tällaiseen asiaan puuttumiseen ei viitannut myöskään maksu, jonka kantelijan entinen työnantaja oli suorittanut korvaukseksi valitukseen perusteettomasta irtisanomisesta.
- 1.4 Siksi oli tarpeetonta tutkia, olisiko, ja minkälaisissa tilanteissa, kyseessä hallinnollinen epäkohta, jos komission virkamiehet suoranaisesti puuttuisivat asiaan varmistaakseen, että tällainen sopimus irtisanoetaan.

2 Väite työtilaisuuden menettämisestä

- 2.1 Kantelija väitti, että työtarjous peruttiin, koska komission Nigerian lähetystö oli epävirallisesti ilmoittanut, että se ei tukisi hänen ehdokkuuttaan. Komission näkemys oli, että yritys teki itse oman arvionsa tilanteesta.
- 2.2 Kantelijan väite perustui siihen, mitä hänen mahdollisen työnantajansa edustaja oli kertonut hänelle siitä, mitä komission edustusto oli sanonut sen yhteistyökumppanille. Tällä tiedolla ei ollut sitä totuusarvoa ja todistusvoimaa, jota hallinnollista epäkohtaa koskevan väitteen tueksi tarvitaan.
- 2.3 Siksi oli tarpeetonta tutkia, olisiko, ja minkälaisessa tilanteessa, kyseessä hallinnollinen epäkohta, jos olisi annettu epävirallisia neuvoja siitä, että ehdokkuutta ei tuettaisi.

3 Väite "mustasta listasta"

- 3.1 Kantelija vaati, että jos komissio oli sijoittanut hänet mustalle listalle niin ettei hän voisi työskennellä yhteisön rahoittamissa hankkeissa, hänelle olisi ilmoitettava asiasta muodollisesti ja esitettävä täydet perusteet, jotta hänellä olisi mahdollisuus vastata. Komissio ei kiistänyt tätä.
- 3.2 Komissio kuitenkin kiisti sijoittaneensa kantelijan mustalle listalle, eikä todisteita ilmennyt tukemaan väitettä listauksesta.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt ja lopetti siksi asian käsittelyn.

KOMISSION ASETUKSEN TULKINTA

Päätös kantelun 308/96/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Italialainen asianajaja C. kanteli tammikuussa 1996 yrityksen X. puolesta. Hän väitti, että Italian viranomaiset olivat syrjineet X:ää syksyllä 1994 ja komissio oli ollut tietoinen tästä. Väitetty syrjintä koski banaanien tuontilupahakemuksia. C:n mukaan sekä X. että toinen yritys Y. olivat esittäneet hakemukset 4. syyskuuta 1994 päättyneen määräajan ulkopuolella. Kuitenkin Y:n 7. syyskuuta 1994 jättämä hakemus hyväksyttiin, mutta X:n jättämä hakemus hylättiin.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että ensisijainen vastuu tuontilupajärjestelyjen hoidosta on jäsenvaltioiden viranomaisilla, ja että komission käytettävissä olevien tietojen mukaan yritys X. oli esittänyt tuontilupahakemuksensa sen jälkeen, kun määräaika oli päätynyt, mikä kyseisessä tapauksessa tapahtui asetuksen 1442/93¹ mukaisesti vasta 7. syyskuuta 1994.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija totesi, että komissio ei ollut vastannut hänen kantelunsa asiakysymykseen, joka koski sitä, että yritys Y:lle oli myönnetty tuontilupa, vaikka asetuksen 1442/93 asianmukaisen tulkinnan mukaan sen 7. kesäkuuta 1994 jätetty hakemus oli määräajan ulkopuolella.

Kantelija totesi lisäksi, että oli ilmeistä, että yritys oli jättänyt hakemuksen määräajan ulkopuolella, kun otettiin huomioon asetuksen 1442/93 kyseisen säännöksen myöhempi muutos. Kiistanalaisten seikkojen ajankohdana asetuksessa 1442/93 säädettiin, että tuontilupahakemukset on jätettävä "vuosineljänneksen viimeisen kuukauden ensimmäisellä viikolla", mutta myöhemmin asetusta muutettiin asetuksella 2444/94², jossa säädettiin, että hakemus olisi jätettävä "sitä vuosineljännestä, jonka osalta todistuksia annetaan, edeltävän vuosineljänneksen viimeisen kuukauden seitsemän ensimmäisen päivän aikana". Siten syyskuun 1994 "ensimmäinen viikko" ei ollut sama kuin syyskuun 1994 "seitsemän ensimmäistä päivää"; ensimmäinen viikko päättyi 4. syyskuuta 1997, jolloin Y:n 7. syyskuuta 1994 jättämä hakemus oli myöhässä.

¹ EYVL L 142/6, 1993.

² EYVL L 261/3, 1994.

LISÄTUTKIMUKSET

Oikeusasiamies päätti pyytää komissiolta lausuntoa kantelijan huomautusten johdosta. Komissio totesi, että asetuksella 2444/94 ei muutettu hakemusten jättämisen aikarajoja vaan yksinomaan selkeytettiin oikeudellista tilannetta. Toiseksi komissio huomautti, että kantelijan ja Italian viranomaisten esittämien tietojen mukaan X:n hakemus jätettiin 13 päivää myöhässä. Kolmanneksi Italian viranomaiset eivät olleet koskaan ilmoittaneet komissiolle siitä, että oli ilmennyt samanlainen tapaus kuin X:n tapaus, ja joka tapauksessa 7. syyskuuta 1994 jätetty hakemus oli ajoissa.

Tämän täydentävän lausunnon johdosta esittämissään huomautuksissa C. pitäytyi kantelussaan ja erityisesti siinä, että komissio oli väärässä väittäessään, että asetuksella 2444/94 ei muutettu hakemusten jättämisen määräaikoja.

PÄÄTÖS

Euroopan oikeusasiamies totesi ensinnäkin, että hän oli toimivaltainen ainoastaan yhteisön toimielinten ja laitosten toimintaan liittyvien hallinnollisten epäkohtien tapauksessa; kansallisten viranomaisten toiminta ei kuulunut hänen lainkäyttövaltansa piiriin. Siten Euroopan oikeusasiamies ei ollut toimivaltainen käsittelemään Italian viranomaisiin kohdistuvia syytöksiä.

Kantelun aiheena oli, oliko komissio tulkinnut oikein säännöstä, jossa säädetään hakemusten jättämisen määräajasta.

Säädöstaustan muodosti se, että varmistaakseen banaanien vapaan liikkuvuuden yhteisössä neuvosto säati banaanien yhteisestä markkinajärjestelystä 13. helmikuuta 1993 antamallaan asetuksella 404/93¹. Asetuksessa tehdään perusero (i) yhteisössä, (ii) AKT-maissa ja (iii) muissa maissa tuotettujen banaanien välillä. Kahden viimeksi mainitun banaaniluokan osalta asetuksessa luodaan tullikiintiöjärjestelmä: tiettyyn kynnykseen asti banaaneja voidaan tuoda ilman tullimaksuja tai pientä tullia vastaan; kynnyksen yläpuolella sovelletaan korkeampia tulleja.

Järjestelmän toimivuuden mahdollistamiseksi banaanien tuontia yhteisöön on valvottava tuontilupajärjestelmällä. Komission asetuksella 1442/93 annettiin yksityiskohtaiset säännöt, jotka koskevat yhteisöön kohdistuvaan banaanien tuontiin sovellettavia järjestelyjä.

AKT-maista peräisin olevien ja kynnysmäärän alapuolella tuotavien banaanien osalta asetuksen 1442/93 14 artiklan 2 kohdassa säädettiin kantelussa käsitellyn tapahtuman ajankohtana:

¹ EYVL L 47/1, 1994.

"Tuontilupahakemukset on jätettävä kunkin jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille kunkin vuosineljänneksen viimeisen kuukauden ensimmäisellä viikolla."

Kantelijan mukaan "ensimmäinen viikko" tarkoittaa kalenteriviikkoa. Komission mukaan "ensimmäinen viikko" tarkoittaa kuukauden seitsemää ensimmäistä päivää. Näkemyksensä tueksi kantelija viittasi kyseisen säädöksen myöhempään uuteen sanamuotoon, joka otettiin käyttöön asetuksella 2444/94, jonka mukaan 14 artiklan 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

"Tuontitodistushakemukset on jätettävä kunkin jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille sitä vuosineljänneestä, jonka osalta todistuksia annetaan, edeltävän vuosineljänneksen viimeisen kuukauden seitsemän ensimmäisen päivän aikana".

C:n mukaan tämä uusi sanamuoto osoitti, että aikaisemmin "ensimmäisen viikon" on täytynyt merkitä kalenteriviikkoa. Komission mukaan tämä uusi sanamuoto ainoastaan selvensi, että "ensimmäinen viikko" oli aina tarkoittanut kuukauden seitsemää ensimmäistä päivää.

Arvioidessaan kantelijan ja komission välistä kiistaa Euroopan oikeusasia-mies tutki, oliko kummallakaan näkemyksellä tukea asetuksen 2444/94 johdanto-osassa. Kyseinen johdanto-osan kappale kuuluu seuraavasti:

"perinteisten AKT-banaanien tuontitodistuksia koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta vaikuttaa hallintaan liittyvistä syistä asianmukaisemmalta mukauttaa todistushakemusten jättöaikaa - -".

Sanan "mukauttaa" käyttö viittaa siihen, että aikarajaa todella muutettiin. Muut kieliversiot viittaavat samaan suuntaan; esimerkiksi ranskan-, saksan-, italian-, espanjan- ja tanskankielisissä versioissa "mukauttaa" on käännetty sanoilla "angepaßt", "adapter", "adattare", "adaptor" ja "tilpasse". Vaikka tämä tarkastelu siten antoi hieman tukea kantelijan näkemykselle, jonka mukaan hakemusten jättämisen määräaika oli ennen 14 artiklan 2 kohdan uutta sanamuotoa todella yksi kalenteriviikko, tämä tulkinta ei ollut itsestään selvä. Ensinnäkin C:n näkemys, jonka mukaan "ensimmäinen viikko" oli kalenteriviikko, voisi johtaa siihen, että määräaika päättyy kuukauden ensimmäisenä tai toisena päivänä. Jos nämä päivät sattuisivat lauantaille tai sunnuntaille, se merkitsisi sitä, että yritysten olisi jätettävä hakemuksensa vielä aikaisemmin sen sijaan, että ne voisivat hyödyntää seuraavan kuukauden seitsemää ensimmäistä päivää. Tällaiselle määrärajan lyhentämiselle ei ollut esitetty mitään syitä, eikä myöskään ollut esitetty syitä, joiden mukaan olisi omaksuttava tulkinta, jonka johdosta todellinen

määräaika vaihtelee kuukaudesta toiseen. Ei ollut myöskään selvää, että tällainen tulkinta varmistaisi yhdenmukaisen soveltamisen kaikkialla yhteisössä. Komission näkemys, jonka mukaan "ensimmäinen viikko" tarkoitti kuukauden seitsemää ensimmäistä päivää, oli siten perusteltu. On kuitenkin muistettava, että tuomioistuimien on ylin auktoriteetti yhteisön oikeutta koskeissa kysymyksissä.

Suoritettujen tutkimusten perusteella oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti asian käsittelyn.

VARHAISELÄKKEELLÄ OLEVIA HENKILÖIDEN OIKEUS LIIKKUA VAPAASTI

Päätös kantelun 313/4.1.96/MB/ES/KH johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra B. kanteli oikeusasiamiehelle joulukuussa 1995 siitä, että komissio ei ollut ryhtynyt toimenpiteisiin sen johdosta, että tanskalaiset *efterløn*-määräykset (eräänlainen varhaiseläke) hänen mukaansa rikkoivat yhteisön lakia. Hän oli saattanut asian komission PO V:n tietoon lokakuussa 1995 ja kannellut oikeusasiamiehelle tavasta, jolla komissio oli käsitellyt hänen valitustaan.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvetona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

- 1 Se ei ollut puuttunut Tanskan viranomaisten toimintaan väitetyn syrjinnän osalta, koska oikeudellinen tilanne oli sama edunsaajan kansalaisuudesta riippumatta.
- 2 Ainoa yhteisön säädös, joka koskee toisessa jäsenvaltiossa asuvien henkilöiden oikeutta sosiaaliturvaan, on asetus 1408/71. Sitä ei voida soveltaa tanskalaisen *efterløn*-eläkkeen kaltaisiin varhaiseläke-etuihin, kuten tuomioistuimien on tehnyt selväksi.¹
- 3 Komissio oli esittänyt vuonna 1980 neuvostolle ehdotuksen asetuksen 1408/71 soveltamisalan laajentamisesta, mutta sitä ei koskaan hyväksytty.² Uusi ehdotus varhaiseläke-etujen saattamisesta asetuksen soveltamisalan piiriin oli jätetty neuvostolle 10. tammikuuta 1996.³

¹ Asia 171/82, *Valentini* [1983], Kok. 2157.

² Ehdotus 18. kesäkuuta 1980.

³ EYVL C 62/14, 1996.

4 Komissio oli siten toteuttanut kaikki aiheelliset toimenpiteet varmistukseen varhaiseläke-etuja nauttivien henkilöiden vapaan liikkuvuuden.

PÄÄTÖS

EY:n perustamissopimuksessa Euroopan oikeusasiamiehelle annetaan valtuudet tutkia mahdollisia epäkohtia vain yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännössä määrätään nimenomaisesti, että oikeusasiamiehelle esitettävän kantelun aiheena eivät saa olla minkään muun viranomaisen tai henkilön toimet.

Tämän kantelun johdosta suoritetuissa tutkimuksissa keskityttiin siksi siihen, oliko komissio syöllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan valituksen käsittelyn yhteydessä.

1 Valituksen käsittely

1.1 Kantelijan komissiolle vuonna 1995 lähettämiin kirjeisiin vastattiin asianmukaisesti noin kahden kuukauden kuluessa niiden vastaanottamisesta.

1.2 Komission vastauksessa viitattiin sosiaaliturva-asetukseen (asetus 1408/711). Tällä asetuksella taataan, että niillä työntekijäryhmillä, joita se koskee, mukaan luettuna eläkeläiset, on oikeus asua missä tahansa jäsenvaltiossa tämän vaikuttamatta heidän eläkeoikeuksiinsa.

1.3 Vastauksessa todettiin nimenomaisesti, että asetus ei kata varhaiseläke-etuja, ja viitattiin tuomioistuimen vastaavaan oikeuskäytäntöön. Kantelijalle ilmoitettiin myös uusimmasta ehdotuksesta, jonka komissio oli esittänyt neuvostolle, jotta *afterløn*-tyyppiset edut voitaisiin sisällyttää asetuksen soveltamisalaan.

1.4 Edellä esitetyn valossa on ilmeistä, että komissio on valitusta käsitellessään noudattanut sellaisia menettelytapavaatimuksia kuin siltä voidaan odottaa.

2 Kantelun asiakysymykset

2.1 Kantelija kiisti komission johtopäätöksen kahdesta syystä. Ensinnäkin perustamissopimuksessa tunnustetaan oikeus asettua asumaan vapaasti yhteisössä, ja tämän on koskettava myös henkilöitä, jotka

¹ Neuvoston 14. kesäkuuta 1971 antama asetus sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta työssäkäyviin henkilöihin ja näihin perheisiin näiden muuttaessa yhteisön alueella, EYVL C 325, 1992.

nauttivat *efterløn*-etua ilman, että tämä vaikuttaa heillä olevaan etuun. Toiseksi on pidettävä syrjivänä sitä, että tietty henkilöryhmä - tässä tapauksessa *efterløn*-edunsaajat - suljetaan vapaan liikkumisen oikeuden ulkopuolelle.

2.2 Vapaa liikkuvuus taataan perustamissopimuksen 48 jne. artiklassa. 51 artiklassa todetaan, että neuvosto toteuttaa sellaiset sosiaaliturvan alan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen tällaisen vapaan liikkuvuuden toteuttamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä on osaksi toteutettu annettaessa asetus 1408/71. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti varhaiseläkettä nauttivat henkilöt on kuitenkin suljettu asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Siten on vielä toteutettava toimenpiteitä, jotka takaavat varhaiseläke-etuja nauttivien henkilöiden liikkuvuuden siten, että tällä ei vaikuteta heidän sosiaalisiin etuihinsa. Siksi komission johtopäätös, jonka mukaan perustamissopimus ei takaa *efterløn*-järjestelmästä hyötyvien henkilöiden vapaata liikkuvuutta, ei ole virheellinen.

2.3 Kiista ei koske sitä, että Tanskan valtio tekisi eron Tanskan kansalaisen ja muun maan kansalaisen välillä *efterløn*-etuun oikeuttavien seikkojen osalta. Siksi komission johtopäätös, jonka mukaan tanskalaiseen lakiin ei sisältynyt syrjiviä elementtejä, ei ollut virheellinen.

2.4 Johtopäätöksenä oli ilmeistä, että komissio on vastauksessaan käsitellyt kantelun asiakysymyksiä perusteellisesti, ja komission antama vastaus ei ilmeisesti ollut virheellinen. Lisäksi komissio oli selvästi osoittanut olevansa kiinnostunut kantelijan esittämistä ongelmista antaessaan neuvostolle ehdotuksen asetuksen soveltamisalan laajentamisesta.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUKSIA

Ohjesäännön 2 artiklan 5 kohdan mukaisesti oikeusasiamies voi ohjata kantelun esittäneen henkilön kääntymään toisen viranomaisen puoleen. Oikeudellisten menettelyjen käynnistämiseen liittyy kuluja ja vaara siitä, että menettely voi olla tulokseton. Oikeusasiamies ei siksi neuvo käynnistämään oikeudellisia menettelyjä. Tämä on täysin kantelijan harkinnan varainen asia.

Kun otetaan huomioon edellä esitetty varaus ja kantelijan nimenomainen pyyntö saada tietoa siitä, mitkä viranomaiset voisivat käsitellä hänen vaatimustaan, oikeusasiamies esitti seuraavat lisähuomautukset. Kantelu sisälsi elementtejä, jotka voitaisiin viedä kansalliseen tuomioistuimeen. Erityisesti voitaisiin väittää, että perustamissopimuksen artiklojen suoranainen vaikutus vapaaseen liikkuvuuteen tekee varhaiseläkkeiden sulkemisen asetuksen 1408/71 soveltamisalan ulkopuolelle epärelevantiksi. Tämä näkemys voisi saada jonkin verran tukea tuomioistuimen tuoreesta tuomiosta¹.

Jos kansallisessa tuomioistuimessa käynnistettäisiin oikeudellinen menettely, se voisi johtaa asian viemiseen EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti Euroopan yhteisön tuomioistuimeen, joka on ylin auktoriteetti yhteisön lain suhteen.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: KILPAILUUN OSALLISTUJILTA VAADITTU KOULUTUSTASO

Päätös kantelun 373/9.1.96/AM/L/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva M. valitti tammikuussa 1996 oikeusasiamiehelle kilpailuilmoituksesta, jolla haettiin virkamiehiä Euroopan yhteisöjen palvelukseen. Ilmoituksessa määrättiin, että suomalaisista yliopistoista valmistuneilla on oltava ylempi korkeakoulututkinto (*fil. kand.*). Kantelija totesi, että Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan kaltaisten muiden jäsenvaltioiden yliopistoista valmistuneilta vaadittiin vain pätevyyttä, joka vastasi alempaa suomalaista korkeakoulututkintoa (*hum. kand.*).

Kantelija oletti, että kilpailuilmoituksessa oli virhe, ja valitti, että siksi suuri joukko suomalaisia oli menettänyt tilaisuuden hakea työpaikkoja.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Yhteenvetona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

Jäsenvaltioiden korkeakoulututkintojen välillä ei ole yhdenmukaistettua akateemista vastaavuutta.

¹ Asia C-443/93 *Vougioukas vastaan IKA*, Kok. [1995] I-4033. Erityisesti 36 kohta, jossa todetaan, että asetuksen 1408/71 4 artiklan 4 kohta (jossa suljetaan soveltamisalan ulkopuolelle virkamiesten ja sellaisina pidettyjen henkilöiden erityisjärjestelmät) ei merkitse sitä, että yhteenlaskemista koskeva hakemus olisi hylättävä, kun se voidaan hyväksyä perustamissopimuksen 48 - 51 artiklan perusteella neuvoston antamiin yhteensovittamissäätöihin turvautumatta.

Komission on siksi kansallisten viranomaisten toimittamien tietojen perusteella itse määriteltävä, minkälaiset todistukset antavat kelpoisuuden tulla hyväksytyiksi kilpailuihin.

Komissio pyrkii varmistamaan, että sen menettely tarjoaa yhdenvertaisen kohtelun yliopistosta valmistuneille riippumatta siitä, mistä jäsenvaltiosta he ovat valmistuneet.

Mitä tulee suomalaisiin korkeakoulututkintoihin, komissio on päättänyt, että kilpailuihin hyväksyminen edellyttää ylempää korkeakoulututkintoa.

Komissio päätti lausuntonsa toteamalla, että *korkeakoulutuksen viimeaikaisen kehityksen valossa komissio aikoo tarkistaa yleistä kantaansa tutkintotodistuksiin, jotka antavat oikeuden osallistua sen kilpailuihin, sekä varmistaa toimielinten yhtäläisen menettelyn.*

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan M. totesi, että komission lausunto merkitsi sitä, että suomalaisilta vaadittiin muita hakijoita korkeampaa pätevyyttä. Hän katsoi tämän olevan väärin ja pyysi oikeusasiamiestä jatkamaan asian tutkimista.

LISÄTUTKIMUKSET

Komission lausunnon ja kantelijan huomautusten jälkeen oli ilmeistä, että moniin kantelun näkökohtiin ei ollut vastattu. Oikeusasiamies pyysi komisiolta sen vuoksi lisätietoja perusteista, joita se käytti määrittäessään suomalaisten, ruotsalaisten ja brittiläisten hakijoiden valintakelpoisuusvaatimukset. Oikeusasiamies pyysi myös yksityiskohtaisia tietoja siitä, millä tavalla komissio aikoi tarkistaa kantaansa siihen, mitkä tutkintotodistukset oikeuttavat osallistumaan kilpailuihin.

Komissio vastasi seuraavasti:

Arvioidessaan korkeakoulututkintoja komissio on käyttänyt perustana kansallisten opetusministeriöiden antamia yksityiskohtaisia tietoja, Euroopan neuvoston NEED-työryhmän vuosittain päivitettävää raporttia sekä tietoja, jotka tutkintotodistusten akateemisen tunnustamisen kansallisten tiedotuskeskusten verkosto (NARIC) on koonnut.

Suomen ja Ruotsin tapauksessa komissio teki päätöksensä kyseisten kansallisten ministeriöiden antamien sekä NEEDin ja NARICin vahvistamien tietojen mukaan. Päätös Yhdistyneessä kuningaskunnassa saatujen korkeakoulutodistusten hyväksymiskelpoisuudesta tehtiin maan liittymisen yhteydessä. Kaikissa kolmessa tapauksessa vaadittiin loppuun suoritettua korkeakoulututkintoa.

Komissio päätti lausuntonsa toteamalla, että *korkeakoulutodistusten tunnustamista koskevan virallisen hallitusten välisen sopimuksen puuttuessa komissio aikoo määrätä, että hakijoilla on oltava korkeakoulutodistus, joka antaa oikeuden tohtorin tutkintoon tähtääviin jatko-opintoihin.*

PÄÄTÖS

1 Kilpailuilmoitus

- 1.1 Alkuperäisessä kantelussa esitettiin kysymys, sisälsikö kilpailuilmoitus virheellisiä ja harhaanjohtavia tietoja.
- 1.2 Komission lausunnosta käy ilmi, että kilpailuilmoituksessa tuotiin täsmällisesti esiin komission päätös vaatia suomalaisista yliopistoista valmistuneilta ylempää korkeakoulututkintoa.

2 Komission päätös vaatia korkeampia yliopistollisia tutkintoja suomalaisista yliopistoista valmistuneilta

- 2.1 Euroopan yhteisöjen henkilöstösääntöjen 27 artiklassa määrätään, että palvelukseen ottamisen tarkoituksena on varmistaa, että toimielin saa palvelukseensa mahdollisimman päteviä, tehokkaita ja ehdottoman luotettavia virkamiehiä, jotka otetaan palvelukseen yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisten joukosta ja maantieteellisesti mahdollisimman laajalta alueelta.
- 2.2 Kun valitaan kriteerejä, joiden mukaan vapaat virat täytetään, nimitävällä viranomaisella on harkintavaltaa.¹
- 2.3 Harkintavaltaa käyttäessään nimittävän viranomaisen on kunnioitettava yhdenvertaisuusperiaatetta.² Se ei saa harjoittaa syrjintää kohtelemalla samassa tilanteessa olevia hakijoita eri tavoin, jos sillä ei ole perusteltua syytä tehdä niin.
- 2.4 Korkeakoululaitoksen pätevyysvaatimukset kuuluvat kunkin jäsenvaltion toimivallan piiriin. Yhteisön toiminta perustuu tässä vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle.³ Se, että eri jäsenvaltioista peräisin olevilta hakijoilta vaaditaan kilpailuun hyväksymistä varten eri pituisia yliopisto-opintoja, ei sellaisenaan riitä osoittamaan, että yhdenvertaisuuden ja syrjinnän välttämisen periaatteita ei ole kunnioitettu.

¹ *Bakke-d'Aloya vastaan neuvosto* [1981], kok. 2887.

² *Prais vastaan neuvosto* [1976], kok. 1589.

³ Neuvoston direktiivi 89/48, 1989, EYVL L 19/16.

2.5 Lausunnossaan kantelusta komissio on tunnustanut yhdenvertaisuuden ja syrjinnän välttämisen periaatteet todetessaan, että kun se määrittää, minkälainen todistus oikeuttaa osallistumaan kilpailuun, se pyrkii varmistamaan, että sen menettely tarjoaa yliopistosta valmistuneille samanlaisen kohtelun riippumatta siitä, missä jäsenvaltiossa he ovat valmistuneet.

2.6 Siksi ei ole todisteita siitä, että komissio on käyttänyt väärin harkintavaltaansa valita kriteerit, joiden mukaan avoimet virat täytetään.

Suoritettujen tutkimusten perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

TARJOUSPYYNTÖ: MENETTELY

Päätös kantelun 444/20.2.96/TK/D/VK johdosta Euroopan komission yhteistä tutkimuskeskusta vastaan

KANTELU

Saksan kansalainen herra K. esitti tammikuussa 1995 Euroopan parlamentille vetoomuksen, joka koski Euroopan komission tutkimuskeskusta Isprassa. Toukokuussa 1995 vetoomusvaliokunta välitti hänen vetoomuksensa oikeusasiamiehelle käsiteltäväksi kanteluna.

K. oli osallistunut tutkimuskeskuksen järjestämään rajoitettuun tarjousmenettelyyn. Hän väitti, että menettely ei ollut asianmukainen verrattuna vaatimuksiin, jotka koskevat tarjousmenettelyä Saksan lainsäädännössä. Hän valitti erityisesti huonosta tiedonkulusta ja siitä, että hän ei saanut asianmukaista korvausta tekemästään työstä, kun tuomaristo ei hyväksynyt hänen hankkeitaan.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio esitti seuraavaa:

Virallisessa lehdessä julkaistiin 25. toukokuuta 1993 ennen rajoitettua tarjouspyyntöä kehoitus ilmoittaa halukkuudesta osallistua. Isprassa toimivan tutkimuskeskuksen rakennusten remontointiin.

Sisäinen komitea valitsi 15 yritystä niiden 42 yrityksen joukosta, jotka olivat ilmoittaneet halukkuutensa. Kantelijan yritys oli näiden joukossa.

Kaikki rajoitettua tarjouspyyntöä koskevat asiakirjat lähetettiin 15 ehdokkaalle. Lisäksi järjestettiin tapaaminen, jossa ehdokkailla

annettiin lisätietoja. Kantelija päätti olla osallistumatta tähän tapaamiseen. Raportti tapaamisesta lähetettiin kaikille 15 ehdokkaalle, kantelija mukaan luettuna.

Rajoitettu tarjouspyyntö toteutettiin yhteisön oikeuden asianmukaisten säädösten, ts. varainhoitoasetuksen ja julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaisesti.

Kaikki ehdokkaille toimitetut asiakirjat olivat oikeita ja täydellisiä, ja kaikki osallistujat saivat henkilökohtaisesti tiedon menettelyn tuloksesta. Komissio liitti lausuntoonsa myös asiakirjoja, jotka sisälsivät yksityiskohtaista tietoa valintamenettelystä ja tuomariston henkilöllisyydestä.

Komissiolla ei ole yleistä velvollisuutta korvata hyljättyjen hakijoiden kuluja. Tässä tapauksessa tutkimuskeskus oli sitoutunut suorittamaan korkeintaan 5 000 ecun korvauksen valitsematta jäänyttä rakennushanketta kohti sen mukaan, miten edistyksellinen ja uusi ehdotus oli. Tältä pohjalta kantelijalle maksettiin 2 500 ecua korvaukseksi yhdestä kolmen parhaan joukkoon päässeestä hankkeesta sekä 10 000 ecua viidestä hankkeesta, joita ei ollut otettu huomioon.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausuntoon K. totesi, että mitä tuli menettelyn avoimuuteen, hän oli tyytyväinen komission lausunnon liitteenä olevien asiakirjojen sisältämiin tietoihin.

Korvauksen suuruudesta K. totesi, että hankkeet olivat edellyttäneet poikkeuksellisen paljon valmistelutyötä. Tämä oli aiheuttanut keskustelua osallistujien keskuudessa, minkä johdosta korvausta oli myöhemmin lisätty. Korvausehdot olivat epäselvät ja myös epätavalliset, eikä ollut selvää, miksi korvausehdot julkistettiin vasta kilpailun päättyessä.

PÄÄTÖS

Euroopan oikeusasiamiehen saatavilla olleiden todisteiden valossa oli ilmeistä, että rajoitettu tarjousmenettely oli toteutettu asianmukaisesti ja yhteisön oikeuden asiaankuuluvien säännösten mukaisesti.

Mitä tuli hyljättyjen hankkeiden korvaustasoon, hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että kaikille osallistujille annetaan täydelliset ja täsmälliset tiedot tarjouspyyntömenettelystä. Niihin kuuluu suunnitelma siitä, miten jätetyistä hankkeista maksetaan korvaukset, kun hankkeiden valmistelu vaati huomattavia ponnistuksia ja kustannuksia.

Euroopan oikeusasiamiehen käytettävissä olleiden todisteiden pohjalta näytti siltä, että tutkimuskeskus oli selkeästi selittänyt hankkeiden jättämistä koskevan menettelyn ja antanut myös täsmällistä tietoa ehdoista, joiden mukaan jätetyistä hankkeista aiottiin maksaa korvauksia. Ei näyttänyt olevan todisteita siitä, että tutkimuskeskus olisi laiminlyönyt asettamiensa ehtojen noudattamisen.

Mitä tulee tiedonkulkuun, kantelija ei ollut osallistunut tutkimuskeskuksen järjestämään tiedotustilaisuuteen eikä pyytänyt lisätietoja. Siksi ei ollut perusteita vaatia, että keskuksen olisi pitänyt antaa hänelle lisätietoja.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

PHARE-ALIHANKINTASOPIMUKSEN IRTISANOMINEN: KOMISSION VASTUU

Päätös kantelun 475/7.3.96/SH/ROM/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra H. oli ollut Phare-hankkeen paikallinen koordinoija Romaniassa. Hän tarjosi palveluja alihankkijana yritykselle TT. Yrityksellä TT oli Euroopan komission kanssa sopimus Phare-ohjelman puitteissa (Phare-sopimus).

Helmikuussa 1996 TT irtisanoi sopimuksen, joka sillä oli H:n kanssa, väittäen hänen toimintaansa epätyytyväksi.

Maaliskuussa 1996 H. kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle seuraavista seikoista:

- 1 Hänen sopimuksensa irtisanominen oli perusteeton, koska hanke oli aikataulussa ja noudatti talousarviota.
- 2 Hankkeeseen tehdyt muutokset, jotka komission Romanian edustusto ja TT käynnistivät, rikkoivat Phare-sopimuksen ehtoja, ja komission edustuston ja TT:n tekemät hanketta koskevat päätökset edellyttivät komission Phare-ohjelmasta vastaavilta yksiköiltä kirjallista ennakkohyväksyntää, jota ei ollut hankittu.
- 3 Hän ei saanut tutustua Phare-sopimuksen kopioon.
- 4 Hänen pyyntönsä, että hankkeen hallintokomitean kanssa järjestettäisiin tapaaminen aiheesta keskustelua varten, evättiin.

Vuotta myöhemmin maaliskuussa 1997 H. lähetti oikeusasiamiehelle kopiot aineistosta, jonka hän oli myös lähettänyt tilintarkastustuomioistuimelle

ja Euroopan komission petostenvastaisen toiminnan koordinoituyksikölle (UCLAF). Tämä aineisto koski väitettyjä hallinnollisia virheitä Euroopan yhteisöjen Romaniassa rahoittamien sopimusten teossa. Se sisälsi syytöksiä kahta nimeltä mainittua henkilöä vastaan, mukaan luettuna komission Romanian edustuston päällikkö.

Kun syytöksissä hallinnollisista epäkohdista nostettiin esiin yhteisön taloudellisten etujen suojelua koskevia kysymyksiä, oikeusasiamies otti niitä käsitellessään huomioon tilintarkastustuomioistuinella Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 188 c artiklan mukaisesti olevan toimivallan sekä komission petostenvastaisen toiminnan koordinoituyksikön UCLAF:n aseman. Vaikutti siltä, että H:n syytöksissä nostettiin esiin kysymyksiä, joiden tutkinnasta voisivat asianmukaisemmin huolehtia tilintarkastustuomioistuin ja UCLAF, joille H. oli jo välittänyt syytökset. Oikeusasiamies ei siksi käynnistänyt tutkimustaan uudelleen, ja hänen päätöksensä kyseisessä asiassa koskee vain H:n alkuperäisessä kantelussa esitettyjä seikkoja.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle, joka antoi seuraavansisältöisen lausunnon:

- 1 Komission saatavilla olevien tietojen mukaan H:n vastuulla olleissa seminaarin ja tärkeän gaalatapahtuman valmisteluissa oli ilmennyt merkittäviä puutteita.
- 2 Seminaari- ja työryhmäjärjestelyjä muutettiin useita kertoja komission edustuston luvalla. Nämä muutokset aiheutuivat suuresta määrin siitä, että H:n ja ryhmän muiden jäsenten väliltä puuttui hedelmällinen yhteistyö ja tiedonkulku. TT:n ja H:n välisen alihankintasopimuksen irtisanominen ei edellyttänyt komission etukäteishyväksyntää. Sopimuksen irtisanomisen vuoksi vapautuneiden varojen uudelleen kohdentaminen edellytti komission hyväksyntää. Komissio antoi muodollisen suostumuksensa sopimukseen tehtäviin muutoksiin ottaakseen huomioon seuraukset, joita aiheutui H:n vaihtamisesta toiseen alihankkijaan.
- 3 H. sai kopion komission ja TT:n välisestä sopimuksesta syyskuussa 1995.
- 4 Hankkeen hallintokomiteaan kuuluivat sopimuksen tekijä, komission Romanian edustusto ja Romanian hallituksen Eurooppa-integraation osasto. Komitean jäsenet katsoivat yksimielisesti, että ei ollut syytä

kutsua koolle kokousta, jossa käsiteltäisiin H:n yhteistyön irtisanomista.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausuntoon H. viittasi Phare-sopimuksen erityismääräyksiin, joita hän väitti TT:n rikkoneen. Hän toisti myös väitteet, jotka koskivat perusteetonta erottamista, viivyttelyä Phare-sopimuksen saannissa ja sitä, että hallintokomitea oli kieltäytynyt järjestämästä kokousta käsittelemään hänen erottamistaan ja sen syytä.

PÄÄTÖS

1 Oikeudellinen asiayhteys

- 1.1 Oikeusasiamiehen käytössä olleiden asiakirjojen perusteella näytti siltä, että kantelija H:n ja Euroopan komission välillä ei ollut sopimusuhdetta. Komissio oli tehnyt Phare-sopimuksen konsulttiyhtiö TT:n kanssa. TT oli sitten tehnyt H:n kanssa alihankintasopimuksen, joka koski joidenkin sellaisten palvelujen tarjoamista, joihin se oli Phare-sopimuksessa sitoutunut.
- 1.2 H:n suhteen komissio toimi siten julkisena viranomaisena, jota yhteisön laki sitoo, mukaan luettuna vaatimus noudattaa hyvän hallintotavan yleisiä periaatteita.

2 H:n sopimuksen irtisanominen

- 2.1 H:n sopimus oli tehty TT:n eikä komission kanssa. Koska TT ei ole yhteisön toimielin tai laitos, Euroopan oikeusasiamiehellä ei ole toimivaltaa päättää, oliko TT:n suorittama H:n sopimuksen irtisanominen perusteltu.
- 2.2 Siltä osin kuin TT:n H:ta koskevat toimet kuuluivat Phare-sopimuksen määräysten piiriin, oikeusasiamies oli toimivaltainen tutkimaan, oliko komissio mahdollisesti syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan käytäessään sillä tuon sopimuksen mukaisesti olevia valtuuksia.
- 2.3 Oikeusasiamies tutki huolellisesti Phare-sopimuksen määräykset, joihin H viittasi. Ei näyttänyt siltä, että H:n esittämät seikat täyttäisivät minkään määräyksen rikkomisen piirteet. Siksi oikeusasiamiehellä ei ollut tarvetta harkita, olisiko tapauksessa näiden olosuhteiden vallitessa kyse epäkohdasta, jos komissio ei olisi pannut täytäntöön sopimuksen ehtoja TT:hen nähden, tai jos komissio olisi itse käynnistänyt hankkeeseen tehtävät muutokset, jotka eivät olleet sopimuksen ehtojen mukaisia.

3 H:n mahdollisuus saada Phare-sopimus

- 3.1 Kävi ilmi, että Phare-sopimus TT:n ja komission välillä oli tehty 25. heinäkuuta 1995 ja että H:lle annettiin kopio siitä hallintokomitean kokouksessa 29. syyskuuta 1995.
- 3.2 Oikeusasiamiehelle toimitettu aineisto ei sisältänyt mitään asiakirjoja, joissa olisi pyydetty sopimuksesta kopiota, eikä esitetty päivää, jolloin tällainen pyyntö oli esitetty. Siksi ei näyttänyt olevan todisteita siitä, että kahden kuukauden väliaika, joka kului Phare-sopimuksen allekirjoittamisesta siihen, että se toimitettiin alihankkijalle, aika muodostaisi hallinnollisen epäkohdan.

4 Pyyntö järjestää kokous hallintokomitean kanssa

- 4.1 Komissio totesi, että hallintokomitea, joka käsitti komission edustuston, oli yksimielisesti katsonut, että ei ollut tarpeen kutsua koolle hallintokomitean kokousta H:n pyytämällä tavalla.
- 4.2 Hyvän hallintotavan yleiseen periaatteeseen kuuluu, että henkilö, jonka etuihin julkisen viranomaisen tekemä päätös tuntuvasti vaikuttaa, on saatava mahdollisuus tuoda näkemyksensä esiin.¹ Jos hallintokomitean kanssa olisi pidetty kokous, H:lla olisi ollut tilaisuus esittää näkemyksensä väitteistä, joiden mukaan hänen toimintansa oli ollut epätydyttävää.
- 4.3 Tässä tapauksessa kyseistä päätöstä (ts. H:n alihankintasopimuksen irtisanominen) ei kuitenkaan ollut tehnyt komissio vaan TT. Kysymys oli siten siitä, syyllistyykö komission edustusto hallinnolliseen epäkohtaan, kun se ei painostanut hallintokomiteaa järjestämään kokousta keskustellakseen TT:n toimivaltaan kuuluvasta päätöksestä, jonka TT oli jo tehnyt.
- 4.4 Oikeusasiamiehelle annetun lausunnon perusteella näytti siltä, että ennen kuin komissio suostui TT:n pyytämiin Phare-sopimuksen muutoksiin, se varmistui siitä, että oli olemassa todisteita, jotka tukivat TT:n väitettä, jonka mukaan H oli toiminut epätydyttävästi. Komissio pystyi siksi perustellusti luottamaan siihen, että TT:n päätös irtisanoa H:n sopimus ei ollut täysin virheellinen. Ei näytä olevan perusteltua väittää, että hyvän hallintotavan periaatteet olisivat vaatineet, että komissio olisi järjestänyt tilaisuuden, joka olisi käytännössä ollut vapaamuotoinen *ad hoc* -kuulemistilaisuus sopimuskiistassa TT:n ja H:n välillä.

¹ Asia 17/74, *Transocean Marine Paint Association vastaan komissio* [1974], kok. 1063, 1081.

Suoritettuna tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

H:n maaliskuussa 1997 esittämien syytösten vuoksi oikeusasiamies lähetti kopion päätöksestään tiedoksi tilintarkastustuomioistuimelle ja UCLAF:lle ja pyysi saada tiedon kaikista toimenpiteistä, joihin H:n syytösten johdosta saatettaisiin ryhtyä. Oikeusasiamies sai sittemmin tietää, että UCLAF oli käynnistänyt tutkimuksen.

EVÄTTY OIKEUS TUTUSTUA ASIAKIRJAAN

Päätös kantelun 532/28.3.96/UTEC/B/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra F. kanteli oikeusasiamiehelle maaliskuussa 1996 siitä, että komissio oli kieltäytynyt antamasta hänelle kopiota tulliasiakirjasta T5.

F:n belgialainen yritys U. on tuonti- ja vientiyritys, joka erikoistuu Afrikan maiden kanssa käytävään kauppaan. Kansainvälisessä kauppaoperaatiossa yritys U. vei maitoa Togoan hollantilaisen yhtiön C. kautta. Togolainen maahantuojia kieltäytyi ottamasta maitoa vastaan, koska se ei ollut sopimuksen mukaista. Yritys U. nosti välittömästi kanteen yhtiötä C. vastaan hollantilaisessa tuomioistuimessa.

Yritys U. väitti, että Zutphenin kauppakamari oli toimittanut virheellisen alkuperätodistuksen, jonka pohjalta yritys C. oli saanut maksunsa. Otettuaan tuloksetta yhteyttä sekä belgialaisiin että hollantilaisiin viranomaisiin, yritys U. pyysi komissiolta tulliasiakirjaa T5. Komissio vastasi, että ainoastaan kansalliset viranomaiset voisivat antaa asiakirjan.

F. osoitti oikeusasiamiehelle kantelun, jossa hän pyysi saada komissiolta T5-tulliasiakirjan.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että se ei voinut puuttua kyseisen kaltaisiin tapauksiin, koska sillä ei ollut hallinnollista tai oikeudellista toimivaltaa yksityishenkilöiden välisissä kiistoissa.

Komission mukaan tällaiset kysymykset oli ratkaistava kansallisen lain mukaisesti. Siksi komissio neuvoi yritys U:ta viemään asian siviilituomioistuimeen Alankomaissa kysymyksen ratkaisemiseksi.

Lisäksi komissio totesi, että kyseinen asiakirja ei ollut komission asiakirja, vaan että komission yksiköillä oli oikeus tutustua kansallisiin asiakirjoihin, joita kansalliset yksiköt käyttivät tavaroiden viennin ja tuonnin valvontaan.

Tällaisesta oikeudesta säädetään nimenomaisesti 19. toukokuuta 1981 annetulla asetuksella (ETY) N:o 1468/81,¹ ja sen tarkoituksena on antaa komission yksiköille mahdollisuudet hoitaa tarkkailu-, koordinointi- ja valvontatehtäviään. Komissio korosti, että asetuksen 19 artiklan mukaan luottamuksellisuussyyt estivät komissiota välittämästä näiden valtuuksien nojalla saatuja asiakirjoja kolmansille osapuolille käytettäviksi siviilimenettelyssä.

Kantelijan huomautukset

Vastauksessaan F. piti kiinni alkuperäisestä kantelustaan ja arvosteli komission asennetta, kun tämä kieltäytyi antamasta hänelle oikeutta tutustua T5-asiakirjaan luottamuksellisuussyistä.

LISÄTUTKIMUKSET

Komission lausunnon ja kantelijan vastauksen perusteella oli ilmeistä, että jotkut kantelun näkökohdat jäivät vastauksesta. Oikeusasiamies pyysi siksi komissiolta tietoja siitä, mikä oli se oikeudellinen perusta, jonka nojalla komissio kieltäytyi antamasta kantelijalle asiakirjan kopiota, erityisesti sen päätöksen valossa, jonka komissio teki 8. helmikuuta 1994 asiakirjojen julkisuudesta.

Vastauksessaan komissio totesi, että tulliasiakirja T5 ei ollut peräisin komission yksiköstä eikä muusta yhteisön toimielimestä tai laitoksesta, vaan yrityksestä C. Alankomaiden tulliviranomaisten luvalla. Komissio totesi lisäksi, että sillä ei ollut hallussaan kyseistä asiakirjaa alkuperäisenä tai kopiona.

PÄÄTÖS

Komissio teki 8. helmikuuta 1994 päätöksen oikeudesta tutustua komission asiakirjoihin.² Tässä päätöksessä määritellään periaate komission asiakirjojen laajasta julkisuudesta.

Komissio oli ilmoittanut oikeusasiamiehelle, että se ei ollut laatinut tulliasiakirjaa T5 ja että sillä ei ollut kyseistä asiakirjaa hallussaan alkuperäisenä tai kopiona.

¹ EYVL L 144, 2.6.1981, s. 1

² EYVL L 1994, L 46/58.

Tässä tilanteessa komissio ei voinut myöntää oikeutta tutustua tuohon asiakirjaan, joka ei kuulunut komission asiakirjojen julkisuutta koskevan päätöksen soveltamisalaan.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

VÄITETTY VIIVÄSTYS TUEN MAKSAMISESSA

Päätös kantelun 533/1.4.96/ETEN/ES johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Euroopan matkailukoulutusverkoston (European Tourism Education Network (ETEN)), joka on Euroopan laajuinen voittoa tuottamaton järjestö) tekninen sihteeri herra C. kanteli maaliskuussa 1996 oikeusasiamiehelle siitä, että komissio ei ollut maksanut jäljellä olevaa 40 prosentin osuutta sovitusta tuesta kahdelle matkailuhankkeelle. Hän kanteli myös siitä, että komissio ei ollut vastannut kaikkiin ETENin kirjeisiin, joissa komissiota pyydettiin antamaan selitys maksuviivytykselle.

Joulukuussa 1993 komissio (PO XXIII) lupautui rahoittamaan 80 % kahden ETEN-hankkeen kustannuksista. Kyseiset kaksi hanketta olivat kansainvälisen matkailualan opiskelijoiden liiton perustaminen (ITSA-hanke) sekä matkailuterminologian sanaston ja sanakirjan julkaiseminen (sanastohanke). Näiden tukien puitteen muodosti yhteisön toimintaohjelma matkailun avustamiseksi.¹ Tuista tehtiin 30. ja 31. joulukuuta 1993 ETENin ja PO XXIII:n väliset sopimukset, joihin sisältyi "rahoitustuen saajan ilmoitus".

Tuki oli määrä maksaa kahdessa erässä, jotka olivat kooltaan 60 ja 40 prosenttia kokonaismäärästä. ITSA-hanke saatiin päätökseen joulukuussa 1994. Sanastohanke saatiin loppuun kesäkuussa 1995 komission ETENille myöntämän kuuden kuukauden jatkoajan jälkeen. Kantelun mukaan kaikki tarvittavat asiakirjat, mukaan luettuna loppukertomus ja tilinpäätös, toimitettiin ajoissa PO XXIII:lle. Ensimmäinen 60 prosentin maksuosuus (57 450 ecua (ITSA) ja 60 480 ecua (sanasto)) maksettiin elokuussa 1994. Komissio jätti sittemmin maksamatta jäljellä olevan 40 prosentin osuuden, joka oli yhteensä 78 620 ecua (38 300 ecua ja 40 320 ecua).

ETEN otti myöhemmin lukuisia kertoja yhteyttä komissioon ja pyysi maksamaan jäljellä olevan summan ja selittämään viivytyksen syyt. He eivät

¹ Neuvoston 13. heinäkuuta 1992 tekemä päätös 94/421/ETY yhteisön toimintaohjelmasta matkailun tukemiseksi (EYVL L 231/26); yhteisön toimintaohjelma matkailun tukemiseksi, tavoitteiden aikataulu, tarjous- ja ehdotuspyynnöt (EYVL C/93 128/09).

saaneet PO XXIII:ltä muuta vastausta kuin väitteen, että he kärsivät hallinnollisesta viiveestä. ETEN lähetti kesäkuun 1995 ja huhtikuun 1996 välisenä aikana viisi kirjettä ja yhden faksin, joihin ei saatu vastausta. Tämän johdosta ETEN kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että komissio oli laiminlyönyt velvollisuutensa maksaa jäljellä olevat 40 % ja laiminlyönyt viivytyksen selittämisen ETENille.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvedona komissio esitti lausunnossaan seuraavaa:

- 1 Komissio myönsi laiminlyöneensä ETENin kirjeenvaihtoon vastaamisen ja pahoitteli sitä. PO XXIII:n sisäisiä menettelyjä, jotka koskivat suorittamattomiin maksuihin liittyviä tiedusteluja, tarkistettiin parhaillaan, jotta varmistettaisiin, että näiden tiedustelujen vastaanottamisesta ilmoitetaan viipymättä ja että niihin vastataan mahdollisimman pian.
- 2 Maksun viivästyminen aiheutui osaksi siitä, että ITSA-hankkeen tapauksessa komissiolle oli palautettu kaksi erillistä sopimuskopiota, joissa oli eri ETEN-edustajan nimet. Lisäksi ETEN, joka hankkeen keston aikana toimi Espanjassa, täytti rekisteröintimuodollisuudet Luxemburgissa marraskuussa 1993 ja siirsi pankkitilinsä Brysselistä Luxemburgiin.
- 3 Komissio ei kummankaan hankkeen osalta ollut tyytyväinen tilinpäätöksiin, jotka eivät heijastelleet hankkeiden kokonaiskustannuksia. Lisäksi vaadittuja summia koskevat tositteet olivat puutteellisia ja sopimuksen ehtojen vastaisia.
- 4 ITSA-hanketta ei ollut toteutettu sopimuksen ehtojen mukaisesti, koska yhtä sen päätavoitteista (harjoittelupaikkojen tarjoaminen) ei ollut saavutettu. Koska komissio ei ollut tyytyväinen ETENiltä pyydettyihin hankkeen täytäntöönpanotilannetta koskeviin tietoihin, se piti tarpeellisena tarkastuksen suorittamista ETENin päätoimipaikassa 25. huhtikuuta 1996.
- 5 Komissio ei ollut tyytyväinen C:n selityksiin eikä ETENiltä itse paikalla suoritettun tarkastuksen yhteydessä ja sen jälkeen saatuihin asiakirjoihin. Tilannetta oli siksi tarkasteltava edelleen, jotta voitiin määrittää, voitaisiinko loppusumma suorittaa ETENille, vai oliko ETENiltä päin

vastoin perittävä jokin summa. Se aikoi tehdä lopullisen päätöksen tästä ennen heinäkuun 1996 loppua.

Kantelijan huomautukset

Yhteenvetona ETENin johtaja herra F. esitti seuraavat huomautukset:

- 1 Rekisteröintimuodollisuudet ja muut hallinnolliset seikat, joihin komissio vetosi, eivät täysin oikeuttaneet maksuviivytykseen. Tarkemmin sanoen vuonna 1994 toteutetut hallinnolliset käynnistysmenettelyt voisivat selittää osan alkuviivytyksistä mutta eivät myöhempiä viivytyksiä, kun hankkeet oli viety loppuun. Lisäksi komission selitys koski tältä osin vain ITSA-hanketta eikä oikeuttanut viivyttämään sanastohankkeen maksua.
- 2 Komission yksiköt olivat itse voineet todeta paikalla suoritettua tarkastuksen yhteydessä, että ITSA-hanke oli onnistunut tarjoamaan harjoittelijapaikkoja opiskelijoille, ja että niitä vahvistettiin edelleen, mutta että komission rahoitustuen puute haittasi hankkeen laajentamista.
- 3 Kaikki komission vierailunsa jälkeen pyytämä aineisto oli toimitettu sen yksiköille lyhyen ajan kuluessa.
- 4 Heinäkuun 1996 loppuun mennessä komissio ei vielä ole ollut tehnyt lopullista päätöstä eikä ilmoittanut arvioitua päivämäärää, jona lopullinen ratkaisu tehtäisiin.

Toisessa oikeusasiamiehelle lähettämässään kirjeessä kantelija totesi, että maksuviivytykset haittasivat vakavasti sekä ITSA- että sanastohankkeen kehitystä.

LISÄTUTKIMUKSET

Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle, että se oli tiedottanut ETENille 3. joulukuuta 1996 lopullisesta päätöksestään ITSA- ja sanastohankkeiden osalta. Komissio oli sanastohankkeen suhteen päättänyt, että maksamattomien loppusummien (40 320 ecua) oli alennettava (25 519 ecuun), koska kuluja ei voitu hyväksyä ja tositteet puuttuivat. ITSA-hankkeen osalta komissio totesi, että ensimmäinen 40 prosentin maksu (57 450 ecua) oli perittävä takaisin kokonaisuudessaan, koska hanke oli täysin epäonnistunut ja koska oli selviä merkkejä siitä, että ETENin työ ei ollut sellaista, että sen voitiin kohtuudella odottaa johtavan menestykseen. Komissio oli siksi lähettänyt ETENille 31 931 ecun palautuskehotuksen.

Kantelijan lisähuomautukset

Kantelija ei yhtynyt komission lopulliseen päätökseen, jonka johdosta palautuskehotus oli lähetetty, koska hänen mukaansa molemmat hankkeet oli viety menestyksekkäästi päätökseen sovituksen ajan kuluessa. ITSA-hankkeen osalta kantelija katsoi, että komissio oli 3. joulukuuta 1996 lähettämässään kirjeessä myöntänyt, että hankkeen sovitut ehdot oli pääosin täytetty joulukuun 1994 loppuun mennessä, ja että komissio oli vastuussa molempien hankkeiden myöhemmistä rahoituksellisista ja organisatorisista ongelmista.

Lopuksi kantelija pyysi Euroopan oikeusasiamiestä peruuttamaan palautuskehotuksen.

PÄÄTÖS

1 Kantelijan pyyntö palautuskehotuksen peruuttamisesta

Oikeusasiamiehellä ei ole valtuuksia peruuttaa palautuskehotusta.

2 Se, että komissio ei vastannut kirjeenvaihtoon

Komissio myönsi, että se ei ollut vastannut ETENin lähettämiin kirjeisiin, ja pahoitteli sitä. Lisäksi komissio myös ilmoitti, että PO XXIII:ssä käytetyt menettelyt, joita sovellettiin maksamattomia summia koskeviin tiedusteluihin, olivat tarkastelun kohteena, jotta varmistettaisiin, että näiden tiedustelujen vastaanottamisesta ilmoitetaan viipymättä ja että niihin vastataan mahdollisimman pian. Muut oikeusasiamiehen huomautukset eivät siten olleet tarpeen.

3 Se, että komissio ei maksanut tuen jäljellä olevaa 40 prosentin osuutta

3.1 Rahoitustuen jäljellä olevien 40 prosentin maksamista koskevista edellytyksistä määrättiin identtisin ehdoin "tuen saajan ilmoituksissa", jotka ETEN allekirjoitti 30. ja 31. joulukuuta 1993. Näiden ilmoitusten määräyksissä todettiin, että tuen loput 40 % maksettaisiin sen jälkeen, kun komissiolle on toimitettu ja se on hyväksynyt tarvittavat asiakirjat (kertomus tuen käytöstä, tilinpäätös tai tase sekä asianmukaisesti oikeaksi todistetut tositteet, joista käy ilmi kunkin menoerän ja vastaavan tulon luonne ja summa). Näissä ilmoituksissa määrättiin myös, että jos menolaskelma ei oikeuttaisi rahoituksen käyttöön, ETEN suostuisi komission pyynnöstä maksamaan takaisin kaikki aiheettomasti maksetut summat.

- 3.2 ETENillä oli siten oikeus saada maksu, jos se täytti kahdessa ilmoituksessa asetetut ehdot. Komission lausunnon mukaan maksuviivytys johtui pääosin siitä, että ETEN ei täysin täyttänyt näitä ehtoja.
- 3.3 Oikeusasiamies ei voinut ratkaista komission ja ETENin välistä asiakiistaa siitä, oliko viimeksi mainittu täyttänyt kahden ilmoituksen ehdot. Tämän kysymyksen voisi ratkaista vain toimivaltainen tuomioistuin, jolla olisi mahdollisuus kuulla todistajia ja arvioida keskenään ristiriidassa olevia todisteita.
- 3.4 Oikeusasiamiehen rooli asian tämän näkökohdan osalta oli tutkia, oliko olemassa todisteita siitä, että komissio olisi laiminlyönyt hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisen toiminnan. Nämä periaatteet edellyttävät, että sen ei olisi pitänyt viivytellä ETENille maksettavan 40 prosentin rahoitusosuuden maksamisessa, ellei sillä ollut aihetta epäillä sitä, täyttikö ETEN kahden ilmoituksen ehdot.
- 3.5 Vaikka rekisteröintimuodollisuudet ja muut hallinnolliset seikat, joihin komissio vetosi, eivät, kuten kantelija aiheellisesti totesi, muodostaneet riittävää perustetta 40 prosentin loppuosan maksun viivästykselle, muut komission esittämät seikat osoittivat ilmeisesti, että komissiolla oli perusteltua syytä epäillä, pystyikö ETEN täyttämään kahden ilmoituksen ehdot. Komission lausunnosta kävi erityisesti ilmi, että se ei täysin uskonut, että tilinpäätös todella heijasteli hankkeiden todellisia kustannuksia. Komissio katsoi myös, että pyydettyjä summia koskevat tositteet olivat riittämättömiä ja sopimusehtojen vastaisia.
- 3.6 Lisäksi se, että komissio, joka ei ollut tyytyväinen ETENin ITSA-hankkeen täytäntöönpanotilanteesta antamiin tietoihin, päätti itse vierailta ETENin päätoimipaikassa, ja että se myöhemmin harkitsi joidenkin summien perimistä takaisin ETENiltä, vahvisti, että sillä oli syytä epäillä, noudattiko ETEN sopimusehtoja. Komission perusteltujen epäilyjen olemassaoloa vahvisti edelleen sen lopullinen päätös palautuskehutuksesta, koska sanastohankkeeseen liittyneitä menoja ei voitu hyväksyä ja sen tositteet olivat puutteelliset ja koska ITSA-hanke oli täysin epäonnistunut.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUS

Oikeusasiamies totesi, että kantelijalla oli mahdollisuus viedä rahoitustuen 40 prosentin loppuosuuden maksamista ja komission lopullista päätöstä koskeva kiista toimivaltaiseen tuomioistuimeen.

TIEDONSAANTIPYYNNÖN KÄSITTELY KOMISSION EDUSTUSTOSSA

Päätös kantelun 539/3.4.96/MA/DK/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva A. kanteli oikeusasiamiehelle maaliskuussa 1996 siitä, että komission Tanskan edustusto ei ollut auttanut häntä asianmukaisesti, koska se ei ollut antanut hänelle tietoja hänellä asetuksen 1408/71¹ nojalla olevista oikeuksista.

Tanskassa asuvana ruotsalaisena eläkeläisenä A. oli törmännyt vaikeuksiin Tanskan sosiaaliturvan suhteen. Hän oli kirjoittanut sekä Tanskan edustustoon että komission puheenjohtajalle saadakseen neuvoja.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvetona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

A. kirjoitti Euroopan komission puheenjohtajalle huhtikuussa 1996. Kirje välitettiin komission Tanskan edustustoon jatkotoimia varten.

Kööpenhaminan palvelupiste "Euro-Jus" sai asian hoidettavakseen, ja komission mukaan sen oikeudellinen avustaja puhui A:n kanssa puhelimitse useita kertoja. A:lle luvattiin teknistä apua ongelman ratkaisemisessa, jos hän pystyisi toimittamaan lisätietoja. Näitä tietoja pyydettiin 22. huhtikuuta 1996 päivätyllä kirjeellä, josta muistutettiin 9. toukokuuta 1996. Muistutuskirjeessään Kööpenhaminan edustusto toisti olevansa halukas auttamaan, mutta se selitti tarvitsevansa lisätietoja voidakseen jatkaa asian käsittelyä. Oikeudellinen neuvonantaja lähetti 29. toukokuuta 1996 viimeisen muistutuksen, jossa hän ilmoitti, että asian käsittely olisi mahdotonta ilman pyydyttyjä tietoja.

Komissio totesi, että se oli edelleen hyvin halukas auttamaan A:ta. Voidakseen tutkia asiaa komissio tarvitsi kuitenkin välttämättä tiedot, joihin se oli jo viitannut A:n kanssa käymässään kirjeenvaihdossa.

¹ EYVL 149/2, 1971.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan A. pitäytyi kantelussaan. Hän vahvisti kirjoittaneensa komission puheenjohtajalle huhtikuussa 1996 mutta totesi, että hän ei ollut saanut tältä vastausta.

A. kiisti puhuneensa useita kertoja puhelimesta edustuston oikeudellisen avustajan kanssa. A:n mukaan hän ja edustusto eivät olleet olleet puhe-lyhytydessä huhtikuun 1996 jälkeen. Hän kuitenkin vahvisti puhuneensa yhden Euro-Jus-edustajan kanssa 21. helmikuuta 1996.

A. totesi, että hän ei voinut esittää kaikkea relevanttia aineistoa ennen kuin hän tiesi tarkkaan, mikä oli yhteisön oikeuden kanta.

A. totesi saaneensa 22. huhtikuuta 1996 päivätyn kirjeen vasta toukokuun 1996 lopulla. Itse asiassa hän oli ensin saanut 9. toukokuuta 1996 päivätyn muistutuskirjeen, jonka liitteenä oli 22. huhtikuuta päivätty kirje. A. oli hämmästynyt näiden kirjeiden viipymisestä.

Mitä tuli 22. huhtikuuta 1996 päivätyn kirjeen sisältöön, A. totesi, että hän oli jo vastannut ensimmäiseen kysymykseen 17. helmikuuta 1996 päivätyssä aikaisemmassa kirjeessään. Lisäksi hän piti kolmea viimeistä kysymystä epärelevantteina ja katsoi, että niiden tarkoituksena oli saada hänet turhautumaan. A:n mukaan myös näihin kysymyksiin oli jo vastattu.

PÄÄTÖS

1 Kantelijan ja komission yksiköiden välinen kirjeenvaihto

1.1 A. kirjoitti 17. helmikuuta 1996 komission Kööpenhaminan edustustolle ja pyysi tältä apua asiassa. Tässä kirjeessä hän ilmoitti Frederiksbergissä sijaitsevan osoitteen. A. puhui 22. helmikuuta 1996 puhelimesta Euro-Jus-edustaja rouva F:n kanssa, ja tämä lupasi tutkia asiaa. 22. huhtikuuta 1996 neiti F. vastasi A:n 17. helmikuuta 1996 lähettämään kirjeeseen ja pyysi joitakin lisätietoja. Tämä kirje lähetettiin A:n 17. helmikuuta 1996 päivätyssä kirjeessä ilmoitettuun osoitteeseen.

1.2 A. kirjoitti 16. huhtikuuta 1996 Euroopan komission puheenjohtajalle. Tässä kirjeessä hän ilmoitti Humlebækissä sijaitsevan osoitteen. Puheenjohtaja välitti hänen kirjeensä 18. huhtikuuta 1996 komission Kööpenhaminan edustustolle. Neiti F. vastasi 9. toukokuuta 1996 Euroopan komission puheenjohtajan puolesta, kiitti A:ta tämän kirjeestä ja ilmoitti yrittävänsä auttaa A:ta, mutta totesi, että hänen olisi

saatava A:lta vastaus jo esitettyihin kysymyksiin. Tämä kirje lähetettiin Humlebækiin ja A. sai sen toukokuun 1996 lopulla.

- 1.3 Komission edustusto lähetti viimeisen muistutuskirjeen 29. toukokuuta 1996 molempiin osoitteisiin, joita A. oli käyttänyt kirjeenvaihdossaan. Tässä kirjeessä lisätietopyyntö uudistettiin.
- 1.4 Edellä esitetyn pohjalta A:n kirjeisiin komission Kööpenhaminan edustustolle ja Euroopan komission puheenjohtajalle vastattiin 22. huhtikuuta 1996 ja 9. toukokuuta 1996.
- 1.5 Siksi oikeusasiamies ei katsonut, että tapa, jolla komission edustusto oli vastannut edellä mainittuihin kirjeisiin, olisi muodostanut hallinnollisen epäkohdan.

2 Komission edustuston lähettämien kirjeiden viipyminen

- 2.1 Huomautuksissaan A. mainitsi komission edustuston lähettämien kirjeiden viipymisen. Väitetty viivytyks johtui ilmeisesti siitä, että A. oli käyttänyt kahta eri osoitetta komission edustustolle ja Euroopan komission puheenjohtajalle osoittamissaan kirjeissä.
- 2.2 Kukin vastaus lähetettiin siihen osoitteeseen, jonka A. oli ilmoittanut vastaavissa kirjeissään. Lisäksi A. ei ollut ilmoittanut osoitteenmuutoksesta komissiolle. Oikeusasiamiehen tutkimukset eivät siten osoittaneet mitään hallinnollista epäkohtaa, joka olisi liittynyt kirjeenvaihdon vastaanottamisessa esiintyneisiin viivytyksiin.

3 Komission edustuston tarjoama apu

- 3.1 Kirjeenvaihdossaan komission edustusto oli ilmoittanut, että se tarvitsi lisätietoja A:n tilanteesta voidakseen tutkia asiaa. Edustusto oli ilmoittanut olevansa halukas auttamaan, mutta A. oli pitänyt esitettyjä kysymyksiä epärelevantteina.
- 3.2 Oikeusasiamies katsoi, että komission edustusto oli yrittänyt auttaa A:ta asiassa, ja että voidakseen auttaa A:ta edustuston oli pitänyt pyytää lisätietoja.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti asian käsittelyn.

SOPIMUS ALGERIASSA ANNETTAVASTA TEKNISESTÄ AVUSTA

Päätös kantelun 572/24.4.96/ST/IT/KT johdosta Euroopan komissiota ja Euroopan tilintarkastustuomioistuinta vastaan

KANTELU

Herra T. kanteli oikeusasiamiehelle huhtikuussa 1996 komission kanssa tehdystä ja Algeriassa annettavaa teknistä apua koskevasta sopimuksesta. Hänen kantelussaan käsiteltiin myös tilintarkastustuomioistuimen hankkeesta antamaa lausuntoa.

1 Komissio

T. oli allekirjoittanut vuonna 1994 komission kanssa sopimuksen Algeriassa tehtävästä yhteistyöstä, joka toteutettaisiin Euroopan yhteisön rahoittaman PSAS-ohjelman puitteissa. Komission Algerian edustuston järjestämän tarjouskilpailun päätteeksi kantelija sai hoidettavakseen hankkeen "SEM/03/208/030/A".

Hänen työnsä Algeriassa alkoi maaliskuussa 1994. Joistakin vaikeuksista huolimatta kantelija onnistui saattamaan tehtävänsä loppuun ennen sopimuksessa asetetun määräajan (maaliskuu 1995) umpeutumista. Komissio maksoi kaksi laskua, jotka koskivat hänen kuuden kuukauden aikana vuonna 1994 tekemäänsä työtä, mutta 15. helmikuuta 1995 ja 18. toukokuuta 1995 komissiolle lähetettyjen laskujen osalta maksuja ei ollut suoritettu.

T. pyysi maksamaan nämä laskut, viivästyskorkoa sekä korvausta ammatillisen maineensa kärsimisestä vahingoista. Maaliskuussa 1996 komissio suostui sopimaan asiasta.

T. kanteli oikeusasiamiehelle ja väitti komission syyllistyneen hallinnolliseen epäkohtaan, kun se ei tarjonnut hänelle riittävää teknistä tukea. Hän syytti komissiota myös vallan väärinkäytöstä pakottavien sopimuslausekkeiden muodossa, hallinnollisista epäsäännöllisyyksistä sekä väärrien ja virheellisten tietojen välittämisestä tilintarkastustuomioistuimelle.

2 Tilintarkastustuomioistuin

T. kanteli myös useista huomautuksista, joita tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessa 1994 esitettiin PSAS-ohjelman toiminnasta Algeriassa. Kertomuksen kohdassa 11.69 tilintarkastustuomioistuin totesi, että se oli "rajoittanut tarkastuksensa asiapaperien tutkimiseen ja komission henkilöstön haastatteluihin". Kantelijan mielestä tuomioistuimen olisi pitänyt järjestää tapaaminen myös hänen kanssaan, jotta hän olisi voinut perustella toimintansa.

TUTKIMUS

Kantelu välitettiin kyseisille toimielimille.

Komission lausunto

Yhteenvetona komissio esitti seuraavaa:

T. oli ajan myötä lakannut noudattamasta sopimuksen teknisiä ohjeita ja hänen kertomuksensa olivat epätäydellisiä ja liian epämääräisiä.

Helmikuussa 1995 T. esitti lyhyen kertomuksensa töistään 15.5.1994 ja 18.1.1995 välisen jakson aikana. Toinen kertomus lähetettiin 10. toukokuuta 1995, kun sopimus oli jo viety päätökseen. Nämä kertomukset olivat riittämättömiä, ja ne oli laadittu huolimattomasti, jolloin ne eivät mahdollistaneet edistyksen selkeää arviointia.

Komissio päätti lykätä sopimuksen kahden viimeisen laskun maksamista siihen asti kunnes sen valvontamenetely, johon osallistui useita komission yksiköitä, oli saatu päätökseen.

Kesäkuussa 1996 kantelijan kanssa oli päästy sopimukseen, ja tämä suostui olemaan esittämättä enempää vaatimuksia, jos hänelle maksettaisiin kertakorvaus.

Tilintarkastustuomioistuimen lausunto

Yhteenvetona tilintarkastustuomioistuin esitti seuraavaa:

Tilintarkastustuomioistuin oli tarkastanut PSAS-ohjelman kehityksen huhtikuusta 1994 helmikuuhun 1995. Tämän tehtävän suorittamisessa tilintarkastustuomioistuin noudatti kriteerejä, joista määrättiin EY:n perustamissopimuksessa ja erityisesti sen 188 c artiklan 3 kohdassa, jossa määrätään, että "tarkastus toimitetaan asiakirjojen perusteella ja tarvittaessa paikalla yhteisön toimielimessä tai jäsenvaltiossa". Kyseisessä tapauksessa tilintarkastustuomioistuin päätti olla suorittamatta paikalla tehtäviä tarkastuksia Algerian vaikean poliittisen tilanteen vuoksi.

Tilintarkastustuomioistuin viittasi PSAS-ohjelmaan vuosikertomukseensa 1994. Tilintarkastustuomioistuin oli laatinut monet kertomuksen kohdat komission 188 c artiklan 4 kohdan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella. T:tä ei pyydetty antamaan lausuntoa, koska tilintarkastustuomioistuin ei ollut millään tavoin velvollinen kuulemaan yksityishenkilöitä tai muita elimiä. Toisaalta kantelija oli ilmoittanut tilintarkastustuomioistuimelle halustaan tulla kuulluksi vasta sen jälkeen, kun vuoden 1994 vuosikertomus oli julkaistu virallisessa lehdessä.

Vuosikertomuksessa ei viitattu mihinkään seikkoihin, jotka liittyivät siihen, miten kantelija oli täyttänyt sopimuksen. Vuosikertomuksen kohdassa 11.75 käytetty sanamuoto, johon kantelija oli viitannut ("*lopputulos*") koski kaikkia edeltävissä kohdissa esitettyjä seikkoja eikä ainoastaan kysymystä teknisestä avusta.

Kantelijan huomautukset

Kantelija vahvisti, että sovintoratkaisuun oli päästy, mutta hän vaati, että komission oli esitettävä julkinen anteeksipyyntö, ja hän pyysi myös, että tilintarkastustuomioistuin lisäisi viralliseen lehteen oikaisun, jotta sen vuoden 1994 vuosikertomuksen kohdan 11.75 sana "*lopputulos*" ei koskisi hänen antamaansa teknistä apua.

Kantelija vaati, että komissio myöntää virheensä kirjeitse kantelijan ammatillisen maineen palauttamiseksi ennalleen. Tässä kirjeessä olisi ilmoitettava, että hänen sopimussuhteensa toimielimen kanssa oli hoidettu.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamiehen tutkimus osoitti, että T. ja komissio olivat molemmat todenneet, että kantelun kysymyksistä oli päästy sovintoratkaisuun. Koska tämä ratkaisu ilmeisesti täytti useimmat kantelijan vaatimuksista, hän toi julki tyytyväisyytensä. Koska komissio oli julkisesti myöntänyt tehneensä T:n kanssa sopimuksen, tämän esittämät julkista tunnustamista koskevat vaatimukset oli jo täytetty.

Tilintarkastustuomioistuimen vuoden 1994 vuosikertomuksen kohdan 11.75 merkityksen arvioinnin kannalta voitiin todeta, että sana "*lopputulos*" ei viitannut ainoastaan kantelijan tarjoamaan tekniseen apuun. Asiatyhteyden mukaan se viittasi ilmeisesti kaikkiin kertomuksen aikaisempiin jaksoihin. Tilintarkastustuomioistuimen kertomuksen aiheena oli komissio eikä kantelija.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komissio ja tilintarkastustuomioistuin eivät olleet syllistyneet hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti asian käsittelyn.

**KOLMANNESTA MAASTA SAADUN TUTKINTOTODISTUKSEN TUNNUS-
TAMISEN LAIMINLYÖNTI**

Päätös kantelun 579/2.5.96/MAMG/UK/IJH johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra M. kanteli oikeusasiamiehelle huhtikuussa 1996 siitä, että hänen argentiinalaista pätevyyttään kliinisenä psykologina ei tunnustettu. Hänen kantelunsa koski British Psychological Society -yhdistystä (BPS) ja komissiota. Oikeusasiamies ilmoitti M:lle että hän voisi käsitellä kantelua vain komission osalta, koska BPS ei ole yhteisön toimielin tai laitos.

Kantelija (Espanjan kansalainen) oli omien sanojensa mukaan suorittanut kliinisen psykologin yliopistotutkinnon Argentiinassa ja myöhemmin harjoittanut ammattiaan Ranskassa, missä hänen pätevyytensä tunnustettiin joulukuussa 1991. Vuonna 1992 hän muutti Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, missä hän pyrki saamaan työtä kliinisenä psykologina, mutta BPS kieltäytyi tunnustamasta hänen pätevyyttään ja vaati, että vastaavuustodistuksen saamista varten hänen olisi suoritettava brittiläinen psykologin tutkinto. Tämän tunnustuksen puutteen vuoksi häntä ei voitu valita juuri mihinkään kliinisen psykologin tehtäviin Yhdistyneen kuningaskunnan terveydenhoitopalveluihin. Hän katsoi, että BPS:n olisi pitänyt tunnustaa hänen pätevyytensä neuvoston direktiivin 89/48/ETY¹ ja neuvoston suosituksen 89/49/ETY² mukaisesti.

Huhtikuussa 1993 kansalaisten Euroopan neuvontapalvelu (komission Lontoon edustuston osa), joka toimi M:n puolesta, tiedotti hänen tilanteestaan komissiolle ja pyysi selvitystä siitä, toimiiko BPS direktiivin 89/48 mukaisesti, kun se vaati koko brittiläisen tutkinnon suorittamista vastaavuustodistuksen myöntämistä varten. Kesäkuussa 1993 komissio (PO XV - sisämarkkinat ja rahoituspalvelut) vastasi, että se ei ollut saanut tietoja siitä, että Ranskan viranomaiset olivat hyväksyneet kantelijan argentiinalaisen todistuksen, ja siksi se suhtautui hyvin epäillen siihen, että M. täyttäisi ehdot, joita direktiivin 89/48/ETY etujen nauttiminen edellytti. Komissio kiinnitti erityistä huomiota siihen, että M:n Ison-Britannian viranomaisille antaman todistuksen oli myöntänyt Espanjan Pariisin suurlähetystö, eikä se ollut Ranskan toimivaltaisten viranomaisten tekemän alkuperäisen päätöksen oikeaksi todistettu kopio.

Kantelijan mukaan komission vastauksessa esitettiin epäoikeudenmukaisia syytöksiä häntä kohtaan. Tammikuussa 1995 Euroopan parlamentin jäsen

¹ EYVL L 19/16, 1989.

² EYVL L 19/24, 1989.

kirjoitti PO XV:lle kirjeen, jossa todettiin, että komission vastaus kansalaisten Euroopan neuvontapalvelulle oli äärimmäisen kielteinen eikä auttanut kantelijaa. Tästä syystä hän pyysi tarkastelemaan asiaa uudelleen ja huolellisemmin harkittua lausuntoa. Parlamentin jäsen korosti, että Ranskan opetusministeriö oli tunnustanut kantelijan päteväksi harjoittamaan ammattiaan 24. syyskuuta 1991 ja että kantelija oli ennen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan saapumistaan täyttänyt Ranskassa vaatimuksen, joka koski vähintään kolmen vuoden ammattikokemusta.

Komissio vastasi helmikuussa 1995 toistamalla, että voidakseen hyötyä korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä annetusta direktiivistä 89/48/ETY hakijan oli täytettävä vaatimus kolmen vuoden ammatillisesta kokemuksesta, josta antaa todistuksen jäsenvaltio, joka on tunnustanut hakijan kolmannessa maassa saaman tutkintotodistuksen (direktiivin 1 artiklan a alakohdasta). Komissio totesi, että jotta se voisi puuttua Ison-Britannian viranomaisten toimintaan ja pyytää näitä noudattamaan direktiiviä tässä tapauksessa, kantelijan olisi lähetettävä komissiolle kopio Ranskan viranomaisten muodollisesta päätöksestä, jolla hänen argentiinalainen tutkimustodistuksensa hyväksyttiin, sekä todistus kolmen vuoden ammattikokemuksesta.

Näiden seikkojen pohjalta M. kanteli oikeusasiamiehelle siitä, että komission PO XV

- 1 ei avustanut häntä hänen pätevyytensä tunnustamisen saavuttamisessa
- 2 esitti asiaa koskevassa kirjeenvaihdossa häneen kohdistuvia epäoikeudenmukaisia syytöksiä
- 3 tulkitsi direktiiviä 89/48/ETY rajoittavasti vaatimalla kolmen vuoden virallista työkokemusta tunnustamisen jälkeen
- 4 ei noudattanut suositusta 89/49/ETY, joka koski jäsenvaltioiden kansalaisia, joilla on kolmannen valtion myöntämä tutkintotodistus.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvetona komissio esitti seuraavaa:

- 1 Mitä tuli väitteeseen, jonka mukaan se ei ollut auttanut kantelijaa saamaan pätevyydelleen tunnustus, komissio vahvisti Lontoon edustustolleen esittämänsä seikan toteamalla, että sillä ei vielääkään ollut todisteita siitä, että Ranskan viranomaiset olivat tunnustaneet argen-

tiinalaisen todistuksen. Komissio totesi, että se oli pyytänyt kantelijaa useita kertoja lähettämään yksinkertaisen kopion tunnustuksesta, mutta että tämä ei ollut tehnyt niin. Komissio totesi myös, että heti kun se saisi todisteet siitä, että kantelija todella kuului direktiivin 89/48/ETY piiriin, se voisi ottaa yhteyttä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisiin kantelijan puolesta.

2 Mitä tuli väitteeseen, jonka mukaan se oli esittänyt epäoikeudenmukaisia syytöksiä kantelijaa kohtaan, komissio totesi, että jäsenvaltioita koskevien valitusten tapauksessa oli normaali käytäntö pyytää valittajia toimittamaan kopiot tarvittavista asiakirjoista tosiasioiden selvittämiseksi ja valituksen syiden arvioimiseksi ennen kuin otettiin yhteyttä jäsenvaltion viranomaisiin, ja että tämän asenteen tarkoituksena ei ollut epäillä valituksen tekijän toimimista hyvässä uskossa.

3 Direktiivin 89/48/ETY tulkinnan osalta komissio totesi, että yhteisön kansalaiselle kolmannessa maassa myönnettyyn tutkintododistukseen voidaan soveltaa direktiivin tunnustamismenettelyä vain kahden ehdon täyttyessä: a) unionin jäsenvaltion on ensin hyväksyttävä se, ja b) haltija tarvitsee kolmen vuoden ammattikokemuksen, josta todistuksen tunnustanut jäsenvaltio myöntää todistuksen.

4 Mitä tuli siihen oliko neuvoston suosituksen 89/49/ETY noudattaminen laiminlyöty, EY:n perustamissopimuksen 189 artiklan mukaan suositus ei ole sitova.

Kantelijan huomautukset

Kantelija toisti aikaisemmat väitteensä ja lisäsi, että hänen tutkintonsa tunnustamista koskevat asiakirjat oli lähetetty useita kertoja, mukaan luettuna kansalaisten Euroopan neuvontapalvelun ja Euroopan parlamentin jäsenen toimesta, mutta että PO XV oli poistanut todisteet, joista tämä tunnustus kävi ilmi. Kantelija pyysi lopuksi, että hänen oikeutensa työhön palautetaan.

PÄÄTÖS

1 Kantelijan avustaminen pätevyyden tunnustamisen saavuttamisessa

1.1 Voidakseen avustaa kantelijaa saamaan pätevyytensä tunnustettua ja tutkiakseen, olivatko Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset toimineet direktiivin mukaisesti, komissio tarvitsi kaikki asiakirjat, jotka voisivat auttaa sitä arvioimaan ja todentamaan kaikki kantelijan ammatilliseen tilanteeseen liittyvät relevantit oikeudelliset tosiseikat.

Tunnustus, jonka Ranskan viranomaiset olivat myöntäneet kantelijan argentiinalaiselle tutkintotodistukselle, oli yksi näistä asiakirjoista.

- 1.2 Komission lausunnosta kävi ilmi, että se oli useita kertoja pyytänyt kantelijaa hankkimaan kopion Ranskan viranomaisten muodollisesta tunnustamispäätöksestä, mutta että kantelija ei ollut lähettänyt sitä. Sen sijasta komissio sai häneltä Espanjan Pariisin suurlähetystön myöntämän todistuksen, joka ei muodostanut Ranskan viranomaisten tekemän tunnustamispäätöksen oikeaksi todistettua kopiota. Ilman tätä tärkeää asiakirjaa komissio ei voinut käynnistää tutkimusta. Komissio totesi useita kertoja, että heti kun se saisi pyydetyn kopion, se voisi puuttua brittiläisten viranomaisten toimintaan.
- 1.3 Edellä esitetyn pohjalta oli siten ilmeistä, että ei ollut todisteita siitä, että komissio ei olisi auttanut kantelijaa saamaan pätevyytensä tunnustettua.

2 Väitetyt epäoikeudenmukaiset syytökset kantelijaa vastaan

Pyytäessään kantelijaa esittämään kopion Ranskan viranomaisten tekemästä muodollisesta tunnustamispäätöksestä ja hylätessään Espanjan suurlähetystön myöntämän todistuksen osoituksena tästä tunnustuksesta komissio pyrki saamaan relevantit asiakirjat kantelijan ammatillisen taustan oikeudellista arviointia varten. Näin tehdessään komission ei voitu katsoa esittävän epäoikeudenmukaisia syytöksiä kantelijaa kohtaan.

3 Komission tapa tulkita direktiiviä 89/48/ETY

- 3.1 Direktiivin 1 artiklan a kohdassa säädetään, että jäsenvaltion kansalaiselle myönnetty kolmannen valtion tutkintotodistus voi kuulua direktiivin tunnustamisjärjestelmän piiriin vain, jos *"- - sen haltijalla on kolmen vuoden ammattikokemus, jonka se jäsenvaltio todistaa, joka on tunnustanut kolmannen maan antaman tutkintotodistuksen, - -"*
- 3.2 Vaatiessaan kolmen vuoden ammattikokemusta kolmannessa maassa saadun todistuksen myöntämisen jälkeen komissio ei siten omaksunut tulkintaa, joka olisi edellä esitettyjen ehtojen vastainen. On kuitenkin muistettava, että tuomioistuin on ylin auktoriteetti yhteisön lain tulkinnan suhteen.

4 Suosituksen 89/49/ETY noudattamisen laiminlyönti

Koska suositukset eivät ole sitovia (EY:n perustamissopimuksen 189 artikla), komissiolla ei ole valtuuksia vaatia jäsenvaltiota noudattamaan

suositusta. Siksi komission ei voida katsoa laiminlyöneen suosituksen 89/49/ETY noudattamista.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti asian käsittelyn.

TUTKINTOTODISTUKSEN TUNNUSTAMINEN: VALITUKSEN KÄSITTELY KOMISSIOSSA

Päätös kantelun 583/3.5.96/MFCL/IT/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva C. kanteli oikeusasiamiehelle toukokuussa 1996 tavasta, jolla hänen Portugalin viranomaisista esittämänsä valitusta oli käsitelty komissiossa.

C. ilmoitti oikeusasiamiehelle, että hänellä oli ranskalainen tohtorintutkinto kielitieteessä. Hän yritti saada ranskalaisen todistuksensa tunnustetuksi Portugalissa siinä onnistumatta. Portugalin viranomaiset katsoivat, että hänen tohtorintutkintonsa ei kuulunut direktiivin 89/48/ETY¹ soveltamisalaan.

C. kirjoitti komissiolle asiasta tammikuussa 1994. Komission pääsihteeristö vastasi hänelle toukokuussa 1994, että hänen valituksensa oli rekisteröity numerolla 94/4382 ja että sitä käsiteltäisiin.

Kantelussaan C. pyysi oikeusasiamiestä tutkimaan asian, koska komissio ei ollut lopettanut hänen asiansa 94/4382 käsittelyä eikä käynnistänyt rikkomismenettelyä Portugalia vastaan.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvedona komissio esitti seuraavaa:

Kantelun aiheeseen liittyi kysymys komission harkintavallan käytöstä 169 artiklan mukaisten menettelyjen yhteydessä.

21. joulukuuta 1988 annetulla neuvoston direktiivillä 89/48/ETY luotiin vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkeammasta koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskeva yleinen järjestelmä.

¹ EYVL L 19/16, 1989.

Edellä tarkoitetun direktiivin pohjalta kantelijalla oli oikeus saada tunnustus voidakseen harjoittaa Portugalissa samaa ammattitoimintaa kuin johon hänen tohtorintutkintonsa mahdollisti pääsyn Ranskassa.

Komission yksiköt olivat käyneet kirjeenvaihtoa Portugalin ja Ranskan viranomaisten sekä kantelijan kanssa. Oikeusasiamiehelle toimitettiin yksityiskohtainen luettelo kirjeenvaihdosta.

Edellä tarkoitetun kirjeenvaihdon, Ranskan viranomaisten vastauksen ja useiden vastaavista ongelmista muissa jäsenvaltioissa kärsineiden yksityishenkilöiden kirjeiden johdosta komissio päätti keskustella asiasta direktiivin 89/48/ETY soveltamisesta vastaavien kansallisten koordinoijien kanssa 24. huhtikuuta 1996 pidettävässä kokouksessa.

C:lle ilmoitettiin puhelimitse koordinoijien kokouksesta ja siitä, että komission kokouksalenterin vuoksi kaikki mahdollisen rikkomismenettelyn käynnistämiseen liittyvät päätökset voitaisiin tehdä aikaisintaan lokakuussa 1996.

Portugalin viranomaisten esittämien seikkojen ja koordinaattorien kokouksessa käydyn keskustelun valossa komissio pyysi C:tä toimittamaan kopion kaikesta Portugalin viranomaisten kanssa käydystä kirjeenvaihdosta sekä kopion tutkintotodistuksista.

Komissio ilmoitti, että C:n tapaukseen liittyi monimutkaisia kysymyksiä, joita käsiteltiin parhaillaan jäsenvaltioiden ja komission kesken. Lisäksi komissio korosti, että kun sen yksiköt pyysivät jäsenvaltioilta tietoja, asian käsittelyaikataulu riippui suuresta määrin viimeksi mainittujen toiminnasta.

Lopuksi komissio totesi, että C:lle oli aina tiedotettu hänen asiansa käsittelyn edistymisestä ja että komissio pitäisi hänet edelleen ajan tasalla kaikista toimenpiteistä, joita se toteuttaisi harkintavaltaansa käyttäessään.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan C. pitäytyi kantelussaan. Hän totesi, että hänellä oli kokemusta korkeamman asteen opetuksesta, ja että hänen todistuksensa ei ollut tutkijan todistus, koska se mahdollisti pääsyn ammattiin "*enseignant d'Université*". Lisäksi hän ilmoitti oikeusasiamiehelle, että komissio oli pyytänyt häneltä lisätietoja vasta 12. kesäkuuta 1996 ja että hän oli vastannut tähän pyyntöön 19. kesäkuuta 1996.

C. ilmoitti myöhemmin oikeusasiamiehelle, että hän oli saanut marraskuussa 1996 komissiolta kirjeen, jossa se totesi aikovansa lähettää Portugalin

viranomaisille muodollisen ilmoituksen. Tammikuussa 1997 C. sai toisen kirjeen, jossa hänelle ilmoitettiin, että muodollista ilmoitusta ei asiakysymysten vuoksi vielä ollut lähetetty. C. ilmoitti olevansa tyytymätön siihen, että muodollisen lausunnon lähettämässä viivyteltiin.

LISÄTUTKIMUKSET

Oikeusasiamies päätti pyytää komissiolta lisätietoja siitä, oliko se käynnistänyt EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen rikkomismenettelyn Portugalia vastaan direktiivin 89/48/ETY sisällyttämisestä osaksi kansallista lainsäädäntöä, kuten se oli esittänyt kantelijalle tammikuussa 1997 lähettämässään kirjeessä.

Komission vastaus

Komissio vastasi, että se oli päättänyt käynnistää rikkomismenettelyn Portugalia vastaan EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti. Tämä menettely perustui siihen, että direktiivi 89/48 oli sisällytetty puutteellisesti osaksi Portugalin lainsäädäntöä. Komission mukaan se oli ilmoittanut C:lle kesäkuussa 1997 lähetetyllä kirjeellä menettelyn vaiheista.

PÄÄTÖS

1 Perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisen menettelyn hallinnollinen vaihe

1.1 EY:n perustamissopimuksen 169 artiklassa ei määrätä menettelyistä tai kriteereistä, joita komission on noudatettava aikana, joka edeltää perustellun lausunnon antamista jäsenvaltiolle. Lisäksi tuomioistuimen oikeuskäytäntö antaa vain vähän suuntaviivoja. Komission on siten itse päätettävä, mitä menettelyjä ja kriteerejä se soveltaa täyttääkseen sillä 169 artiklan mukaisesti olevat velvollisuudet prosessissa, joka voi johtaa perustellun lausunnon antamiseen.

1.2 Hyvän hallintokäytännön mukaisesti komission olisi rikkomismenettelyn hallinnollisessa vaiheessa sitkeästi pyrittävä saamaan jäsenvaltioilta vastauksia. Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti perustamissopimuksen 5 artikla velvoittaa jäsenvaltiot helpottamaan niiden tehtävien suorittamista, jotka 155 artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa määrätään komissiolle. Jäsenvaltioita vaaditaan toimimaan hyvässä uskossa komission 169 artiklan mukaisesti toteuttamassa tutkimuksessa sekä toimittamaan komissiolle kaikki tätä varten pyydetty tiedot¹.

¹ Asia 192/84, *komissio vastaan Helleenien tasavalta* [1985], Kok. 3967, kohta 19.

1.3 Kun otetaan huomioon, että sen jälkeen, kun C:n valitus oli 6. toukokuuta 1994 rekisteröity numerolla 94/4382, komissio oli jatkuvasti lähettänyt kirjeitä kyseiselle jäsenvaltiolle ja tiedottanut C:lle tilanteen kehittymisestä joko kirjeitse tai puhelimitse, oikeusasiamies totesi, että asian tämän näkökohdan osalta ei ollut todisteita hallinnollisesta epäkohdasta.

2 Päätös käynnistää rikkomismenettely EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti

2.1 EY:n perustamissopimuksen 169 artiklassa määrätään, että komissio antaa perustellun lausunnon, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille sopimuksen mukaan kuuluvan velvollisuuden.

2.2 Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan komissio on perustamissopimuksen vartijana yksin toimivaltainen päättämään, onko aiheellista käynnistää menettely jäsenvaltiota vastaan, jos se on laiminlyönyt velvollisuuksiensa täyttämisen¹.

2.3 Komissio oli ilmoittanut kantelijalle kesäkuussa 1997, että se oli lähettänyt Portugalin viranomaisille EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti muodollisen ilmoituksen, joka koski direktiivin 89/48 epätäydellistä sisällyttämistä osaksi kansallista lainsäädäntöä.

2.4 Oikeusasiamies katsoi siksi, että komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan tavassa, jolla se oli suorittanut asiaa koskevat tutkimuksensa.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

HANKKEEN RAHOITTAMINEN MED-URBS-OHJELMAN MUKAISESTI

Päätös kantelun 605/21.5.96/CGW/B/PD/XD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva S. kanteli oikeusasiamiehelle toukokuussa 1996 erään yhdistyksen puolesta hankkeesta, joka oli rahoitettu MED-URBS-ohjelman puitteissa.

Komissio ja muuan kreikkalainen kaupunki olivat allekirjoittaneet sopimuksen MED-URBS-hankkeen rahoittamisesta. Yhdistys hyötyi hankkeesta, ja se oli tehnyt kreikkalaisen kaupungin kanssa sopimuksen kulttuurikeskuk-

¹ Asia 431/92, Euroopan komissio vastaan Saksan liittotasavalta [1995], Kok. I-2189, kohta 22.

sen sijaintipaikasta. Myöhemmin yhdistyksen ja kaupungin välille syntyi kiistaa keskuksen sijoittamisesta.

Kantelussa väitettiin, että tämä erimielisyys vaaransi koko hankkeen, ja kanneltiin oikeusasiamiehelle siitä, että komission olisi otettava vastuu kiistan ratkaisemisesta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio korosti, että hankkeen rahoitusta koskeva sopimus oli tehty komission ja kreikkalaisen kaupungin kesken. Yhdistys ei ollut sopimuksen osapuoli. Toiseksi komissio muistutti, että kaupunki ja kantelija olivat tehneet erillisen sopimuksen kulttuurikeskuksen sijainnista ja että komissio ei ollut tämän sopimuksen osapuoli. Komissio totesi siten, että se ei voisi olla vastuussa kaupunginhallituksen toimista eikä siten ollut velvollinen käynnistämään tutkimusta.

Kantelijan huomautukset

Kantelija väitti, että komissio oli vastuussa hankkeesta, koska se tarjosi varat ja siten mahdollisti kulttuurikeskuksen luomisen.

Kantelijan mukaan komissiolla oli moraalinen velvollisuus tukea hanketta. Tämä velvollisuus voitiin johtaa joistakin sopimuksen määräyksistä, joiden tarkoituksena oli hankkeen jatkuvuuden varmistaminen. Komissio ei toisaalta voisi rahoittaa hanketta ja toisaalta sallia sitä, että hankkeen koordinoinnista vastaava kaupunki vaarantaa hankkeen.

PÄÄTÖS

Ensinnäkin oikeusasiamies totesi, että kantelijan ja komission välillä ei ollut sopimussuhdetta. Toisaalta hankkeen rahoittamista koskevan sopimuksen olivat tehneet komissio ja kreikkalainen kaupunki. Toisaalta kulttuurikeskuksen sijaintia koskevan sopimuksen olivat allekirjoittaneet vain kantelija ja kaupunki.

Toiseksi oikeusasiamies otti huomioon komission ja kaupungin välillä solmitun sopimuksen määräykset. Komissio oli velvollinen rahoittamaan hanketta vain, jos kaupunki kunnioitti sopimuksessa määrättyjä ehtoja. Komission mukaan hanke rahoitettiin, koska sopimuksen ehdot täytyivät. Sopimuksessa ei määrätty komissiolle muita velvoitteita.

Kolmanneksi oikeusasiamies tarkasteli sopimusta eurooppalaisen MED-URBS-ohjelman taustalla olevan hajautetun yhteistyön yleisten puitteiden valossa. Yhteisö rahoittaa hankkeita, jotka kunnioittavat ohjelman henkeä

ja sen tavoitteita. Se ei voi vastata hankkeesta tai olla vastuussa kaikista käytännön ongelmista, joita hankkeen puitteissa saattaa ilmetä.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

KOMISSION EDUSTUSTON KOHTELU

Päätös kantelun 615/30.5.96/LK/FIN/KT/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Neiti K. kanteli oikeusasiamiehelle toukokuussa 1996 tavasta, jolla komission Suomen edustusto oli kohdellut häntä. K. soitti huhtikuussa 1996 komission Suomen edustustoon ja tiedusteli hänelle komission kilpailuun EUR/LA/74 osallistumisesta aiheutuneiden matkakulujen korvaamisesta. Hän väitti, että toimiston antama vastaus oli epäkohtelias ja häntä oli pyydetty ottamaan yhteyttä neuvostoon Brysselissä. Aiemmin vuonna 1996 K. oli ottanut yhteyttä Suomen edustustoon tiedustellakseen palvelukseenotomahdollisuuksista. Edustusto oli samalla tavoin vastannut, että K:n olisi soitettava Brysseliin.

Kantelussaan K. ilmoitti olevansa tyytymätön tapaan, jolla komission Suomen edustusto oli vastannut hänen tiedusteluihinsa.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio tiedotti oikeusasiamiehelle komission Suomen edustuston antamien ohjeiden luonteesta. Se totesi, että kyseisessä tapauksessa K:ta oli kehoitettu soittamaan Brysseliin. Komission mukaan K. lähestyi kyseistä yksikköä viikkoa myöhemmin kirjeitse.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan K. pitäytyi kantelussaan. Lisäksi hän väitti, että hänellä oli oikeus korvaukseen, koska hänen matkakulujensa maksu oli viivästynyt.

PÄÄTÖS

- 1 Komission Suomen edustuston antamien neuvojen osalta komissio totesi, että edustusto antoi säännöllisesti yleisiä tietoja avoimista kilpailuista niitä pyydettyäessä. Edustuston käytäntönä on ohjata sellaiset yleisön edustajat, joilla on yksityiskohtaisia kysymyksiä tietyistä palvelukseenottoasioista, kääntymään Brysselin PO IX:n palvelukseenottoyksikön puoleen.

Komission mukaan K:lle annettiin kaikissa yhteyksissä asianmukaista apua. Komissio totesi, että ennen kaikkea hänen henkilökohtaisia oikeuksiaan oli aina kunnioitettu.

Huomautuksissaan K. ei kiistänyt tätä näkökohtaa tai esittänyt sen vastaisia todisteita.

Oikeusasiamies ei siten löytänyt todisteita hallinnollisesta epäkohdasta, joka olisi liittynyt komission Suomen edustuston antamiin neuvoihin.

- 2 Komissio määräsi matkakulut maksettavaksi 5. kesäkuuta 1996. K. ilmoitti 10. heinäkuuta 1996 vastaanottaneensa tämän maksun joitakin viikkoja aiemmin.

Oikeusasiamies totesi, että jos kantelija aikoi pitää kiinni korvausvaatimuksestaan, se olisi osoitettava suoraan komissiolle.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

VÄLIAIKAISTEN TYÖNTEKIJÖIDEN PALVELUKSEEN OTTO

Päätös kantelun 631/10.6.96/AS/L/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. kanteli oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1996 Euroopan komission väliaikaisten työntekijöiden valinnasta (AT/3/95, viite 21T/SDT/95). Valintalautakunta oli ilmoittanut kantelijalle 23. huhtikuuta 1996 päivätyllä kirjeellä päätöksestään sulkea tämä haastattelusta. S. torjui tämän päätöksen komissiolle lähettämällä kirjeellä, ja komissio vahvisti alkuperäisen päätöksensä. S. osoitti sitten oikeusasiamiehelle kantelun, joka koski hänen pätevyytensä arviointia kilpailussa AT/3/95.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että avointa virkaa koskevan ilmoituksen julkaisemisen jälkeen komissio oli välittänyt 213 hakemusta valintalautakunnalle. Valintalautakunnan jäsenet olivat avointa virkaa koskevassa ilmoituksessa käsitellyn alan asiantuntijoita. He tarkastivat ensin, että kaikki hakijat noudattivat yleisiä vaatimuksia (vrt. henkilöstösääntöjen 12 artikla), ja vertasivat sitten hakijoiden erityispätevyyttä suhteessa vaatimuksiin, joita hoidettavat tehtävät asettivat. S. ei ollut haastatteluun valittujen 16 hakijan joukossa.

Kun S. oli torjunut sen, että hänet hylättiin valittujen hakijoiden ryhmästä, hänelle ilmoitettiin kirjallisesti, että valintalautakunta oli käsitellyt hänen hakemuksensa uudelleen. Kun valintalautakunta oli todennut, että muut hakijat olivat pätevämpiä kuin kantelija, se oli pysyttäytynyt alkuperäisessä päätöksessään ja perustellut sitä sillä, että ehdokkaalla oli oltava perusteelliset tiedot tietokoneingvistiikasta avointa virkaa koskevassa ilmoituksessa esitetyllä tavalla.

PÄÄTÖS

Virkamiesten palvelukseen ottamista koskevista Euroopan yhteisöjen henkilöstösäännöistä poiketen yhteisöjen muita toimihenkilöitä koskevissa määräyksissä, joita sovelletaan tilapäiseen henkilöstöön, eivät määrätä erityisistä palvelukseenottomenettelyistä.

Komission mukaan valintamenettelyn 21T/SDT/95 tarkoituksena oli ottaa palvelukseen LA7/LA6-palkkaluokan tilapäistä henkilöstöä vastaamaan komission automaattisten käännösjärjestelmien kehittämisestä.

Komissio oli myös todennut, että valintalautakunta oli harjoittanut ehdokkaiden erityispätevyysien vertailua tehtävän asettamien vaatimusten osalta. Se oli todennut, että kantelijan ammattipätevyys rajoittui tietyn tietokoneingvistisen järjestelmän kehittämiseen.

Koska valintalautakunta oli antanut kantelijalle perustellun vastauksen ja koska oikeusasiamiehen suorittamat tutkimukset eivät antaneet tälle mitään syytä epäillä perusteiden oikeellisuutta, hallinnollisesta epäkohdasta ei ollut todisteita. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

EUROOPAN RADIONAVIGOINTIJÄRJESTELMÄT: TÄYTÄNTÖÖNPANON LAIMINLYÖNTI

Päätös kanteluun 638/13.6.96/CC/FVK Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra C. kanteli oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1996 siitä, että komissio oli hänen mukaansa laiminlyönyt sillä neuvoston 25. helmikuuta 1992 tekemän päätöksen (92/143/EY) mukaisesti olevat velvollisuudet Euroopan radionavigointijärjestelmien toiminnan ja erityisesti Välimeren alueen Loran-C-järjestelmän osalta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvedona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

- 1 Komissio yhtyi kantelijan näkemykseen, jonka mukaan olisi tehtävä kaikki mahdollinen Loran-C-järjestelmän käyttämiseksi ja koko läntisen Välimeren alueen kattamiseksi Loran-C-signaalilla.
- 2 Komissio oli vuonna 1995 tehnyt Espanjan viranomaisten kanssa sopimuksen kyseisen aseman (Estarit) uudelleen avaamisesta. Espanja ei kuitenkaan vielä ollut pannut tätä sopimusta täytäntöön. Komissio aikoi siksi ilmoittaa neuvostolle täytäntöönpanon laiminlyönnistä ja käynnistää uuden radionavigointipolitiikan, jonka tuloksena neuvostolle esitettäisiin kertomus Loran-C-järjestelmästä.
- 3 Neuvoston päätös 92/143 edellyttää, että jäsenvaltiot ja komissio luovat maailmanlaajuisen radionavigointijärjestelmän, mukaan luettuna Euroopan alueelliset Loran-C-järjestelmät. Päätös jättää kuitenkin paikallisiin Loran-C-sopimuksiin osallistumisen tyystin jäsenvaltioiden vastuulle, eikä se sisällä sitovia määräyksiä järjestelmän ylläpidon tai kehittämisen suhteen.
- 4 Komissio pyrki voimakkaasti painostamaan jäsenvaltioita alueellisen Loran-C-sopimuksen aikaansaamiseksi.

Kantelijan huomautukset

Kantelija korosti, että erään kansainvälisen sopimuksen sopimuspuolet olivat velvollisia luomaan ja ylläpitämään navigoinnin apuvälineitä.

PÄÄTÖS

Komissio on velvollinen täyttämään sitoumuksensa, jotka koskevat neuvoston päätöksen 92/143 mukaisten radionavigointijärjestelmien toimintaa.

Päätöksen 2 artiklassa määrätään, että komissio varmistaa jäsenvaltioiden välisen yhteistyön, edistää vastaanottimien kehittämistä, työskentelee edelleen radionavigointia koskevan suunnitelman aikaansaamiseksi ja tekee tarvittaessa neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä.

Oikeusasiamiehen saamien tietojen perusteella on ilmeistä, että komissio oli toteuttanut toimenpiteitä päästäkseen sopimukseen jäsenvaltioiden kanssa. Se teki sopimuksen Espanjan kanssa vuonna 1995. Espanjan viranomaiset eivät kuitenkaan vielä olleet panneet kyseisiä määräyksiä täytän-

töön. Komission mukaan se aikoi ilmoittaa täytäntöönpanon laiminlyönnistä neuvostolle ja käynnistää uuden radionavigointipolitiikan, jonka tuloksena neuvostolle esitettäisiin Loran-C-järjestelmiä koskeva kertomusluonnos.

Oli ilmeistä, että komissio oli täyttänyt velvollisuutensa vuoden 1992 neuvoston päätöksen suhteen.

Kantelija totesi, että sopimuspuolet olivat velvollisia huolehtimaan navigoinnin apuvälineiden luomisesta ja ylläpidosta.

Tämä vaatimus perustuu vuoden 1974 kansainväliseen yleissopimukseen ihmishengen turvallisuudesta merellä (Solas 1974). Se ei kuulu vuoden 1992 neuvoston päätöksen vaatimukseen. Komissio ei myöskään ole yleissopimuksen osapuoli. Komissio ei siten ole velvollinen huolehtimaan navigoinnin apuvälineiden luomisesta ja ylläpidosta.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

MAATALOUS: RUISJAUHON TOIMITTAMISTA KOSKEVAT TARJOUKSET

Päätös kantelun 647/18.6.96/JEW/A/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Itävaltalainen myllyalan yritys JEW kanteli oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1996 ruisjauhon toimitussopimuksesta, josta se oli menestyksekkäästi tehnyt tarjouksen 11. lokakuuta 1995 annetun komission asetuksen 2389/95¹ mukaisesti.

Komissio oli määrännyt kantelijalle rangaistuksen tavaroiden toimittamisen myöhästymisestä. Edellä tarkoitettussa asetuksessa säädetään, että tavarat oli toimitettava 4. joulukuuta 1995 *alkaen*. Kantelijan mukaan komissio oli tulkinnut asetusta virheellisesti vaatiessaan, että tavarat oli toimitettava *viimeistään* 4. joulukuuta 1995. Rangaistus ei ollut perusteltu, erityisesti kun otettiin huomioon, että kyseinen rahdinkuljettaja otti tavarat haltuunsa 10 päivän kuluessa asetuksessa säädetyllä tavalla. Lisäksi kantelija väitti, että komissio syrji pienyrityksiä.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että 10 päivän jaksoa ei ollut tarkoitettu antamaan toimittajalle mahdollisuutta

¹ EYVL L 244/53, 1995.

jakaa jauhotoimitus eri toimituskertoihin. Sillä pyrittiin yksinomaan antamaan kuljettajalle hieman joustovaraa suunnittelua varten. Toimittajalle ei siten jätetä ylimääräistä aikaa, ja koko jauhomäärän olisi pitänyt olla saatavilla 4. joulukuuta. Rangaistus oli siksi perusteltu.

Mitä tuli pienyritysten syrjintään, komissio totesi, että se erityisesti alensi tavaroiden määriä antaakseen pienyrityksille mahdollisuuden osallistua tarjouskilpailuun.

Kantelija ei esittänyt huomautuksia.

PÄÄTÖS

Asetuksen 2009/95¹ 12 artiklassa säädetään, että menestyneiden tarjoajien komission eduksi antama takuu menetetään, kun jalostajan suorittamassa toimituksessa todetaan viiveitä.

Oikeusasiamiehelle toimitettujen tietojen valossa oli ilmeistä, että tavaroita ei ollut toimitettu annetun aikataulun puitteissa ja rangaistus oli siten perusteltu. Lisäksi ei ollut ilmeisiä todisteita pienyrityksiin kohdistuvasta syrjinnästä.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

VALITTAMINEN PÄÄTÖKSESTÄ OLLA PIDENTÄMÄTTÄ YLIOPISTOJEN VÄLISTÄ OHJELMAA

Päätös kantelun 661/25.6.96/DG/FK/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra G. toimi varapuheenjohtajana Groupe Écoles Supérieure de Commerce de Rennes -ryhmässä (GSC Rennes), joka sai Erasmus-ohjelmasta rahoitusta yliopistojen välistä yhteistyöohjelmaa (ICP) varten. GSC Rennes ei jättänyt kaudelle 1996/97 omaa ICP:tään koskevaa uutta hakemuslomaketta. Uuden hakemuslomakkeen puuttuessa Erasmus-toimisto päätti olla pidentämättä GSC Rennesin ICP:tä vuosille 1996/97.

G. valitti 13. toukokuuta 1996 päivätyllä kirjeellä Sokrates- ja Youth-ohjelmien teknisen avun toimiston johtajalle päätöksestä ja selitti, että GSC Rennes ei ollut koskaan saanut vuotta 1996/97 koskevaa uutta hakemuslomaketta.

¹ EYVL L 196/4, 1995.

Koska G. ei ollut saanut vastausta kirjeeseensä 21. kesäkuuta 1996 mennessä, hän kanteli oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1996. Kantelussaan hän toi julki huolestuneisuutensa Erasmus-toimiston menettelyjen suhteen. Syytökset koskivat erityisesti sitä, että toimiston tekemistä päätöksistä ei voinut millään tavoin valittaa.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komission lausunnossa esitettiin tiivistäen seuraavaa:

Erasmus-toimiston päätöksistä valittamista varten ei ole olemassa institutionalisoitua järjestelmää. Sekä päätösten laatua että menettelykysymyksiä koskevat valitukset käsitellään *ad hoc* -pohjalta.

Jos komission tai sen teknisen avun toimiston (TAO) käyttämissä menettelyissä ilmenee hallinnollisia virheitä ehdotusten käsittelyn yhteydessä, komissiolla on valtuudet korjata nuo virheet ja harkita ehdotusta uudelleen.

Komission käytäntö tapauksissa, joissa hakija tekee menettelyvirheen, on tutkia, aiheutuuko virhe olosuhteista, joihin hakija tai tämän laitos eivät voi vaikuttaa. Esimerkkejä tällaisista olosuhteista ovat äkillinen kuolemantapaus tai sairastuminen.

Yhdenvertaisen kohtelun periaatteella on merkittävä asema valituksen tuloksen kannalta. Jos valintamenettelyä muutetaan valituksen pohjalta, muilla hakijoilla olisi oltava mahdollisuus hakea uudelleen uusien olosuhteiden vallitessa.

Komissio selitti, että se oli päättänyt hylätä G:n valituksen siksi, että se oli ilmoittanut yliopistoille kahdesti siitä, että vuotta 1996/97 koskevan uuden hakemuslomakkeen lähettäminen oli tarpeen. Komission mukaan G. oli ilmeisesti saanut vähintään yhden näistä kirjeistä, koska hän siteerasi sitä valituskirjeessään.

Lisäksi komissio totesi, että vastaavissa tapauksissa, joissa muodollinen menettelyvaatimus oli laiminlyöty, tätä ei ollut pidetty riittävänä syynä tarkistaa valintapäätöstä. Yhdenvertaisen kohtelun periaate merkitsi siten sitä, että tätä tapausta ei voitaisi harkita uudelleen.

Komission lausunto toimitettiin G:lle, ja tätä kehoitettiin halutessaan esittämään huomautuksensa siitä. Vastausta ei ole saatu.

PÄÄTÖS

Euroopan oikeusasiamiehelle toimitetuista tiedoista kävi ilmi, että komissio käytti valitusten käsittelyyn *ad hoc* -menettelyä. Tätä menettelyä voidaan käyttää tutkimaan ja korjaamaan sekä komission tai sen teknisen avun toimiston että hakijan tekemiä hallinnollisia virheitä.

Komissio ilmoitti arvioineensa G:n esittämiä väitteitä siitä, että tämä ei ollut saanut hakulomaketta, eikä se ollut pitänyt niitä vakuuttavina.

Komissio vetosi yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen kieltäytyessään hyväksymästä uutta hakemusta määräajan jälkeen. Komissio totesi, että se ei vastaavissa tapauksissa ollut hyväksynyt valintapäätöksen tarkistamisen syyksi sitä, että ICP:n koordinoijat olivat jättäneet huomiotta muodollisia vaatimuksia.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

HENKILÖSTÖ: YLIMÄÄRÄISEN PALKKAN MAKSAMINEN

Päätös kanteluiden 669/17.6.96/ND/LVK, 670/27.6.96/KM/LVK ja 679/1.7.96/CS/LVK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Neiti D., neiti S. ja herra M. kantelivat kesäkuussa 1996 oikeusasiamiehelle siitä, että komissio kieltäytyi maksamasta heille ylimääräistä palkkaa.

Kantelijat olivat läpäisseet avoimen kilpailun, joka oikeutti heidät ylempään palkkaluokkaan. Virkamiehet nimitettiin korkeampaan palkkaluokkaan ottamatta huomioon heidän työkokemustaan.

Muiden komission virkamiesten komissiota vastaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostaman kanteen johdosta annetun tuomion mukaan kantelijat hyötyivät palkkaluokan vaihtumisesta. Ylimääräistä palkkaa maksettiin kuitenkin takautuvasti ainoastaan tuomioistuimen vuonna 1993 tekemän päätöksen päivämäärään asti.

Virkamiehet käyttivät henkilöstösääntöjen 90 artiklassa määrättyä sisäisen valituksen mahdollisuutta, mutta heidän valituksensa hylättiin. Virkamiehet valittivat sitten oikeusasiamiehelle ja väittivät, että heidän olisi pitänyt saada ylempää palkkatasoaan vastaavaa lisäpalkkaa siitä päivästä lukien, jona heidät nimitettiin korkeampaan palkkaluokkaan.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelut välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio esitti yhteenvedona seuraavaa:

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa *Baiwir ym. vastaan komissio*¹ korkeamman palkkaluokan avoimen kilpailun läpäisseiden virkamiesten palkkatason määrittely saattoi perustua joko henkilöstösääntöjen 32 tai 46 artiklaan sen mukaan, kumpi oli kyseisen virkamiehen kannalta suotuisampi. Komissio julkaisi 10. helmikuuta 1994 hallinnollisen ilmoituksen, jolla kehoitettiin virkamiehiä esittämään hakemus, jotta heidän palkkaluokitustaan tarkistettaisiin tuomion valossa. Ilmoituksessa määrättiin, että muutosten vaikutuksia ei voitaisi ulottaa pitemmälle taaksepäin kuin tuomion päivämäärään (28. syyskuuta 1993).

Ilmoituksen julkaisemisen jälkeen kantelijat esittivät alkuperäisen luokituksensa muuttamista koskevan hakemuksen, ja tätä koskeva päätös tehtiin. Virkamiehet tekivät sitten henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan mukaisen valituksen. He vastustivat sitä, että heidän ylempää palkkatasoaan sovellettiin palkan vastaavuuden osalta vain tuomion päivämäärästä eikä takautuvasti siitä päivästä, jona heidät oli nimitetty uuteen luokkaan.

Komissio hylkäsi valituksen, koska tuomion mukaisen edun voi saada vain sen osapuoli, ja että muiden henkilöiden tuomion pohjalta esittämät vaatimukset voivat vaikuttaa vain tulevaisuudessa.

Jos komission hallinnollisen ilmoituksen ehtoja ei olisi sovellettu, kantelijat eivät olisi voineet valittaa palkkaluokituspäätöksestään henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan ja 91 artiklan mukaisesti. Näissä artikloissa, jotka muodostavat esimerkin oikeusvarmuuden periaatteen noudattamisesta, määrätään, että henkilöön kielteisesti vaikuttavasta toimenpiteestä on valitettava kolmen kuukauden kuluessa julkaisupäivästä.

Kantelijoiden vastaukset

Kantelijat totesivat komission rikkoneen tasa-arvoisuusperiaatetta. Yksi kantelijoista ei voinut ymmärtää, että komissio toisaalta mahdollisti takautuvan palkkaluokan muutoksen mutta toisaalta ei suostunut katsomaan kantelijan olevan samassa tilanteessa kuin *Baiwir*-tuomion osapuolten.

¹ Yhdistetyt asiat T-103/92, T-104/92 ja T-105/92, [1993], Kok. II-987.

PÄÄTÖS

- 1 Ensimmäisen asteen tuomioistuin antoi 28. syyskuuta 1993 tuomion yhdistetyissä asioissa *Baiwir ym. vastaan komissio*¹ ja kumosi siten komission päätökset, jotka koskivat kyseisten asioiden kantajia.
- 2 Komissio julkaisi tämän jälkeen hallinnollisen ilmoituksen, jolla se kehotti muita virkamiehiä, jotka eivät olleet *Baiwir*-asian osapuolia, esittämään hakemuksen, jotta heidän luokitustaan tarkistettaisiin tuomion valossa. Ilmoituksessa määrättiin, että mahdollisten muutosten vaikutuksia ei voitaisi ulottaa pitemmälle taaksepäin kuin tuomion päivämäärään. Tässä kantelussa oli kyse siitä, oliko komissiolla oikeus asettaa tällainen rajoitus.
- 3 Komission alkuperäinen päätös kantelijan palkkaluokan palkkatasosta tehtiin kesäkuussa 1984. Henkilöstösäännöissä asetettu määräaika, joka koskee tämän päätöksen vastaista valitusta, oli päättynyt useita vuosia sitten. Nämä aikarajat ovat pakollisia, ja ne on asetettu selkeyden ja oikeusvarmuuden varmistamiseksi². Euroopan yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan vain "uuden tosiasian" ilmeneminen voi käynnistää määräajan uudelleen³.
- 4 Tältä osin tuomioistuin on johdonmukaisesti katsonut, että hallinnollisen toimenpiteen kumoava tuomio voi muodostaa "uuden tosiasian" vain niiden henkilöiden osalta, joihin kumottu toimenpide suoranaisesti vaikuttaa⁴.
- 5 Mitä tuli virkamiehiin, jotka eivät olleet *Baiwir*-asian osapuolia, komissio voisi siten asianmukaisesti päättää, että mahdolliset luokitusmuutoksen vaikutukset vaikuttaisivat palkkaan vain kyseisessä asiassa annetun tuomion päivämäärästä. Komissiolla oli myös oikeus katsoa, että *Baiwir*-asian osapuolten ja muiden virkamiesten välisen kohtelun erot olivat tässä tapauksessa perusteltuja eivätkä loukanneet tasa-arvoisuusperiaatetta⁵. Olisi kuitenkin muistettava, että tuomioistuin on ylin auktoriteetti yhteisön lakia koskevissa kysymyksissä.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

¹ Yhdistetyt asiat T-103/92 T-104/92 ja T-105/92 [1993], Kok. II-987.

² Asia C-191/84 *Barcella ym. vastaan komissio* [1986], Kok. 1541.

³ Asia 127/84 *Eslly vastaan komissio* [1985], Kok. 1437.

⁴ Asia 43/64 *Müller vastaan ETYn, Euratomin ja EHTYn neuvosto* [1965], Kok. 385, asia 125/87 *Leslie Brown vastaan Euroopan yhteisön tuomioistuin* [1988], Kok. 1619.

⁵ Asia T-93/94 *Michael Becker vastaan tilintarkastustuomioistuin* [1996],

KEHITYSYHTEISTYÖ: TROOPPISIA SADEMETSÄÄ KOSKEVAN BUDJETTIKOH DAN MUKAISIA VAROJA KOSKEVA HAKEMUS

Päätös kantelun 677/1.7.96/AYMY/NL/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Säätiö WS kanteli oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1996 osallistumisestaan tarjouskilpailuun, joka koski Surinamin trooppisen sademetsän kestävään kehitykseen liittyvää hanketta.

WS totesi, että PO VIII:aa edustavat komission virkamiehet eivät olleet toimittaneet riittäviä tietoja, jotta se olisi voinut esittää hankkeensa ajoissa ja oikeassa muodossa.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että säätiö oli yrittänyt muuttaa alkuperäistä hankettaan. Hankkeen eri versiot eivät missään vaiheessa olleet täysin vastanneet kyseisen budjettikohdan tavoitteita. Komissio väitti, että se oli aina pyrkinyt huolellisesti selittämään hylkäyksensä ja tarjoamaan dokumentaatiota, joka auttaisi kantelijaa tarkistamaan hankkeensa suunnittelua ja muotoilemaan uuden hankkeen, joka voitaisiin hyväksyä kyseisen budjettikohdan mukaisesti.

Komissio myönsi, että hankkeen arviointi kesti hyvin pitkään, mikä johtui osaksi siitä, että kantelija ei pitkään aikaan ilmoittanut itsestään eikä pystynyt suunnittelemaan hyväksyttävää ja kestäväää kehityshanketta.

Kantelijan huomautukset

Säätiö totesi, että sen Surinamin toimiston valtuuskunta oli tavannut komission edustajia keskustellakseen hankkeesta. Kantelija korosti, että tämä keskustelu oli ollut hyvin myönteinen. Lopullinen päätös oli määrä tehdä Brysselissä myöhemmin.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamiehen saamien tietojen perusteella oli ilmeistä, että alkuvaiheessa oli ilmennyt valitettavia viivytyksiä. Komissio selitti kuitenkin toistuvat hylkäykset ja tarjosi dokumentaatiota, jonka oli määrä auttaa kantelijaa tarkistamaan hankkeen suunnittelua. Kantelijalla oli lisäksi mahdollisuus hakea uudelleen samoin ehdoin. Siksi ei ollut todisteita siitä, että nämä viivytykset olisivat olleet vastuussa siitä, että kantelija ei saanut varoja hankkeeseensa.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

VALITUKSEEN VASTAAMISEN VÄITETTY LAIMINLYÖNTI

Päätös kantelun 701/3.7.96/JE/UK/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva E. ilmoitti valittaneensa komissiolle syyskuussa 1994 siitä, että "Newburyn ohitustie" (Yhdistynyt kuningaskunta) mahdollisesti rikkoo elinympäristö-direktiiviä 92/43/ETY. Hän kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1996 siitä, että hän ei ollut saanut komissiolta mitään vastausta asiasta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle, joka antoi seuraavan lausunnon:

Valitus oli lähetetty Euroopan parlamentin jäsen Ken Collinsille 14. syyskuuta 1994, ja tämä välitti sen 20. syyskuuta 1994 pääosasto XI:lle, joka otti sen vastaan 23. syyskuuta 1994. E oli 30. syyskuuta 1994 puhelinyhteydessä PO XI:n valituksesta vastaavan virkamiehen kanssa. Jossakin vaiheessa ennen 11. lokakuuta 1994 E nimesi yrityksen D asianajajakseen tämän valituksen koskemannassa asiassa.

D:n ja E:n välistä kirjeenvaihtoa käytiin lokakuun ja marraskuun alun 1994 välisenä aikana. PO XI kirjoitti D:lle 10. marraskuuta 1994, 7. maaliskuuta 1995 ja lopulta 6. joulukuuta 1995, kun tälle välitettiin komission 20. lokakuuta 1995 tekemä päätös olla käynnistämättä rikkomismenettelyä. D:n kanssa on käyty muuta kirjeenvaihtoa tämän jälkeen.

Tämän E:n nimeämien asianajajien kanssa käydyn kirjeenvaihdon lisäksi komission jäsen BJERREGAARD kirjoitti E:lle Newbury Transport Forumin osoitteeseen, jota tämä oli käyttänyt valitustaan koskevassa muussa kirjeenvaihdossa 12. ja 19. heinäkuuta 1995.

Komission lausunto sisälsi myös yksityiskohtaisen taulukon edellä mainitusta kirjeenvaihdosta.

Komission lausunto toimitettiin E:lle, ja tätä kehoitettiin halutessaan esittämään huomautuksensa siitä. Vastausta ei saatu.

PÄÄTÖS

- 1 Kantelija ilmoitti, että hän ei ollut saanut komissiosta mitään vastausta syyskuussa 1994 tehtyyn valitukseensa.
- 2 Kävi ilmi, että komissio osoitti asiaa koskevan kirjeenvaihdon kantelijan asianajajille, joilta kantelua koskevat kirjeet oli saatu. Oli myös ilmeistä, että komission jäsen BJERREGAARDin lähettämät kaksi kirjettä lähetettiin kantelijalle osoitteeseen (Newbury Transport Forum), jota tämä oli käyttänyt kanteluaan koskevassa kirjeenvaihdossa.
- 3 Siksi ei näyttänyt olevan todisteita siitä, että komissio oli rikkonut hyvän hallintatavan periaatteita jättämättä vastaamalla valitukseen. Lisäksi komissio näytti toimineen järkevästi osoittaessaan kirjeenvaihdon kantelijan asianajajille ja kantelijalle itselleen Newbury Transport Forumin osoitteeseen.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

HENKILÖSTÖ: HALLINNON MAKSAMA KORVAUS

Päätös kantelun 735/736/17.7.96/EE/L/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

Komission virkamies herra E. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 korvausvaatimuksestaan, joka koski tietokonetyöskentelyä varten hankittuja silmälasia sekä lihaksia ja hermoja varten hankittua lääkinällistä laitetta. Korvausvaatimus oli hylätty.

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio viittasi silmälasista aiheutuvien kustannusten korvaamista koskeviin määräyksiin, joiden mukaan noin 55-vuotiaat Varilux-linssien käyttäjät voivat erityistapauksissa hakea korvausta. Kyseisessä tapauksessa lääkintäyksikkö oli päättänyt, että E. ei täyttänyt tarvittavia vaatimuksia. Se selitti myöhemmin, että korvaus ei ollut mahdollinen, koska huomioon voidaan ottaa ainoastaan linssit, jotka on tarkoitettu yksinomaan noin 70 cm:n etäisyydeltä tapahtuvaan tietokonetyöskentelyyn.

Lääkinällistä laitetta ei pidetty toiminnallisena.

Kantelija korosti, että komissio ei noudattanut omia henkilökuntaansa koskevia suojelutoimenpiteitä, ja että lasit olivat välttämättömät työn asianmukaista hoitamista varten. Lääkinällinen laite säästäisi kantelijan fysioterapeuttikäynneiltä, koska hän voisi käyttää sitä kotona. Hän voisi siten työskennellä keskeytyksettä.

Oikeusasiamiehen saamien tietojen valossa oli ilmeistä, että kyseisiä määräyksiä oli noudatettu asianmukaisesti ja että lääkintäyksikkö oli suorittanut arvioinnin niiden mukaisesti. Voimassa olevien määräysten virheelistä soveltamista koskevat syytökset eivät olleet perusteltuja.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: VARALLAOLOLUETTELOON MERKITYN HENKILÖN OIKEUDET

Päätös kantelun 746/96/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra X. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 kilpailusta KOM/R/C/4/89950375. Ohjesäännön 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti kantelua käsiteltiin kantelijan pyynnöstä luottamuksellisenä.

Kantelun mukaan X. haki tammikuussa 1989 paikkaa Isprassa Italiassa toimivan yhteisen tutkimuskeskuksen turvallisuuspalvelusta. Hakija sai 23. marraskuuta 1990 tietää, että hänet oli merkitty väliaikaista paikkaa varten laadittuun varallaololuetteloon. Varallaololuettelon voimassaolon oli alun perin määrä ulottua 30. päivään kesäkuuta 1991. Voimassaoloaikaa kuitenkin pidennettiin myöhemmin 31. päivään joulukuuta 1994 ja uudelleen 31. päivään joulukuuta 1995. Kantelun ajankohtana Ispran yhteinen tutkimuskeskus ei vielä ollut ottanut X:ää palvelukseensa.

Kantelija sai tietää, että varallaololuettelossa ei enää ollut muita hakijoita. Kantelussaan X. toi julki pettymyksensä siitä, että tarkoituksena oli järjestää uusi kilpailu, josta täytettäisiin juuri se virka, jota hän oli hakenut. Hän selitti, että hänelle oli ilmoitettu, että turvallisuuspalvelu oli alimiehitetty, ja että siellä tarvittiin edelleen tuliaseiden käytön opettajaa. X. oli myös kuullut huhuja, joiden mukaan häntä ei otettu palvelukseen, koska keskuksen jaostopäällikön ja paikallisten turvallisuuspalvelujen päällikön välillä vallitsi erimielisyys, koska viimeksi mainitun (joka itse oli italialainen) väitettiin haluavan ottaa palvelukseen vain italialaisia.

X. totesi, että hän esitti kantelun useista syistä:

1 yksikön alimiehitukseen liittyvä hallinnollinen epäkohta;

2 täsmällisten tietojen antamisen laiminlyönti, koska aina hänen ottaessaan yhteyttä laitokseen, hänet ohjattiin virkamiehelle, joka ei tuntenut kyseistä asiaa lainkaan;

- 3 mahdollinen syrjintä, koska hän ei ollut italialainen;
- 4 epäoikeudenmukainen kohtelu, koska uusi kilpailu oli järjestetty ennen varallaololuettelon käyttämistä loppuun;
- 5 vältettävissä ollut viivytys, koska hän sai vasta huhtikuussa 1995 tietää, että kyseisen varallaololuettelon voimassaoloaika oli jatkettu 31. päivään joulukuuta 1995.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Yhteenvedona komissio esitti lausunnossaan seuraavaa:

Varallaololuettelon merkitseminen ei anna hakijalle mitään oikeutta päästä komission palvelukseen. X:lle oli ilmoitettu tästä henkilökohtaisesti.

Mitä tuli väitettyyn syrjintään, X:n tiedot olivat vääriä. Itse asiassa varallaololuettelon oli merkitty vain yksi Italian kansalainen, mutta keskus ei ollut ottanut kyseistä henkilöä palvelukseensa.

Komissio oli järjestänyt uuden kilpailun yhteisen tutkimuskeskuksen turvallisuusyksikön tilapäistä henkilöstöä varten palkkaluokassa D eikä palkkaluokassa C, kuten kilpailu, johon X. oli osallistunut.

Komissio piti X:n kantelua perusteettomana.

Kantelija ei esittänyt lausunnosta huomautuksia.

PÄÄTÖS

1 Varallaololuettelon merkityn henkilön oikeudet

- 1.1 Euroopan yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan henkilön nimen merkitseminen varallaololuettelon ei anna tälle henkilölle oikeutta työpaikkaan yhteisön toimielimissä.
- 1.2 Mitä tuli kantelijan syytökseen, jonka mukaan kyseinen yksikkö oli alimiehitetty, syytös oli jäänyt näyttämättä toteen.
- 1.3 Edellä esitetyn johdosta ja koska esiin ei ollut tuotu seikkoja, jotka olisivat osoittaneet komission menetelleen virheellisesti, oikeusasiamiehen tutkimuksessa ei todettu kantelun tähän näkökohtaan liittyviä hallinnollisia epäkohtia.

2 Täsmällisten tietojen antamisen laiminlyönti

- 2.1 Kun kantelija väitti, että hänelle ei ollut annettu täsmällisiä tietoja, hän viittasi ilmeisesti puheluihinsa komissiolle.
- 2.2 Kantelussaan oikeusasiamiehelle kantelija totesi, että hän oli säännöllisesti ollut puhelin- ja kirje yhteydessä Ispran henkilöstöosastosta vastaavan henkilön kanssa. Kyseinen virkamies oli ottanut huomioon, että kantelija oli halukas tulemaan otetuksi palvelukseen.
- 2.3 Oikeusasiamies ei löytänyt todisteita hallinnollisesta epäkohdasta sen väitteen tueksi, että kantelijalle ei olisi annettu täsmällisiä tietoja.

3 Kansallisuuteen perustuva syrjintä

- 3.1 Mitä tuli väitteeseen kansallisuuteen perustuvasta syrjinnästä, kantelija totesi, että palvelukseen pyrittiin ottamaan vain italialaisia. Lausunnossaan komissio totesi, että varallaololuettelo oli merkitty vain yksi kansalaisuudeltaan italialainen hakija, jota yhteinen tutkimuskeskus ei ollut ottanut palvelukseensa.
- 3.2 Oikeusasiamiehen suorittaman tutkimuksen valossa oli ilmeistä, että kantelun tähän näkökohtaan liittyvästä hallinnollisesta epäkohdasta ei ollut todisteita.

4 Uuden kilpailun järjestäminen ennen varallaololuettelon käyttämistä loppuun

- 4.1 Aikaisemmissa päätöksissään oikeusasiamies on omaksunut kannan, jonka mukaan komission ei henkilökuntaa tarvitessaan ole pakko käyttää varallaololuetteloa loppuun ennen uuden kilpailun käynnistämistä.
- 4.2 Komissio totesi lausunnossaan, että uusi kilpailu oli järjestetty tällä kertaa D-palkkaluokan virkamiesten palvelukseen ottamista varten. Kyseessä on itse asiassa alempi palkkaluokka kuin C-palkkaluokan kilpailussa, johon kantelija oli osallistunut tammikuussa 1989.
- 4.3 Oikeusasiamiehen tutkimukset eivät siten tuoneet esiin hallinnollista epäkohtaa siinä, että uusi D-palkkaluokan kilpailu järjestettiin ennen kuin C-palkkaluokan varallaololuettelo oli käytetty loppuun.

5 Välitettävissä oleva viive mahdollisessa palvelukseen ottamisessa

- 5.1 Mitä tuli siihen, että kantelija katsoi tutkimuskeskuksen viivyttelleen, kun se ilmoitti hänelle huhtikuussa 1995 siitä, että varallaololuettelon voimassaoloaikaa oltiin pidentämässä 31. päivään joulukuuta 1995,

oikeusasiamies hyväksyi sen, että komissiolla oli oikeus pidentää tietyn varallaololuettelon voimassaoloaika.

5.2 Kilpailusta KOM/R/C/4/89950375 saadun varallaololuettelon voimassaoloajaksi oli alun perin kaavailtu puolta vuotta vuoden 1990 marraskuusta 31. päivään kesäkuuta 1991. Toukokuussa 1993 kantelijalle ilmoitettiin, että voimassaoloaika oli pidennetty toisella puolella vuodella 31. päivään joulukuuta 1994. Itse asiassa kantelijalle ilmoitettiin jo 15. maaliskuuta 1995, että voimassaoloaika oli pidennetty yhdeksällä kuukaudella 31. joulukuuta 1995 asti.

5.3 Edellä esitettyjen tulosten valossa ja koska oli ilmeistä, että varallaololuettelon voimassaolon pidentämispäätös oli kantelijan kannalta suotuista, oikeusasiamies ei katsonut, että kantelun tähän näkökohtaan olisi liittynyt hallinnollinen epäkohta.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

KOMISSION VIRKAMIEHEN JÄTTÄMINEN YLENTÄMÄTTÄ

Päätös kantelun 754/23.7.96/LS/IT/DT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. kanteli oikeusasiamiehelle toukokuussa 1996 siitä, että Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto (OPOCE) ei ollut sisällyttänyt häntä ylennettävien luetteloon.

Koska S:ää ei ollut valittu B1-palkkaluokkaan vuonna 1994 ylennettäväksi ehdotettavien virkamiesten joukkoon, hän oli käyttänyt henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdassa määrättyä sisäisen valituksen menettelyä. Vastauksessaan S:n 90 artiklan 2 kohdan mukaiseen valitukseen henkilöstöasioista vastaava pääjohtaja ilmoitti hänelle, että ylennysmenettelyssä ei ollut ilmennyt epäsäännönmukaisuuksia. Vastauksessa todettiin, että OPOCE oli käyttänyt toimintansa perustana kaikkien ylennysluetteloon merkittyjen B2-virkamiesten raportteja, ja että muut luetteloon merkityistä viidestä ehdokkaasta olivat häntä pätevämpiä.

Oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelussa S. väitti, että hänen esimiehensä OPOCEssa ja myös komission oikeudellinen yksikkö olivat kohdistaneet häneen hallinnollisia epäsäännöllisyyksiä.

Hän väitti myös, että tämä syrjintä oli jatkunut, koska häntä ei ollut ylennetty vuosina 1995 tai 1996.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvedona komission lausunto oli seuraava: (i) muut ehdokkaat olivat kantelijaa pätevämpiä tulemaan ylennetyiksi vuonna 1994; (ii) vaikka S:ää ei ollut esitetty ylennettäväksi palkkaluokkaan B1 vuonna 1995, hänen esimiehensä ehdottivat, että hänen nimensä sisällytettäisiin ylennettävien luetteloon vuonna 1996 tai 1997, mikäli hän hoitaisi tehtäviään vastaavalla tasolla; (iii) kantelija oli sisällytetty vuonna 1996 ylennettävien luetteloon 31 muun virkamiehen kanssa, mutta arviointiprosessissa vain kolme näistä sai ylennyksen, eikä S. kuulunut heihin; (iv) B-palkkaluokan ylennyksiä käsittelevä komitea oli saanut tiedon S:n "hitaasta urakehityksestä". Kyseessä oli kuitenkin ongelma, jonka ratkaisemisesta vastasi ensi sijassa hänen oma yksikkönsä, jonka oli esitettävä ylennysehdotus; (v) ylennysten valintamenettelyssä ei ollut syyllistytty epäsäännöllisyyksiin, ja ylennysten keskeiset kriteerit olivat perustuneet ehdokkaiden ansioihin.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausunnon johdosta S. korosti, että hänen "hidas" urakehityksensä alkoi vasta vuonna 1994, ja vaikka hänet oli vuonna 1996 sisällytetty ylennettävien luetteloon, hänen oli pitänyt selvittää monista epäsäännöllisyyksistä, joilla OPOCEn johtaja ja oikeudellinen yksikkö olivat pyrkineet estämään häntä. Hän totesi myös, että urakehityksen arviointimenettelyyn vuonna 1993 tehtyjen muutosten ansiosta jotkut hänen kollegoistaan, joiden pätevyys oli niukempi, hyötyivät hänen poisulkmisestaan.

LISÄTUTKIMUKSET

Vaikka komissio oli ilmoittanut lausunnossaan, että vuoden 1994 valintamenettelyssä ei ollut ilmennyt epäsäännöllisyyksiä, oikeusasiamies katsoi, että toimielimen kirje ei sisältänyt mitään objektiivisia elementtejä tämän väitteen tueksi.

Varmistaakseen että komissio oli tässä prosessissa käyttänyt harkintavaltansa hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti, oikeusasiamies pyysi 18. heinäkuuta 1997 päivätyllä kirjeellä lupaa saada tarkastaa joitakin komission päätöksentekonsa yhteydessä käyttämistä luottamuksellisista asiakirjoista. Niihin kuului henkilöstöraportteja, vertailutaulukoita ja/tai vastaavaa aineistoa, jota nimittävä viranomainen käytti arvioidessaan ehdokkaiden ansioita.

Komissio lähetti oikeusasiamiehelle luottamuksellisia tietoja, joita nimittävä viranomaisena oli käyttänyt vuoden 1994 ylennysten valintamenettelyssä.

PÄÄTÖS

Mitä tulee vuoden 1994 ylennysten valintamenettelyyn, nimittävällä viranomaisella on ylennysmenettelyn luonteen vuoksi ja henkilöstösääntöjen 45 artiklan mukaisesti merkittävästi harkintavaltaa, minkä tuomioistuin on myöntänyt. Harkintavaltaa käyttäessään nimittävän viranomaisen on arvioitava ehdokkaiden ansioita objektiivisten ja todennettävien elementtien pohjalta, kuten tuomioistuin on myöntänyt.

Varmistaakseen, että komissio oli tässä prosessissa käyttänyt harkintavaltaansa hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti, oikeusasiamies tarkasteli useita luottamuksellisia asiakirjoja, joita nimittävä viranomaisena oli käyttänyt ehdokkaiden ansioita arvioidessaan. Tarkastelun pohjalta oli ilmeistä, että komissio oli tehnyt päätöksensä monien välittömien ja objektiivisten kriteerien nojalla. Siten ei ollut todisteita siitä, että komissio olisi käyttänyt sillä olevaa harkintavaltaa vuoden 1994 ylennysten yhteydessä mielivaltaisesti tai syrjivästi.

S. oli myös kannellut siitä, että komissio oli hänen mukaansa kohdellut häntä epäoikeudenmukaisesti vuosien 1995 ja 1996 ylennysten yhteydessä. Hän ei riitauttanut näitä menettelyjä sisäisesti komissiossa. Oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 8 kohdan mukaan *"Oikeusasiamiehelle ei voida tehdä kanteluja, jotka koskevat yhteisön toimielinten ja laitosten sekä niiden virkamiesten tai muun henkilöstön välisiä työsuhteita, ellei kyseinen henkilö ole käyttänyt kaikkia mahdollisuuksia sisäisten hallinnollisten hakemusten ja kanteluiden tekemiseen, erityisesti ne menettelyt, joihin viitataan henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa - -"*.

Koska tätä ehtoa ei ollut täytetty vuosien 1995 ja 1996 valintamenettelyjen osalta, oikeusasiamies ei tutkinut tätä kantelun osaa.

Suoritetun tutkimuksen valossa oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

HENKILÖSTÖ: SANANVAPAAUS

Päätös kantelun 794/5.8.1996/EAW/SW/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Ruotsin kansalainen herra W. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 kirjeestä, jonka komission henkilöstöstä ja hallinnosta vastaava jäsen Erkki LIIKANEN oli lähettänyt komission PO III:n apulaispääjohtajalle Carl-Magnus LEMMELille.

Kanteluasiakirjojen mukaan ruotsalainen sanomalehti *Dagens Politik* oli julkaissut kriittisiä huomautuksia komission työskentelytavoista. Niiden esittäjäksi ilmoitettiin LEMMEL. Kantelun aiheena oli se, että *Dagens Politik*issa julkaistujen huomautusten jälkeen LIIKANEN lähetti kirjeen LEMMELille. LEMMEL ei itse kannellut oikeusasiamiehelle. Hänelle ilmoitettiin kantelusta ja siitä, että oikeusasiamies tutki asiaa. Hän ei esittänyt näkemyksiään tai antanut tietoja oikeusasiamiehelle.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

Virkamiesten julkisista mielipiteen ilmauksista säännellään henkilöstösääntöjen 12 artiklassa, jossa määrätään, että "virkamiehen on pidättäydyttävä sellaisista teoista ja erityisesti sellaisten julkisuudessa esitettyjen mielipiteiden ilmaisemisesta, jotka voisivat heikentää hänen asemaansa kohdistuvaa arvonantoa". Lisäksi henkilöstösääntöjen 17 artiklassa määrätään, että "virkamiehen on noudatettava ehdotonta vaitiolovelvollisuutta sellaisten asioiden ja tietojen suhteen, jotka hän saa tietoonsa hoitaessaan tehtäviään tai niiden yhteydessä".

Näistä henkilöstösääntöjen määräyksistä huolimatta komissio päätti olla käynnistämättä kurinpitomenettelyä kyseisessä tapauksessa. Se tyytyi lähettämään kirjeen, jossa toisaalta muistutettiin - juuri palvelukseen otettua - virkamiestä kaikkia virkamiehiä koskevasta pidättäytymisvelvollisuudesta, ja toisaalta palautettiin mieleen, että komissio edellyttää, että kaikki virkamiehet ja erityisesti korkeassa asemassa olevat virkamiehet toimivat luovasti ja pyrkivät löytämään parannuksia, joita toimielimen tehtäväksi uskottujen työtehtävien hallinnossa ja täytäntöönpanossa voidaan toteuttaa. Näitä aloitteita olisi kuitenkin tarkasteltava ja käsiteltävä asianmukaisin keinoin komission sisällä,

jotta ne voivat johtaa ehdotuksiin ja muuntua konkreettisiksi toimenpiteiksi.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausuntoon kantelija totesi, että Ruotsissa sananvapaus on perustuslaillinen oikeus, jota myös virkamiehet nauttivat. Hän totesi myös, että komissio asetti voimakkaita rajoituksia sananvapaudelle ja että tämä oli sopimatonta.

PÄÄTÖS

1 Oikeusasiamiehen päätöksen perusteet

Euroopan oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella olennaiset tosiseikat näyttäisivät olevan seuraavat:

- 1.1 Komission työtapoja arvostelevat huomautukset esitettiin ruotsalaisessa sanomalehdessä, ja niiden esittäjäksi mainittiin LEMMEL.
- 1.2 LEMMELiä vastaan ei käynnistetty kurinpitomenettelyä.
- 1.3 Komission jäsen LIKANEN lähetti LEMMELille kirjeen. Komission lausunnon mukaan LEMMELiä muistutettiin kirjeessä virkamiehiä koskevasta pidättäytymisvelvollisuudesta. Tässä yhteydessä komissio viittasi henkilöstösääntöjen 12 ja 17 artiklaan.

2 Henkilöstösäännöt

- 2.1 Henkilöstösääntöjen 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että:

"Virkamiehen on pidättäydyttävä sellaisista teoista ja erityisesti sellaisten julkisuudessa esitettyjen mielipiteiden ilmaisemisesta, jotka voisivat heikentää hänen asemaansa kohdistuvaa arvonantoa."

Lausunnossaan komissio siteerasi myös henkilöstösääntöjen 17 artiklan ensimmäistä kohtaa:

"Virkamiehen on noudatettava ehdotonta vaitiolovelvollisuutta sellaisten asioiden ja tietojen suhteen, jotka hän saa tietoonsa hoitaessaan tehtäviään tai niiden yhteydessä; (- -)"

- 2.2 Kun tuomioistuin käsitteli virkamiesten uskollisuusvelvollisuutta yhteisöä kohtaan päätöksessään asiassa *Oyowe ja Traore vastaan komissio*,¹ se totesi että:

¹ Asia C-100/88 [1989], kok. 4285, 4309.

henkilöstösääntöjä ei voida tulkita siten, että ne ovat ristiriidassa sananvapauden kanssa, joka on perusoikeus, jonka osalta tuomioistuimen on varmistettava, että sitä kunnioitetaan yhteisön laissa.

- 2.3 Tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan Euroopan ihmisoikeusyleissopimus, joka mainitaan myös Euroopan unionista tehdyn sopimuksen F artiklan 2 kohdassa, on perustana sille, että ihmisoikeudet muodostavat yhteisön lain yleiset periaatteet.
- 2.4 Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen 10 artiklassa taataan sananvapaus, joka sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä ottaa vastaan ja levittää tietoja ja ajatuksia viranomaisten siihen puuttumatta. Yleissopimuksen 10 artiklan 2 kohdassa todetaan, että näiden vapauksien käyttäminen tuo mukanaan vastuuta ja velvollisuuksia, ja esitetään, että tietyissä olosuhteissa ilmaisuvapautta voidaan rajoittaa lailla.
- 2.5 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa *Vogt vastaan Saksa*¹ tekemän päätöksen mukaan virkamiehet ovat yksityishenkilöitä ja kuuluvat siten yleissopimuksen 10 artiklan suojan piiriin, vaikkakin on oikeutettua asettaa virkamiehille näiden aseman ansiosta vaitiolovelvollisuus. Tuomioistuin mainitsi saman asian yhteydessä tarpeen varmistaa, että saatetaan oikeudenmukaiseen tasapainoon yksilön perusoikeuksiin kuuluva sananvapaus sekä demokraattisen valtion oikeutettu tarve varmistaa, että sen virkamieskunta asianmukaisesti edistää 10 artiklan 2 kohdassa mainittuja tarkoituksia. Tässä yhteydessä tuomioistuin myös huomautti, että aina kun on kyse virkamiesten sananvapaudesta, 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua vastuu ja velvollisuudet saavat erityisen merkityksen.
- 2.6 Komissio ei käynnistänyt kurinpitomenettelyä LEMMELiä vastaan, vaan tyytyi lähettämään tälle kirjeen, jossa tätä muistutettiin tällä henkilöstösääntöjen mukaisesti olevista velvollisuuksista. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen mukaan näitä velvollisuuksia ei voida tulkita siten, että ne ovat ristiriidassa sananvapauden kanssa.
- 2.7 Oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella ei näyttänyt olevan todisteita siitä, että tapauksessa olisi rajoitettu sananvapautta, tai yleisemmin siitä, että komissio ei pyrkinyt saavuttamaan tasapainoa yksilön perusoikeuksiin kuuluvan sananvapauden sekä virkamiesten vastuun ja velvollisuuksien välillä.

¹ Päätös 26. syyskuuta 1995, sarja A, n:o 323.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSET

Tuomioistuimen mukaan henkilöstösääntöjä ei voida tulkita siten, että ne ovat ristiriidassa sananvapauden kanssa. Lausunnossa, jonka komissio tässä tapauksessa antoi kantelusta, keskityttiin rajoituksiin, joita henkilöstösäännöissä asetetaan virkamiesten julkisille mielipiteen ilmauksille. Siinä ei kuitenkaan yleisesti tunnustettu, että virkamiehillä on perusoikeus sananvapauteen.

Kuten Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen 10 artiklasta käy ilmi, sananvapaus sisältää vapauden pitää mielipiteitä sekä vastaanottaa ja levittää tietoja ja ajatuksia viranomaisten siihen puuttumatta. Yleissopimuksen 10 artiklan 2 kohdassa esitetään, että tietyissä olosuhteissa sananvapautta voidaan rajoittaa lailla.

Tässä yhteydessä on myös syytä huomauttaa, että komission lausunnossa oikeusasiamiehelle siteerattiin ainoastaan henkilöstösääntöjen 17 artiklan ensimmäisen kohdan alkuosaa. Kohta jatkuu:

"(- -) hän ei saa missään muodossa antaa asiaankuulumattomille henkilöille vielä julkistamattomia asiakirjoja tai tietoja. Virkamiehen on noudatettava tätä velvollisuutta myös palvelussuhteensa päätyttyä."

Jos tätä tulkitaan kirjaimellisesti ottamatta huomioon tuomioistuimen lausumaa, jonka mukaan henkilöstösääntöjä ei voida tulkita siten, että ne ovat ristiriidassa sananvapauden kanssa, 17 artiklan tämän osan voitaisiin katsoa kieltävän viranomaisia esittämästä mitään tietoja julkisuudessa, mikä estäisi heitä osallistumasta mihinkään työtään koskevaan julkiseen keskusteluun. Tällainen tulkinta olisi virheellinen.

Komissio haluaa ehkä harkita, voisiko se antaa virkamiehilleen ohjeet siitä, mitä se pitää oikeudenmukaisena tasapainona virkamiesten yksilöllisen sananvapauden, joka sisältää vapauden levittää tietoja ja ajatuksia, sekä virkamiehillä erityisesti henkilöstösääntöjen 12 ja 17 artiklan mukaisesti olevien vastuun ja velvollisuuksien välillä.

Tällaisten ohjeiden antaminen tekisi helpommaksi varmistaa, että täytetään Euroopan ihmisoikeusyleissopimuksen 10 artiklan 2 kohdan vaatimus, jonka mukaan sananvapautta voidaan rajoittaa keinoin joista on "säädetty laissa", kun virkamiehet pystyisivät ennalta toteamaan, mitä vaaroja tiettyihin toimiin saattaa liittyä.

Tällaisten ohjeiden julkaiseminen, etenkin jos niissä tunnustettaisiin se tosiasia, että virkamiehillä on sananvapauden perusoikeus, voisi myös auttaa parantamaan komission ja Euroopan kansalaisten välisiä suhteita, kun asiaa koskevilta mahdollisilta sekaannuksilta ja väärinymmärryksiltä välttäisiin.

AUTOJEN TUONTI TOISEEN JÄSENVALTIOON: KOMISSIOLLE TEHDYN VALITUKSEN KÄSITTELY

Päätös kantelun 822/16.8.96/SJH/PO/VK/XD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra H. kanteli elokuussa 1996 oikeusasiamiehelle Euroopan komission toiminnasta. Hän lähetti lisäaineistoa syys- ja marraskuussa 1996.

Lokakuussa 1995 H. oli valittanut komissiolle ja väittänyt, että Portugalin viranomaiset eivät noudattaneet yhteisön lakia Portugaliin suuntautuvaa autojen tuontia koskevissa asioissa. Muilla kuin Portugalin kansalaisilla oli vaikeuksia toisessa jäsenvaltiossa aikaisemmin rekisteröityjen ajoneuvojen pitkällisen ja kalliin rekisteröintiprosessin kanssa.

Lokakuussa 1996 komissio päätti lopettaa asian käsittelyn, koska yksityiskohtainen tutkimus ei ollut tuonut esiin riittävästi todisteita siitä, että Portugalin viranomaiset rikkoisivat yhteisön lakia. Komission yksiköt päättivät kuitenkin tutkia asiaa omasta aloitteestaan. Asiaa käsiteltiin edelleen, kun kantelija kirjoitti Euroopan oikeusasiamiehelle.

Kantelija väitti ensinnäkin, että valituksen käsittely komissiossa kesti liian pitkään ja toiseksi, että komissio ei ollut ryhtynyt mihinkään positiivisiin toimiin ratkaistakseen väitetyt yhteisön lain rikkomiset, joihin Portugalin viranomaiset syyllistyivät.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvedona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

- 1 Valitus oli arkistoitu, koska yksityiskohtaiset tutkimukset eivät tuoneet esiin riittävästi todisteita siitä, että yhteisön lakia olisi rikottu.
- 2 Komission omasta aloitteesta toteutetun myöhemmän tutkimuksen tarkoituksena oli varmistaa kantelijan aikaisemmassa kirjeenvaihdossa mainittujen, tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien

näkökohtien perusteellinen tutkiminen. Komission yksiköiden ja Portugalin viranomaisten välillä järjestettiin tapaaminen asiasta keskustelua varten.

- 3 Komissio kiisti syytökset, joiden mukaan se ei ollut käsitellyt valitusta kohtuullisen ajan kuluessa eikä toteuttanut positiivisia toimia väitetyn yhteisön lain rikkomisen ratkaisemiseksi. Se korosti, että komission yksiköt olivat analysoineet väitetyt ongelmat huolellisesti ja kirjoittaneet kantelijalle hyvin yksityiskohtaisia selityskirjeitä, joissa käsiteltiin kaikkia näkökohtia, joita tämä oli esittänyt eri kirjeissään komissiolle.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausunnon johdosta kantelija totesi, että hänen oli vaikea uskoa, että rikkomismenettelyn käynnistämiseen ei ollut riittävää syytä. Hän mainitsi joukon seikkoja, joiden hän väitti osoittavan, että yhteisön lakia rikottiin selvästi. Hän väitti myös, että komissio oli tavannut tutkimustensa yhteydessä Portugalin hallinnon väärän osaston edustajia.

Kantelija totesi myös, että ongelman ratkaiseminen oli kiireellinen asia. Hän myönsi saaneensa komissiolta runsaasti tietoa. Hänen mielestään tilanne oli kuitenkin edelleen ratkaisematta ja Portugalin viranomaiset rikkoivat edelleen yhteisön lakia. Hän ei voinut ymmärtää, miten komissio oli voinut olla toimimatta yli kahden vuoden ajan.

PÄÄTÖS

1 Valituksen käsittelyn hitaus komissiossa

1.1 Komission sisäisten määräysten mukaisesti asian arkistointi ilman toimenpiteitä on tehtävä korkeintaan vuoden kuluessa sen rekisteröinnistä erityistapauksia lukuun ottamatta. Kyseisessä tapauksessa oli ilmeistä, että valituksen tekijä oli tehnyt valituksen komissiolle loka-kuussa 1995 ja että komissio oli päättänyt arkistoida asian ilman toimenpiteitä lokakuussa 1996. Siten yhden vuoden määräaika oli kunniotettu. Komission oikeusasiamiehelle lähettämästä kirjekopiosta kävi myös ilmi, että valituksen tekijä sai hyvin tietoa valituksen käsittelyn etenemisestä.

1.2 Komissio päätti marraskuussa 1996 käynnistää omasta aloitteestaan asiaa koskevan tutkimuksen. Oli ilmeistä, että komissio oli lähettänyt Portugalin viranomaisille joulukuussa 1996 kirjeen ja että se oli tavannut Portugalin viranomaisia helmikuussa 1997. Se, että se oli käyn-

nistänyt omasta aloitteestaan tutkimuksen ja ottanut yhteyttä Portugalin viranomaisiin, osoitti komission olevan halukas ratkaisemaan ongelman. On myös mainittava, että komission on päätettävä, mitä tutkimuksia on suoritettava, sekä päätettävä näiden tutkimusten muodosta.

2 Myönteisten toimenpiteiden laiminlyönti

- 2.1 Euroopan yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ainoastaan komissio voi perustamissopimuksen vartijana olla toimivaltainen päättämään, onko aiheellista nostaa kanne jäsenvaltiota vastaan siitä, että se on jättänyt velvollisuutensa täyttämättä¹.
- 2.2 On myös mainittava, että komissio tarvitsee jonkin aikaa suorittaakseen väitetyn ongelman oikeudellisen analyysin ennen kuin se tekee päätöksen jäsenvaltiota vastaan käynnistettävästä rikkomismenettelystä. Tässä asiassa mikään ei viittaa siihen, että komissio on laiminlyönyt hyvän hallintotavan periaatteiden noudattamisen.

JOHTOPÄÄTÖS

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: AVOIMESTA KILPAILUSTA SULKEMINEN

Päätös kantelun 827/22.8.96/Y/S/FIN/IJH johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. valitti Euroopan oikeusasiamiehelle 19. elokuuta 1996 siitä, että häntä ei ollut hyväksytty komission järjestämään avoimeen kilpailuun (KOM/A/972), jonka tarkoituksena oli luoda kansalaisuudeltaan itävaltalaisien, suomalaisten tai ruotsalaisten lääketieteellisten neuvonantajien varaloluettelo palkkaluokkaan A5/A4. Kilpailu perustui muodolliseen pätevyYTEEN ja suulliseen kokeeseen. Valintalautakunta päätti olla kutsumatta S:ää suulliseen kokeeseen.

S. ilmoitti, että hän oli aikaisemmin osallistunut avoimeen kilpailuun (KOM/A/956, jolla otettiin palvelukseen johtaja komission edustustoon, joka vastasi suhteista Wienissä toimiviin kansainvälisiin järjestöihin), jonka valintalautakunta oli pyytänyt häntä lähettämään ansioluettelon hakemuslomakkeen lisäksi. S. väitti, että ansioluetteloa, jonka hän oli lähettänyt kil-

¹ Asia 431/92 Euroopan komissio vastaan Saksan liittotasavalta [1995], Kok. I-2189, kohta 22.

pailuun KOM/A/956, oli tietoisesti käytetty kilpailun KOM/A/972 valintakelpoisuusperusteiden määrittelyssä.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Yhteenvedona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

Kilpailun KOM/A/956 valintalautakunta pyysi kaikkia hakijoita esittämään ansioluettelon hakemuslomakkeen lisäksi. Ansioluettelolla ei ollut muuta tarkoitusta kuin valintalautakunnan työn nopeuttaminen ja helpottaminen.

Avoimen kilpailun KOM/A/972 osanottajilta edellytettiin ylempää korkeakoulututkintoa lääketieteessä ja todistusta ammatillisesta erikoistumisesta. Lisäksi hakijoilta edellytettiin ammattikokemusta muun muassa trooppisista sairauksista ja säteilyturvallisuudesta. Ensimmäinen vaatimus johtui siitä, että monet komission virkamiehet joutuvat matkustamaan tai työskentelemään trooppisilla alueilla, ja toinen siitä, että osa henkilöstöstä työskenteli joko ydinlaitoksilla tai ydinmateriaalin parissa.

S:ää ei kutsuttu suullisiin kokeisiin, koska hänellä ei ollut vaadittua pätevyyttä, ja muuta syytä tämän sulkemiselle kilpailusta ei ollut.

Kantelijan huomautukset

Vastauksessaan kantelija pitäytyi oikeusasiamiehelle esittämässään alkuperäisessä kantelussa.

PÄÄTÖS

Henkilöstösääntöjen liitteessä III olevassa 2 artiklassa määrätään, että hakijoiden on täytettävä nimittävän viranomaisen vahvistama lomake ja että heitä voidaan vaatia toimittamaan erilaisia täydentäviä asiakirjoja tai tietoja. Siksi oli olemassa oikeudellinen perusta sille, että avoimen kilpailun KOM/A/956 osanottajia pyydettiin toimittamaan ansioluettelo hakemuslomakkeen lisäksi.

Komission mukaan avoimen kilpailun KOM/A/956 ansioluetteloiden ainoa tarkoitus oli helpottaa ja nopeuttaa kyseisen kilpailun valintalautakunnan menettelyä. Oikeusasiamiehen tutkimus ei tuonut esiin todisteita, jotka olisivat olleet ristiriidassa komission lausunnon kanssa.

Komission lausunnon mukaan S. suljettiin pois avoimesta kilpailusta KOM/A/972, koska hänellä ei ollut vaadittua pätevyyttä, eikä mistään muusta syystä. Oikeusasiamiehen tutkimus ei tuonut esiin todisteita, jotka olisivat olleet ristiriidassa komission lausunnon kanssa.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

KOMISSIOLLE TEHDYN VALITUKSEN KÄSITTELY

Päätös kantelun 996/5.11.96/JC/IRL/BB johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra C. kanteli oikeusasiamiehelle lokakuussa 1996 siitä, miten komissio oli käsitellyt hänen valitustaan, jonka hän oli sille osoittanut Yhdistyneessä kuningaskunnassa toimivaa yliopistoa "University of East London" (UEL) vastaan.

C. totesi, että hän oli osallistunut uuteen kaksivuotiseen UEL-kurssiin, joka johti arkkitehtuurin alan MSc-tutkintoon. Hän ilmoitti, että hänelle oli vakuutettu, että jälkimmäinen vuosi muodostaisi tutkintotodistukseen oikeuttavan kurssin viimeisen vuoden, koska yliopiston asiakirjoissa todettiin, että tämä kaksivuotinen ohjelma oli vapautettu Ison-Britannian arkkitehtiyhdistyksen "Royal Institute of British Architects" (RIBA) vaatimusten osasta 2.

C. läpäisi MSc-tutkinnon ensimmäisen osan joulukuussa 1991. Myöhemmin hänelle ilmoitettiin, että hän ei ollut läpäissyt kurssia "MSc Architecture: RIBA. Part 2", mutta että hän voisi käydä vuoden uudelleen.

C. lähetti kirjeen Euroopan parlamentin jäsen McKennalle, joka välitti kirjeen Euroopan komission jäsen Cressonille. Toukokuussa 1996 komission jäsen ilmoitti, että kantelu koski arkkitehtuurin alan tutkintotodistuksen myöntämättä jättämistä, ja teki sen johtopäätöksen, että kyseessä oli yliopiston akateemiseen arviointiin kuuluva asia, eikä asia, johon Euroopan komissio voisi puuttua.

Lokakuussa 1996 C. kirjoitti uudelleen komission jäsen Cressonille ja PO XXII:n yksikön päällikölle selvittääkseen, että hän halusi, että hänen UEL:ää koskevaa valitustaan käsiteltäisiin direktiivin 85/384/ETY¹ pohjalta.

Oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelussa C. syytti komission syylistyneen hallinnolliseen epäkohtaan, koska hän ei saanut tietoja siitä, miten komissio käsitteli hänen valitustaan UEL:ää vastaan.

¹ EYVL L 223/15, 1985.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvedona komissio esitti seuraavaa:

Komissio oli tehnyt sen johtopäätöksen, että C:n valitus koski ainoastaan sitä, että hän ei ollut saanut arkkitehtuurin alan tutkintotodistustaan.

Toukokuussa 1996 C:lle ilmoitettiin, että tämä oli yliopiston asia ja että Euroopan komissiolla ei ollut perusteita toimia.

Vastauksessaan C:n toiseen kirjeeseen PO XXII ilmoitti C:lle joulukuussa 1996, että hänen uuden pyyntönsä valossa hänen valituksensa oli muodollisesti rekisteröity numerolla 96/4785.

Tammikuussa 1997 PO XV kirjoitti C:lle perustellun kirjeen, jossa se selitti, että hänen suorittamansa kaksivuotinen opinto-ohjelma ei rikkonut direktiivin 85/384/ETY 7 artiklaa. Siten PO XV oli päättänyt ehdottaa, että komission ei pitäisi toteuttaa enempää toimenpiteitä C:n valituksen johdosta. Huhtikuussa 1997 PO XV ilmoitti C:lle, että komissio oli maaliskuussa 1997 päättänyt arkistoida hänen valituksensa 96/4785 yliopistoa vastaan, koska yhteisön lakia ei ollut rikottu.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan C. pitäytyi kantelussaan.

PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti komissio on perustamissopimuksen vartijana yksin toimivaltainen ratkaisemaan, onko sen aiheellista käynnistää menettely jäsenvaltiota vastaan, koska tämä on laiminlyönyt velvollisuutensa.¹

Oikeusasiamiehen tutkimusten mukaan komissio oli C:n valituksen muodollisen rekisteröinnin jälkeen tutkinut sen direktiivin 85/384/ETY valossa. Päätöksessään arkistoida valitus 96/4785 komissio esitti oikeudelliset perustelut, jotka tukivat sen johtopäätöstä, että direktiiviä 85/384/ETY ei ollut rikottu kyseisessä tapauksessa.

Oikeusasiamiehen tutkimukset eivät tuoneet esiin hallinnollisia epäkohtia, joihin komissio olisi syyllistynyt yhteisön lain tulkinnassa tai soveltamisessa asiassa kyseessä oleviin tosiasioihin ja kansalliseen oikeudelliseen tilanteeseen.

¹ Asia 431/92 *komissio vastaan Saksa* [1995], Kok. I-2189, kohta 22.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

ALV-VAPAUTUS TARJOTUISTA PALVELUISTA KOMISSION KANSSA SOPIMUKSEN TEHNEELLE TAHOLLE

Päätös kantelun 1000/8.11.96/VILA/IT/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. valitti lokakuussa 1996 oikeusasiamiehelle erään osuuskunnan puolesta komission toiminnasta, joka liittyi ALV-ongelmaan, joka hänellä oli Italian viranomaisten kanssa. Hän esitti, että komissio oli arvioinut väärin komissioon sovellettavat ALV-vapautusmääräykset.

Asiakirjojen mukaan ongelman tausta oli lyhyesti seuraava:

Päätöksellään 16. helmikuuta 1993 C(93)256/5 komissio myönsi osuuskunnalle tukea aluerahastosta. Tuki oli tarkoitettu rahoitustueksi hankkeisiin, jotka paransivat pienten ja keskisuurten yritysten pääsyä hyödyntämään teknologisia innovaatioita. Tuolloin määrättiin, että S. johtaisi tätä ohjelmaa, mukaan luettuna tarvittavia mainoskampanjoita ja tarkastuksia yrityksissä, joille varoja kanavoitiin. Tuolloin määrättiin myös, että osuuskunnalla oli oikeus pitää 1 % tuesta korvauksena, ja että sen olisi ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin, jotka koskivat sen komissiolle tarjoamien palvelujen verovapautta.

Kävi ilmi, että osuuskunta pyysi toimittajiaan verovapausmääräyksiensä nojalla laskuttamaan sitä ilman ALV:tä, ja tämän oikeudellisena perustana se viittasi kyseiseen italialaiseen ALV-asetukseen. Italian viranomaiset asettuivat myöhemmin vastustamaan menettelyä, ja omaksuivat siten kannan, jonka mukaan osuuskuntaa ei voitaisi vapauttaa ALV:stä. Tämän johdosta S. kääntyi 15. toukokuuta 1996 komission puoleen kuullakseen sen näkemyksen.

Komissio vastasi pyyntöön kirjeellään 9. heinäkuuta 1996. Se totesi ensin, että sillä ei ollut toimivaltaa tulkita kansallista lainsäädäntöä. Toiseksi se totesi, että yhteisön rahoituspanos oli ALV-vapaata vain siltä tuen osalta, joka muodosti yhteisön ohjelmaa hoitavalle yksikölle maksettavan korvauksen. Kolmanneksi se totesi, että mikäli kyseinen yksikkö itse hankki palveluja ja tavaroita tehtäviensä hoitamista varten, nämä toiminnot kuuluvat ALV-verotuksesta annetun kuudennen ALV-direktiivin asiaankuuluvien säännösten piiriin. Lopuksi komissio totesi, että kyseinen italialainen aseutus koski vain yhteisön rahoittamia tutkimushankkeita eikä siten kaikkien yhteisön ohjelmien hoitamista.

S. ei ollut tyytyväinen tähän vastaukseen, ja hän kanteli oikeusasiamiehelle siitä, että komissioon sovellettavaa ALV-vapautusta olisi vastaavasti sovellettava osuuskuntaan, kun se osti tavaroita ja palveluja.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että kantelun johdosta se oli tutkinut tapauksen uudelleen ja että se pitäytyi kannassaan, jonka se oli esittänyt kirjeessään 9. heinäkuuta 1996. Lisäksi se hahmotteli ratkaisun ongelmaan, joka osuuskunnalla oli Italian viranomaisen kanssa.

Komission lausunto toimitettiin S:lle, ja tätä pyydettiin halutessaan esittämään huomautuksensa siitä. Vastausta ei saatu.

PÄÄTÖS

Komissio ei ole toimivaltainen tulkitsemaan kansallisen lain säädöksistä. Kysymys koski siten sitä, oliko komission kanta hyvin perusteltu siltä osin kuin se koski yhteisön lakia. Olennaiset säännökset sisältyvät 17. toukokuuta 1997 annettuun neuvoston direktiiviin N:o 77/388¹ (kuudes ALV-direktiivi). Direktiivin 15 artiklan 10 kohdassa säädetään kansainvälisten organisaatioiden ALV-vapaudesta. Sen mukaan vapautus ei koske palveluja, joita tarjotaan taholle, joka on sopimussuhteessa kansainväliseen järjestöön. Tämä säännöksen tulkinta vastaa tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan vapautuksia on sovellettava suppeasti, ja yhtä henkilöä koskevia vapautuksia ei voida ulottaa niihin, joiden kanssa kyseinen henkilö tekee sopimuksia.²

Siten komissio kanta, sellaisena kuin se ilmoitettiin osuuskunnalle kohtuuttomasti viivyttämättä 9. heinäkuuta 1996 päivätyllä kirjeellä vastauksena S:n 15. toukokuuta 1996 lähettämään kirjeeseen, vaikutti perustellulta. On kuitenkin muistettava, että tuomioistuin on ylin auktoriteetti yhteisön lain suhteen.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

¹ EYVL L 145.

² Asia 107/84, *komissio vastaan Saksa* [1985], kok. s. 2655.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: VARALLAOLOLUETTELON VOIMASSAOLON PÄÄTTYMINEN

Päätös kantelun 1036/15.11.96/AM/IT/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Italialainen herra M. kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle marraskuussa 1996 siitä, että komissio ei ollut onnistunut tarjoamaan hänelle työpaikkaa.

Taustalla oli, että vuonna 1988 hän oli menestynyt komission järjestämässä avoimessa kilpailussa KOM/B/520. Siten hänen nimensä oli mukana varallaololuettelossa, joka oli laadittu komission mahdollisia myöhempiä vakinaisia työpaikkoja varten. Varallaololuettelon voimassaoloaikaa, jonka oli alun perin määrä ulottua joulukuuhun 1988, pidennettiin useita kertoja. Syyskuussa 1989 M:lle tarjottiin ylimääräisen toimihenkilön paikkaa, mutta hän kieltäytyi tästä tarjouksesta henkilökohtaisista syistä. Sittemmin hän lähestyi komissiota kahdesti vuonna 1992 pyytääkseen työtarjousta. Varallaololuettelon voimassaoloaika päättyi 31. joulukuuta 1992, ja sitä ei ole enää pidennetty. Tämän jälkeen kantelija ja kyseiset komission yksiköt olivat kirje- ja puhelinyhteydessä, jonka kuluessa kantelija tiedusteli työtä ja komissio totesi, että varallaololuettelon voimassaoloaika oli päättynyt ja että se ei siten voinut tarjota M:lle vakituista paikkaa.

Kantelussaan oikeusasiamiehelle M. väitti, että kahteen hänen kirjeeseensä komissiolle vuonna 1992 ei ollut vastattu, ja että komission olisi pitänyt tarjota hänelle vakinainen paikka, ja että se ei koskaan ilmoittanut hänelle, että paikkaa ei tarjottaisi.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio ilmoitti, että sillä ei ollut merkintöjä siitä, että se olisi vastaanottanut M:n kirjeet vuonna 1992. Paikan tarjoamisesta komissio totesi, että oli laillista ottaa varallaololuetteloon enemmän nimiä kuin paikkoja oli tarjolla ja että sillä ei siten ollut oikeudellista velvollisuutta ottaa palvelukseensa kaikkia luetteloon merkityjä henkilöitä. Mitä tuli väitteeseen, että komissio ei ollut ilmoittanut päätöksestään olla tarjoamatta M:lle työpaikkaa, komissio totesi, että M:n omasta kirjeenvaihdosta kävi ilmi, että hän oli saanut komission tiedonannon, joilla varallaololuettelon voimassaoloaikaa pidennettiin. Koska hän siten oli saanut tiedonannon, jolla varallaololuettelon voimassaoloaikaa jatkettiin 31. joulukuuta 1992 asti, ja koska hän ei ollut saanut muita tämän luontoisia tiedonantoja, M. oli epäsuorasti saanut tiedon siitä, että luettelon voimassaoloaika päättyisi 31. joulukuuta 1992. Komissio viittasi lisäksi

siihen seikkaan, että myöhemmässä M:n kanssa käydyssä kirjeenvaihdossa se oli tehnyt selväksi, että luettelo ei enää toimisi palvelukseenotamisen perusteena.

PÄÄTÖS

Komissio ilmoitti, että se ei ollut saanut kantelijan kirjeitä vuonna 1992. Oikeusasiamies ei siksi voinut pitää hallinnollisena epäkohtana sitä, että kirjeisiin ei ollut vastattu.

Mitä tuli siihen, että M:lle ei esitetty työtarjousta, tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan se, että henkilön nimi on varallaololuettelossa, ei anna henkilölle oikeutta työpaikkaan yhteisön toimielimissä. Kun otetaan huomioon tämä, ja koska ei ollut todisteita siitä, että komissio olisi syylistynyt menettelyssä epäsäännöllisyyksiin, oikeusasiamies päätteli, että hallinnollista epäkohtaa ei tullut ilmi kantelun tämän näkökohdan osalta.

Jäljelle jäi kantelijan väite, että hänelle ei ilmoitettu varallaololuettelon voimassaolon päättymisestä, ja siten siitä, että häntä ei voitaisi enää ottaa palvelukseen tuon luettelon pohjalta. Asiakirjoista kävi ilmi, että luettelon voimassaoloaika oli pidennetty useita kertoja ja viimeksi 31. joulukuuta 1992 asti. M. sai tiedon näistä pidennyksistä. Koska muita pidennyksiä ei ollut, oli selvää, että luettelon voimassaolo oli päättynyt.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

ASiantuntijoille maksettavien korvausten verotus

Päätös kantelun 1060/28.11.96/BK/DK/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Tanskalainen herra K. kanteli oikeusasiamiehelle marraskuussa 1996 siitä, että komissio ei ollut käsitellyt oikein kysymystä siitä, oliko hänen maksettava yhteisön veroja tietyistä ansiotuloista.

Kantelun tausta oli seuraava: Vuosina 1988 ja 1990 K. työskenteli Kiinassa ja Etelä-Amerikassa yhteisön kehitysyhteistyö- ja tukiohjelmien puitteissa. Tanskalaiset viranomaiset verottivat sitten hänen saamiaan tuloja. Hän piti tällaista verottamista epäoikeudenmukaisena ja lähestyi komissiota. Komissio ei yhtynyt hänen näkemykseensä.

Kantelun ydin oli, että komissio ei ollut varmistanut, että tanskalaiset viranomaiset noudattivat yhteisön lakia, jonka mukaan K:n ei mielestään pitänyt maksaa veroa Tanskassa. Hän väitti myös, että komissio ei ollut

vastannut hänen kirjeisiinsä vuoden 1994 jälkeen, mukaan luettuna valitus, jonka hän esitti Tanskan viranomaisia vastaan helmikuussa 1996, ja että komission Tanskan edustusto ei ajoissa välittänyt hänen kirjeitään komission keskushallinnolle.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että K. oli toiminut riippumattomana "asiantuntijana" ja että Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 13 artikla, jonka mukaan ai-noastaan yhteisöjen virkamiehet ja muu henkilöstö on vapautettu kansallisista veroista yhteisöjen maksamien korvausten osalta, ei siten koskenut häntä.

Komission mukaan K. ei kuulunut "muuhun henkilöstöön". Lausuntonsa tueksi komissio viittasi 25. maaliskuuta 1969 annettuun neuvoston asetukseen 549/69, jossa määritellään Euroopan yhteisöjen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmät, joihin Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 12 artiklaa, 13 artiklan toista kohtaa ja 14 artiklaa sovelletaan.

Komissio ilmoitti myös, että se oli tiedottanut K:lle vuonna 1992 näkemyksestään, jonka mukaan häntä ei voitu vapauttaa kansallisista veroista. Lopuksi se totesi, että sen edustusto oli aina välittänyt hänen kirjeensä keskushallinnolle Brysseliin.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausunnon johdosta K. pitäytyi siinä, että komissio tulkitse edellä mainitun pöytäkirjan 13 artiklaa väärin, ja piti kiinni kantelustaan.

PÄÄTÖS

Kantelussa oli kysymys siitä, oliko komissio arvioinut oikein K:n esittämän, Tanskan viranomaisia koskeneen valituksen.

Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 13 artiklan toisessa kappaleessa todetaan, että *"he [virkamiehet ja muu henkilöstö] eivät maksa kansallista veroa yhteisöjen maksamista palkoista ja palkkioista."* Pöytäkirjan 16 artiklan mukaisesti neuvoston on määritettävä ne virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmät, joihin 13 artiklan toisen kohdan määräyksiä sovelletaan. Neuvosto teki näin asetuksella 549/69, jonka 2 artiklassa säädetään, että:

"Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 13 artiklan toisen kohdan määräykset koskevat seuraavia ryhmiä:

- a) *Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen tai muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen alaiset henkilöt, mukaan luettuina sen korvauksen saajat, joka on määrätty tilannetta varten, jossa virkamies vapautetaan tehtävistä viranhoitoon liittyvien seikkojen vuoksi, lukuun ottamatta paikallista henkilöstöä,*
- b) *yhteisöjen maksaman työkyvyttömyyseläkkeen saajat, vanhuuseläkkeen saajat tai jälkeenjääneeläkkeen saajat,*
- c) *tehtävistä lopullisesti eroamiseen maksettavan korvauksen saajat, josta määrätään asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 5 artiklassa."*

Oli selvää, että K. ei kuulunut b- tai c-kohdan piiriin. Koska oli myös selvää, että hän ei ollut virkamies, kysymys koski vain sitä, kuuluiko hän a-kohdassa tarkoitettujen *"yhteisöjen muita toimihenkilöitä koskevien palvelussuhteen ehtojen"* piiriin.

Tämä määritelmä ei koske kaikkia henkilöitä, jotka tarjoavat palveluja yhteisölle. Itse asiassa se näyttää liittyvän tiettyyn säädökseen, neuvoston asetukseen 259/68, jossa säädetään muita toimihenkilöitä koskevista palvelussuhteen ehdoista. Näiden ehtojen piiriin kuuluvia "muita toimihenkilöitä" ovat "väliaikaiset toimihenkilöt", "ylimääräiset toimihenkilöt", "erityisneuvonantajat" ja "paikalliset toimihenkilöt". On selvää, että K. ei missään vaiheessa ollut komission palveluksessa "väliaikaisena toimihenkilönä", "ylimääräisenä toimihenkilönä", "erityisneuvonantajana" tai "paikallisena toimihenkilönä". Hän ei siten kuulunut muita toimihenkilöitä koskevien palvelussuhteen ehtojen piiriin, eikä hänen siksi voitu katsoa kuuluvan 2 artiklan a kohdan mukaisen verovapautuksen piiriin. Komissio näytti siten arvioineen hänen tapauksensa oikein.

Mitä tuli K:n väitteeseen, että komissio oli jättänyt vastaamatta hänen kirjeisiinsä, asiakirjoista kävi ilmi, että hän kirjoitti vuonna 1994 komissiolle saadakseen vahvistuksen Kiinassa suorittamistaan tehtävistä. Komissio antoi tämän vahvistuksen 26. lokakuuta ja 17. marraskuuta 1994 päivätyissä kirjeissään. Tanskan viranomaisia vastaan helmikuussa 1996 esitetyn valituksen osalta asiakirjat osoittivat, että komissio oli vastannut 3. syyskuuta ja 6. joulukuuta 1996 päivätyillä kirjeillä. Asiakirjoista ei ilmennyt, että komission edustusto olisi millään tavoin toiminut huolimattomasti välittäessään K:n kirjeet kyseisille keskushallinnon yksiköille Brysseliin.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

SOPIMUKSEN SAAJIEN VALINTA TARJOUSKILPAILUSSA

Päätös kantelun 1138/31.12.96/JAON/UK/JMA johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra O. kanteli oikeusasiamiehelle joulukuussa 1996 yrityksen (TASIL) puolesta ja väitti, että Euroopan komission järjestämässä tarjouskilpailussa, jonka tarkoituksena oli valita konsultti toteuttamaan TACIS-ohjelmaa, oli esiintynyt hallinnollisia epäkohtia.

Sen jälkeen kun oli pyydetty ehdotuksia hankkeiksi, jotka liittyvät Venäjän matkailualan kehitykseen, TASIL, joka edusti yrityksiä useista Euroopan maista, ilmoitti komissiolle kiinnostuksestaan.

Vaikka jotkut Venäjän viranomaiset tukivat TASILin hanketta, se suljettiin komission tarjoajaluettelon ulkopuolelle. Kantelija vastusti tätä poissulkemista.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio ilmoitti, että kyseisen tyyppiset palvelusopimukset on tehtävä tarjouspyynnön kautta. TACIS-ohjelman puitteissa komissio toimii sopimuksen hankintaviranomaisena, ja sen yksiköt (PO IA:n osasto C) vastaavat tarjouspyynnönmenettelyn käynnistämisestä, tarjousten arvioinnista ja päätöksistä.

Kyseisessä tapauksessa komission suorittama tarjousten arviointi johti siihen, että TASIL ei päässyt mukaan kahdeksan yhteenliittymän luetteloon. TASILin poissulkeminen tapahtui siten normaalin valintamenettelyn tuloksena. Komissio oheisti joukon liitteitä, jotka koskivat ohjelman yleistietoja, sekä täydellisen luettelon kaikista vastaanotetuista kiinnostuksen ilmaisuista ja taulukon, jossa arvioitiin kaikkien hakijoiden suhteellisia ansioita.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausunnon johdosta O. viittasi TASIL-yhteenliittymän ainutlaatuisuuteen ja uudisti väitteensä epäoikeudenmukaisesta kohtelusta.

PÄÄTÖS

Päätöksessään oikeusasiamies totesi, että komissiolla on runsaasti harkintavaltaa, kun se päättää tarjouskilpailun päätteeksi tapahtuvasta sopimuksen myöntämisestä.¹ Tämä harkintavalta ei kuitenkaan oikeuta selviin virheisiin valintamenettelyssä². Käyttäessään harkintavaltaansa toimielimen on perustettava päätöksensä objektiivisiin ja todennettavissa oleviin kriteereihin.³

Tässä tapauksessa komissio oli perustanut arviointinsa lukuisiin välittömiin ja objektiivisiin kriteereihin, jotka esitettiin osallistujien ansioiden vertailutaulukossa. Vaikka kantelijan yhteenliittymällä oli asiantuntemusta ja pätevyyttä tämän nimenomaisen hankkeen alalla, ei ollut todisteita siitä, että komissio olisi käyttänyt harkintavaltaansa mielivaltaisesti tai syrjivästi.

Suoritetun tutkimuksen valossa oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, päätti siksi lopettaa asian käsittelyn.

KIISTANALAINEN PALVELUKSEEN OTTAMINEN

Päätös kantelun 14/97/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra V. kanteli oikeusasiamiehelle tammikuussa 1997 avoimesta virasta, josta komissio oli julkaissut ilmoituksen KOM 1898/94. Ilmoituksessa määriteltiin ura-alueeksi LA 8 - 4 ja virkanimikkeeksi "traducteur réviseur juriste". Erityisvaatimuksissa ilmoitettiin, että hakijan olisi täytettävä seuraavat vaatimukset:

Päätökseen saatetut oikeustieteen opinnot, jotka osoitetaan yliopiston myöntämällä todistuksella, perusteellinen hollannin kielen taito, hyvät taidot kahdessa muussa yhteisön kielessä, hollanninkielisen oikeudellisen terminologian tuntemus, kokemusta kääntämisestä ja käännösten tarkastamisesta.

V. haki paikkaa 4. heinäkuuta 1994. Hänen hakemuksensa liitteenä olleesta ansioluettelosta kävi ilmi, että hän oli työskennellyt useita vuosia tuomioistuimen hollannin kielen käännösosastolla; vuosina 1982 - 1989 "juristi-lingvistinä" ja sittemmin "itsenäisenä juristi-lingvistinä". Vuodesta 1991 hänen osastopäällikkönsä antoi hänelle säännöllisesti tarkastustehtäviä, ja

¹ Asia 19/95, *Adia Interim SA vastaan komissio* [1996], Kok. II-321, kohta 49.

² Asia 56/77, *Agence Européenne d'Interims vastaan komissio* [1978], Kok. 2215, kohta

³ Asia 166/94, *Koyo Seiko vastaan neuvosto* [1995], Kok. II-2129, kohta 103.

vuonna 1994 hänet nimitettiin "juristi-reviisoriksi" (LA 5). Komission asianomainen yksikkö haastatteli V:tä, mutta paikan sai lopulta toinen hakija, joka oli sattumoisin V:n kollega tuomioistuimessa. Valittu henkilö oli tuomioistuimessa "itsenäinen juristi-lingvisti"(LA 5).

Kantelussaan V. esitti kaksi pääväitettä.

1 V:n kollegan valinta oli avointa virkaa koskevan ilmoituksen sanamuodon vastainen. V:n mielestä hänen kollegaansa ei koskaan olisi pitänyt ottaa huomioon tehtävää täytettäessä, koska itsenäisenä juristi-lingvistinä tällä ei ollut kokemusta tarkastamisesta, ja ilmoituksessa vaadittiin kokemusta sekä kääntämisestä että käännösten tarkastamisesta. V. esitti tämän näkemyksen tueksi, että komissio oli myöhemmin vuonna 1996 muuttanut tällaisia avointa virkaa koskevia ilmoituksia siten, että hakijoilla olisi oltava kokemusta kääntämisestä tai käännösten tarkastamisesta. Lisäksi hän totesi, että ranskan kielien sanakirjan "Le Petit Robert" mukaan sana "kokemus" (experience) tarkoittaa harjaannusta, tottumusta ja rutiinia (practice, habitude, routine). Vaikka itsenäinen juristi-lingvisti silloin tällöin saataakin tehdä kielentarkastustöitä, hän ei olisi kokenut.

2 Vaikka hänen kollegansa olisikin otettu huomioon ehdokkaana, hakijoiden ansioiden vertailu olisi osoittanut, että häntä ei olisi pitänyt valita tehtävään. Tämän väitteen tueksi V. viittasi erityisesti siihen, että hänen kollegallaan oli juristi-lingvistinä vähemmän kokemusta kuin hänellä, ja että tämä oli ylennetty itsenäiseksi juristi-lingvistiksi häntä myöhemmin.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvetona komission lausunnossa todettiin seuraavaa:

1 Tuomioistuimessa käytetyissä toimenkuvissa tarkastustehtävät mainitaan sekä itsenäisen juristi-lingvistin että juristi-reviisorin työn yhteydessä. Lisäksi se totesi, että itsenäinen juristi-lingvisti teki tarkastustyön itse, koska työn kuvauksessa todetaan, että hänen olisi normaalisti käännettävä tekstit ilman tarkastusta.

2 Nimittäväällä viranomaisella oli laaja harkintavalta paikkaa täyttäessään, ja se oli kyseistä paikkaa täyttäessään kunnioittanut tämän harkintavallan rajoja.

Kantelijan huomautukset

Komission lausunnon johdosta esittämässään huomautuksissa V. pitäytyi kantelussaan.

PÄÄTÖS

Kun otetaan kantaa tässä kantelussa käsiteltyyn asiaan, on ensinnäkin palautettava mieleen kyseisten työtehtävien kuvaukset sekä tuomioistuinmessä että komissiossa, sellaisina kuin ne käyvät ilmi esitetystä asiakirjoista. Itsenäisen juristi-lingvistin tehtäviä tuomioistuimessa kuvataan yleisesti seuraavasti:

Pätevä virkamies, joka vastaa tekstien kääntämisestä tavallisesti tarkastamatta ja joissakin tapauksissa käännösten tarkastamisesta, terminologia- ja dokumentointityön valvonnasta tai muista kielellisen alan asiantuntijatehtävistä; osallistuu kääntäjien ammatilliseen koulutukseen.

Tuomioistuimen juristi-reviisorin tehtäviä kuvataan seuraavasti:

Pätevä virkamies, joka vastaa käännösten tarkastamisesta ja joissakin tapauksissa tekstien kääntämisestä tarkastuksin tai tarkastamatta, terminologia- ja dokumentointityön valvonnasta tai muista kielellisen alan asiantuntijatehtävistä; osallistuu kääntäjien ammatilliseen koulutukseen.

Komission "traducteur réviseur juriste" -työtehtävät määriteltiin avointa virkaa koskevassa ilmoituksessa seuraavasti:

- tarkastaa, että säädöstekstien ja komission säädösluonnosten hollanninkielinen toisinto vastaa laillisesti tekstin muita toisintoja;
- valvoo, että säädöstekstin ulkoasu noudattaa yleisiä alalla noudatettuja sääntöjä;
- tekee tutkimustyötä muodollisen oikeusopin ja kansallisen lainsäädännön alalla.

Oli ilmeistä, että tuomioistuimen toimenkuvat poikkesivat huomattavasti komissiossa kyseessä olevista.

Komission toimintaa asiassa voitiin arvioida tätä taustaa vasten. Mitä tuli kysymykseen, pystyikö komissio ottamaan huomioon tuomioistuimen itsenäisten juristi-lingvistien esittämät hakemukset, oli tosiasia, että avointa virkaa koskevassa ilmoituksessa todettiin, että hakijoilla olisi oltava koke-

musta sekä kääntämisestä että käännösten tarkastamisesta. On palvelukseenottoyksikön asia arvioida, missä määrin ja millaista kokemusta yksikön etu vaatii; ei ollut aihetta katsoa, että yksikön etu edellytti, että palvelukseen ottavan yksikön ei pitäisi ottaa huomioon hakijoita, joiden muodollisessa toimenkuvassa ei mainittu tarkastustehtäviä.

Lisäksi toimitetuista asiakirjoista kävi ilmi, että käytännössä tuomioistuimen itsenäisille juristi-lingvisteille voitiin antaa tarkastustyötä säännöllisesti ja että heidän muodollisessa toimenkuvassaan mainittiin tarkastustyöt. Jos itsenäiset juristi-lingvistit tekivät käännöksiä ilman toisen henkilön suorittamaa tarkastusta, oli perusteltua olettaa tämän merkitsevän sitä, että he tekivät tarkastustyön itse.

Lopuksi ilmoituksessa määriteltiin selvästi, että täytettävän viran ura-alue oli LA 8 - 4, ja siten jopa "juristi-lingvistit" voisivat hakea virkaa.

Siten oli ilmeistä, että komissiolla oli oikeus ottaa V:n kollegan hakemus huomioon. Se, että komissio oli sittemmin selkeyden vuoksi muuttanut avointa virkaa koskevan ilmoituksen vakiotekstiä, ei antanut perusteita muuhun johtopäätökseen. On kuitenkin muistettava, että tuomioistuin on korkein auktoriteetti yhteisön lakia koskevien kysymysten osalta.

Mitä tulee kysymykseen siitä, oliko komissio arvioinut hakijoiden ansiot asianmukaisesti, esiin ei ollut tullut mitään sellaista, mikä viittaisi siihen, että komissio oli ylittänyt sillä tämän kysymyksen osalta olevan harkintavallan rajat. Jos vaadittaisiin, että etusijalle olisi automaattisesti asetettava virkaiältään vanhin hakija, nimittävältä viranomaiselta riistettäisiin nämä valtuudet, jotka sillä tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan oli.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

COPERNICUS-OHJELMAN PUITTEISSA ESITETYN HAKEMUKSEN HYLKÄÄMINEN

Päätös kantelun 98/97PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

Herra A. kanteli tammikuussa 1997 Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että komissio oli virheellisesti hylännyt hakemuksen, jonka hän oli esittänyt tiede- ja teknologiayhteistyötä koskevan komission Copernicus-ohjelman puitteissa.

Kantelu toimitettiin komissiolle 5. helmikuuta 1997. Lausunnossaan komissio totesi, että A:n hakemusta ei voitu voimassaolevien sääntöjen mukaan hyväksyä, sillä niissä vaadittiin, että hakemuksen olisi koskettava vähintään

kahta osallistujaa, jotka toimivat eri jäsenvaltioissa. A:n hakemus koski kahta osallistujaa, mutta molemmat toimivat Italiassa. Niinpä komissio oli hylännyt hakemuksen.

Vastauksessaan komission lausuntoon A. piti kiinni alkuperäisestä kantelustaan.

Oikeusasiamiehen tutkimuksen perusteella komissio oli tehnyt päätöksensä A:n hakemuksesta täysin sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Asiakirjoissa ei ilmennyt mitään, mikä olisi viitannut siihen, että komissio olisi tehnyt virheellisen päätöksen hakemuksesta.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

ITALIALAISISTA PASSEISTA PERITTÄVÄÄ VUOTUISTA VEROA KOSKEVA KOMISSION TUTKIMUS

Päätös kantelun 190/97/DT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra I. valitti vuonna 1995 komissiolle siitä, että Italia velvoitti kansalaisensa maksamaan joka vuosi erityisen veron italialaisten passien käytöstä.

Helmikuussa 1996 komissio ilmoitti I:lle, että se käsitteli kysymystä, ja pahoitteli myöhäistä vastausta kirjeeseen. Se ilmoitti hänelle myös saaneensa useita kirjeitä, joissa käsiteltiin samaa kysymystä, ja että se haluaisi tutkia nämä tapaukset huolellisesti ennen päätöksen tekemistä.

Helmikuussa 1997 I. kanteli oikeusasiamiehelle siitä, että komissio ei ollut tehnyt päätöstä vielä vuoden kuluttua siitä, kun se oli ensimmäisen kerran vastannut hänelle.

TUTKIMUS

Oikeusasiamiehen tutkimus kohdistui siihen, oliko komissio syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan käsitellessään I:n valitusta.

Kantelu toimitettiin komissiolle maaliskuussa 1997. Komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

Kahden parlamentissa esitetyn kysymyksen ja lukuisien kansalaiskirjeiden pohjalta komissio oli päättänyt tutkia asian huolellisesti. Se käynnisti yleisen tutkimuksen, jossa kaikkia jäsenvaltioita pyydettiin

ilmoittamaan passin saamiseen liittyvistä ehdoista ja maksuista. Kantelijalle ilmoitettiin tästä toimenpiteestä.

Komissio sai viimeisen jäsenvaltion vastauksen maaliskuussa 1997. Se teki päätöksen asiasta ja kirjoitti I:lle 2. toukokuuta 1997.

Kirjeessään 2. toukokuuta 1997 komissio ilmoitti I:lle, että yhteisön laki edellytti jäsenvaltioita myöntämään kansalaisilleen passin tai henkilökortin. Se, että Italia peri vuotuisen maksun passista, oli yhteisön lain mukaista, koska "passin ja sen myöntämismenettelyn kustannukset kuuluvat jäsenvaltioiden toimivallan piiriin". Komissio ei katsonut, että "passien myöntämisyjärjestelmä rajoittaa kansalaisten vapaata liikkuvuutta yhteisön lain valossa".

Komission lausunto toimitettiin I:lle heinäkuussa, ja tämä esitti vastaukseen seuraavaa:

Komissio joko ei ollut todella kiinnostunut henkilöiden vapaata liikkumista koskevasta kysymyksestä tai se ei ollut tarkastellut ongelmaa; tästä oli osoituksena se, että kesti kaksi vuotta ennen kuin se teki päätöksen.

Italian passi perustuu Eurooppa-passin malliin, ja siinä ei ole missään varattu paikkaa leimoille, jotka osoittavat veron maksamisen. Tämä merkitsi sitä, että "yhteisön lain tarkoituksena oli sulkea pois tämä vero". Tämä tulkinta perustui kansainväliseen oikeuteen, jonka mukaan passia pidetään asiakirjana, joka mahdollistaa siirtymisen yhdestä maasta toiseen.

Kun otetaan huomioon, että mikään muu jäsenvaltio ei perinyt tällaista veroa ja että EY:n perustamissopimuksella pyrittiin poistamaan jäsenvaltioiden välisiä eroja, Italian ei pitäisi antaa periä näitä epätyypillisiä veroja.

Komission tehtävä oli toimia perustamissopimuksen valvojana, ja sen olisi pitänyt käynnistää rikkomismenettely Italiaa vastaan.

PÄÄTÖS

1 Komission tapa käsitellä valitusta

1.1 Asiakirjoista käy ilmi, että valitusten ja Euroopan parlamentin jäsenten esittämien kysymysten johdosta komissio käynnisti tutkimuksen saadakseen jäsenvaltioilta tietoa passien myöntämiseen liittyvistä menettelyistä ja maksuista. Näytti myös siltä, että komissio tarkasteli Italian kansalaisten passeista perittyä veroa mahdollisena yhteisön lain rikkomisena.

- 1.2 Komissio tuli siihen tulokseen, että Italian valtio ei rikkonut yhteisön lakia, koska passien ja niiden myöntämismenettelyjen kustannukset eivät kuuluneet yhteisön toimivallan vaan yksinomaan jäsenvaltioiden toimivallan piiriin.
- 1.3 EY:n perustamissopimuksen 169 artiklassa komissiolle annetaan valtuudet käynnistää rikkomismenettely vain, jos se katsoo, että jäsenvaltio on jättänyt täyttämättä sille sopimuksen mukaan kuuluvan velvollisuuden.
- 1.4. Suoritetun tutkinnan valossa ei näyttänyt olevan todisteita siitä, että komissio olisi syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan valituksen käsittelyn yhteydessä.

2 Viive vastattaessa valitukseen

- 2.1 Komissio kirjoitti kantelijalle ensimmäisen kerran 13. helmikuuta 1996 viisi kuukautta tiedonsaantipyynnön jälkeen. Se perusteli tätä viivytystä sillä, että ongelman ratkaiseminen "ei ollut helppoa", ja että se halusi tarkastella asiaa huolellisesti. Komissio lähetti 16. lokakuuta 1996 kantelijalle toisen kirjeen, jossa se tiedotti tälle jäsenvaltioita koskevista tutkimuksistaan. Viimeinen kirje, jossa ilmoitettiin päätöksestä asiassa, lähetettiin kantelijalle 2. toukokuuta 1997.
- 2.2 Koska kyseessä oli monimutkainen asia, jota käsiteltiin myös kahdessa Euroopan parlamentin jäsenten esittämässä kirjallisessa kysymyksessä, joihin ei voitu vastata ilman kaikki jäsenvaltiot kattavaa tutkimusta, oikeusasiamies tuli siihen tulokseen, että kahden vuoden odotusaikaa ennen komission lopullista päätöstä ei voitu tässä tapauksessa pitää hallinnollisena epäkohtana.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

TARJOUKSEN HYLKÄÄMINEN

Päätös kantelun 199/97/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra T. kanteli oikeusasiamiehelle maaliskuussa 1997 komission tarjouspyyntömenettelystä.

Vuonna 1996 hänen yrityksensä teki komissiolle tarjouksen juomavesidirektiiviin liittyvistä palveluista.

Tarjouspyyntöasiakirjojen osassa, joka koski sopimuksen saajalle asetettavia vaatimuksia, todettiin, että

Sopimuksen saajien on osoitettava, että heillä on laajat tiedot ja taidot sekä todennettua kokemusta vedentutkimuksen alalta, mukaan luettuna mikrobiologia, toksikologia sekä vesi- ja jätevesisuunnittelu. Lisäksi on olennaista, että sopimuksen saajalla on syvälliset tiedot juomavesidirektiivistä ja sen tarkistamista koskevasta ehdotuksesta.

Valintaperusteita koskevassa jaksossa ilmoitettiin, että tarjouksia käsiteltäisiin kahdessa vaiheessa. Vain ensimmäisen vaiheen valintakriteerit täyttävät tarjoukset jatkaisivat toiseen vaiheeseen. Yksi ensimmäisen vaiheen kriteereistä oli:

Tarjouksen tekijöiden on osoitettava, että heillä on vedentutkimuksen alalta tarvittava kokemus, joka osoitetaan todistuksin, edellisiä töitä koskevin esimerkein ja ehdotetun ryhmän koostumuksella, mukaan luettuna ansioluettelot.

Komissio ilmoitti T:lle 7. tammikuuta 1997 päivätyllä kirjeellä, että hänen tarjouksensa ei ollut tullut valituksi. T. pyysi komissiota ilmoittamaan hänelle hylkäyksen syyt 13. tammikuuta 1997, 31. tammikuuta 1997 ja 15. helmikuuta 1997. Komissio ilmoitti T:lle 13. maaliskuuta 1997 päivätyllä kirjeellä, että valintakriteerien soveltamisen yhteydessä oli todettu, että hänen yrityksellään ei ollut tarvittavaa kokemusta vedentutkimuksen alalta, jonka katsottiin käsittävän vedenkäsittelylaitosten tutkimuksen, kehittämisen ja suunnittelun.

T. ei pitänyt komission vastausta tyydyttävänä ja lähestyi siksi komissiota uudelleen. Komissio ilmoitti hänelle 10. huhtikuuta 1997 päivätyllä kirjeellä tehdyn päätöksen yksityiskohtaisemmat syyt. Tämän kirjeen mukaan ratkaiseva tekijä siinä, miksi T:n tarjous jätettiin valitsematta, oli edelleen se, että komission näkemyksen mukaan hänen yrityksellään ei ollut tarvittavaa kokemusta vesi- ja jätevesihuollosta, ts. vedenkäsittelylaitosten suunnittelusta.

T. oli edelleen tyytymätön komission kantaan ja kanteli oikeusasiamiehelle; kantelussa esitettiin kolme syytöstä.

1 Valintaperusteiden sanoja "tarvittava kokemus" (necessary experience) on tulkittava väljästi siten, että ne tarkoittavat juomavesidirektiiviin liittyvää vedentutkimusta. Komissio ei voinut vaatia, että kokemuksen oli oltava jätevesi- ja vesihuollon alalta, koska tätä ei nimenomaisesti mainittu tarjouspyyntöasiakirjoissa. Tätä lähestymistapaa

tuki se väite, että juomavesidirektiivissä käsiteltiin ensi sijassa juomaveden laatuun ja terveyteen liittyviä näkökohtia eikä suunnittelu-seikkoja.

2 Hänen yrityksellään oli joka tapauksessa tarvittava kokemus vesi- ja jätevesihuollon alalta, ja komission arviointi oli siten virheellinen.

3 Komissio oli rikkonut palveludirektiivin 92/50/ETY 12 artiklaa, jossa vaaditaan, että hankintaviranomaisen on 15 päivän kuluessa asiaa koskevan pyynnön vastaanottamisesta kirjallisesti ilmoitettava sitä tiedustelleelle hylätylle ehdokkaalle tai tarjoajalle perusteet, joilla kyseinen ehdokkuus tai tarjous on hylätty.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvetona komissio esitti lausunnossaan seuraavaa:

1 "Tarvittavaa kokemusta" koskevaa vaatimusta oli tulkittava vaaditun asiantuntemuksen valossa, ts. "laajat tiedot ja taidot sekä todennetua kokemusta vedentutkimuksen alalta, mukaan luettuna (- -) vesi- ja jätevesisuunnittelu". Tarjoajan on osoitettava erityisesti, että hänellä on juomavesidirektiiviin liittyvän vesi- ja jätevesihuollon alan tarvittava kokemus. Tämän olisi pitänyt olla selvää potentiaaliselle sopimuksen tekijälle, joka olisi joka tapauksessa voinut pyytää komissiolta selvitystä.

2 Komissio katsoi edelleen, että T:n yrityksellä ei ollut vaadittua kokemusta vesi- ja jätevesihuollon alalla, vaikka sillä oli hyvä pätevyys muilla vedentutkimuksen aloilla.

3 Komissio oli vastannut T:n kirjeisiin ajoissa ja perustellut tekemänsä päätöksen.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan T. pitäytyi kantelussaan. Lisäksi hän totesi, että komission olisi tarjottava hänen yritykselleen korvausta vahingoista ja menetyistä työtilaisuuksista.

PÄÄTÖS

T:n ensimmäisen syytöksen osalta ratkaiseva kysymys koski sitä, oliko komissiolla valintaperusteiden mukaisesti oikeus ottaa huomioon vesi- ja jätevesihuollon alan kokemusta. Oli totta, että valintaperusteissa todettiin

ainoastaan yleisesti, että sopimuksen tekijällä olisi oltava "tarvittava kokemus" vedentutkimuksen alalta. Kun kriteerejä kuitenkin tarkasteltiin yhdessä "sopimuksen saajalle asetettavia vaatimuksia" koskevan otsikon kanssa, ei ollut perusteetonta katsoa, että "tarvittava kokemus" liittyi tekijän asiantuntemusta koskeviin vaatimuksiin, toisin sanoen "laajat tiedot ja taidot sekä todennettua kokemusta vedentutkimuksen alalta, mukaan luetuna mikrobiologia, toksikologia sekä vesi- ja jätevesisuunnittelu". Siksi oli ilmeistä, että komissiolla oli tarjouksia arvioidessaan oikeus ottaa huomioon tarjouksen tekijän kokemus vesi- ja jätevesihuollon alalla.

Mitä tuli komission tapaan arvioida yrityksen kykyä veden ja tutkimuksen alalla, asiakirjoihin ei sisällynyt mitään sellaista, mikä olisi osoittanut, että tätä arviointia ei ollut suoritettu asianmukaisesti.

Mitä tuli T:n syytökseen, jonka mukaan komissio ei ollut noudattanut palveludirektiivin 92/50 12 artiklassa säädettyä 15 päivän määräaika, direktiivi koskee vain kyseisen kynnsarvon ylittäviä sopimuksia. Hyvän hallintotavan yleisiä periaatteita ei ollut rikottu, koska komissio oli antanut perustellut vastaukset T:n kirjeisiin hyvissä ajoin.

Suoritetun tutkimusten perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan eikä ollut perusteltua väittää, että T:n yritykselle olisi myönnettävä korvausta. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

TARJOUSPYYNNÖN RATKAISUMENETTELY PAKISTANISSA

Päätös kantelun 160/97/JMA johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra G. kanteli oikeusasiamiehelle helmikuussa 1997 komissiota vastaan ja väitti, että tarjouspyynnön ratkaisussa oli ilmennyt hallinnollinen epäkohta.

Kantelijan yritys oli osallistunut Pakistanin hallituksen julistamaan tarjouskilpailuun hankkeesta ALA/85/18 (toinen maaseudun ammattikoulutushanke), jonka komissio rahoitti. Yrityksen ehdotus koski yhtä hankkeen osaa, pakettia numero 5 ("elektroniikan ja sähköjäähdytyksen esittelijät ja kouluttajat"). Arviointikomitea ei valinnut sitä, koska se ei ollut teknisen erittelyn mukainen.

Kantelija pyysi komissiota tarkistamaan, oliko tarjouspyyntömenettelyssä tai komission virkamiesten toimissa Pakistanissa ilmennyt epäsäännöllisyyksiä, jotka olisivat voineet johtaa tarjouspyynnön tulosten peruu-

tamiseen. Vastauksessaan komissio kirjoitti, että "paketti 5" oli myönnetty yritykselle H. Tämän jälkeen G. kirjoitti komissiolle ja pyysi sitä arvioimaan, oliko tarjousmenettelyssä tehty päätös virheellinen muodollisten tai asiallisten epäsäännönmukaisuuksien vuoksi.

Vaikka kantelija oli ehdottanut, että hankkeeseen sisältynyt paketti jaettaisiin voittajan ja hänen yrityksensä kesken, komissio torjui tällaisen mahdollisuuden.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että Pakistanin hallitus oli hankkeen toteuttamisesta vastaava viranomainen, jota avustivat Pakistanin työministeriön tekninen ryhmä ja Kansainvälinen työjärjestö (ILO), ja että komissio ainoastaan valvoi koko prosessia.

Mitä tuli siihen että kantelijan ehdotus jäi valitsematta, komissio selitti, että tarjous ei ollut ollut teknisten erittelyjen mukainen useista syistä: (i) tarjottu opetusmateriaali oli suunniteltu esittelytarkoituksiin pikemminkin kuin jatkuvaan käyttöön ammattikoulutusympäristössä; (ii) aineisto ei vastannut teknisiä erittelyjä; (iii) jotkin kantelijan antamista tiedoista olivat epäselviä ja epätäydellisiä; (iv) arviointikomitean kiireelliseen pyyntöön, jolla kantelijan yritykseltä toivottiin lisätietoja, ei vastattu.

Mitä tuli kantelijan pyyntöön "paketin 5" sisällön jakamisesta, komissio korosti, että Pakistanin hallitus ja komissio olivat tarjouspyynnön ehtojen mukaisesti ennalta todenneet, että jätettävien ehdotusten oli koskettava koko pakettia. Lisäksi se korosti, että useat yritykset olivat pystyneet esittämään tarjouksen koko paketin 5 sisällöstä.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausunnon johdosta G. totesi, että arviointikomitean lisätietopyyntöön ei ollut vastattu, koska hänen nähdäkseen päätös oli jo tehty.

PÄÄTÖS

Kantelun, tausta-asiakirjojen ja suoritettujen tutkimusten valossa kävi ilmi, että lopullisen päätöksen hankkeesta oli tehnyt Pakistanin hallitus hankintaviranomaisen ominaisuudessa. Päätös kuitenkin perustui arviointikomitean - Pakistanin työministeriön kansallinen koulutusvirasto (NTB) ja Kansainvälisen työjärjestön kansainvälinen koulutuskeskus (ITC/ILO) - kaikista tarjouksista laatimaan arviointikertomukseen, joka myös komission oli pitänyt hyväksyä.

Komission lausunnon mukaan kantelijan ehdotusta pidettiin arviointikertomuksessa useista syistä riittämättömänä, ja vaikka se oli pyrkinyt tarkastelemaan noita puutteita suoraan kantelijan yrityksen kanssa, vastausta ei saatu. Kantelija ei kiistänyt näitä seikkoja.

Oikeusasiamies katsoi siksi, että valintaprosessi oli suoritettu tarjouspyynnön sääntöjen mukaisesti, ja että komissio oli noudattanut hyvän hallinnon periaatteita prosessia valvoessaan.

Mitä tuli "paketin 5" jakamattomuuteen, oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut rikkonut mitään hyvän hallintotavan periaatteita, koska komission tältä osin antamat tiedot noudattivat tarjouspyynnön määräyksiä

Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

KIISTA VIRKAMIEHEN PALKKALUOKITUKSESTA

Päätös kantelun 198/97/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra R. kanteli oikeusasiamiehelle helmikuussa 1997 palkkaluokastaan komission virkamiehenä.

Kantelija valmistui ilmoituksensa mukaan yliopistosta vuonna 1988 ja aloitti työt helmikuussa 1989. Hänestä tuli komission virkamies 16. heinäkuuta 1994 (palkkaluokka A8, palkkataso 2). R:n osallistuttua menestyksekkäästi avoimeen kilpailuun KOM/A/764 hänet nimitettiin hallintovirkamieheksi 16. helmikuuta 1995 lukien palkkaluokkaan A7 palkkatasolle 1, ja ikälisähyviytyspäiväksi määritettiin 1. helmikuuta 1994. Tämä luokituspäätös oli kantelun aihe.

Ennen kuin R. kanteli oikeusasiamiehelle, hän oli valittanut luokituspäätöksestään komissiolle henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti. Hän katsoi, että komissio sovelsi väärin lokakuussa 1983 tekemäänsä päätöstä luokittelusta. Kantelijan mukaan päätöksen asianmukainen tulkinta olisi merkinnyt sitä, että komissio tunnusti, että hänellä oli ammattikokemusta joulukuusta 1989 alkaen. Komissio oli kuitenkin katsonut ammattikokemuksen alkavan joulukuusta 1990 ja hylännyt valituksessa esitetyt väitteet.

Kantelun oikeudellisen taustan muodostaa henkilöstösääntöjen 32 artikla, jossa määrätään:

"Palvelukseen otettu virkamies luokitellaan palkkaluokkansa ensimmäiselle tasolle.

Nimittävä viranomainen voi kuitenkin asianomaisen virkamiehen koulutuksen ja erityisen työkokemuksen huomioon ottamiseksi myöntää tälle ikälisähyvityksen saman palkkaluokan sisällä; tämä hyvitys voi olla enintään 72 kuukautta palkkaluokassa A1 - A4, LA3 ja LA4 sekä enintään 48 kuukautta muissa palkkaluokissa."

Yksityiskohtaisempia määräyksiä luokittelusta on annettu edellä mainituksa päätöksessä lokakuulta 1983. Päätöksen 2 artiklassa määrätään, että A7-virkamiehet, joilla on 3 vuoden aikaisempi ammattikokemus palvelukseenottohetkellä, luokitellaan palkkatasolle 1. Päätöksen 3 artiklassa ja liitteessä II käsitellään ikälisähyvitystä ja todetaan, että A7-virkamiehelle, jolla on 4 vuoden aiempi ammattikokemus, myönnetään 12 kuukautta ikälisähyvitystä, ja A7-virkamiehelle, jolla on 5 vuotta aiempaa ammattikokemusta, myönnetään 24 kuukautta ikälisähyvitystä, jolloin hänen luokituksensa on A7, palkkataso 2. Päätöksen liitteessä I esitetään kuitenkin poikkeus näistä säännöistä:

Koska yliopisto-opintojen pituus vaihtelee jäsenvaltioissa 3 vuodesta 8 vuoteen, mikä voi johtaa luokituksen vääristymiin, tarvitaan toimenpiteitä, joilla ero supistetaan käytännössä viidestä vuodesta kahteen.

Kun yliopisto-opinnot ovat lyhyet (tutkinto vastaa kestoaltaan alle 4-vuotisia opintoja), huomioon otettavan ammattikokemuksen laskeminen alkaa vuosi valmistumisen jälkeen.

Kun yliopisto-opinnot ovat pitkät (tutkinto edellyttää yli 6-vuotisia opintoja), huomioon otettavan ammattikokemuksen laskeminen alkaa seitsemännestä jatko-opintovuodesta.

R. valmistui joulukuussa 1988 2-vuotisten yliopisto-opintojen jälkeen. Siinä missä komissio oli laskenut hänen ammatillisen kokemuksensa joulukuusta 1990, R. katsoi, että hänen ammattikokemuksensa olisi pitänyt laskea vähintään joulukuusta 1989; luokituksen "A7 palkkataso 1" sijasta hänet olisi pitänyt luokitella palkkaluokkaan A7 tasolle 2.

R. esitti, että lyhyitä yliopisto-opintoja koskevat liitteen I määräykset syrjivät niiden jäsenvaltioiden kansalaisia, joissa yliopisto-opintojen kesto on lyhyt, ja että komissio ei ollut noudattanut lokakuussa 1983 tekemäänsä päätöstä. Tässä yhteydessä R. korosti erityisesti sitä, että vaikka hänen yliopisto-opintojensa kesto oli 2 vuotta, ne olivat käytännössä 3 vuoden tiivistetyt opinnot.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että lokakuussa 1983 tehdyn päätöksen tavoitteena oli luoda joukko kriteerejä, joilla varmistettaisiin tasapuoliset luokitukset. Kun otettiin huomioon, että jäsenvaltioiden yliopisto-opinnot poikkesivat toisistaan huomattavasti, komissio piti perusteltuna ottaa käyttöön toimenpiteitä, joilla vähennettiin näiden erojen vaikutuksia virkamiesten urakehitykseen, sillä virkamiehet on valittava maantieteellisesti mahdollisimman laajalta alueelta, jotta varmistetaan, että kaikkia kohdellaan käytännössä tasa-arvoisesti. Siten komissio kiisti, että päätöksen liite I oli syrjivä.

Mitä tuli päätöksen soveltamiseen, komissio totesi, että se oli tarkistanut R:n luokituksen ja todennut, että päätöstä oli sovellettu oikein. Komissio korosti erityisesti sitä, että liitteen I tavoitteena oli supistaa yliopisto-opintojen keston ero viidestä vuodesta kahteen. Tähän tavoitteeseen pyrkiminen merkitsi R:n tapauksessa sitä, että ammattikokemusta ei voitu laskea ennen kuin joulukuusta 1990 alkaen.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelunsa sisällössä.

PÄÄTÖS

Yhdenvertaisen kohtelun periaate merkitsi tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sitä, että samanlaisia tilanteita ei voida käsitellä eri tavoin eikä erilaisia tilanteita voida käsitellä samalla tavoin. Tämän periaatteen soveltamisen kannalta ratkaiseva kysymys on määrittää, mikä on samanlainen tai erilainen tilanne.

Toisaalta voidaan katsoa, että ammattikokemusta olisi tarkasteltava kaikista yliopisto-opintojen keston liittyvistä seikoista riippumatta. Jos kahdella henkilöllä on sama ammattikokemus, olisi vaikea perustella sitä, että toisen henkilön kokemusta ei voida ottaa huomioon vain ammattikokemusta edeltävien yliopisto-opintojen pituuden vuoksi.

Toisaalta komissiolle on annettava tietty harkintavaltava tavassa, jolla se käsittelee epäsuhtaa yliopisto-opintojen pituudessa. Komissio on katsonut, että yliopisto-opintojen kesto on keskeinen tekijä, joka on otettava huomioon määritettäessä virkamiesten palkkaluokkaa, joka luonnollisesti heijastuu heidän myöhempään urakehitykseensä. Jos yliopisto-opintojen pituutta ei otettaisi huomioon, se voisi merkitä sitä, että virkamiehet, jotka ovat kotoisin jäsenvaltioista, joissa yliopisto-opintojen kesto on lyhyempi,

voisivat säännöllisesti nauttia paremmista uranäkymistä kuin virkamiehet, jotka ovat kotoisin sellaisista jäsenvaltioista, joissa yliopisto-opinnot ovat pitkät.

Siten komissiolla on ilmeisesti oikeus katsoa, että erot yliopisto-opintojen pituudessa muodostavat perusteen kohdella eri tavoin virkamiehiä, joilla on takanaan lyhyet yliopisto-opinnot, sekä virkamiehiä, joilla on takanaan pitkät yliopisto-opinnot.

Siksi ei ole ilmeistä, että lokakuussa 1983 tehdyn päätöksen liite I muodostaa tasavertaisen kohtelun periaatteen rikkomuksen. On kuitenkin muistettava, että tuomioistuin on ylin auktoriteetti yhteisön lakia koskevien kysymysten osalta.

Mitä tulee liitteen I soveltamiseen kyseisessä tapauksessa, siinä määrätään, että lyhyiden yliopisto-opintojen, ts. alle 4-vuotisia opintoja vastaavien tutkintojen, tapauksessa huomioon otettavaa ammattikokemusta aletaan laskea vuoden kuluttua valmistumisesta. Koska R. oli valmistunut joulukuussa 1988, oli ilmeistä, että liitteen sanamuodon mukaisesti ammattikokemusta olisi hänen tapauksessaan pitänyt laskea joulukuusta 1989. Toisaalta liitteessä määrätään, että lyhyimmät yliopisto-opinnot kestävät 3 vuotta, ja tavoitteena on lyhentää lyhyimpien ja pisimpien välisten yliopisto-opintojen välinen ero kahteen vuoteen. Tämän taustatavoitteen mukaisesti R:n ammattikokemus olisi pitänyt laskea joulukuusta 1990, ja komissio oli siten päättänyt tulkita liitettä tämän taustatavoitteen mukaisesti. Komissiolla oli ilmeisesti oikeus valita tällainen tulkinta. On kuitenkin muistettava, että tuomioistuin on ylin auktoriteetti yhteisön lakia koskevien kysymysten osalta.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

KIELTÄMINEN OSALLISTUMASTA KILPAILUUN

Päätös kantelun 233/97/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra F. kanteli oikeusasiamiehelle maaliskuussa 1997 siitä, että komissio oli kieltäytynyt hyväksymästä häntä kilpailuun. Komissio oli 6. helmikuuta 1996 julkistanut tutkintotodistuksiin ja suullisiin kokeisiin perustuvan avoimen kilpailun KOM/A/975, jonka pohjalta oli määrä laatia varalololuettelo ura-alueelle A5/A4.

Yksi ehdoista, joiden perusteella saattoi tulla huomioon otetuksi, koski työkokemusta:

"Hakijoilla on oltava kilpailuun osallistumiseen oikeuttavan korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen hankittu vähintään kahdentoista vuoden työkokemus yliopistotasoisesta koulutuksesta vaativasta työstä, josta vähintään kuuden vuoden työkokemus kilpailussa haettavia virkoja vastaavasta työstä."

Tehtävien luonteesta todettiin ilmoituksessa seuraavaa:

"Komission pääosastoon IA Ulkosuhteet: Eurooppa ja uudet itsenäiset valtiot, yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (UTP), ulkomaanedustustot kuuluvan Wieniin sijoitetun edustuston päällikkö"

"Edustuston päällikön tehtäviin kuuluu:

- komission edustaminen kaikilla sen toimivaltaan kuuluvilla aloilla
- komission ulkoisen toiminnan johdonmukaisuudesta huolehtiminen
- yhteyksien seuranta, syventäminen ja vahvistaminen kansainvälisiin järjestöihin (ETYJ, IAEA, UNIDO) asemapaikalla
- säännöllisten yhteyksien luominen ja ylläpitäminen edellä mainittujen järjestöjen sekä komission pääosastojen välillä.

Hakijan on oltava perehtynyt yhteisöpolitiikkaan ja unionin toimintaan (taloudellisiin, kaupallisiin ja poliittisiin näkökohtiin sekä ulkosuhteisiin), ja häneltä edellytetään myös johtamiskykyä."

F. haki virkaa maaliskuussa 1996. F:n ansioluettelosta kävi ilmi, että hänellä oli Ph. D. -tutkinto luonnontieteissä, ja että hän oli yli kahdeksan vuoden ajan työskennellyt alan tutkijana USA:ssa, Ranskassa ja Saksassa. Sitten hän oli työskennellyt kymmenen vuotta Itävallan tutkimus- ja teknologiaministeriössä, ja hänen nykyiset tehtävänsä käsittivät elektronikan, tietojenkäsittelyn ja viestinnän sekä mikrojärjestelmä- ja lasertekniikan alojen koordinoimista ja valvontaa. Tänä aikana hän oli osallistunut kolmen kuukauden pituiselle Euroopan yhteisöjä käsittelevälle kurssille. Ansioluettelosta kävi lisäksi ilmi, että hän vastasi ministeriön suhteista kansainväliseen järjestöön tietotekniikkaa ja viestintää koskevissa kansainvälisissä kysymyksissä.

Toukokuussa 1996 valintalautakunta ilmoitti F:lle päätöksestään olla hyväksymättä tätä kilpailuun. Kirjeeseen liitettyssä lomakkeessa ilmoitettiin, että lautakunta katsoi, että F:llä ei ollut kuuden vuoden työkokemusta tehtävistä, jotka vastasivat kilpailuilmoituksessa asetettuja ehtoja. F. kirjoitti valintalautakunnalle ja pyysi sitä tarkistamaan päätöstään. Valintalautakunta ilmoitti kuitenkin pitäytyvänsä päätöksessään, koska se katsoi, että F:n työkokemuksesta puuttuivat erityisesti vaadittu diplomaattinen kokemus sekä yhtymäkohdat Euroopan unionin politiikan eri aloihin. F. torjui päätöksen, mutta valintalautakunta ilmoitti, että sen päätös oli lopullinen ja että se oli vienyt työnsä päätökseen.

Kantelussaan F. väitti, että valintalautakunnan perusteet hänen sulkemiselleen kilpailusta olivat aiheettomat ja kilpailuilmoituksessa julkaisujen ehtojen vastaiset.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio yhtyi asiakysymyksissä valintalautakunnan kantaan. Se korosti erityisesti, että valintalautakunnan päätös F:n tapauksessa perustui täysin kilpailuilmoituksen sanamuotoon. Lisäksi se korosti, että valintalautakunta oli yrittänyt selittää F:lle, mistä syystä se ei pitänyt hänen työkokemustaan täytettävän viran kannalta relevanttina.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelussaan. Hän lisäsi, että valintalautakunnan perusteita sille, että hänet suljettiin kilpailusta, ei ollut esitetty avoimella tavalla.

PÄÄTÖS

Euroopan yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan valintalautakunnilla on laaja harkintavalta. Tätä harkintavaltaa käyttäessään valintalautakuntien on noudatettava toimintansa oikeudellisia puitteita, joista määrätään kilpailuilmoituksessa. Lisäksi hakijoiden arviointi sisältää luonnollisesti vertailua.

Tässä tapauksessa ratkaiseva kysymys oli, oliko valintalautakunta noudattanut kilpailuilmoituksen sanamuotoa. Työkokemusta koskevista ehdoista kävi ilmi, että voidakseen tulla hyväksytyksi kilpailuun, hakijalla piti olla työkokemusta kansainvälisistä järjestöistä ja perusteelliset tiedot yhteisön politiikoista. Valintalautakunta tulkitsi tätä siten, että hakijalla piti olla kyseisen viran kannalta relevanttia diplomaattista kokemusta, joka oli

yhteydessä unionin politiikan aloihin. Näin tehdessään valintalautakunta oli ilmeisesti toiminut ilmoituksen mukaisesti.

Mitä tuli väitteeseen, että valintalautakunnan perusteita ei ollut esitetty avoimesti, on muistettava, että tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan päätöksen perustelujen on annettava niiden saajalle - sekä tuomarille, mikäli päätöstä vastaan nostetaan kanne - mahdollisuus määritellä, mihin syihin päätös perustuu. Lisäksi tuomioistuin on todennut, että arvioitaessa esitettyjen perustelujen riittävyttä on muistettava yhteys, jossa perustelut on esitetty. Oli totta, että perustelut, jotka valintalautakunta esitti kirjjeessään kantelijalle, olivat hyvin lyhyet. Esitetyt syyt antoivat kuitenkin ilmeisesti F:lle - tai tuomarille, mikäli F. käynnistäisi oikeudellisen menettelyn päätöstä vastaan - sekä Euroopan oikeusasiamiehelle mahdollisuuden havaita ne kaksi kohtaa, joissa valintalautakunta piti F:n kokemusta riittämättömänä. Siten perustelut olivat riittävät.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että komissio ei ollut syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUKSIA

Koska oikeusasiamies oli saanut huomattavan määrän kanteluita, jotka koskevat avoimuuden puutetta yhteisön toimielinten järjestämissä kilpailuissa, hän ryhtyi 7. marraskuuta 1997 omasta aloitteestaan tutkimaan asiaa, mukaan luettuna kysymystä siitä, voisiko komissio ilmoittaa arviointiperusteet niitä pyytävälle hakijoille.

3.1.6 TUOMIOISTUIN

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: HAKIJOIDEN VALINTAPERUSTEET AVOIMESSA KILPAILUSSA

Päätös kantelun 869/10.9.96/EP/IT/DT johdosta tuomioistuinta vastaan

KANTELU

Herra P. kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle syyskuussa 1996 siitä, että häntä ei ollut hyväksytty tuomioistuimen järjestämään oikeudellisten hallintovirkamiesten avoimeen kilpailuun (CJ/A/11). P. oli lähettänyt hake muksensa 30. elokuuta 1995. Valintalautakunta ilmoitti hänelle 23. toukokuuta 1996, että hänet oli suljettu kilpailusta, koska hän ei ollut osoittanut hyvää taitoa toisessa yhteisön kielessä. Hän teki valituksen, ja valintalautakunta harkitsi uudelleen päätöstään vierasta kieltä koskevan vaatimuksen osalta. Se ilmoitti P:lle kuitenkin, että tämä ei edelleenkaan voisi ottaa osaa kirjalliseen kokeeseen, koska valintamenettelyn toisessa vaiheessa

valintalautakunta oli todennut, että hänen yliopistoarvosanojensa keskiarvo alitti kilpailua varten asetetun rajan (99 pistettä 110:stä).

Kantelijan näkemyksen mukaan tämä hakijoiden valintaperuste oli "uusi ja perusteeton". Toisen valituksen jälkeen valintalautakunta vahvisti päätöksensä olla kutsumatta häntä kirjallisiin kokeisiin.

Edellä esitetyn pohjalta P. kanteli valintamenettelyn pitkästä kestosta. P. väitti myös, että valintalautakunta syyllistyi syrjintään, kun se asetti vähimmäisarvosanaa koskevan vaatimuksen (99/110) ottamatta huomioon sitä, että P:llä oli kuuden vuoden kokemus yrityslakimiehenä ja puolentoista vuoden kokemus asianajajana.

TUTKIMUS

Tuomioistuimen lausunto

Kantelu toimitettiin tuomioistuimelle. Lausunnossaan tuomioistuin totesi, että kilpailussa CJ/A/11 kirjallisiin kokeisiin kutsuttavien hakijoiden valinta tapahtui kahdessa vaiheessa. Kaksi vaihetta oli selitetty kilpailuohjeissa. Ensimmäisessä vaiheessa valintalautakunta laati luettelon hakijoista, jotka täyttivät kilpailuilmoituksessa määritellyt ehdot (virkanimi ja oppiarvo, ammattikokemus, kielellinen kokemus ja ikäraja). Toisessa vaiheessa valintalautakunta määritteli arvosanojen arviointiperusteet ja sovelsi niitä päätäkseen, kutsuttaisiinko hakijat kokeisiin.

Hakijoiden arvioinnin jälkeen valintalautakunta päätti olla hyväksymättä P:n hakemusta, koska se ei sisältänyt osoitusta kielitaidosta, jota vaadittiin kilpailuilmoituksen kohdassa III.B.2. Kantelijan pyynnöstä valintalautakunta kuitenkin tarkasteli asiaa uudelleen ja totesi, että hakemukseen oli todella liitetty asiakirja, jolla osoitettiin vaadittu kielitaito.

Kun P:n hakemus oli päässyt valintamenettelyn toiseen vaiheeseen, valintalautakunta päätti sulkea hänet kilpailusta, koska hänen arvosanansa ei täyttänyt valintalautakunnan asettamaa vähimmäiskriteeriä.

Tuomioistuin totesi myös, että sen mielestä asian ei pitäisi kuulua oikeusasiamiehen toimivallan piiriin, koska henkilöstöasioiden osalta noudatettavasta menettelystä määrättiin henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa. Se lisäsi, että oikeusasiamies voisi ilmoittaa P:lle, että asianmukaisin toimenpide voisi olla kanteen nostaminen ensimmäisen asteen tuomioistuimessa.

Kantelijan huomautukset

Vastauksessaan P. totesi, että kirjallisissa kilpailuohjeissa olisi pitänyt selkeästi ilmoittaa tärkeysjärjestyksessä vaatimukset, jotka valintalau-

takunta ottaa huomioon valitessaan hakijoita kilpailuun. Kantelija ilmoitti myös olevansa tyytymätön siihen, että valintamenettely oli kestänyt niin kauan.

PÄÄTÖS

1 Asian hyväksyminen tutkittavaksi

Perustamissopimuksella ja oikeusasiamiehen ohjesäännöllä luotujen puitteiden nojalla kantelujen hyväksyttävyyden määrittelee oikeusasiamies yhteisön oikeuden mukaisesti.

Ohjesäännön 2 artiklan 8 kohdassa määrätään, että oikeusasiamiehelle ei voi tehdä kanteluja, jotka koskevat yhteisön toimielinten ja laitosten sekä niiden virkamiesten ja muun henkilöstön välisiä työsuhteita, ellei *"kyseinen henkilö ole käyttänyt kaikkia mahdollisuuksia sisäisten hallinnollisten hakeusten ja kanteluiden tekemiseen, erityisesti ne menettelyt, joihin viitataan henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa (- -)".* Tämä menettelyvaatimus koskee vain yhteisöjen virkamiehiä ja muuta henkilöstöä. Avoimeen kilpailuun osallistuja ei ole yhteisöjen virkamies tai muu toimihenkilö.

Avoimeen kilpailuun osallistuja voi kannella ensimmäisen asteen tuomioistuimeen henkilöstösääntöjen 91 artiklan mukaisesti. Vaihtoehtoisesti hän voi kannella Euroopan oikeusasiamiehelle.

P. päätti kannella oikeusasiamiehelle. Oikeusasiamiehen ohjesäännössä ei ole määräyksiä, jotka velvoittavat kantelijan odottamaan, kunnes mahdollisen oikeuskäsittelyn määräaika on kulunut umpeen. Vain jos kantelija on todella käynnistänyt oikeudellisen menettelyn, oikeusasiamiehen olisi julistettava kantelun käsittely mahdolliseksi.

2 Keskiarvokriteerin käyttö

Kilpailuilmoituksen osassa VI valintalautakunnalle annettiin harkintavaltaa valita useista valintaperusteista. Mitä tulee yliopisto-opintojen aikana saattuihin arvosanoihin, tällainen kriteeri mainitaan nimenomaisesti viimeisessä kappaleessa. Siten ei vaikuta kohtuuttomalta, että valinta tehdään ennalta määritellyn arvosanakeskiarvon perusteella, vaikkakaan tällainen peruste ei ehkä näytä täydelliseltä.

3 Kilpailun ensimmäisiä vaiheita varten varattu aika

Kilpailuilmoituksen osassa XII annettu valintamenettelyn kesto-aika esitettiin arviona eikä kiinteänä aikatauluna. Se, että tämän tyyppiin kilpailuihin

osallistuu suuri määrä hakijoita, voi edellyttää ensimmäisiä kokeita varten alun perin kaavailtujen päivien siirtämistä.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, ettei hallinnollista epäkohtaa ollut ilmennyt, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

3.2 KANTELIJA LUOPUI KANTELUSTA

3.2.1 EUROOPAN KOMISSIO

VASTAUKSEN VIIPYMINEN VALITUKSEN TEKIJÖILLE

Päätös kantelun 732/17.7.96/BAWA/NL/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

Hollantilainen lakiasiaintoinisto kanteli heinäkuussa 1996 oikeusasiamiehelle kahden hollantilaisen yrityksen puolesta siitä, että komission väitettiin jättäneen vastaamatta valituksen tekijöille asiassa, joka koski siihen, että Alankomaat oli rikkonut direktiiviä 92/50/ETY.¹

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että asian käsittely oli viivästynyt komission yksiköissä sattuneen väärinkäsityksen vuoksi, ja se oli ryhtynyt toimenpiteisiin parantaakseen sisäisiä menettelyjään. Mitä tuli Alankomaiden rikkomukseen, komissio totesi, että ei ollut oikeudellista perustaa ryhtyä muodollisiin toimiin Alankomaita vastaan.

Komission lausunto välitettiin kantelijalle, joka vastasi haluavansa luopua asiasta.

Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: VIRHEELLISET TIEDOT

Päätös kantelun 919/2.10.1996/LJ/B/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

Belgian kansalainen herra J. kanteli lokakuussa 1996 oikeusasiamiehelle hallinnollisista epäkohdista, jotka liittyivät siihen, miten Etelä-Amerikassa toteutettavaa kehitysyhteistyöhanketta varten perustettu kolmen maan kansalaisista muodostuva komitea oli koottu. Hän väitti komission antaneen hänelle virheellistä tietoa pätevydestä, joka paikan täyttämiseen vaadittiin.

¹ EYVL L 209/1, 1992.

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että kaikki paikkaa hakeneet olivat saaneet samat tiedot. Kaikki mahdolliset virheet olisivat siten haitanneet kaikkia hakijoita.

Kantelijan vastauksessa todettiin, että koska komissio oli myöntänyt, että hänen kantelunsa oli perusteltu, hän ei halunnut viedä asiaa eteenpäin.

Koska kantelija ei halunnut viedä asiaa eteenpäin, oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

POLKUMYYNIN VASTAISET MAKSUT

Päätös kantelun 349/97/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

Eräs yritys kanteli oikeusasiamiehelle huhtikuussa 1997 siitä, että sinkille oli määrätty polkumyynnin vastainen maksu ilman ennakoilmoitusta. Johtajat olivat useita kertoja tiedustelleet, oliko maksu määrä ottaa käyttöön vai ei keväällä 1997. Heille ilmoitettiin aina, että maksu otettaisiin käyttöön, mutta että niin ei tapahtuisi lähitulevaisuudessa, ja tavallisesti asiasta ilmoitettaisiin 6 - 8 viikkoa etukäteen. Yrityksen johtajat yrittivät turhaan ottaa yhteyttä komissioon saadakseen lisätietoja asiasta.

Kantelu välitettiin komission puheenjohtajalle. Jo ennen komission vastausta oikeusasiamies sai kantelijalta kirjeen, jossa tämä ilmoitti haluvansa luopua kantelusta, koska yritys oli tuolloin suorassa yhteydessä komissioon.

Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

TUTKIMUS: KIELTÄYTYMINEN ANTAMASTA TIETOJA

Päätös kantelun 474/97/VK Euroopan komissiota vastaan

Kreikkalainen opiskelija rouva B. kanteli oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1997 tiedonsaantipyynnöstä, jonka hän oli osoittanut komission Ateenan edustustolle. Hän väitti, että edustuston henkilöstö ja erityisesti asiakirjaosaston päällikkö olivat epäkohteliaita ja kieltäytyivät antamasta tietoja tutkimuksia tekeville opiskelijoille.

Tutkimuksen kuluessa kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle, että hän ei enää halunnut viedä kantelua eteenpäin, koska komission edustustoon oli nimitetty uusi johtaja, ja tilanne oli nyt parantunut.

Koska kantelija ei halunnut viedä asiaa eteenpäin, oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

3.3 ASIAN KÄSITTELY LOPETETTIIN MUISTA SYISTÄ

3.3.1 EUROOPAN PARLAMENTTI

IRTISANOMINEN

Päätös kantelun 458/27.2.96/HS/B/KT johdosta Euroopan parlamenttia vastaan

Herra S. kanteli 15. helmikuuta 1996 oikeusasiamiehelle siitä, että Euroopan parlamentti oli irtisanonut hänet.

Kantelu toimitettiin Euroopan parlamentin puhemiehelle 11. maaliskuuta 1996. Saatuaan parlamentin lausunnon ja kantelijan huomautukset siitä oikeusasiamies päätti jatkaa asian tutkimista.

Euroopan parlamentti ilmoitti oikeusasiamiehelle 17. heinäkuuta 1997, että kantelija oli nostanut kanteen ensimmäisen asteen tuomioistuimessa kantelunsa aiheesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen kopiot toimitettiin oikeusasiamiehelle.

Koska väitetyt seikat olivat oikeudellisen menettelyn kohteena, oikeusasiamies päätti kantelun käsittelyn 21. heinäkuuta 1997 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 138 e artiklan mukaisesti.

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 7 kohdan mukaisesti oikeusasiamiehen siihen saakka tekemien tutkimusten tulokset arkistoitiin ilman lisätoimenpiteitä.

3.3.2 EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN KOMISSIO

YHTEISÖN VERON PIDÄTTÄMINEN FREELANCE-TULKEILTA

Päätös kanteluiden 463/28.2.96/RK/CH/PD, 770/29.7.96/MAC/CH/PD ja 1017/13.11.96/AVL/FR/JMA johdosta Euroopan komissiota ja Euroopan parlamenttia vastaan

Herra K., neiti A.-C. ja neiti L. kantelivat kukin erikseen Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että Euroopan parlamentti ja komissio olivat pidättäneet yhteisön veron freelance-tulkeille maksetuista korvauksista. Kantelut tehtiin helmikuussa 1996, heinäkuussa 1996 ja marraskuussa 1996.

Kantelijat olivat työskennelleet useita vuosia freelance-tulkkeina parlamentille ja komissiolle. Molemmat toimielimet vähensivät heidän korvauksistaan yhteisön veron. Parlamentti omaksui tämän käytännön vuonna 1983 parlamentin puhemiehistön tekemän päätöksen perusteella. Tällä päätöksellä

muutettiin muuta henkilöstöä koskevien palvelusuhteen ehtojen 78 artiklaa, jotta freelance-tulkit voitaisiin rinnastaa tilapäiseen istuntohenkilökuntaan. Komissio omaksui tämän käytännön vuonna 1989 tehdyllä sopimuksella konferenssitulkkien kansainvälisen liiton (AIIC) kanssa.

Sveitsissä asuvat kantelijat maksoivat vuosina 1989 - 1994 saamistaan korvauksista kaksinkertaista veroa, ts. he maksoivat sveitsiläistä tuloveroa ja yhteisön veroa. Vuonna 1994 AIIC-sopimusta muutettiin siten, että se mahdollisti kansallisten verojen palauttamisen. Komissio kuitenkin vaati yksityiskohtaista dokumentaatiota jo maksetuista kansallisista veroista. Kantelijat katsoivat tämän vaatimuksen rikkovan oikeutta yksityisyyteen.

Oikeusasiamiehen tutkimuksen aikana kaksi kantelijaa, A.-C. (770/29.7.96/MAC/CH/PD) ja L. (1017/13.11.96/AVL/FR/JMA), nostivat kanteet komissiota vastaan ensimmäisen asteen tuomioistuimessa (asiat T-202/96 ja T-204/96). Näissä menettelyissä käsitellään ilmeisesti samoja seikkoja kuin oikeusasiamiehelle osoitetuissa kanteluissa.

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 7 kohdan mukaisesti oikeusasiamiehen siihen astisten tutkimusten tulokset arkistoiitiin ilman lisätoimenpiteitä.

Oikeusasiamies katsoi, että hän ei voinut jatkaa K:n tekemän kolmannen kantelun (463/28.2.96/RK/CH/PD) tutkimuksia ottamatta kantaa asiallisiin ja oikeudellisiin kysymyksiin, jotka olivat parhaillaan käsiteltävinä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asioissa T-202/96 ja T-204/96.

Oikeusasiamies keskeytti siksi tämän kantelun jatkotutkimukset siihen asti, kunnes asiat on ratkaistu tuomioistuimessa.

3.3.3 EUROOPAN KOMISSIO

ESPANJAN VIRANOMAISTEN KIELTÄYTYMINEN KANSANTERVEYDEN ALAN TUTKINTOJEN TUNNUSTAMISESTA

Päätös kantelun 713/11.7.96/LMV/ES/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra M. kanteli oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1996 siitä, että Espanjan viranomaiset olivat kieltäytyneet tunnustamasta hänen Ranskassa hankkimaansa kansanterveyden alan erikoistumistutkintoa, ja siitä, että komissio jätti varmistamatta, että Espanja soveltaa direktiiviä 93/16/ETY¹ asianmukaisesti.

¹ EYVL L 165/1, 1993.

Suoritettuaan lääkärin tutkinnon Ranskassa M. pyrki saamaan sille Espanjan viranomaisten tunnustuksen. Samoin kuin muidenkin hakijoiden tapauksessa Espanjan viranomaiset hylkäsivät pyynnön, koska kyseistä yhteisön lainsäädäntöä (direktiivi 75/262/ETY) ei tuolloin ollut sisällytetty osaksi Espanjan lainsäädäntöä. Vaikka direktiiviä 75/262 muutettiin sittemmin direktiivillä 93/16/ETY, sen 8 artiklassa asetettu keskeisin velvoite säilyi muuttumattomana. Espanjan täytäntöönpanolainsäädännön (RD 2072/95) 12 a artiklalla direktiivin 8 artiklan säännökset sisällytettiin lainsäädäntöön, vaikkakin vain osittain.

Komissio käynnisti rikkomismenettelyt Espanjaa vastaan tässä asiassa vuonna 1990, vaikka asia ei koskaan edennyt perustellun lausunnon antamisvaiheeseen. Rikkomismenettely käynnistettiin uudelleen vuonna 1996, koska Espanja tuolloin muutti alkuperäistä täytäntöönpanolainsäädäntöään. Muodollista ilmoitusta täydentävä kirje oli välitettävä vuonna 1996. Menettelyyn kuluneiden kuuden vuoden aikana komission yksiköt olivat komission ilmoituksen mukaan arvioineet Espanjan lainsäädäntöä Espanjan viranomaisten kanssa tapahtuneen yhteydenpidon ja tapaamisten muodossa.

TUTKIMUS

Komissi5on lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi aikovansa jatkaa Espanjaa vastaan käynnistettyä rikkomismenettelyä, koska se oli sisällyttänyt direktiivin 93/16/ETY puutteellisesti lainsäädäntönsä, ja toteuttavansa tarvittavat toimenpiteet asian viemiseksi Euroopan yhteisön tuomioistuimeen. Kantelijaa kehoitettiin vastaamaan komission lausuntoon.

Oikeusasiamiehen saamien tietojen valossa oli ilmeistä, että M. oli myös lähettänyt samaa asiaa koskevan vetoomuksen Euroopan parlamentille, ja parlamentin vetoamusvaliokunta käsitteli asiaa.

PÄÄTÖS

Koska vetoamusvaliokunta käsitteli M:n vetoomusta, Euroopan oikeusasiamiehellä ei ollut aihetta tutkia kantelua enempää. Oikeusasiamies päätti siksi lopettaa asian käsittelyn.

VÄITETTY SYRJINTÄ KOKEESSA

Päätös kantelun 944/15.10.96/JBW/B/BB johdosta Euroopan komissiota vastaan

Herra W. oli osallistunut Euroopan komission sisäiseen kilpailuun (KOM/T/A/96). Hän läpäisi kirjalliset kokeet mutta ei suullista koetta.

Kantelussaan oikeusasiamiehelle 3. lokakuuta 1996 hän väitti, että häneltä kysyttiin suullisessa kokeessa epäoikeudenmukainen ja syrjivä kysymys.

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle 17. helmikuuta 1997 päivätyllä kirjeellään, että W. oli esittänyt 5. marraskuuta 1996 valintalautakunnan päätöstä koskevan valituksen henkilöstösääntöjen 90 artiklan mukaisesti, ja että valituksen käsittely oli kesken.

Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 8 kohdan mukaan:

“Oikeusasiamiehelle ei voi tehdä kanteluja, jotka koskevat yhteisön toimielinten ja laitosten sekä niiden virkamiesten ja muun henkilöstön välisiä työsuhteita, ellei kyseinen henkilö ole käyttänyt kaikkia mahdollisuuksia sisäisten hallinnollisten hakemusten ja kanteluiden tekemiseen, erityisesti ne menettelyt, joihin viitataan henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja määräaika viranomaisen, jota on lähestytty, vastauksen antamiselle on kulunut umpeen.”

Koska kävi ilmi, että henkilöstösääntöjen 90 artiklassa tarkoitettu menettely oli edelleen kesken, oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn jatkamatta tutkimustaan pitemmälle.

HENKILÖSTÖ: PAIKALLISEN TYÖNTEKIJÄN ELÄKEOIKEUDET

Päätös kantelun 970/24.10.96/DBR/B/BB johdosta Euroopan komissiota vastaan

Rouva R. kanteli oikeusasiamiehelle lokakuussa 1996 ongelmista, jotka koskivat niiden eläkeoikeuksien tunnustamista, jotka hänellä oli komission paikallisena työntekijänä.

Kantelu välitettiin komissiolle, joka ilmoitti oikeusasiamiehelle, että R. oli jättänyt 23. lokakuuta 1996 sisäisen valituksen Béninissä toimivia paikallisia työntekijöitä koskevan järjestelyn 35 artiklan mukaisesti.

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 8 kohdan mukaisesti:

“Oikeusasiamiehelle ei voida tehdä kanteluja, jotka koskevat yhteisön toimielinten ja laitosten sekä niiden virkamiesten tai muun henkilöstön välisiä työsuhteita, ellei kyseinen henkilö ole käyttänyt kaikkia mahdollisuuksia sisäisten hallinnollisten hakemusten ja kanteluiden

tekemiseen, erityisesti ne menettelyt, joihin viitataan henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa, ja määräaika viranomaisen, jota on lähestytty, vastauksen antamiselle on kulunut umpeen."

Koska oli ilmeistä, että tätä ehtoa ei ollut täytetty, oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn tutkimatta sitä enempää.

3.3.4 TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN

HYVÄKSYTTÄVYYS: AIKARAJAN YLITTÄMINEN

Päätös kantelun 525/25.3.96/HDC/FR/PD/IJH/XD johdosta tilintarkastus-tuomioistuinta vastaan

Herra C. teki oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1995 tilintarkastustuomioistuimesta kantelun, joka koski 1980-luvulla tapahtuneita asioita. Oikeusasiamies ilmoitti, että asiaa ei voitu käsitellä oikeusasiamiehen ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdan määräysten mukaisesti, koska asiat, joihin kantelu perustui, olivat olleet kantelijan tiedossa yli kahden vuoden ajan.

Maaliskuussa 1996 C. teki uuden kantelun tilintarkastustuomioistuinta vastaan ja esitti uusia syytöksiä. Perehdyttyään tilintarkastustuomioistuimen lausuntoon ja kantelijan huomautuksiin lausunnon johdosta oikeusasiamies totesi, että jälkimmäinen kantelu ei sisältänyt uusia tosiasioita verrattuna aikaisempaan kanteluun. Hän päätti siksi asian käsittelyn, koska sitä ei ohjesäännön 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti voitu ottaa tutkittavaksi.

3.4 TOIMIELIN SOPI ASIAN

3.4.1 EUROOPAN PARLAMENTTI

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: KIELISYRJINTÄ

Päätös kantelun 627/5.6.1996/PS/B/VK johdosta Euroopan parlamenttia vastaan

Belgian kansalainen B. kanteli kesäkuussa 1996 Euroopan oikeusasiamiehelle *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistusta ilmoituksesta, joka koski avoimia työpaikkoja Euroopan parlamentin Brysselin valvonta- ja turvallisuuspalveluissa. Hakuilmoituksen mukaan ainoa kielivaatimus oli ranskan kieli. Kantelija totesi, että tämä oli flaamin kielen syrjintää.

Kantelu toimitettiin Euroopan parlamentille lausuntoa varten. Parlamentti vastasi, että Brysselin turvallisuuspalveluja koskeva paikanhakuilmoitus oli peruutettu 21. tammikuuta 1997.

Parlamentin lausunto toimitettiin kantelijalle, ja tätä pyydettiin esittämään huomautuksensa siitä, jos hän niin halusi. Vastausta ei saatu.

Oikeusasiamiehen tutkimuksissa kävi ilmi, että parlamentti oli ryhtynyt toimenpiteisiin estääkseen mahdollisen kielisyrjinnän kyseisessä hakuilmoituksessa, joka koski parlamentin Brysselin turvallisuuspalveluja.

Euroopan parlamentti oli siten ratkaissut asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla, ja oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

SULKEMINEN TARJOUSKILPAILUSTA

Päätös kantelun 7/97/BB johdosta Euroopan parlamenttia vastaan

KANTELU

Belgian kansalainen neiti de V. kanteli 3. tammikuuta 1997 oikeusasiamiehelle siitä, että häntä ei ollut hyväksytty Euroopan parlamentin julistamaan tarjouskilpailuun. Parlamentti oli julkaissut kansainvälisen tarjouspyynnön aiheesta "*Accessibilité des handicapés au Parlement Européen*". Kantelija oli lähettänyt tarjouksensa ajoissa ja lähtenyt lomalle. Sillä välin parlamentti lähetti kaikille tarjouksen esittäjille kirjeen, jossa selitettiin, että postin vastaanottamisessa esiintyneiden hallinnollisten ongelmien vuoksi parlamentti ei pystynyt avaamaan tarjouksia. Parlamentti pyysi siksi tarjousten tekijöitä lähettämään kopiot tarjouksistaan uuteen määräaikaan mennessä. Palattuaan lomalta de V. huomasi uuden määräajan jo päättyneen. Hän lähetti viipymättä parlamentille telekopion, jossa hän selitti tilanteen ja tarjoutui lähettämään kopion tarjouksestaan seuraavana maanantaina. Parlamentti vastasi toteamalla, että de V:llä ei voinut osallistua tarjouskilpailuun. Kantelija pyysi, että tarjouspyyntö peruutettaisiin menettelyssä esiintyneen hallinnollisen epäkohdan vuoksi ja että tarjouksia pyydetäisiin uudelleen.

TUTKIMUS

Euroopan oikeusasiamies välitti kantelun 6. helmikuuta 1997 parlamentin puhemiehelle ja pyysi tältä lausuntoa.

Kirjeessään oikeusasiamiehelle 25. helmikuuta 1997 de V. totesi, että parlamentti oli ilmoittanut hänelle 20. helmikuuta päivätyllä kirjeellä, että se oli päättänyt peruuttaa alkuperäisen tarjouspyynnön, ja että se esittäisi uuden

pyynnön lähitulevaisuudessa. Kantelija toi julki tyytyväisyytensä ja kiitti oikeusasiamiestä siitä, että tämä oli ryhtynyt tutkimaan asiaa.

Parlamentin lausunto

Parlamentti ilmoitti Euroopan oikeusasiamiehelle 9. huhtikuuta 1997, että tarjouspyyntö oli peruutettu 15. maaliskuuta 1997 ilmestyneessä *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaistulla ilmoituksella ja että uusi tarjouspyyntö esitettäisiin lähitulevaisuudessa. Parlamentti selitti, että tarjousmenettelyn peruuttamisen syynä oli ollut valitettava toimistotekninen virhe tarjousten avaamisen yhteydessä 30. lokakuuta 1996. Parlamentti ilmoitti, että se oli ilmoittanut asiasta sekä de V:lle että tämän lakimiehille.

PÄÄTÖS

Euroopan parlamentti oli ratkaissut asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla, ja oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

HARJOITTELIJOILLE MAKSETTAVAT SUMMAT

Päätös kantelun 37/97/JMA johdosta Euroopan parlamenttia vastaan

Neiti P. yhdessä monien muiden kanssa kanteli tammikuussa 1997 Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että summat, joita Euroopan parlamentti maksoi heille harjoittelijoina, eivät vastanneet alun perin tarjottuja summia.

Kun Euroopan parlamentin harjoittelijayksikkö oli ilmoittanut kantelijoille, että heidän harjoittelijahakemuksensa oli hyväksytty, se oli todennut, että he saisivat noin 49 000 Belgian frangia kuussa. Myöhemmin kantelijoille ilmoitettiin kuitenkin, että kuukausittainen maksu olisi vain 35 054 Belgian frangia.

Euroopan parlamentti perusteli muutosta sillä, että näiden kahden tiedonannon välisenä aikana parlamentin pääsihteeri oli hyväksynyt uudet harjoittelijamääräykset, joiden taloudelliset ehdot olivat erilaiset.

Kantelijat ilmoittivat parlamentin vastaaville yksiköille vastustavansa näiden uusien ehtojen soveltamista, ja he kantelivat niistä myös oikeusasiamiehelle.

Näiden aloitteiden johdosta parlamentti harkitsi kantaansa uudelleen ja päätti maksaa kantelijoille heille alun perin tarjotun summan. P. ilmoitti siksi oikeusasiamiehelle, että kantelijoiden vaatimukset oli täytetty, eivätkä he enää halunneet viedä kantelua eteenpäin.

Euroopan parlamentti oli näin ollen ratkaissut asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla, ja oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

ILMOITTAMINEN EUROOPAN PARLAMENTILLE ESITETYN VETOOMUKSEN VASTAANOTTAMISESTA

Päätös kantelun 569/97/IJH johdosta Euroopan parlamenttia vastaan

KANTELU

Herra P. kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle 21. kesäkuuta 1997 siitä, että Euroopan parlamentti ei ollut ilmoittanut vastaanottaneensa vetoomusta, jonka hän oli osoittanut parlamentin puhemiehelle 26. huhtikuuta 1997. Hän oli kirjoittanut uudelleen 18. toukokuuta 1997 ja 5. kesäkuuta 1997 ja pyytänyt ilmoittamaan kirjeen vastaanotosta.

TUTKIMUS

Parlamentin lausunto

Kantelu välitettiin Euroopan parlamentin puhemiehelle 2. heinäkuuta 1997. Yhteenvetona parlamentti esitti lausunnossaan seuraavaa:

Vuodesta 1991 P. on säännöllisesti lähettänyt sanamuodoltaan samanlaisia kirjeitä, joissa pyydetään parlamenttia kannustamaan esperanton käyttöä. Kolme kirjeistä rekisteröitiin vetoomuksina (515/91, 364/93 ja 270/95). Vetoomusvaliokunta oli joka kerta päättänyt kantelun tutkimisen ja ilmoittanut P:lle keskeisistä päätöksistä, joita parlamentti oli tehnyt kielten käytön suhteen.

P. lähetti useita kirjeitä, joissa hän valitti tehdystä päätöksestä ja korosti esperanton arvoa. Hän oli hiljattain pyytänyt uuden vetoomuksen rekisteröintiä. Koska sen asiasisältö ja sanamuoto olivat samat kuin jo käsiteltyjen vetoomusten, parlamentti ei ollut rekisteröinyt hänen kirjeitään uutena vetoomuksena. Sen sijaan se välitettiin vetoomusvaliokunnalle hänen edelliseen vetoomukseensa 270/95 liittyvänä kirjeenvaihtona.

Vetoomusvaliokunnan puheenjohtaja aikoi kuulla valiokuntaa kesä- tai heinäkuussa 1997 pidettävässä kokouksessa P:n kirjeiden käsittelystä. Hän ilmoitti valiokunnan sihteeristölle, että ennen sitä ei olisi tarpeellista - tai edes sopivaa - ilmoittaa kirjeen vastaanotosta henkilölle, joka oli vuosien varrella lähettänyt parlamentille tasaisin välein kirjeitä, jotka usein oli rekisteröity vetoomuksiksi ja käännetty kaikille kielille sekä käsitelty vetoomusvaliokunnassa, joka oli vastannut niihin.

Vetoamusvaliokunnalla ei ollut aikaa käsitellä asiaa kesä- ja heinäkuun 1997 kokouksissaan. Vetoamusvaliokunnan puheenjohtaja kirjoitti P:lle 11. heinäkuuta 1997 ilmoittaakseen, että asia esitettäisiin valiokunnalle myöhemmin, ja että hän saisi tietää tuloksesta.

Kantelijan huomautukset

Parlamentin lausunto välitettiin P:lle 28. lokakuuta 1997. Huomautuksissaan parlamentin lausunnon johdosta P. totesi, että siinä annettiin täydellinen selvitys hänen kantelustaan, ja ilmoitti, että hän olisi tyytyväinen siihen, että vetoamusvaliokunta käsitelisi asiaa. Hän totesi, että Euroopan oikeusasiamies voi lopettaa kantelun käsittelyn.

PÄÄTÖS

Euroopan parlamentin lausunnon ja kantelijan huomautusten valossa parlamentti oli ilmeisesti ratkaissut asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

3.4.2 NEUVOSTO

OIKEUS- JA SISÄMINISTERIEN NEUVOSTON ESITYSLISTALUONNOSTEN SÄILYTTÄMINEN

Päätös kantelun 1054/25.11.96/STATEWATCH/UK/IJH johdosta neuvostoa vastaan

Herra B. esitti marras- ja joulukuussa 1996 Euroopan oikeusasiamiehelle kuusi kantelua neuvostoa vastaan.

Kun oikeusasiamies oli päättänyt ryhtyä tutkimaan kuutta kantelua, neuvosto kyseenalaisti oikeusasiamiehen toimivallan käsitellä niitä. Oikeusasiamies lähetti neuvostolle 15. huhtikuuta 1997 kirjeen, jossa hän perusteli päätöksensä, jonka mukaan kantelut kuuluivat hänen toimivaltansa piiriin, ja 20. kesäkuuta 1997 neuvosto antoi lausuntonsa kantelujen sisällöstä.

Oikeusasiamiehen toimivaltaa käsitellään luvussa 2 (ss. 17-26).

Tässä yhteenvedossa tarkastellaan oikeusasiamiehen päätöstä yhden kantelun johdosta. Vuoden 1997 lopussa viittä muuta kantelua koskevat tutkimukset jatkuivat edelleen.

KANTELU

Kantelija totesi, että neuvosto ilmeisesti tuhosi oikeus- ja sisäasiainministerien neuvoston kokousten esityslistat vuoden kuluttua.

Yhteenvedona B:n esittämät todisteet olivat seuraavat:

Hän oli kirjoittanut neuvostolle vuonna 1995 ja pyytänyt saada K4-komitean piiriin kuuluvien ryhmien 11 kokouksen esityslistat sekä johtoryhmien ja niiden työryhmien vuonna 1994 pitämien kokousten esityslistat. Molemmissa tapauksissa neuvoston vastauksessa todettiin, että esityslistat olivat olemassa vain teleksinä, joita ei säilytetä vuotta enempää.

Toukokuussa 1996 hän kirjoitti neuvostolle ja esitti samanlaisen pyynnön, joka koski heinäkuun 1994 ja kesäkuun 1996 välisenä aikana pidettyjä oikeus- ja sisäministerien kokouksia. Vastauksessaan neuvosto ilmoitti, että kyseisiä asiakirjoja ei säilytetty. Hän kirjoitti neuvostolle uudelleen heinäkuussa 1996 ja pyysi sitä tarkistamaan politiikkaansa, jonka mukaan asiakirjoja ei säilytetty. Hän sai neuvostosta vastauksen, jonka hän ei katsonut vastaavan pyyntöönsä.

Pyynnöt tehtiin oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin 20. joulukuuta 1993 tehdyn neuvoston päätöksen¹ mukaisesti.

Oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelussa B. viittasi myös historiallisten arkistojen avaamisesta yleisölle annettuun neuvoston asetukseen 354/83², jossa säädetään, että kaikki dokumentit ja asiakirjat, joilla on hallinnollista tai historiallista arvoa, on siirrettävä historiallisiin arkistoihin. Hän väitti, että oikeus- ja sisäasioita käsittelevien kokousten esityslistat sisälsivät kansalaisten kannalta tärkeää tietoa, koska ne osoittivat neuvoston toiminnan historialliset vaiheet, ja että nämä asiakirjat olisi säilytettävä.

TUTKIMUS

Neuvoston lausunto

Kantelu välitettiin neuvostolle tammikuussa 1997. Oikeusasiamiehen vahvistettua, että hän oli toimivaltainen tutkimaan asiaa, neuvosto lähetti lausuntonsa kantelun asiasisällöstä. Lausunnossa todettiin:

*Kantelu koskee valtuuskunnille lähetettyjä ja kokousten koolle kutsu-
mista koskevien teleksien säilyttämistä ja sisällyttämistä historiallisiin
arkistoihin.*

*Tällaisia teleksejä säilytetään olemassa olevassa tietokoneistetussa
teleksien lähettämisyjärjestelmässä noin vuoden verran. Tämän jälkeen*

¹ EYVL L 340/43, 1993.

² EYVL L 43/1, 1983.

tällaisten asiakirjojen järjestelmällinen luokittelu kuuluu neuvoston pääsihteeristön kunkin osaston sisäisen organisaation piiriin.

Kunkin kokouksen pöytäkirjan laatimisen pohjana käytetään lisäksi yksinomaan itse kokouksen alussa hyväksyttävää esityslistaa, joka perustuu teleksillä lähetettyyn esityslistaluonnokseen mutta voi poiketa luonnoksesta.

Koska ongelmaan kuitenkin kiinnitettiin huomiota B:n esittämässä pyynnöissä, oikeus- ja sisäasioita käsittelevien kokousten esityslistaluonnoksia on järjestelmällisesti säilytetty kyseisissä pääsihteeristön osastoissa.

Kantelijan huomautukset

Neuvoston lausunto välitettiin B:lle kesäkuussa 1997. B:n huomautuksissa todettiin, että kanteluun oli vastattu tyydyttävästi.

PÄÄTÖS

Neuvoston lausunnon mukaan se vastasi kanteluun muuttamalla käytäntöjään siten, että oikeus- ja sisäasioista vastaavan neuvoston kokousten esityslistoja säilytetään järjestelmällisesti pääsihteeristön kyseisillä osastoilla.

Kantelijan huomautuksissa todettiin, että kanteluun oli vastattu tyydyttävästi.

Siten oli ilmeistä, että säilyttämällä oikeus- ja sisäasioista vastaavan neuvoston kokousten esityslistat neuvosto oli toiminut kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

3.4.3 EUROOPAN KOMISSIO

JÄTTÄMINEN VASTAAMATTA KIRJEISIIN

Päätös kantelun 604/21.5.96/SW/IRL/IJH johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva W. kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle 16. toukokuuta 1996 ja väitti, että komissio ei ollut vastannut hänen kirjeisiinsä.

Hän oli lähettänyt Euroopan komission Dublinin edustustoon kirjeen, joka koski sitä, että Irlannin viranomaiset kieltäytyivät tunnustamasta hänen Yhdistyneessä kuningaskunnassa hankkimaansa opettajan pätevyyttä. Komission Dublinin edustusto vastasi hänelle 26. heinäkuuta 1995 ja tote-

si, että hänen kirjeensä välitettäisiin komission pääsihteeristön virkamiehelle, ja että W. kuulisi tästä piakkoin.

W. valitti, että hän ei ollut saanut komissiolta muita tietoja asiasta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että pääsihteeristö oli välittänyt W:n kirjeen 12. heinäkuuta 1995 kyseiselle pääosastolle ja että:

sisäinen tutkimus on osoittanut, että kirjettä ei ole käsitelty kyseisessä osastossa käsiteltävän kirjeenvaihdon suuren määrän vuoksi, sillä siellä käsitellään myös muita kansalaisiin liittyviä asioita. Komissio pahoittelee kaikkea W:lle mahdollisesti aiheutunutta haittaa. Se haluaisi myös korostaa, että selkeä vastaus hänen esittämänsä kysymykseen esitetään ammatillisten tutkintojen tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä laaditussa oppaassa.

Mitä tuli W:n opettajanpätevyyden tunnustamiseen Irlannissa, komission lausunnossa todettiin, että tapaus kuului direktiivin 89/48/ETY¹ soveltamisalan piiriin; direktiivissä säädetään, että jos hakijan saaman koulutuksen sisältö olennaisesti eroaa vastaanottavan jäsenvaltion edellyttämän tutkinnon sisällöstä, viimeksi mainittu voi vaatia sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta kyseisen henkilön valinnan mukaan.

Lausunnossa todettiin lopuksi, että komissio ottaisi yhteyttä direktiivin 89/48/ETY soveltamisesta vastaavaan kansalliseen koordinoijaan saadakseen lisätietoja W:n tapauksesta, ja että se ilmoittaisi tälle tuloksesta.

Komission lausunto välitettiin W:lle, ja tätä pyydettiin esittämään halutesaan huomautuksia. Huomautuksia ei esitetty.

Lisätutkimukset

Oikeusasiamiehen toimistosta soitettiin W:lle 16. lokakuuta 1997. Hän ilmoitti, että hän ei ollut saanut komissiolta niitä lisätietoja, joita tämä oli lausunnossaan luvannut.

Oikeusasiamiehen toimistosta otettiin sitten yhteyttä komissioon ja tiedusteltiin tilanteesta.

Komissio lähetti oikeusasiamiehelle 14. marraskuuta 1997 kopiot W:n tapausta koskevasta kirjeenvaihdosta, jota PO XV oli käynyt Irlannin viran-

¹ EYVL L 19/16, 1989.

omaisten kanssa 16. lokakuuta 1997 ja 12. marraskuuta 1997, sekä Irlannin viranomaisten 13. marraskuuta 1997 päivätystä vastauksesta.

Komissio lähetti oikeusasiamiehelle 19. marraskuuta 1997 kopion kirjeestä, jonka se oli osoittanut W:lle 18. marraskuuta 1997 Irlannin viranomaisten kanssa käymänsä kirjeenvaihdon jälkeen. Kirjeessä kehoitettiin W:tä ottamaan yhteyttä kansallisiin viranomaisiin ja ilmoittamaan, halusiko hän valita sopeutumisajan vai kelpoisuuskokeen. Kirjeessä ilmoitettiin yhteyshenkilön nimi ja osoite sekä puhelin- ja telekopionumerot.

Kirjeessä todettiin myös, että yhteisön toimielimillä ei ollut valtuuksia kumota kansallisten viranomaisten tekemää hallinnollista päätöstä ja että direktiivin 89/48/ETY 8 artiklassa annetaan oikeus vedota kansalliseen tuomioistuimeen.

PÄÄTÖS

- 1 Komissio totesi lausunnossaan, että kantelijan 12. heinäkuuta 1995 lähettämää kirjettä ei ollut käsitelty, koska kyseisessä yksikössä käsiteltiin suurta määrää kirjeenvaihtoa. Se pahoitteli kaikkea tästä mahdollisesti aiheutunutta haittaa.
- 2 Vaikka odottamattoman suuri kirjeenvaihto voi selittää, miksi kirjeeseen vastaaminen viivästyi, se ei ole hyväksyttävä syy sille, että jätetään vastaamatta. Näin on erityisesti silloin, kun komissio on nimenomaisesti ilmoittanut kyseiselle henkilölle, että vastaus annetaan, kuten kyseisessä tapauksessa.
- 3 Komission lausunnossa korostettiin myös, että vastaus kantelijan kysymykseen voitaisiin löytää oppaasta, joka esittelee ammatillisten tutkintojen tunnustamista koskevaa yleistä järjestelmää. Siten olisi ollut avuksi, jos komission Dublinin edustusto olisi maininnut oppaasta kantelijalle tämän esittäessä tiedustelunsa. Tässä yhteydessä oikeusasiamies totesi, että komissio (PO X) oli elokuussa 1996 käynnistänyt "Europe Direct" -palvelun, jonka tarkoituksena on antaa nopeasti vastaus komissiolle osoitettuihin yleisiin tiedusteluihin.
- 4 Komission kirjeessä kantelijalle 18. marraskuuta 1997 käsiteltiin hänen 12. heinäkuuta 1995 lähettämässään kirjeessä esitettyjä kysymyksiä.

Edellä kohdassa 4 esitetyn valossa komissio oli ilmeisesti ratkaissut kantelun tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

JÄTTÄMINEN VASTAAMATTA KIRJEISIIN

Päätös kantelun 723/16.7.96/EJ/IRL/KH johdosta Euroopan komissiota vastaan

Herra J. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 siitä, että komissio ei ollut vastannut hänen kirjeeseensä ja muistutukseensa. Hän oli heinäkuussa 1995 osoittanut komission Irlannin edustustoon kirjeen vakuutusta koskevasta kysymyksestä. Kirje välitettiin komissiolle Brysseliin. Kun J. ei saanut vastausta Brysselistä, hän lähetti muistutuksen. Lopulta hän kanteli oikeusasiamiehelle.

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio pahoitteli, että se ei ollut vastannut J:n kirjeeseen ajoissa. Se totesi, että virhe johtui komission sisäisen postijärjestelmän häiriöstä, ja että komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin varmistaakseen saapuvan postin kulun paremman seurannan. Lisäksi komissio liitti oheen 18. lokakuuta 1996 päivätyn ja J:lle osoitetun kirjeen, jossa vastattiin tämän alkuperäisessä kirjeessä esitettyyn kysymykseen.

Kantelija ei esittänyt huomautuksia komission lausunnosta.

Komissio oli myöntänyt tapahtuneen virheen ja pahoitellut sitä sekä ryhtynyt toimenpiteisiin asian korjaamiseksi ja siten asian ratkaisemiseksi kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

SOSIAALITURVAMAKSUIHIN LIITTYVIÄ ESTEITÄ KOSKEVAN VALITUKSEN KÄSITTELY

Päätös kantelun 785/2.8.96/PKP/IT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Neiti P. kanteli 29. heinäkuuta 1996 Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että komissio ei ollut ryhtynyt toimenpiteisiin, kun Italian viranomaiset olivat jättäneet noudattamatta asetusta sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta työssäkäyviin henkilöihin ja näihin perheisiin näiden muuttaessa yhteisön alueella.¹

P. saapui Italiaan 8. lokakuuta 1994 oltuaan Suomessa työttömänä saman vuoden kesäkuusta lähtien. Hän rekisteröityi Padovan työvoimatoimistoon 10. lokakuuta 1994. Työvoimatoimistossa vaadittiin, että hänen oli saatava "työkortti" paikalliselta viranomaiseltaan saadakseen työttömyyskorvausta. Koska P. ei ollut kirjoilla Padovassa, tätä asiakirjaa ei voitu myöntää hänelle

¹ Neuvoston asetukset (ETY) 1408/71, annettu 14. kesäkuuta 1971.

ennen kuin lokakuun 1994 lopussa. Tänä aikana Italian viranomaiset kieltäytyivät maksamasta hänelle työttömyyskorvausta.

P:n kantelun mukaan Italian viranomaisten asettama vaatimus, että hänen oli täytettävä tietyt hallinnolliset vaatimukset saadakseen työttömyyskorvausta, oli vastoin asetuksen 1408/71 69 artiklaa.

P. valitti alun perin EFTA:n valvontaelimeen, mutta Suomen liittyttyä Euroopan unioniin 1. tammikuuta 1995, hänen valituksensa toimitettiin Euroopan komissiolle (PO V) 28. maaliskuuta 1995. Hän kirjoitti ongelmas- ta myös komissiolle 30. toukokuuta 1995.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komission lausunnossa esitettiin muun muassa seuraavaa:

Valituksen saatuaan se oli ottanut epävirallisesti yhteyttä Italian viran- omaisiin.

Koska asia ei näyttänyt edistyvän, se kirjoitti Italian työvoima- ja so- siaaliministeriöön ja pyysi kyseisiä viranomaisia soveltamaan asiassa asetuksen 1408/71 69 artiklassa asetettuja ehtoja. Myöhemmin komis- sion yksiköt olivat puhelinyhteydessä Italian viranomaisiin, ja heille vakuutettiin, että ongelma ratkaistaisiin välittömästi.

Komissio oli katsonut, että muiden vastaavien tapausten valossa tilanne ratkaistaisiin lähitulevaisuudessa ilman eri toimenpiteitä. Siksi komissio ei pitänyt tarpeellisena ottaa uudelleen yhteyttä valituksen esittäjään.

Kun oikeusasiamies oli ottanut komissioon yhteyttä tässä asiassa, se huomasi, että asia ei ollut edistynyt riittävästi, ja otti jälleen yhteyttä Italian viranomaisiin, jotka vahvistivat, että asia ratkaistaisiin.

Kantelijan huomautukset

Komission lausunto toimitettiin P:lle. Tämä ilmoitti oikeusasiamiehelle, että hänen vaatimansa työttömyyskorvaukset oli maksettu hänelle 26. maaliskuuta 1997.

PÄÄTÖS

Koska P. oli saanut vaatimansa työttömyyskorvaukset, asia oli tullut ratkaistuksi kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

RIKKOMISMENETTELYJÄ KOSKEVIEN ASIAKIRJOJEN JULKISTAMINEN

Päätös kantelun 790/5.8.96/GM/IT/DT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra M. kanteli heinäkuussa 1996 Euroopan oikeusasiamiehelle siitä, että komissio ei ollut antanut hänen käyttöönsä asiakirjoja, jotka koskivat Italiaa vastaan perustamissopimuksen 169 artiklan nojalla käynnistettyä rikkomismenettelyä. Rikkomismenettely koski Messinan salmen yli rakennettavaa siltaa koskevan sopimuksen tekoa.

M. oli ammatillisista syistä kiinnostunut siitä, miten tieyhteys Messinan salmen yli kehittyi, sillä hän oli suunnitellut tähän tarkoitukseen erityisen sillan. Hän ilmoitti tuolloiselle komission puheenjohtajalle DELORSille ajatuksesta ja pyysi tämän tukea suunnitelman toteuttamiseksi. Komissio kiitti M:ää hänen kiinnostuksestaan ja ilmoitti, että hän voisi osallistua tämän tyypisiin hankkeisiin vain, jos Italian hallitus sitä pyytää.

Italian viranomaiset antoivat sopimuksen yhtiölle, jonka enemmistöosakkaana oli italialainen holding-osaakeyhtiö IRI. Sopimuksen myöntämisen jälkeen komissio käynnisti rikkomismenettelyn Italiaa vastaan. M. kirjoitti Italian ulkoministeriölle 9. helmikuuta 1996 ja pyysi kopioita asiaa koskevasta kirjeenvaihdosta komission kanssa. Kopio kirjeestä toimitettiin komissiolle.

Komissio vastasi, että oli Italian viranomaisten asia ratkaista kysymys. Italian ulkoministeriö vastasi, että useissa komission kanssa käydyissä keskusteluissa oli käynyt ilmi, että pyydettyjä asiakirjoja ei voitu julkistaa.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komissio esitti lausunnossaan muun muassa seuraavaa:

M. ei ollut koskaan pyytänyt kyseisiä asiakirjoja suoraan komissiolta; hän oli vain lähettänyt komissiolle kopion pyynnöstä, jonka hän oli osoittanut Italian ulkoministeriölle.

Kuultuaan Italian ulkoministeriötä pyynnöstä komissio vastasi, että komission yksiköiden osalta noudatettiin luottamuksellisuutta, mutta se teki selväksi, että Italian viranomaiset voisivat vapaasti päättää omasta politiikastaan tässä yhteydessä.

Jos pyyntö olisi osoitettu suoraan komissiolle, se ei olisi voinut suostua siihen, koska rikkomismenettelyjä koskevat asiakirjat kuuluvat asiakirjojen julkisuutta koskevassa komission päätöksessä¹ säädettyjen poikkeusten piiriin.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausunnon johdosta M. totesi, että koska rakennustyön toteuttajaksi alun perin valitun yrityksen rahoituspyyntöä ei ollut voitu hyväksyä, hanketta ei toteutettaisi. Kantelija ilmoitti olevansa tyytyväinen tähän tulokseen, joka ratkaisi ongelman. Hän kiitti oikeusasiamiestä siitä, että tämä oli puuttunut asiaan, ja toimenpiteistä, joihin hän oli ryhtynyt.

PÄÄTÖS

Koska kantelijan vastauksesta kävi ilmi, että asia oli ratkaistu häntä tyydyttävällä tavalla, tutkimusta ei ollut tarpeen jatkaa. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

JÄTTÄMINEN VASTAAMATTA KIRJEISIIN

Päätös kantelun 835/22.8.96/GL/FVK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Ranskan kansallisessa tilasto- ja taloustutkimusinstituutissa (INSEE) työskentelevä herra L. kanteli elokuussa 1996 oikeusasiamiehelle siitä, että komissio ei ollut vastannut hänen kirjeisiinsä, jotka koskivat kansainvälisen standardointijärjestön (ISO) asettamia standardeja.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komission lausunnossa todettiin, että L:n ensimmäinen kirje oli osoitettu Euroopan unionin tiedotteen toimitukselle. Kirje oli muodoltaan muistio, jossa kiinnitettiin huomiota tiettyihin seikkoihin pyytämättä vastausta. Toinen kirje oli osoitettu pääsihteeristölle ja siinä pyydettiin vastausta. Komissio pahoitteli, että sisäisessä koordinoinnissa ilmenneiden ongelmien vuoksi kantelijan kirjeeseen ei ollut vastattu. Vastauskirje, jossa käsiteltiin ISO-standardeihin liittyviä asiakysymyksiä, oli lähetetty kantelijalle.

¹ Komission 8. helmikuuta 1994 tekemä päätös oikeudesta tutustua komission asiakirjoihin, EYVL L 1994, L 46/58.

Kantelijan huomautukset

Komission lausunto toimitettiin kantelijalle ja tätä pyydettiin halutessaan esittämään huomautuksensa siitä. Vastauksessaan kantelija lähetti oikeusasiamiehelle kopion vastauksestaan komission kirjeeseen. Tässä kantelija ilmoitti olevansa tyytyväinen osaan komission kirjeessä käsitellyistä asiakysymyksistä. Muista asiakysymyksistä hän oli eri mieltä.

PÄÄTÖS

Komissio myönsi, että sen olisi pitänyt vastata kantelijan kirjeisiin aikaisemmin, ja pahoitteli, että näin ei ollut tehty. Muut oikeusasiamiehen huomautukset eivät siten olleet tarpeen.

Euroopan komission lausunnosta ja kantelijan vastauksesta kävi ilmi, että komissio oli nyt vastannut kirjeisiin ja reagoinut asiakysymyksiin, joita kantelija oli esittänyt ISO-standardeista.

Komissio oli näin ollen ratkaissut asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla, ja oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

HENKILÖIDEN VAPAA LIKKUMINEN: KOMISSIOLLE TEHDYN VALITUKSEN KÄSITTELY

Päätös kantelun 1100/16.12.96/FS/UK/KH johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. kanteli oikeusasiamiehelle joulukuussa 1996 siitä, että komissio ei ollut käsitellyt asianmukaisesti valitusta, jonka hän oli esittänyt komissiolle. Valitus koski sitä, että Tanska kieltäytyi antamasta oleskelulupaa hänen vaimolleen, joka oli kolmannen maan kansalainen.

TUTKIMUS

Kun oikeusasiamies tutki kantelua, kantelija jatkoi kirjeenvaihtoaan suoraan komission kanssa, minkä tuloksena asia näytti saavan kantelijaa tyydyttävän ratkaisun. Saatuaan komission lausunnon kantelija kirjoitti oikeusasiamiehelle, että hän ei enää halunnut viedä kanteluaan eteenpäin, ja tyytyi esittämään huomautuksia siitä, miten komissio hänen mielestään voisi parantaa valitusmenettelyä tulevaisuudessa.

PÄÄTÖS

Komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin ratkaistakseen asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla, ja oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSET

Kantelija esitti huomautuksia siitä, miten komissio voisi parantaa hallintomenettelyjään tulevaisuudessa. Oikeusasiamies ilmoitti sen vuoksi kantelijalle, että useita muita kanteluita tutkittuaan hän oli tullut siihen johtopäätökseen, että olisi aiheellista tutkia yleisemmin komission hallintomenettelyjä, kun se käsittelee kansalaisten esittämiä valituksia siitä, että jäsenvaltiot laiminlyövät niille yhteisön lain mukaan kuuluvia velvollisuuksiaan. Oikeusasiamies käynnisti siksi 15. huhtikuuta 1997 omasta aloitteestaan tutkimuksen, jossa tarkastellaan mahdollisuuksia komission kyseisten hallintomenettelyjen laadun parantamiseen.

TIEDONSAANTIPYYNTÖ

Päätös kantelun 118/97/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra E. kanteli oikeusasiamiehelle helmikuussa 1997 siitä, että komissio ei ollut vastannut hänen tiedonsaantipyynnönsä.

E. työskenteli ulkomaisten matkailijoiden matkaoppaana Itävallassa. Hänen mukaansa Itävallan lainsäädäntö edellyttää, että ulkomaalainen opas ei tällaisilla matkoilla saa antaa mitään selvityksiä tai taustatietoa vaan ainoastaan osoittaa mielenkiintoiset kohteet. E. pohti, oliko tämä EY:n perustamissopimuksen 59 artiklaan kirjatun palvelujen tarjoamisen vapauden mukaista. Hän oli lähettänyt 14. elokuuta 1996 komissiolle kirjeen asian selvittämiseksi.

Koska hän ei saanut vastausta, hän kanteli oikeusasiamiehelle.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että kysymys oli vaikea ja monimutkainen ja siitä oli keskusteltu useita vuosia. Keskustelut johtivat lopulta siihen, että komissio esitti asiaa koskevan työasiakirjan 13. toukokuuta 1997. Odotettaessa tämän asiakirjan hyväksymistä vastuussa olevat yksiköt olivat jättäneet vastaamatta E:lle, mitä komissio pahoitteli. Lisäksi komissio totesi, että se oli nyt lähettänyt kantelijalle kyseisen työasiakirjan sekä muuta asiaan liittyvää aineistoa.

Kantelija ei esittänyt huomautuksia.

PÄÄTÖS

Euroopan komission lausunnosta kävi ilmi, että komissio oli ryhtynyt toimenpiteisiin ratkaistakseen asian ja siten toiminut kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

KIRJEESEEN VASTAAMISEN LAIMINLYÖNTI

Päätös kantelun 375/97/PD johdosta talous- ja sosiaalikomiteaa vastaan

Rouva F. kanteli oikeusasiamiehelle toukokuussa 1997 siitä, että talous- ja sosiaalikomitea ei ollut vastannut hänen heinäkuussa 1996 lähettämiinsä kirjeisiin, jotka koskivat hänen ongelmiaan sosiaaliturvamaksuissa Kreikassa.

Oikeusasiamies otti yhteyttä talous- ja sosiaalikomiteaan, joka vastasi, että F:n kirjeitä ei löytynyt. Vastaava virkamies oli halukas vastaamaan F:lle, vaikka tämän kirjeen aihe ei kuulunut talous- ja sosiaalikomitean toimivaltaan. Tämän johdosta F:lle tiedotettiin Euro-Jus-verkostosta, joka voisi auttaa häntä sosiaaliturvaan liittyvissä yhteisön oikeuden kysymyksissä.

Kantelija oli tyytyväinen saamaansa vastaukseen, ja oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

3.4.4 EUROOPAN LÄÄKEARVIOINTIVIRASTO (EMEA)

ELÄINTEN LÄÄKKEIDEN KIRJAAMINEN EMEAN LUETTELOON

Päätös kantelun 345/97/VK johdosta Euroopan eläinlääkintävirastoa (EMEA) vastaan

Yritys, jonka rekisteröity toimipaikka on Saksassa ja joka käy kauppaa biologisilla eläinlääkintätuotteilla, kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle huhtikuussa 1997. EMEA oli kieltäytynyt arvioimasta kantelijan hakemusta, joka koski eläinten lääkkeiden rekisteröintiä, koska tarvittavat asiakirjat olivat tietävästi saapuneet määräajan umpeuduttua. Yritys väitti, että sille ei ollut annettu riittävää ilmoitusta määräajasta.

Kantelija ilmoitti oikeusasiamiehelle 20. toukokuuta 1997 päivätyllä kirjeellä, että Lontoossa oli järjestetty kokous EMEAn edustajien kanssa, ja osapuolten väliset väärinkäsitykset oli voitu ratkaista. Kantelija ilmoitti arvostavansa oikeusasiamiehen panosta ja kiitti tätä tämän työstä.

Sen nojalla, mitä kantelija Euroopan oikeusasiamiehelle ilmoitti, EMEA oli ryhtynyt toimenpiteisiin ratkaistakseen asian kantelijaa tyydyttävällä tavalla. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

3.5 SOVINTORATKAISUT

3.5.1 EUROOPAN KOMISSIO

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: KILPAILUSSA MENESTYNEIDEN HAKIJOIDEN NIMIEN JA PISTEMÄÄRIEN JULKISTAMINEN

Päätös kantelun 16/17.1.95/GS/IT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. osallistui komission järjestämään A8-palkkaluokan apulais-hallintovirkamiesten avoimeen kilpailuun (KOM/A/770). Komissio ilmoitti hänelle kirjeellään 16. joulukuuta 1994, että hän ei ollut menestynyt kilpailussa. Kirjeessä ilmoitettiin hänelle myös pistemäärät, jotka hän oli saanut kirjallisissa kokeissa ja myöhemmissä suullisissa kokeissa, sekä valituiksi tulleilta hakijoilta vaaditut vähimmäispisteet.

S. kirjoitti komissiolle 22. joulukuuta 1994 ja totesi, että pisteiden välillä, jotka hän oli saanut suullisesta ja kirjallisesta kokeesta, vallitsi huomattava epäsuhta. Hän pyysi komissiota toimittamaan hänelle:

- 1 luettelon menestyneistä hakijoista ja heidän kussakin kokeessa saamistaan pisteistä,
- 2 luettelon valintalautakunnan jäsenistä, jotka olivat järjestäneet suulliseen kokeen sekä kaikkien antamat äännet kunkin kuulustellun hakijan osalta.

Komissio kieltäytyi kirjeessään 23. tammikuuta 1995 antamasta pyydettyjä tietoja.

Kantelussaan oikeusasiamiehelle tammikuussa 1995 S. väitti, että koska kilpailu oli rahoitettu julkisin varoin ja sen tavoitteena oli ottaa palvelukseen virkamiehiä, joille maksetaan julkisista varoista, komission olisi toimitettava hänelle luettelo menestyneistä hakijoista sekä kunkin saamista pisteistä. Hän pyysi myös oikeusasiamiestä tarkastamaan kilpailussa noudatettujen menettelyjen säännönmukaisuuden ja erityisesti:

- 1 oliko hakijoita suullisessa kokeessa tutkinut eri valintalautakunta, ja jos näin oli, oliko tämä johtanut merkittäviin arviointieroihin;
- 2 olivatko hänen suullisesta kokeesta saamansa pisteet asianmukaisesti perustellut hänen kirjallisesta kokeesta saamiensa pisteiden valossa.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komissio totesi lausunnossaan muun muassa seuraavaa:

- 1 Kirjallisiin kokeisiin kutsuttiin 1 800 hakijaa, joista 600 valittiin myöhemmin suullisiin kokeisiin. Hyväksyttävien hakijoiden määrä oli kilpailuilmoituksessa rajattu 300:aan parhaaseen hakijaan. S. oli saanut tietää, että hän oli saanut kirjallisista ja suullisista kokeista 78,75 pistettä 120 pisteestä, mutta päästäkseen 300 parhaan joukkoon hän olisi tarvinnut yhteensä 88,58 pistettä.
- 2 S:n pyyntö saada luettelo menestyneistä hakijoista ja kaikkien näiden saamista pisteistä oli hylätty, koska valintalautakunnan työ on luottamuksellista, ja siihen sisältyy luonteeltaan henkilökohtaista ja vertailevaa arviointia, josta ei voida ilmoittaa kyseiselle hakijalle muutoin kuin yleisarvosanan muodossa.
- 3 Menestyneiden hakijoiden saavuttamia tuloksia koskevaan pyyntöön ei voitu vastata muutoin kuin ilmoittamalla, että kaikkien kokonaispisteet olivat vähintään 88,58.
- 4 S:llä oli mahdollisuus nostaa kanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, mutta hän ei ollut tehnyt niin.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausuntoon S. toisti väitteensä, jonka mukaan hänen kirjallisista ja suullisista kokeista saamiensa pisteiden välinen epäsuhta antoi aiheen epäillä niiden oikeellisuutta. Hän toisti oikeusasiamiehelle esittämänsä alkuperäisen pyynnön tarkastaa kilpailussa noudatettujen menettelyjen säännönmukaisuus.

Hän totesi myös, että ei voitu hyväksyä sitä, että julkisin varoin järjestetyn kilpailun tulokset olisivat salaisia, kun tarkoituksena on ottaa palvelukseen työntekijöitä, joille maksetaan julkisista varoista.

LISÄTUTKIMUKSET

Komission lausunnon ja kantelijan huomautusten huolellisen tarkastelun jälkeen oli ilmeistä, että kaikkiin kantelussa esitettyihin kysymyksiin ei ollut vastattu. Oikeusasiamies pyysi siksi komissiota ilmoittamaan hänelle, miksi kilpailussa menestyneiden hakijoiden nimiluetteloa ei voitaisi julkaista. Komission vastaus sisälsi seuraavat kohdat:

- 1 Varallaololuetteloon pääseminen ei anna hakijalle automaattisesti oikeutta saada työpaikkaa komissiosta. Useimmat menestyneet hakijat ovat jo työssä komission ulkopuolella, ja tällaisten tietojen julkistaminen saattaisi vaikuttaa haitallisesti heidän nykyiseen urakehitykseensä. Siksi komission käytäntönä oli, että avoimissa kilpailuissa menestyneiden hakijoiden varallaololuetteloa ei julkaistu.
- 2 Henkilöstösääntöjen mukaan valintalautakunnan työ on salaista. Siksi ei ole komission käytännön mukaista julkaista valintalautakunnan jäsenten nimiä tai lautakunnan raportteja.

Oikeusasiamiehen sovintopyrkimykset

Ohjesäännön 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti¹ oikeusasiamies kirjoitti komissiolle ja esitti muun muassa seuraavaa:

- 1 Unionin julkinen sitoutuminen avoimuuteen² luo yleisiä odotuksia, jotka koskevat tietojen saannin mahdollisuutta, jollei ole tärkeitä etuja, jotka painavat avoimuusperiaatetta enemmän.
- 2 Vastauksessaan oikeusasiamiehen lisätutkimuksiin komissio selitti kieltäytyneensä paljastamasta menestyneiden hakijoiden nimiä sillä perusteella, että sen tekeminen saattaisi vaikuttaa haitallisesti heidän nykyiseen urakehitykseensä.
- 3 Vaikutti siltä, että komission käytäntö oli ehkä omaksuttu ennen unionin sitoumusta avoimuuteen, ja että neuvoston ja Euroopan parlamentin käytännöt poikkeavat komission käytännöstä. Siksi vaikutti aiheelliselta tarkastella komission käytäntöä, jotta voidaan arvioida, ovatko haitat, joita siitä selvästi aiheutuu kun avoimuus heikkenee, suuremmat kuin edut, joita oletetaan saavutettavan suojeltaessa menestyneiden hakijoiden urakehitystä.

Vastauksessaan komissio hyväksyi sen, että kantelijan olisi saatava tutustua kilpailussa KOM/A/770 menestyneiden hakijoiden luetteloon. Lisäksi komissio ilmoitti, että se aikoo myöhemmissä kilpailuilmoituksissaan tämentää, että se aikoo julkaista luettelon menestyneistä hakijoista.

Kantelija sai tiedon komission sovintoehdotuksesta. Vastauksessaan hän asetti hyväksymiselle kaksi ehtoa. Komission olisi ensinnäkin ilmoitettava hänelle kunkin kilpailussa KOM/A/770 menestyneen hakijan saamat pis-

¹ "Oikeusasiamies etsi kaikin mahdollisin tavoin ratkaisua epäkohtien poistamiseksi kyseisen toimielimen tai laitoksen kanssa kantelun ratkaisemiseksi."

² Esimerkiksi Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen liitetty julistus n:o 17; toimielinten välinen julistus demokratiasta, avoimuudesta ja toissijaisuudesta, 25. lokakuuta 1993, EYVL 1993 C 329/133.

teet. Toiseksi komission olisi maksettava hänelle 500 000 liiraa kantelun aiheuttamista kustannuksista.

Ensimmäisen kysymyksen osalta Euroopan oikeusasiamies pyysi komissiota selventämään kantaansa. Lyhyesti sanottuna komissio tukeutui vastauksessaan vallitsevaan oikeuskäytäntöön, jonka mukaan hakijalle annettu ilmoitus hänen itsensä saamista pisteitä täyttää vaatimuksen, että valintalautakunnan on perusteltava päätöksensä, kun otetaan huomioon, että valintalautakunnalla on valtuudet arvioida hakijoiden ansioita.

Mitä tuli kustannuksia koskevaan vaatimukseen, Euroopan oikeusasiamies ilmoitti kantelijalle, että hänellä ei ollut valtuuksia määrätä korvauksia, ja että jos kantelija halusi jatkaa asian käsittelyä, hänen oli käännyttävä suoraan komission puoleen.

PÄÄTÖS

1 Kieltäytyminen ilmoittamasta valintalautakunnan jäsenten nimiä ja näiden antamia pisteitä

1.1 Henkilöstösääntöjen liitteen III 6 artiklassa määrätään, että valintalautakuntien työ on salaista. Salaisuuskäytäntö otettiin käyttöön, jotta taataan valintalautakuntien riippumattomuus ja niiden menettelyjen objektiivisuus suojelemalla niitä kaikelta ulkopuolisten puuttumiselta ja painostukselta.¹

1.2 Komissiolla oli siksi oikeus kieltäytyä kantelijan pyynnöstä saada käyttöönsä luettelo suullisten kokeiden järjestämiseen osallistuneista valintalautakunnan jäsenistä sekä kunkin jäsenen kullekin haastatellulle hakijalle antamista pisteistä.

1.3 Siksi komissio ei kantelun tämän näkökohdan osalta näyttänyt syyllistyneen hallinnolliseen epäkohtaan.

2 Kilpailussa menestyneiden hakijoiden nimien julkaiseminen

2.1 Vastauksessaan oikeusasiamiehen esittämään ehdotukseen, että komission tarkistaisi käytäntöjään sovintoratkaisun saavuttamiseksi, komissio suostui asettamaan kantelijan saataville luettelon kilpailussa KOM/A/770 menestyneiden hakijoiden nimistä sekä julkaisemaan tällaisen luettelon tulevista kilpailuista.

¹ Katso esim. asia C-254/95, *Euroopan parlamentti vastaan Angelo Innamorati*, päätös 4. heinäkuuta 1996.

- 2.2 Komissio näyttää siten tehneen sen johtopäätöksen, että avoimuuden menetyksestä aiheutuva selvä haitta, johon menestyneiden hakijoiden nimien julkaisemisesta kieltäytyminen johtaa, painaa enemmän kuin menestyneiden hakijoiden nykyisten uranäkymien suojeluun liittyvät mahdolliset edut
- 2.3 Kun komissio suostui julkaisemaan kilpailuissa menestyneiden hakijoiden nimet, se oli ottanut merkittävän askeleen parantaakseen avoimuutta ja ratkaisi siten kantelun tämän näkökohdan kantelijaa tyydyttävällä tavalla.

3 Menestyneiden hakijoiden saamien pisteiden julkaiseminen

- 3.1 Kävi ilmi, että komissio aikoo jatkaa nykyistä käytäntöään, jonka mukaan se ilmoittaa hakijoille näiden omat pisteet sekä menestyneiltä hakijoilta vaadittavat vähimmäispisteet.
- 3.2 Tämän kannan perusteeksi komissio tukeutui lyhyesti sanottuna oikeuskäytäntöön, jonka mukaan hakijalle annettu ilmoitus hänen itsensä saamista pisteitä täyttää vaatimuksen, jonka mukaan valintalautakunnan on perusteltava päätöksensä, kun otetaan huomioon, että valintalautakunnalla on valtuudet arvioida hakijoiden ansioita.
- 3.3 Komissio ei siten ollut esittänyt syitä, miksi se katsoi, että yleistä avoimuusperiaatetta ei pitäisi soveltaa hyväksytyjen hakijoiden saamiin pisteisiin.
- 3.4 Kysymystä pisteiden julkaisemisesta oli aiheellista tutkia yhdessä muiden avoimuuskysymysten kanssa Euroopan oikeusasiamiehen omasta aloitteestaan käynnistämässä tutkimuksessa, ja joka koskee yhteisön toimielinten ja laitosten palvelukseenottoa. Tässä tilanteessa ei näyttänyt olevan syytä tutkia tapauksen tätä näkökohtaa enempää.

4 Kilpailussa KOM/A/770 noudatettujen menettelyjen säännönmukaisuus

- 4.1 Komission lausunnosta kävi ilmi, että kirjallisiin kokeisiin kutsuttiin 1 800 hakijaa, joista 600 hyväksyttiin sittemmin suullisiin kokeisiin. Lisäksi vaikutti siltä, että suullisesta kokeesta saadut pisteet olivat osoitus valintalautakunnan jäsenten suorittamasta vertailevasta arvioinnista. Tämä on tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaista.¹

¹ *ibid.*

4.2 Kun otetaan huomioon arviointiprosessin luonne, kantelijan kirjallisista ja suullisista kokeista saamien pisteiden välillä vallitseva epäsuhta ei näyttänyt antavan oikeusasiamiehelle mitään perusteita epäillä kilpailussa noudatettujen menettelyjen säännönmukaisuutta.

5 Kantelijan korvausvaatimus

Euroopan oikeusasiamiehelle ei ole valtuuksia määrätä korvauksia kantelijalle.

JOHTOPÄÄTÖKSET

- 1 Komissiolla oli oikeus kieltäytyä kantelijan pyynnöstä saada luettelo suullisen kokeen järjestämiseen osallistuneista valintalautakunnan jäsenistä sekä kaikkien näiden kullekin haastatellulle hakijalle antamista pisteistä.
- 2 Myöntymällä julkaisemaan kilpailuissa menestyneiden hakijoiden nimet komissio otti merkittävän askeleen kohti avoimuutta ja sopi siten kantelun tämän näkökohdan kantelijaa tyydyttävällä tavalla.
- 3 Kysymystä menestyneiden hakijoiden pisteiden julkaisemisesta käsitellään tarkemmin yhdessä muiden avoimuuskysymysten kanssa Euroopan oikeusasiamiehen omasta aloitteesta käynnistämässä tutkimuksessa, joka koskee yhteisön toimielinten ja laitosten palvelukseenottoa.
- 4 Kun otetaan huomioon arviointiprosessin luonne, kantelijan kirjallisista ja suullisista kokeista saamien pisteiden välillä vallitseva epäsuhta ei antanut oikeusasiamiehelle perusteita epäillä kilpailussa KOM/A/770 noudatettujen menettelyjen säännönmukaisuutta.
- 5 Euroopan oikeusasiamiehellä ei ollut valtuuksia määrätä korvauksia kantelijalle.

Edellä mainittujen johtopäätösten valossa oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

PALKAN MAKSAMISEN JA MATKAKULUJEN KORVAAMISEN VIIPYMINEN

Päätös kantelun 748/22.7.96/LB/NL/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra B. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 komission kanssa tekemästään palvelusopimuksesta. Sopimuksen päättymisen jälkeen syntyi kiistaa palkasta ja matkakustannuksista.

Kantelun taustalla oli, että B. oli alkanut työskennellä komissiolle touku-kuussa 1994. Oli kiistatonta, että komission yksiköt olivat välittäneet B:lle kirjallisen sopimuksen allekirjoitettavaksi vasta 10. kesäkuuta 1994. B. allekirjoitti sopimuksen ja palautti sen komissiolle. Komission vastaava virkamies allekirjoitti sopimuksen vasta 28. kesäkuuta 1994. Sopimuksessa määrättiin, että se on voimassa kolmen kuukauden ajan allekirjoituksesta ja että kumpikin osapuoli voi sanoa sen irti kuukauden irtisanomisajalla.

30. kesäkuuta 1994 lähetetyllä telekopiolla komission yksiköt irtisanoivat sopimuksen päättyväksi 6. heinäkuuta 1994. Allekirjoitettu sopimus välitettiin B:lle vasta 18. heinäkuuta 1994.

B. lähetti laskun komissiolle 7. lokakuuta 1994. Laskussa todettiin, että hänen palkkansa oli matkakulut mukaan luettuna 19 059,22 ecua vähennettynä vastaanotetun ennakon määrällä (7 128,00 ecua), jolloin maksettava kokonaissumma oli 11 931,22 ecua. Tämä lasku perustui olettamukseen, että B. oli työskennellyt 44 työpäivää à 373,58 ecua. B. tarkensi tämän myöhemmin 43 työpäivään, jotka työskenneltiin 6. toukokuuta ja 6. heinäkuuta 1994 välisenä aikana, jolloin maksettava kokonaissumma oli 11 557,64 ecua.

Sopimuksessa määrättiin, että kun otetaan huomioon sopimuksen saajan suorittamat sopimuksessa määritellyt tehtävät, yhteisö maksaa hänelle kiinteän korvauksen määrältään 23 760 ecua. Tämän summan laskentaperustana on 63,6 työpäivää à 373,58 ecua = 23 760 ecua.

Kanteluun liitetystä kirjeenvaihdosta kävi ilmi, että komissio oli ottanut B:n laskuun eri kannan, mutta lopulta todennut, että se voisi maksaa vain 3. kesäkuuta 1994 jälkeen tehdystä työstä sillä perusteella, että komission varainhoidon valvoja oli päättänyt pitää maksusitoumusesityksen hyväksymispäivää (3. kesäkuuta 1994) työn alkamispäivänä. Tästä komission näkökulmasta maksu suoritettaisiin 35 työpäivältä. Koska B. ei ollut tyytyväinen komission kantaan, hän katsoi sitten, että sopimus oikeutti hänet kiinteään summaan riippumatta siitä, miten monta työpäivää hän oli työskennellyt, ts. 23 760,00 ecua.

Matkakustannusten osalta oli ilmeistä, että kyseisessä sopimuksessa ei erityisesti määrätty niistä. Komission laatimissa ja sopimukseen liitetyissä yleisissä ehdoissa kuitenkin todettiin, että matkakorvauksia ja päivärahoja maksetaan tarvittaessa tositteita vastaan, mukaan luettuna kuitit ja käyetyt matkaliput. Kanteluun liitetystä kirjeenvaihdosta kävi ilmi, että komissio oli aluksi katsonut, että sopimus ei kata matkakuluja. Sittemmin komissio oli suostunut maksamaan 3. kesäkuuta 1994 jälkeen ilmenneet matkakulut, ja perusteli tämän päivän valintaa sillä, että se oli sama päivä kuin palkkaan liittyvä edellä mainittu päivä.

Kantelussaan B. väitti, että komissiolle ei ollut perusteita kieltäytyä maksamasta hänelle palkkaa ja matkakuluja kuin vasta 3. kesäkuuta 1994 alkaen.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että sopimus allekirjoitettiin vasta 28. kesäkuuta 1994 komissiossa ilmenneen hallinnollisen viivytyksen vuoksi.

Palkan osalta komissio pitäytyi kannassaan, jonka mukaan se ei voinut maksaa työpäivistä, jotka oli tehty ennen maksusitoumusehdotuksen hyväksymistä 3. kesäkuuta 1994.

Matkakuluista komissio totesi, että komission kyseiset yksiköt eivät oikeudellisista syistä voineet hyväksyä esitettyä vaatimusta.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan kantelija pitäytyi kantelussaan.

Oikeusasiamiehen pyrkimykset sovintoratkaisuun

Käsiteltyään B:n kantelun, komission lausunnon ja kantelijan huomautukset oikeusasiamies kääntyi komission puoleen oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Komissiolle lähettämässään kirjeessä hän esitti yhteenvetona seuraavaa:

- Palkan osalta komissio ei ollut esittänyt mitään muuta syytä olla maksamatta kaikista alun perin laskutetuista 43 päivästä kuin väitteen, joka koski sen oman sisäisen varainhoidon valvonnan maksusitoumusehdotukselle antamaa hyväksyntää. Oikeusasiamies pani erityisesti merkille, että komissio ei kiistänyt, että B. oli todella työskennellyt 43 työpäivää.

- Matkakulujen osalta komissio oli suhtautunut asiaan eri tavoin, eikä se ollut viime kädessä esittänyt yksityiskohtaisesti oikeudellisia syitä, joiden johdosta se oli katsonut, että matkakulut eivät kuuluneet sopimuksen piiriin.

Tätä taustaa vasten oikeusasiamies katsoi, että asiakirjojen tutkiminen ei ollut saanut häntä vakuuttuneeksi siitä, että komissio oli toiminnassaan täyttänyt ne korkeat vaatimukset, joita kansalaisilla on oikeus asettaa yhteisön toimielimille. Hän kehotti siksi komissiota tarkistamaan kantaansa, jotta voitaisiin päästä sovintoratkaisuun.

Vastaukseksi komissio ilmoitti oikeusasiamiehelle, että se oli tarjoutunut maksamaan B:lle tämän alkuperäisen laskun jäljellä olevan summan, mihin B. oli suostunut.

PÄÄTÖS

Oli ilmeistä, että komission ja kantelijan välillä oli oikeusasiamiehen aloitteen johdosta sovittu kantelijalle edullisesta sovintoratkaisusta. Oikeusasiamies päätti siksi lopettaa asian käsittelyn.

KÄÄNNÖSPALVELUJEN MAKSUN VIIVÄSTYMINEN

Päätös kantelun 1038/25.11.96/WS/UK/JMA johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. kanteli oikeusasiamiehelle marraskuussa 1996 siitä, että komissio oli viivytellyt käännöspalveluista esitetyn laskun maksamisessa. S. Oli sitoutunut kääntämään englanniksi asiakirjan "*Guide de l'artisanat et de la petite entreprise dans l'Union Européenne*". Kun työ valmistui kesäkuun 1996 lopulla, S. lähetti laskun kyseiseen komission yksikköön.

Kantelijan sopimuksen mukaan maksu olisi pitänyt suorittaa 60 päivän kuluessa laskun vastaanottamisesta. Koska hän ei saanut maksua tähän määräaikaan mennessä, S. lähetti komissiolle kaksi muistutusta elokuussa ja lokakuussa 1996. Komissio suoritti maksun vasta marraskuussa 1996, neljä ja puoli kuukautta sen jälkeen, kun kantelija oli esittänyt laskun.

S. pyysi oikeusasiamiestä varmistamaan, että komissio lopettaa epävarmuuden, joka vallitsee sopimuksen tekijöiden oikeuksista ja toimielimen velvollisuuksista tapauksessa jolloin maksu viivästyy, ja mahdollisuuksien mukaan varmistamaan, että hänelle maksettaisiin korvausta hänen kärsimästään taloudellisesta tappiosta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Komissio ilmoitti, että maksun pitkä viivästys oli aiheutunut siitä, että vastuussa olevan yksikön oli pitänyt tarkistaa pitkän (yli 200 sivuisen) asiakirjan käännöksen laatu yksityiskohtaisesti loma-aikana ja keskellä hallinnollista uudelleenjärjestelyä.

Komissio totesi käännöksen laadun hyväksi ja pahoitteli maksun pitkää viivästymistä. Korvauksesta se totesi, että puitesopimuksessa ei ollut määräyksiä, jotka olisivat koskeneet korvauksen maksamista maksun viivästyessä, ja korvausta ei siksi ollut maksettu.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausunnon johdosta S. vaati, että komission olisi luotava yleinen mekanismi sellaisille tapauksille, joissa maksu viivästyy. Hän uskoi, että puitesopimuksen tarkistamisen yhteydessä siihen olisi sisällytettävä määräyksiä, joilla vaaditaan maksamaan korkoa, jos suoritus viivästyy laskujen maksamista koskevaa 60 päivän aikarajaa pitempään.

Oikeusasiamiehen ohjesäännön 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti oikeusasiamies kirjoitti komissiolle sovintoratkaisuun pääsemistä varten. Oikeusasiamies viittasi siihen, että komissio oli suositellut jäsenvaltioille, että ne tunnustaisivat kansallisella tasolla velkojan oikeuden viivästyskorvokoon.¹ Lisäksi komissio oli maksuviivytyksistä ja viivästyskoroista 10. kesäkuuta 1997 antamassaan tiedonannossa² todennut, että sen velkojilla on oikeus saada korkoa viivästyneistä maksuista.

Se, että komissio kieltäytyi maksamasta korvausta S:lle oli siten ilmeisesti ristiriidassa tämän kanssa, ja oikeusasiamies pyysi komissiota soveltaamaan tässä tapauksessa politiikkaa, josta ilmoitettiin sen 10. kesäkuuta 1997 antamassa omassa tiedonannossa, ja siten maksamaan kantelijalle korkoa.

Vastauksessaan komissio totesi, että se oli jo ryhtynyt toimenpiteisiin varmistaakseen viivästyneiden suoritusten korkojen maksun; siten komissio oli valmis tarjoamaan S:lle vapaaehtoisesti korvausta. Se pahoitteli maksun viivästyemisestä aiheutunutta haittaa.

¹ Komission suositus 95/198/EY, 12. toukokuuta 1995, kaupallisten toimien maksumääräajoista, EYVL L 127/19, 1995.

² SEC (97) 1205.

Oikeusasiamies kehotti kantelijaa harkitsemaan komission ehdottamaa ratkaisua. Vastauksessaan kantelija hyväksyi komission tarjouksen ja sen anteeksipyyntöön. S. toi myös julki tyytyväisyytensä siihen, että Euroopan oikeusasiamies pyrkinyt saamaan aikaan sovintoratkaisun.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamiehen puututtua asiaan toimielin ja kantelija sopivat kantelijalle edullisesta ratkaisusta. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

3.6 OIKEUSASIAMIEHEN KRIITTINEN HUOMAUTUS

3.6.1 EUROOPAN KOMISSIO

RIITTÄVIEN TARKASTUSTEN LAIMINLYÖNTI ENNEN BRE-EDUSTAJAN NIMITTÄMISTÄ

Päätös kantelun 171/09.10.95/HGF/UK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Euroopan parlamentin jäsen Tony Cunningham kanteli Euroopan oikeusasiamiehelle lokakuussa 1995 vaalipiirinsä asukkaan herra F:n puolesta. Yhteenvetona F. esitti seuraavat väitteet:

F. suunnitteli maanlujitusjärjestelmän. Vuonna 1993 hän tutustui herra A:han, joka johti yritystä nimeltä Cumbria International Trade Centre (CITC). A. näytti F:lle Euroopan komission kanssa tekemänsä kirjallisen sopimuksen. F. ymmärsi tämän sopimuksen merkitsevän sitä, että A. oli komission sopimus pohjainen edustaja.

A. tarjoutui jättämään F:n yrityksen puolesta hakemuksen ECIP-rahoitusohjelmaan (European Community Investment Partnership). Hakemus koski maanlujitusjärjestelmää, ja siihen sisältyi tutkimusta ja yhteistyötä Pakistanissa, Intiassa ja Afganistanissa. A. kertoi myöhemmin F:lle, että hakemus oli hyväksytty ja että hän oli saanut ECIP-varoja, joista hän maksaisi F:lle. Koska F. ei saanut rahoja, hän arveli, että A. oli saanut hänen maanlujitushankettaan varten varattuja ECIP-varoja ja ohjannut ne omiin tarkoituksiinsa.

Hän otti komissioon yhteyttä puhelimitse ja sai kuulla ECIP-toimiston virkamieheltä, että vastaavaa hanketta Malajissa koskeva rahoitus oli käytetty loppuun ja että asiaa koskevat kysymykset olisi osoitettava A:lle.

A. kertoi sittemmin F:lle, että hänellä oli ECIP-toimistossa yhteistyökumppani, joka auttoi häntä saamaan ECIP-rahoitusta ja ohjaamaan sen omaan käyttönsä.

F. väitti, että ECIP-viranomaisten olisi pitänyt ottaa tarkemmin selvää A:sta ennen edustajaksi nimeämistä ja että he eivät olleet tehneet sitä asianmukaisesti.

Kanteluun liitettyjen asiakirjoista kävi ilmi, että A:n ja komission välinen kirjallinen sopimus oli sopimus, jolla A. nimitettiin CITC:n puolesta toimivaksi BRE-edustajaksi (*Bureau de Rapprochement des Entreprises*).

TUTKIMUS

Kantelu toimitettiin komissiolle, joka esitti seuraavaa:

Komissio oli ollut tietoinen F:n syytöksistä maaliskuusta 1994 lähtien ja se oli ryhtynyt toimenpiteisiin tutkiakseen ne. Komission petostenvastaisen toiminnan koordinoituyksikkö (UCLAF) oli suorittanut perusteellisen tutkimuksen, jossa oli todettu, että F:n esittämässä tapauksessa komission varoja ei ollut pyydetty, hyväksytty tai suoritettu aiheetomasti. Tilintarkastustuomioistuin oli myös tutkinut asiaa ja ilmoittanut komissiolle todenneensa, että F:n ja hänen yritystensä suhteen ei ollut havaittu ECIP:n varojen suorituksia tai petollista käyttöä.

Komissio ei ollut koskaan saanut ECIP-ohjelman puitteissa rahoituspyyntöjä F:ltä tai yrityksiltä, joissa tämä oli mukana. Komissio sai vuonna 1992 A:ta koskevan ECIP-hakemuksen. Tämä hakemus koski Argentiinassa ja Chilessä tapahtuvaa sijoitushankkeiden ja kumppaneiden identifiointia, ja se hyväksyttiin rahoitettavaksi.

F. oli puhelinkeskusteluissa ymmärtänyt väärin komission virkamiehen. Hänelle ei ollut kerrottu, että hänen hankkeensa rahoitus oli käytetty loppuun tai että hänen olisi hoidettava asia A:n kanssa tai välityksellä.

Komissio torjui täysin syytteet, joiden mukaan A:lla oli "kumppani ECIP-toimistossa". UCLAF oli suorittanut lisätarkistuksia, jotka vahvistivat komission torjuvan suhtautumisen ECIP:n maksumekanismeja koskeviin väitteisiin.

A:n hakemus BRE-edustajaksi hyväksyttiin, koska hänet oli rekisteröity oikeudelliseksi yhtiöksi ja koska hän antoi asiantietoja, jotka koskivat hänen kykyään välittää BRE-yhteistyömahdollisuuksia kyseisen alueen yrityksille. Se, että Cumbria International Trade Centre toimii Pohjois-Englannissa, jolla BRE-edustajien peitto on heikko, oli hänen hakemuksensa puolesta puhunut lisäseikka.

Jos A. väitti F:lle, että hän pystyi saamaan komission rahoitusta BRE:n kautta, hän edusti itseään ja BRE:tä väärin, koska viimeksi mainittu toimii ainoastaan kumppaneiden identifiointijärjestelmänä eikä myönnä mitään rahoitusta.

Komission lausunnossa kuvataan myös komission ja BRE-edustajien välisen BRE-sopimuksen sisältö.

Komission lausunto toimitettiin Cunninghamille ja F:n asianajajille. F:ltä saatiin hänen huomautuksensa hänen asianajajiensa kautta. Vastauksissa pitäydettiin alkuperäisessä kantelussa.

PÄÄTÖS

1 Alustavia huomautuksia oikeusasiamiehen asemasta

- 1.1 Perustamissopimus antaa Euroopan oikeusasiamiehelle valtuudet tutkia mahdollisia epäkohtia yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Tämän kantelun tapauksessa oikeusasiamiehen tutkimus koski sitä, oliko Euroopan komission toiminnassa esiintynyt hallinnollisia epäkohtia.
- 1.2 Käsitellessään syytöksiä hallinnollisista epäkohdista, joissa nostetaan esiin yhteisön taloudellisten etujen suojelua koskevia kysymyksiä, oikeusasiamies ottaa huomioon sekä tilintarkastustuomioistuimen että komission petostenvastaisen toiminnan koordinoituyksikön UCLAF:n aseman.
- 1.3 Oikeusasiamies ei siksi pyrkinyt toistamaan tutkimuksia, jotka tilintarkastustuomioistuin ja UCLAF olivat suorittaneet tämän tapauksen asiasisällön osalta. Oikeusasiamiehen tutkimuksessa ei myöskään pyritty määrittelemään, oliko jokin tapauksessa esitetyistä petossyyt-teistä totuudenmukainen.

2 ECIP-rahoituksen myöntämismenettely

- 2.1 Kantelun pohjalta nousi esiin kysymys siitä, oliko kyseessä ollut suoranainen hallinnollinen epäkohta, kun ECIP:n rahoitus, joka oli

tarkoitettu F:n yrityksen puolesta jätetylle hakemukselle, oli myönnetty menettelyssä, joka mahdollisti varojen virheellisen kohdentamisen.

- 2.2 Komission lausunnon perusteella vaikutti siltä, että itse komissio, UCLAF ja tilintarkastustuomioistuin olivat vakuuttuneet siitä, että tällaista hakemusta ei koskaan ollut tehty.
- 2.3 Yleisemmin komission lausunnon perusteella vaikutti siltä, että se oli ottanut ECIP-rahoitukseen ja maksujen suoritusmenettelyyn liittyneet petossyytökset vakavasti ja että se oli toiminut täydessä yhteistyössä UCLAF:n ja tilintarkastustuomioistuimen tutkimuksissa.
- 2.4 Oikeusasiamies ei siten löytänyt todisteita hallinnollisesta epäkohdasta kantelun tämän näkökohdan osalta.

3 F:n puhelimesta komission ECIP-toimistosta saamat tiedot

- 3.1 Sekä alkuperäisessä kantelussaan että komission lausuntoon antamassaan vastauksessa F. totesi, että komission virkamies oli kertonut hänelle puhelimesta, että ECIP-rahoitusta koskevat kysymykset olisi osoitettava A:lle. Alkuperäisessä kantelussa todettiin myös, että komission virkamies oli sanonut, että maan lujittamishanketta varten tarkoitettut varat oli käytetty.
- 3.2 Todisteet siitä, mitä puhelinkeskusteluissa sanottiin, ovat rajoitetut. Väärinkäsitys näyttää kuitenkin osapuolten antamien selvitysten välisten erojen todennäköisimmältä syyllä. Ei ole todisteita siitä, että harhaanjohtaminen tai virheellisten tietojen huolimaton antaminen olisi ollut tahallista.
- 3.3 Oikeusasiamies ei siten löytänyt todisteita hallinnollisesta epäkohdasta kantelun tämän näkökohdan osalta.

4 Laiminlöikö komissio BRE-edustajan vilpittömyyden riittävän tarkistamisen?

- 4.1 On selvää, että BRE-edustajalla ei ole BRE-sopimuksen nojalla valtuuksia esitellä itseään komission edustajana ECIP-hakemuksia tai muuta yhteisön rahoitusta koskevien hakemusten suhteen.
- 4.2 BRE-edustajien ja Euroopan komission välisessä sopimuksessa todetaan, että:

BRE on komission perustama ja hoitava väline, jonka toiminta paikallistasolla perustuu edustajaverkostoon.

"Edustaja" määritellään sopimuksessa

henkilöksi tai elimeksi, jonka komissio on hyväksynyt toimimaan paikallisesti - ilman yksinoikeutta - verkoston edustajana.

- 4.3 BRE-edustajat näytettävät siten olevan henkilöitä, jotka komissio on hyväksynyt paikallistasolle edustamaan komission hoitamaa BRE-verkostoa. Hyvän hallintotavan mukaisesti komission olisi siten varmistuttava siitä, että ehdotettu edustaja on sovelias henkilö edustamaan sitä BRE-verkoston tarkoituksia varten.
- 4.4 Komission lausunnossa kantelusta näytetään viittaavan siihen, että ainoa riippumaton tutkimus, joka tehtiin ennen A:n nimittämistä CITC:n puolesta toimivaksi BRE-edustajaksi, oli varmistaa, että CITC oli rekisteröity yritykseksi. Normaali hallinnollinen käytäntö entuudestaan tuntemattomien yritysten kanssa toimittaessa edellyttäisi lisätarkistuksia esimerkiksi suosituksia pyytämällä. Tämä on sitäkin tärkeämpää, kun komission ja yrityksen tai henkilön välinen sopimus merkitsee viimeksi mainitun toimimista edustajana, vaikkakin vain rajattua tarkoitusta varten.
- 4.5 Se, että Pohjois-Englannissa on heikko BRE-edustajien peitto, ei ole riittävä peruste sille, että komissio jätti tarkastamatta sitä BRE-verkoston tarkoituksia varten edustamaan nimitettävän henkilön vilpittömyyden.
- 4.6 Siksi vaikutti siltä, että komissio ei ollut suorittanut riittäviä tutkimuksia ennen kuin se nimitti A:n BRE-edustajaksi.

JOHTOPÄÄTÖS

Oikeusasiamiehen suorittaman tutkimuksen perusteella on annettava seuraava kriittinen huomautus:

BRE-edustajat ovat henkilöitä, jotka komissio nimittää edustamaan paikallisella tasolla BRE-verkostoa, jota komissio hoitaa. Hyvän hallintotavan mukaisesti komission olisi siksi pitänyt varmistua siitä, että ehdotettu edustaja on sovelias henkilö edustamaan sitä BRE-verkoston tarkoituksia varten.

Euroopan komissio ei suorittanut riittäviä tutkimuksia esimerkiksi pyytämällä suosituksia ennen A:n nimittämistä toimimaan Cumbria International Trade Centre -yrityksen puolesta BRE-edustajana, joka edustaa paikallisella tasolla komission hoitamaa BRE-verkostoa.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menneisyyden tapahtumiin liittyneitä menettelyjä, sovintoon pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

KOMISSION TOIMENPITEET PORTUGALILAISTEN TULLIVIRKAILIJOIDEN AUTTAMISEKSI SISÄMARKKINOIDEN VOIMAANTULON JÄLKEEN

Päättös kantelun 262/27.11.95/APF/PO/EF-po johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

F. kanteli oikeusasiamiehelle marraskuussa 1995 väittäen komission toimenpiteistä portugalilaiden tullivirkailijoiden etujen suojelemiseksi riittämättömiksi.

Kantelijan mukaan sisämarkkinoiden voimaantulolla 31. joulukuuta 1992 oli erityisen kielteisiä vaikutuksia portugalilaisiin tullivirkailijoihin. Tämä johtui alan erityistekijöistä Portugalissa, missä ala sen yksityisestä luonteesta huolimatta oli hallituksen voimakkaasti sääntelemä.

Kantelijan mielestä yhteisön toimenpiteet ongelman ratkaisemiseksi olivat riittämättömät sekä laajuudeltaan että käytettyjen varojen rajallisuuden vuoksi. Kantelussa todettiin, että toimenpiteet eivät kattaneet alueita, joilla suurin osa portugalilaisista tullivirkailijoista työskenteli (esim. Porto ja Lissabon, jotka ovat osa yhteisön ulkorajaa). Lisäksi yhteisön aloitteiden erityisvaatimuksia ei ollut mahdollista noudattaa Portugalin asiaa koskevan lainsäädännön mukaan.

F. lähetti Euroopan parlamentille vuonna 1991 vetoomuksen samasta asiasta (vetoomus n:o 688/91). Otettuaan huomioon Euroopan komission alalle varaaman avun määrän vetoomusvaliokunta oli päättänyt lopettaa asian käsittelyn.

Oikeusasiamiehelle vuonna 1995 esittämässään kantelussa F. väitti, että koska yhteisö ei ollut toiminut vaaditulla tavalla, sillä saattoi olla sopimus-suhteen ulkopuolinen vastuu asiasta.

F. kanteli myös siitä, että hän oli 19. heinäkuuta 1995 esittänyt komission jäsenelle PINHEIROLLE raportin asiasta, mutta ei ollut saanut vastausta.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komissio esitti lausunnossaan muun muassa seuraavaa. Se myönsi, että tullivirkailijoiden ongelma oli vakava sisämarkkinoiden voimaantulon jälkeen. Vaikka alan rakennemuutos oli pää-

asiassa jäsenvaltioiden vastuulla, ongelman vakavuus oli saanut komission tukemaan kansallisten viranomaisten ponnisteluja lisätoimin. Ne käsittivät kolme toimintamuotoa: (i) yksittäiset toimet Euroopan sosiaalirahaston kautta, (ii) toimet aluekehitysrahaston ja erityisesti INTERREG-aloitteiden kautta ja (iii) muut erityisesti tätä alaa varten tarkoitetut toimet neuvoston asetuksen 3904/92/ETY mukaisesti. Viimeksi mainitun aloitteen talousarvio oli 30 miljoonaa ecua, joista 2,8 miljoonaa oli varattu Portugalia varten.

Monien mahdollisten tukimuotojen joukosta Portugalin asiasta vastaavat viranomaiset valitsivat apukeinoksi asetuksen täytäntöönpanon. Tämä järjestelmä antoi mahdollisuuden siihen, että jotkut INTERREG-järjestelyn ulkopuolelle jäävät alueet (erityisesti Porton ja Lissabonin alue) voivat saada rahoitusta. Komissio totesi, että kantelija oli saanut täydelliset tiedot näistä aloitteista, jotka oli julkaistu Portugalin tasavallan virallisessa lehdessä, ja että valittu rahoitustapa on saanut täyden tuen.

Mitä tuli aloitteeseen kohdennettuihin varoihin, komissio totesi, että näitä aloitteita varten sovittu summa on EY:n budjettivallan käyttäjien vastuulla, ja näillä on asiassa täysi harkintavalta.

Vaikka kantelija oli kirjoittanut komission jäsenelle PINHEIROLLE, komission kyseinen yksikkö (PO V) ei ollut tietoinen tästä eikä siksi pystynyt vastaamaan kirjeeseen.

Kantelijan huomautukset

Vastauksessaan komission lausuntoon kantelija väitti edelleen, että komission olisi pitänyt huomata, että Portugalin viranomaisten asetuksen 3904/92 mukaisesti valitsema avustustyyppi ei ollut tehokas, koska vain seitsemän portugalilaista tullivirkailijaa hyötyi tuesta. Tämä tilanne oli ristiriidassa sellaisten maiden Belgian, Ranskan tai Alankomaiden tilanteen kanssa. Toisaalta Portugalin hallitus ei ollut ryhtynyt mihinkään toimiin tilanteen parantamiseksi esim. varhaiseläkejärjestelyin.

Vaikka Portugalin viranomaiset väittivät, että apu oli ollut hyvin onnistunutta, vastaava portugalilainen virasto oli itse todennut, että vain kolme portugalilaista virkailijaa hyötyi INTERREG I -järjestelystä ja että vain 13 oli saanut apua asetuksen 3904/92 mukaisesti.

Johtopäätöksenä F. totesi, että komissio käytti toissijaisuusperiaatetta pakoillakseen vastuutaan ja että Euroopan oikeusasiamiehen olisi määrättävä heille korvausta heidän kärsimistään menetyksistä.

PÄÄTÖS

1 Komission vastuu asiassa

1.1 EY:n perustamissopimuksen 7 c artiklan mukaisesti komission vastuulla on

(I) "ottaa huomioon [- -], kuinka paljon tiettyjen eri tasoilla olevien kansantalouksien täytyy ponnistella sisämarkkinoiden toteuttamiskauden aikana" ja

(ii) tehdä ehdotuksia "aiheelliseksi säännöiksi".

1.2 Vaikka komissio katsoi, että tullialan avustaminen oli pääasiassa jäsenvaltioiden vastuulla, se oli kuitenkin myös pitänyt aiheellisena käynnistää yhteisön tukitoimenpiteitä.

1.3 Kun Euroopan oikeusasiamies tutkii, onko asiassa ilmennyt mahdollisesti hallinnollinen epäkohta, hänen ei ole aiheellista pyrkiä ratkaisemaan kiistoja, jotka koskevat yhteisön menettelytapojen tehokkuutta ja riittävyttä, jotka väistämättä sisältävät poliittisia arvioita.

1.4 Koska komissio ryhtyi toimenpiteisiin täyttääkseen velvollisuutensa, ei ollut olevan todisteita, että asian tässä kohdassa olisi ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

1.5 Oikeusasiamies totesi kuitenkin, että Euroopan parlamentti on ottanut asiaan kantaa useissa kriittisissä päätöslauselmissa, kuten päätöslauselmissaan 17. syyskuuta ja 20. marraskuuta 1992 sekä 4. marraskuuta 1992 päivätyssä Jacksonin mietinnössä.

2 Korvausvaatimus

2.1 Kantelija pyysi oikeusasiamiestä tunnustamaan, että hänellä oli oikeus saada komissiolta korvauksia portugalilaisten tullivirkailijoiden kärsimien vahinkojen johdosta. Edellä 1.3 kohdassa esitetyn valossa tämän vaatimuksen käsittely ei ole aiheellista.

2.2 Oikeusasiamies toteasi, että EY:n perustamissopimuksen 215 artiklan mukaan tuomioistuin oli toimivaltainen myöntämään sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun mukaisia korvauksia. Se oli jo harkinnut tällaista mahdollisuutta tullivirkailijoiden alalla.¹

1 Asia T 113/96, EYVL C 318, 26.10.96, s. 10.

3 Jättäminen vastaamatta kantelijan kirjeeseen

- 3.1 Kantelija lähetti komission jäsenelle PINHEIROLle tilanneraportin, johon ei koskaan vastattu. Lausunnossaan komissio perustelee vastauksen puutetta sillä, että toimivaltainen yksikkö (PO V) ei koskaan saanut raporttia.
- 3.2 Perustamissopimusten mukaan komissio on yhtenäinen oikeudellinen yksikkö. Komission eri osastoja ei siten voida pitää riippumattomina eliminä vaan pikemminkin yhtenäisen hallintorakennelman osina. Vaikka komissiolla on valtuudet säännellä omaa sisäistä organisaatiotaan tehtäviensä suorittamisen kannalta parhaaksi katsomallaan tavalla, tämä sisäinen organisointi ei voi antaa oikeutta jättää vastaamatta kansalaisilta saatuihin kirjeisiin hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti.
- 3.3 Tässä tapauksessa kantelija saattoi perustellusti odottaa, että portugalilaiselle komission jäsenelle osoitettu kirjeenvaihto ohjattaisiin vastausta varten toimivaltaiseen yksikköön.
- 3.4 Koska tapauksen tämä näkökohta koski menneitä tapahtumia, sovintoon pyrkiminen ei ollut mahdollista.

JOHTOPÄÄTÖS

Sen tutkimuksen nojalla, jonka Euroopan oikeusasiamies on suorittanut kantelun johdosta, on esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Vaikka komissiolla on valtuudet säännellä omaa sisäistä organisaatiotaan tehtäviensä suorittamisen kannalta parhaaksi katsomallaan tavalla, tämä sisäinen organisointi ei voi antaa oikeutta jättää vastaamatta kansalaisilta saatuihin kirjeisiin hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti.

Tässä tapauksessa kantelija saattoi perustellusti odottaa, että komission jäsenelle osoitettu kirjeenvaihto ohjattaisiin vastausta varten toimivaltaiseen yksikköön.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menettelyjä menneisyydessä, sovintoon pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: PERUSTEETTOMAT JA SUHTEETTOMAT TOIMENPITEET HAKIJAA VASTAAN

Päätös kantelun 448/2.2.1996/MS/B/PD-fr johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Ranskan ja Portugalin kansalainen rouva S. kanteli oikeusasiamiehelle tammikuussa 1996 ja syytti Euroopan komissiota siitä, että se oli väärin perustein peruuttanut hänelle toimialapalvelun kautta tarjotun työpaikan ja sijoittanut hänet "mustalle listalle", jotta toimialapalvelu ei enää tarjoaisi häntä väliaikaisesti työpaikkoihin komissioon.

Asiakirjoista kävi ilmi, että joulukuussa 1995 toimialapalvelu oli tehnyt S:n kanssa sopimuksen, jonka mukaan hän työskentelisi komission pääosastolla X viisi päivää B-palkkaluokan avustajana. S. tuli komission henkilöstöosastolle 6. joulukuuta 1995, ja häntä pyydettiin allekirjoittamaan ansioluettelo ja kirjoittamaan siihen: *Minä allekirjoittanut vakuutan kunniani ja omantuntoni kautta, että edellä esitetyt tiedot ovat oikeat ja täydelliset.* Ansioluettelo ei laadittu millekään erityislomakkeelle, ja kanteluasiakirjoissa esitettyjen tietojen mukaan tällaisia vaatimuksia ei ollut. Virkamies, joka hoiti asiaa, poistui hetkeksi ja palasi sitten todetakseen, että S:n ansioluettelo ei ollut asianmukainen, koska tämä oli ilmoittanut, että hänellä oli 3-vuotinen yliopistollinen kääntäjänkoulutus, kun taas komission papereista kävi ilmi, että hänellä oli myös 5 vuoden opinnot käsittävä maisterin tutkinto sovelletusta kielitieteestä. Tämän vuoksi komission henkilöstöosasto päätti, että kantelijaa ei voida ottaa työhön kaavailuiksi viideksi päiväksi. Lisäksi se otti yhteyttä toimialapalveluun peruuttaakseen S:n sopimuksen ja antaakseen ohjeet olla tarjoamatta tätä muihin töihin komissioon kunnes toisin ilmoitetaan.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että kun 3-vuotiset opinnot oikeuttavat hakijan sellaiseen B-virkaan kuin tapauksessa oli kyse, viiden vuoden opinnot eivät tehneet häntä tehtävään sopimattomaksi. Komissio totesi kuitenkin, että S. oli selvästi ja tahallisesti salannut sen, että hänellä oli ylempi korkeakoulututkinto (5 vuotta), ja että tämä merkitsi sitä, että hänen ansioluettelonsa oli vajavaisuutensa vuoksi virheellinen. Tällaisen asiakirjan allekirjoittaminen rikkoi lojaalisuusperiaatetta, joka koskee olennaisesti kaikkia julkisten viranomaisten ja näiden virkailijoiden välisiä suhteita.

Komission oletti, osaksi kantelijan oman ilmoituksen perusteella, että tämä tahallinen jättäminen mainitsematta tutkintoa johtui siitä, että kantelijaa ei ollut hyväksytty komission kilpailuun C-palkkaluokan työpaikoista vuonna 1994. Komissio sulki hänet pois tästä kilpailusta käytäntönsä mukaisesti, koska hänellä oli täysi 5-vuotinen yliopistokoulutus. Komissio myönsi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli julistanut tämän käytännön laittomaksi vuonna 1993.¹ Siten S:n sulkeminen kilpailusta tällä perusteella oli laiton. Tämä ei kuitenkaan muuttanut komission näkemystä, jonka mukaan hän oli loukannut lojaalisuusperiaatetta.

Tämän periaatteen oikeudellisen perustan komissio katsoi muodostuvan siitä, että vaikka periaatetta ei nimenomaisesti mainittu henkilöstösäännöissä, se sisältyi kaikkiin suhteisiin virkamiesten kanssa. Tässä yhteydessä se viittasi ensimmäisen asteen tuomioistuimen asiassa T-146/89, *Williams vastaan tilintarkastustuomioistuin*², tekemään päätökseen ja muita toimihenkilöitä koskevien palvelusuhteen ehtojen 50 artiklan 1 kohtaan, jossa korostettiin yhteisön lainsäätäjän kiinnittämää erityistä huomiota väärin tietojen antamiseen.

Mitä tuli kantelijan lailliseen oikeuteen saada työ, jota hänelle oli tarjottu, komissio totesi, että oikeudellinen suhde vallitsi vain S:n ja häntä julkisiin tai yksityisiin elimiin väliaikaisiin tehtäviin tarjoavan toimiston välillä. Komissio ei siten rikkonut sopimusta S:n kanssa, koska hänen ja S:n välillä ei ollut sopimusta.

Lausuntonsa lopuksi komissio totesi, että tällä hetkellä ei enää ollut olemassa toimialapalveluille annettuja ohjeita, joiden mukaan S:ää ei pitä tarjota työhön komissioon.

Kantelijan huomautukset

Komission lausuntoon antamassaan vastauksessa kantelija piti kiinni asiakysymyksestä, jonka mukaan komissio oli hänen tapauksessaan toiminut väärin ja epäoikeudenmukaisesti. Hän totesi, että komissiolla ei ollut oikeutta verrata hakijan ansioluettelossa esitettyjä tietoja kyseisen henkilön aikaisemmissa yhteyksissä toimittamiin asiakirjoihin. Lisäksi hän väitti, että oli edelleen olemassa ohje, jonka mukaan toimialapalveluja kehoitettiin olemaan tarjoamatta häntä työhön komissioon. S. yritti saada toimialapalveluilta kirjallista vahvistusta tähän, mutta hänen mukaansa toimistot olivat haluttomia antamaan hänelle mitään kirjallista materiaalia, koska ne pelkäsivät komissiota.

¹ Asia T-60/92, *Noonan vastaan komissio* [1993], kok. II 911.

² [1991], kok. II 1293.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamies totesi ensin, että hän ei ollut tietoinen määräyksistä, jotka estäisivät komissiota tarkistamasta ansioluettelossa esitettyjen tietojen oikeellisuuden.

Mitä tuli komission toimenpiteisiin S:n tapauksessa, oikeusasiamies totesi, että oli kiistatonta, että hän ei ollut esittämässään ansioluettelossa maininnut 5 vuoden yliopistotutkintoaan. Oli yhtäläillä kiistatonta, että tällä tutkimulla ei ollut mitään merkitystä sen työn kannalta, josta hänen kanssaan oli tehty sopimus. Hän totesi, että komission yksiköt pitivät ansioluetteloa, jossa hän ei maininnut 5 vuoden tutkintoaan, vajavaisuuden vuoksi virheelisenä, minkä takia häntä ei voitu ottaa kaavailtuun työhön ja hänen toimialapalveluaan kehoitettiin olemaan tarjoamatta häntä enää töihin komission.

Kantelun esiin nostama kysymys koskee siten sitä, oliko komission reaktio perusteltu ja kohtuullinen. Kysymyksen arvioinnin kannalta ei ollut olennaista, oliko S. tahallaan jättänyt mainitsematta 5 vuoden tutkintonsa vai ei.

Perusteena toimenpiteilleen komissio vetosi lojaalisuusperiaatteeseen, joka koskee toimielinten ja kaikkien virkamiesten välisiä suhteita, ja viittasi asiaan *Williams vastaan tilintarkastustuomioistuim*. Lisäksi se totesi, että yhteisön lainsäätäjät oli kiinnittänyt erityistä huomiota palvelukseen ottamisen yhteydessä annettuihin väärin tietoihin, ja viittasi muita toimihenkilöitä koskevien palvelusuhteen ehtojen 50 artiklan 1 kohtaan.

Oikeusasiamies totesi, että asia *Williams vastaan tilintarkastustuomioistuim* koski virkamiestä, joka levittämällä herjaavia väitteitä ei ollut noudattanut henkilöstösääntöjen 12 ja 21 artiklaa, ja että muita toimihenkilöitä koskevien palvelusuhteen ehtojen 50 artiklan 1 kohta koski väliaikaista henkilöstöä. Oli selvää, että mikään näistä lain elementeistä ei suoranaisesti soveltunut S:n tapaukseen, erityisesti kun toimialapalvelu palkkasi hänet viideksi päiväksi. Vaikka 50 artiklaa voitaisiinkin soveltaa tällaiseen tapaukseen, olisi ensinnäkin huomattava, että artikla koskee vääriä tietoja. S:n ansioluettelo ei sisältänyt mitään totuuden vastaisia tietoja. Sama työelämässä toimiminen voi antaa aiheen moniin erilaisiin ansioluetteloihin; jotkut voivat olla yksityiskohtaisempia tai laajempia kuin toiset, eikä tämä merkitse sitä, että lyhyemmän version tiedot ovat vääriä. Esitetty ansioluettelo oli korkeintaan epätäydellinen. Toiseksi, jos kaikkien väärin tietojen on määrä johtaa seuraamuksiin, 50 artiklassa määrätään, että on todettava, että "että nämä väärät tiedot ovat olennaisesti vaikuttaneet asianomaisen palvelukseen ottamiseen." Komission itsensä mukaan sillä, että S:llä oli todistus 5 vuoden opinnoista, ei olisi ollut mitään merkitystä työhön-

topäätöksen kannalta. Siten näyttää siltä, että 5 vuoden opinnoista saadun todistuksen mainitseminen tai mainitsematta jättäminen oli epäolennaista.

JOHTOPÄÄTÖS

Tätä taustaa vasten on aiheellista esittää seuraava kriittinen huomautus:

Komission toimenpiteet kantelijaa kohtaan olivat perusteettomia ja suhteettomia. Komission ei olisi pitänyt peruuttaa S:lle esitettyä työtarjousta sillä perusteella, että tämä oli esittänyt virheellisen ansioluettelon, jossa mainittiin 3-vuotinen yliopistokoulutus, ja sen ei olisi pitänyt antaa S:n toimialapalvelulle ohjeita olla tarjoamatta tätä enää työhön komissioon.

Koska komission pääsihteeri oli vakuuttanut, että ohjeet oli peruutettu, oikeusasiamies katsoi, että jatkotutkimuksiin ei ollut syytä, ja lopetti siksi asian käsittelyn.

RIITTÄMÄTÖN TIEDOTUS ULKOPUOLISELLE HENKILÖKUNNALLE SEN ASEMASTA

Päätös kantelun 503/20.3.96/AS/L/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Systran-konekäännöshankkeessa työskennellyt herra S. kanteli maaliskuussa 1996 oikeusasiamiehelle komissiosta. Seuraavassa yhteenveto kantelijan esittämistä keskeisistä seikoista:

Vuonna 1979 S:lle tarjottiin yksivuotista sopimusta kielellisenä ohjelmoijana yrityksestä, jolla oli Euroopan komission kanssa sopimus Systran-konekäännösjärjestelmän suunnittelemisesta. Vuonna 1996 S. työskenteli edelleen saman hankkeen parissa.

Vuosina 1979 - 1996 Systran-suunnittelutyötä tehtiin Luxemburgissa kaikkiaan 20 peräkkäisen sopimuksen nojalla. Sopimukset oli tehty peräkkäin kolmen eri yrityksen kanssa.

Tänä aikana suunnitteluryhmä, johon S. kuului, työskenteli jatkuvasti hankkeen parissa yrityksessä, jonka kanssa komissio oli tehnyt suunnittelutyötä koskevan sopimuksen. Kun sopimus myönnettiin eri yritykselle, uusi yhtiö otti suunnitteluryhmän palvelukseensa kokonaisuudessaan. Komission sopimuksissa oli lausekkeita, jotka edellyttivät, että Systranin suunnitteluhenkilöstön oli voitava vapaasti siirtyä yhdeltä sopimuksen tekijältä toiselle, ja komissio päätti, kenet palkattaisiin, ja se määräsi henkilöstön lomista ja palkoista.

Vuonna 1996 komissio aikoi supistaa osallistumistaan Systran-suunnitteluhankkeeseen, minkä tuloksena suunnitteluhenkilöstöä uhkasi irtisanominen.

Edellä esitettyjen seikkojen pohjalta S. kanteli siitä, että Euroopan komissiolla oli moraalista vastuuta, vaikkakaan ei oikeudellisia velvollisuuksia, suunnitteluryhmää kohtaan, sillä nämä olivat tulleet Luxemburgiin ainoastaan työskennelläkseen toimielimelle, johon he luottivat, ja nyt heitä uhkasi työttömyys. He katsoivat, että komission olisi luotava suunnitteluryhmälle "institutionaaliset" puitteet yksiköihin tai Euroopan unionin yksiköiden käännöskeskukseen.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komissio esitti lausunnossaan muun muassa seuraavaa:

Komissio (PO XIII) alkoi tutkia konekääntämistä jo vuonna 1975. Toiminta oli spekulatiivista, ja se toteutettiin siten suunnitteluhankkeisiin tavallisesti sovellettavien sääntöjen mukaisesti palvelujen hankintasopimuksilla, jotka rahoitettiin useiden monikielisten toimintasuunnitelmien puitteissa.

Kuluneiden 20 vuoden aikana tarvittiin erityisen erikoistunutta henkilöstöä, joten vaikka tarjouspyyntöjä esitettiin ja sopimuskumpaneita vaihdettiin, osa henkilöstöstä säilyi samana vuodesta toiseen.

Varojen saatavuus riippuu yhteisön budjettivallan käyttäjän poliittisesta päätöksestä. Varojen myöntäminen tiettyyn hankkeeseen edellyttää, että varainhoitoasetuksessa ja muissa asiaan kuuluvissa määräyksissä asetettuja menettelyjä noudatetaan. Sopimukset tehdään tietyn ajanjaksoksi, joka ei ylitä kolmea vuotta.

Näiden tekijöiden johdosta yhteisön talousarvion rahoituksesta riippuvaisissa hankkeissa työskentelevät eivät voi kohtuudella odottaa rahoituksen jatkuvan loputtomiin.

Systran-hankkeen suunnitteluun on kulunut epätavallisen pitkä aika. Hanke on epätavallinen myös sikäli, että komissio on hallitsevassa roolissa myös valmiin tuotteen käyttäjänä.

Hankkeessa työskenteleviä varoitettiin vuonna 1984 tehtyjen työ-sopimusten sanamuodon muutoksella, joka merkitsi seuraavan lausekkeen lisäämistä:

Sopimuksen tekijä ei voi tämän sopimuksen mukaisesti suorittamiensa tehtävien johdosta missään vaiheessa olettaa saaneensa oikeutta tai mitään moraalista tai muuta sitoumusta, jonka mukaan hänet nimitettäisiin henkilöstön jäseneksi komission yksikköön.

Vuonna 1993 saatiin asiantuntijapaneelin johtopäätökset ja kaikille hankkeen henkilökuntaan kuuluville järjestettiin esittelytilaisuus konekääntämisen tulevaisuudesta komissiossa, ja heille esitettiin suositus, että heidän olisi monipuolistettava toimintaansa kielten käsittelyn alalla eikä tukeuduttava yksinomaan yhteisön rahoitukseen.

Vuodesta 1994 lähtien komissio on selvittänyt monipuolistumismahdollisuuksia sopimuksen tekijälle ja tämän henkilöstölle useita kertoja.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausuntoon S. toisti alkuperäisen väitteensä yksityiskohtaisesti. Hän esitti myös joitakin lisähuomautuksia, jotka olivat tiivistäen seuraavat:

Komissiolla oli aina ollut suuntaviivoja ja menettelytapasääntöjä, jotka koskivat sen suhteita ulkosiin sopimuskumppaneihin ja palvelujen tarjoajiin väärinkäytösten ja nepotismin estämiseksi. Nämä rajoittivat sopimusten keston korkeintaan kolmeen vuoteen. Komissio oli tarkoituksellisesti käyttänyt erilaisia väliaikaisia Systran-sopimuskumppaneita hyväkseen kiertääkseen aikarajoja Systran-henkilöstön palvelujen osalta.

Komission lausunnossa siteerattu sopimuslauseke viittaa sopimuksen tekijään eikä suunnitteluhenkilöstöön. Suunnitteluhenkilöstö on aina pitänyt komissiota *de facto* -työnantajanaan. Jos suunnitteluhenkilöstöä pidetään varsinaisena sopimuksen tekijänä, komissiolla on Luxemburgin lain mukaan oikeudellisia velvoitteita suunnitteluhenkilöstöön nähden.

PÄÄTÖS

1 Vaatimus, että komission olisi kehitettävä "institutionaaliset puitteet" suunnitteluryhmää varten

1.1 Euroopan yhteisöjen virkamiesten tai muun henkilöstön palvelukseen ottamisen on tapahduttava ainoastaan henkilöstösäännöissä määrättyjen menettelyjen ja tarkoitusten mukaisesti.

- 1.2 Ulkopuolisen sopimuskumppanin, jonka palveluita komissio ei enää tarvitse, henkilöstön palvelukseen ottaminen ei olisi henkilöstösäännöissä määrättyjen menettelyjen tai tarkoitusten mukaista.
- 1.3 Vaatimusta, että komissio on velvollinen tarjoamaan Systran-suunnitteluryhmälle institutionaaliset puitteet yksiköissään tai Euroopan unionin elinten käännöskeskuksessa, ei siten voida hyväksyä.

2 Systran-hankkeen poikkeuksellisen pitkä suunnittelu-aika

- 2.1 On olemassa määräyksiä, jotka rajoittavat aikaa, jonka erityisten ohjelmien puitteissa palveluja tarjoavien yritysten henkilöstö ("ulkopuolinen henkilöstö") voi työskennellä komission tiloissa. Nämä määräykset on ilmeisesti tarkoitettu erityisesti estämään *de facto* -työsuhteiden muodostuminen henkilöstösääntöjen puitteiden ulkopuolelle. Näiden määräysten rikkominen voisi olla hallinnollinen epäkohta.
- 2.2 Suoritetun tutkimuksen perusteella vaikuttaa siltä, että Euroopan komissio on työskennellyt saman Systran-käännösjärjestelmää kehittävänsä suunnitteluhenkilöstön kanssa eri yritysten kautta useita vuosia. Komissio on lausunnossaan myöntänyt, että aika on poikkeuksellisen pitkä. Oikeusasiamiehen käytettävissä olevien todisteiden pohjalta ei kuitenkaan vaikuta siltä, että määräyksiä olisi rikottu.
- 2.3 Hyvän hallintotavan nimissä komission olisi varmistettava, että ulkoinen henkilöstö on tietoinen työsuhteensa asemasta ja ulkoista henkilöstöä koskevista määräyksistä.
- 2.4 Kun kyseessä on ulkoinen henkilöstö, joka on ollut työssä poikkeuksellisen pitkään ja joka kehittää tärkeää tuotetta, jonka lopullinen käyttäjä on komissio, komissio on erityisesti vastuussa siitä, että se toteuttaa positiivisia toimenpiteitä, jotta vältetään mahdollinen vaara siitä, että ulkoinen henkilöstö saa väärän käsityksen tulevaisuuden näkymistään.
- 2.5 Oikeusasiamiehen saatavilla olevan aineiston perusteella näyttää siltä, että komissio ei vuosina 1979 - 1993 ollut ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin varmistaa, että Systran-suunnitteluhenkilöstö oli tietoinen siitä, että heidän urasuunnitelmiansa ei pitäisi perustua ainoastaan Systran-ohjelman jatkumiseen.
- 2.6 Oikeusasiamiehen tutkimus tämän kantelun johdosta ei tuonut esiin todisteita siitä, että Systran-suunnitteluhenkilöstön urat kärsivät Systran-suunnittelun poikkeuksellisen pitkän keston vuoksi. Lisäksi oikeusasiamiehen havainnot koskevat vuonna 1993 päättyneitä jak-

soa. Siksi oikeusasiamiehellä ei ole aihetta pyrkiä sovintoratkaisuun tämän näkökohdan osalta.

3 Väite, että komissiolla on Luxemburgin lain mukaan velvoitteita suunnitteluhenkilöstöä kohtaan

3.1 Väite, että komissiolla on Luxemburgin lain mukaan velvoitteita suunnitteluhenkilöstöä kohtaan, nostaa esiin kansalliseen lakiin liittyviä seikkoja, ja siihen saattaisi liittyä kiistoja asiakysymyksistä ja niiden tulkinnasta.

3.2 Näitä asioita voidaan tehokkaasti käsitellä vain toimivaltaisessa tuomioistuimessa, jolla olisi mahdollisuus kuulla todistajia ja arvioida ristiriitaisia todisteita asiasisältöön ja kyseiseen kansalliseen lain-säädäntöön liittyvistä kysymyksistä.

3.3 Näin ollen Euroopan oikeusasiamiehen lisätutkimukset asiassa eivät ole perusteltuja.

JOHTOPÄÄTÖS

Edellä esitettyjen tulosten pohjalta on aiheellista esittää seuraavat kriittiset huomautukset:

Hyvän hallintotavan mukaisesti komission olisi pitänyt varmistaa, että ulkoinen henkilöstö on tietoinen työsuhteensa asemasta ja ulkoisen henkilöstön käyttöä koskevista määräyksistä.

Kun kyseessä on ulkoinen henkilöstö, joka on ollut työssä poikkeuksellisen pitkään ja joka kehittää tärkeää tuotetta, jonka lopullinen käyttäjä on komissio, komissio on erityisesti vastuussa siitä, että se toimii myönteisesti välttääkseen vaaran, että ulkoinen henkilöstö saa väärän käsityksen tulevaisuudennäkymistään.

Oikeusasiamiehen saatavilla olevan aineiston perusteella näytti siltä, että komissio ei vuosina 1979 - 1993 ollut ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin varmistaa, että Systran-suunnitteluhenkilöstö oli tietoinen siitä, että heidän urasuunnitelmiansa ei pitäisi perustua Systran-ohjelman jatkumiseen.

Oikeusasiamiehen tutkimus tämän kantelun johdosta ei tuonut esiin todisteita siitä, että Systran-suunnitteluhenkilöstön urat kärsivät Systran-suunnittelun poikkeuksellisen pitkän keston vuoksi. Lisäksi oikeusasiamiehen havainnot koskevat vuonna 1993 päättyneitä jaksoa. Siksi oikeusia-

miehen ei ole aiheellista pyrkiä sovintoratkaisuun tämän näkökohdan osalta. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

VASTUU YHTEISÖN RAHOITTAMISTA HANKKEISTA: "LIFE"-OHJELMA

Päätös kantelun 555/17.4.96/ALDM/ES/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra M. kanteli oikeusasiamiehelle huhtikuussa 1996 Isaban laakson (Navarra, Espanja) valtuuston puolesta komission PO XI:tä vastaan.

Kantelun taustalla oli komission toiminta Pyreneiden alueella elävien karhujen suojelemiseksi LIFE-ohjelman taloudellisen tuen turvin.

Vuonna 1995 yhteisön tukea saavat alueelliset ja paikalliset järjestöt keskustelivat yhteistyösopimuksen laatimisesta. Roncalin laakson valtuusto ei yhtynyt sopimuksessa esitettyihin toimenpiteisiin, koska ne rajoittaisivat valtuuston harjoittamaa alueen luonnonvarojen valvontaa ja hoitoa. Tämän tuloksena Roncalin laaksoon kuuluvan Isaban laakson valtuusto päätti olla osallistumatta LIFE-ohjelmasta rahoitettaviin hankkeisiin.

Tri P. arvosteli valtuuston kantaa ja julkaisi lausuntoja, joiden oletettiin heijastelevan komission yksiköiden osoittamaa huolestuneisuutta.

Kantelija kirjoitti PO XI:lle useita kertoja ja pyysi mm., että:

- (i) Isaban laakson neuvostoa pidettäisiin osapuolena kaikissa yhteisön aloitteissa, jotka liittyvät karhujen suojeluun, ja että valtuuston tehtäväksi annetaan kaikkien tällaisten aloitteiden hoitaminen sen rajojen sisällä;
- (ii) PO XI toimittaa valtuustolle komission yksiköiden laatiman päätöksen tai kertomuksen, jossa se tri P:n julkistamien tietojen mukaan esittää kriittisiä huomautuksia valtuuston kannan suhteen.

Kantelija väitti, että komissio ei ollut vastannut näihin pyyntöihin asianmukaisesti.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Se esitti lausunnossaan muun muassa seuraavan:

Komissio oli jo vastannut kaikkiin M:n esittämiin kysymyksiin.

M:lle lähettämässään kirjeissä komissio oli ilmoittanut tälle, että jotkut tämän esittämistä kysymyksistä koskivat yksinomaan jäsenvaltioita.

Yhteisön luonnonsuojelupolitiikan täytäntöönpanemiseksi komission olisi toimittava yhteistyössä jäsenvaltioiden nimittämien viranomaisten kanssa. Toissijaisuusperiaatteen mukaisesti nämä viranomaiset ovat kyseisistä asioista vastaavia kansallisia elimiä.

Komission ja tri P:n välillä ei ollut mitään suhdetta, vaikka viimeksi mainitun tieteellistä mainetta kunnioitettiin suuresti.

Komission lausunto toimitettiin M:lle, ja tätä pyydettiin esittämään siitä halutessaan huomautuksensa. Vastausta ei saatu.

PÄÄTÖS

Saatavilla olleiden tietojen pohjalta Euroopan oikeusasiamies teki seuraavat johtopäätökset:

1 Isaban laakson valtuuston mahdollinen osallistuminen LIFE-hankkeiden valintaan ja hoitoon

LIFE-ohjelmasta annetussa asetuksessa 1973/92 jäsenvaltioille asetetaan välittäjien rooli yhteisön ja kolmansien osapuolten välillä. Siten päävastuu sekä mahdollisten hankkeiden keskinäisen tärkeysjärjestyksen laatimisesta että niiden seurannasta on suuressa määrin uskottu jäsenvaltioiden hoitoon. Tämän erityisaseman vuoksi jäsenvaltiot pystyvät parhaiten koordinoimaan yhteisön rahoittamien hankkeiden täytäntöönpanon tai hoidon vaikutuspiiriin kuuluvien eri kansallisten viranomaisten roolit.

Vaikka komission rooli siten on rajallinen, sillä on tietty vastuu yhteisön rahoittamien hankkeiden vaikutuspiiriin kuuluvien yksiköiden tai henkilöiden suhteen. Sen olisi tiedotettava niille asianmukaisesti rahoitusasemansa luonteesta ja myös osoitettava näille asianmukaiset kansallisen tason kanavat, joiden kautta heidän havaintojaan voidaan käsitellä.

Oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komission vastauksista kantelijalle olisi pitänyt selvemmin ja perusteellisemmin käydä ilmi, mitkä ovat toimielimen valtuudet LIFE-ohjelman täytäntöönpanon yhteydessä, sekä mitkä ovat asianmukaiset kansalliset kanavat, joiden puoleen kantelija olisi voinut kääntyä ongelman ratkaisemiseksi.

2 Kolmansien osapuolten lausunnot Isaban laakson valtuustosta

Komissio totesi lausunnossaan, että sen yksiköillä ei ollut mitään suhdetta tri P:n kanssa. Oikeusasiamiehen tutkimuksessa ei ilmennyt todisteita, jotka olisivat olleet ristiriidassa komission lausunnon kanssa.

JOHTOPÄÄTÖS

Kantelun tutkimuksen perusteella oikeusasiamiehen oli annettava seuraava kriittinen huomautus:

Komissiolla on tietty vastuu yhteisön rahoittamien hankkeiden vaikutuspiiriin kuuluvien yksiköiden tai henkilöiden suhteen. Sen olisi tiedotettava niille asianmukaisesti rahoitusasemansa luonteesta ja myös osoitettava näille asianmukaiset kansallisen tason kanavat, joiden kautta heidän havaintojaan voidaan käsitellä.

Oikeusasiamies katsoi, että Euroopan komission kantelijalle esittämistä vastauksista olisi pitänyt selvemmin ja perusteellisemmin käydä ilmi, mitkä ovat toimielimen valtuudet LIFE-ohjelman täytäntöpanon yhteydessä, sekä mitkä ovat asianmukaiset kansalliset kanavat, joiden puoleen kantelija olisi voinut kääntyä ongelman ratkaisemiseksi.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menettelyitä menneisyydessä, sovintoon pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

MAKSUJEN JA KORVAUSTEN VIIVÄSTYMINEN JA JÄTTÄMINEN VASTAAMATTA KIRJEISIIN

Päätös kantelun 606/22.5.96/AH/UK/IJH johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva H. kanteli oikeusasiamiehelle toukokuussa 1996 kohtuuttomasta viivytyksestä maksujen ja korvausten maksamisessa töistä, joita hän oli tehnyt kaivostoiminnan ja muiden kaivannaisalojen työterveys- ja -turvallisuukskomitealle. H. ei kantelun jättämisen ajankohtana (15. toukokuuta 1996) ollut saanut maksua laskusta, joka oli esitetty 13. joulukuuta 1995, vaikka sopimuksessa määrättiin, että lopullinen maksu piti suorittaa 60 päivän kuluessa.

H. kanteli myös siitä, että hänen asiaa koskeviin fakseihinsa ei ollut vastattu.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Komission lausunnossa esitettiin muun muassa seuraavaa:

Lasku, jonka kantelija oli esittänyt syyskuussa 1995, ei täyttänyt talousarvion määräyksiä. Kantelija esitti tarkistetun laskun vuoden 1996 alussa. Koska varainhoitovuosi oli vaihtunut, kyseisen yksikön oli käynnistettävä varainhoitomenettely maksusitoumusvaiheesta, koska vaaditut määrärahat raukeavat kunkin vuoden lopussa.

Sopimuksen mukainen maksu myöhästyi myös hallinnollisista syistä, ja se suoritettiin lopulta vuoden 1996 jälkipuoliskolla.

Komissio totesi myös:

Virkamiesten ja kantelijan välisestä vuoropuhelusta ei voida antaa yksityiskohtaista selvitystä, koska asiaa käsitelleet yksiköt eivät toimitaneet yksityiskohtaisia tietoja, tai ne saapuivat liian myöhään.

Kantelijan huomautukset

Komission lausunto toimitettiin H:lle Tämä esitettiin huomautuksinaan muun muassa seuraavaa:

Lausunnossa käsiteltiin vain sopimuksen mukaiseen maksuun liittyvää kysymystä eikä kulujen maksamisessa esiintynyttä viivytystä.

Komissio ei antanut yksityiskohtaista selvitystä maksun suorittamisessa ilmenneestä viivytyksestä. Tarkistettu lasku lähetettiin postitse ja faksilla 13. joulukuuta 1995 eikä vuoden 1996 alussa.

Maksu saatiin lopulta 4. lokakuuta 1996 yli yhdeksän kuukautta laskun esittämisen jälkeen.

Komission olisi pitänyt tarjota korvausta maksun ja kulujen suorittamisessa esiintyneestä viivytyksestä.

LISÄTUTKIMUKSET

Komission lausunnon ja kantelijan huomautusten pohjalta näytti siltä, että joihinkin kantelun näkökohtiin ei ollut saatu vastausta. Oikeusasiamies kirjoitti siksi uudelleen komissiolle, liitti mukaan vastauksen ja kysyi erityisesti, aikoiko komissio tarjota mitään rahallista korvausta.

Vastauksessaan komissio:

pahoitteli viivytystä kulujen lopullisessa maksamisessa;

lupautui kaikin keinoin varmistamaan, että tällaisia viivytyksiä ei esiintyisi tulevaisuudessa;

totesi tarjonneensa 245 ecua korvaukseksi tästä viivytyksestä.

H. vahvisti oikeusasiamiehelle hyväksyneensä korvauksen ja tyytyvänsä siihen. Hän totesi kuitenkin, että komission korvaustarjous oli esitetty 11. huhtikuuta ja hän oli hyväksynyt sen 12. huhtikuuta, ja että hänelle oli vakuutettu, että maksu suoritettaisiin korkeintaan 30 päivän kuluessa, mutta että maksu todellisuudessa suoritettiin 23. kesäkuuta.

H. ilmoitti myös toivovansa, että hänen kantelunsa johtaisi siihen että komission tehokkuutta parannettaisiin, mikä hyödyttäisi, paitsi häntä itseään, myös monia muita hänen tilanteessaan.

PÄÄTÖS

1 Kulukorvausten suorittamisen viivästyminen

Komissio oli myöntänyt, että kantelijalle suoritettava maksu oli viivästynyt perusteettomasti, ja pahoitellut sitä. Se oli maksanut viivytyksestä korvausta. Komissio oli siten ratkaissut kantelun tältä osin kantelijaa tyydyttävällä tavalla.

2 Maksun loppuosan suorittamisen viivästyminen

2.1 Kun kantelija teki kantelun, sopimuksen mukaisia saatavia ei ollut suoritettu. Kantelijan esittämien seikkojen pohjalta, joita komissio ei vahvistanut eikä kiistänyt, loppusumma maksettiin lopulta yhdeksän kuukauden kuluttua siitä kun kantelija oli esittänyt laskun, vaikka maksu olisi sopimuksen mukaan pitänyt suorittaa 60 päivän kuluessa. Komissio ei antanut tyydyttävää selitystä tälle viivytykselle eikä myöskään pahoitellut sitä.

2.2 Tämä kantelun näkökohta oli siten perusteltu. Komissio ei täyttänyt hyvän hallinnon vaatimuksia suorittaessaan maksun yli seitsemän kuukautta myöhemmin kuin sen olisi pitänyt tehdä sopimuksen mukaan, jonka se oli tehnyt kantelijan kanssa

3 Jättäminen vastaamatta kirjeisiin

3.1 Komissio myönsi, että se oli jättänyt vastaamatta asianmukaisesti kantelijan lähettämiin kirjeisiin. Komissio ei kuitenkaan esittänyt tyydyttävää selitystä sille, miksi laiminlyönti oli tapahtunut, eikä esittänyt anteeksipyyntöä.

3.2 Tämä kantelun näkökohta oli siten perusteltu. Komissio ei täyttänyt hyvän hallinnon vaatimuksia laiminlyödessään kantelijan kirjeisiin vastaamisen.

JOHTOPÄÄTÖS

Kantelun tutkimuksen johdosta oikeusasiamiehen oli annettava seuraava kriittinen huomautus:

Komissio ei täyttänyt hyvän hallinnon vaatimuksia, kun se suoritti maksun yli seitsemän kuukautta myöhemmin kuin olisi pitänyt tehdä sen sopimuksen mukaan, joka sillä oli kantelijan kanssa, ja laiminlyödessään tämän kirjeisiin vastaamisen.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat menettelyitä menneisyydessä, sovintoon pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSET

Euroopan oikeusasiamies otti huomioon komission jäsenten GRADINin ja LIIKASEN tiedonannon, jotka he esittivät puheenjohtajan suostumuksella, koroista, joita maksetaan komission maksujen määräajoista ja viivästyneille suorituksille (SEK(97) 1205, 10. kesäkuuta 1997). Tämän tiedonannon pohjalta näytti siltä, että komissio pyrki vähentämään maksujen suorittamisessa ilmeneviä viivytyksiä ja tarjoutui maksamaan korkoja, jos viivytyksiä ilmeni.

Oikeusasiamies aikoo tarkkailla tilannetta kanteluiden valossa, jotka koskevat viivästyksiä komission maksujen ja kulujen suorituksissa, voidakseen harkita, onko hänen aiheellista ryhtyä tutkimaan asiaa omasta aloitteestaan.

VÄITE DIREKTIIVIN RIKKOMISESTA: KOMISSIOLLE JÄTETYN VALITUKSEN KÄSITTELY

Päätös kantelun 620/3.6.96/DH/DK/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Tanskalainen herra H. kanteli oikeusasiamiehelle kesäkuussa 1996 siitä, että komissio ei ollut käsitellyt asianmukaisesti hänen valitustaan, joka koski Tanskan viranomaisia. Valituksessaan komissiolle hän väitti, että Tanskan viranomaiset olivat rikkoneet direktiiviä 83/515/ETY ja laiminlyöneet asetuksen 4028/86/ETY 23 artiklan sisällyttämisen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Molemmat direktiivit koskivat kalastusalaa. Vastauksessaan H:lle komissio totesi, että valituksen tutkimisen yhteydessä ei ollut todettu yhteisön lain rikkomuksia.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Yhteenvedona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

Kantelu koskee EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti tehtyä komission päätöstä.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti komissiolla on tässä suhteessa harkintavalta, mikä sulkee yksittäisiltä henkilöiltä pois oikeuden vaatia sitä viemään asia tuomioistuimeen. Päätäessään olla viemättä asiaa tuomioistuimeen komissio oli toiminut toimivaltansa mukaisesti tuomioistuimen oikeuskäytäntöä noudattaen.

Direktiivin, jota kantelija väitti Tanskan rikkoneen, säännösten tavoitteena on määrätä rahoitustuen myöntämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä siinä tapauksessa, että jäsenvaltio päättää luoda rahoitustukijärjestelmän. Koska Tanska ei ollut luonut rahoitustukijärjestelmää, rikkomista ei ollut tapahtunut. Mitä tuli asetuksen 4028/86 23 artiklaan, jäsenvaltioilla ei vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti ole oikeutta sisällyttää asetuksen säännöksiä kansallisen lainsäädäntönsä osaksi, koska asetuksia sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa.

Kantelijan huomautukset

Vastauksessaan kantelija piti kiinni kantelustaan ja pyysi oikeusasiamiestä käynnistämään oikeudellisen menettelyn Tanskaa vastaan.

PÄÄTÖS

Arvioidessaan kantelua oikeusasiamies otti ensinnäkin huomioon sen, että EY:n perustamissopimus antaa hänelle valtuudet tutkia mahdollisia hallinnollisia epäkohtia vain yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa. Oikeusasiamiehellä ei ole oikeutta tutkia kansallisten viranomaisten toimintaa tai käynnistää oikeudellisia menettelyjä jäsenvaltiota vastaan.

Komission viittaus sillä EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti olevaan harkintavaltaan ei ollut asian kannalta olennainen. Komission lausunnosta kävi selvästi ilmi, että se katsoi, että Tanska ei tässä tapauksessa ollut syyllistynyt rikkomiseen. Siten ei voinut olla kyse 169 artiklan mukaisesta harkintavallan käytöstä tuomioistuimeen viemisen suhteen.

Komission kantelusta esittämän arvion osalta oikeusasiamies otti huomioon, että yhteisön lain tulkinnan korkein auktoriteetti on tuomioistuin.

Mikään tässä asiassa ilmennyt seikka ei osoittanut komission arviota vääräksi.

Mitä tuli komission tapaan käsitellä valitusta, näytti siltä, että komissio oli käsitellyt sitä ja esittänyt H:lle vastauksen tämän syytöksiin. Komissio ei kuitenkaan ollut esittänyt H:lle perusteita, joiden johdosta se oli tehnyt johtopäätöksen että Tanska ei ollut rikkonut kyseisiä säännöksiä, ennen kuin tämä kanteli oikeusasiamiehelle. Jos se olisi esittänyt perustelut aikaisemmin, tarvetta kanteluun oikeusasiamiehelle ei olisi ollut. Oikeusasiamies huomautti siksi komissiolle, että sen olisi pitänyt esittää perustelunsa valituksen tekijälle, silloin kun se vastasi tälle.

Koska komissio lopulta esitti kantelijalle perustelunsa, lisätutkimuksiin ei ollut aihetta. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

KOMISSION VASTUU "VÄLITTÄJÄNÄ TOIMIVISTA JÄRJESTÖISTÄ"

Päätös kantelun 630/6.6.96/CJ/UK/IJH johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra C. toimi puheenjohtajana komiteassa, joka organisoii maailman vammaisten purjehduskilpailut Yhdistyneessä kuningaskunnassa elokuussa 1994. Marraskuussa 1993 hän kääntyi Alankomaissa toimivan organisaation FIPA (Foundation for International cooperation of Projects and other activities for humanitarian affairs) puoleen pyytääkseen tätä tukemaan tapahtumaa. Maaliskuussa 1994 FIPA tarjosi Euroopan komission tukea, joka vastasi 18 % kokonaismenoista korkeintaan 7 130 ecun summaan asti. Tuen ehtona oli komission tuen julkinen myöntäminen ja tarkastetun tilinpäätöksen esittäminen 30. marraskuuta 1994 mennessä. Maksu oli määrä suorittaa vasta sitten, kun komissio oli saanut ja hyväksynyt tilit.

C. pyysi FIPAlta ennakkoa välttyäkseen lainan korkokustannuksilta. Pyyntöstä kieltäydyttiin, ja siksi hän järjesti lainan.

Marraskuussa 1994 C. jätti tarkistetun tilinpäätöksen FIPALLE. Toistuvista puhelinoitoista huolimatta maksua ei kuitenkaan suoritettu ennen kuin toukokuussa 1995. Maksu koski pienempää summaa kuin alun perin tarjottu enimmäismäärä. Viivytyksen johdosta järjestelykomitea päätti lopulta turvautua muihin järjestelyihin maksaakseen lainansa ja ilmoitti FIPALLE, että se ei enää tarvitsisi tukea.

Toukokuussa 1996 C. ja hänen puolestaan toiminut Euroopan parlamentin jäsen, tri Caroline JACKSON kantelivat että:

- 1 tuen maksaminen takautuvasti johti tarpeettomiin ylimääräisiin kustannuksiin;
- 2 oli epäoikeudenmukaista, että komissio vaati julkista tunnustusta, kun se ei antanut sitovaa lupaus rahoituksen antamisesta;
- 3 täyden summan maksamisesta oli virheellisesti kieltäytytty;
- 4 maksun suorittaminen oli aiheettomasti viivästynyt.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausuntonsa aluksi komissio korosti, että se usein käyttää FIPAn kaltaisia välittäjäjärjestöjä tiettyjen tukiohjelmien hoitoon.

Yhteenvedona komissio käsitteli lausunnossaan neljää kantelun näkökohtaa:

- 1 C. oli saanut FIPAlta tiedon, että lainan korot voitaisiin sisällyttää organisaation tilien vastattaviin. Hän oli tyytyväinen sopimuksen allekirjoittamiseen ja rahoitustuen hakemiseen.
- 2 Yhteisön tuen tunnustamista koskevat lausekkeet ovat standardikäytäntö. Sitova lupaus rahoituksesta annetaan, jos organisaatio kunnioittaa sopimuksensa ehtoja.
- 3 FIPAlle jätettyjen tilien pohjalta C:lle alun perin myönnetyn summan (7 130 ecua) maksaminen olisi johtanut "voittoon", joka määritellään menoja suurempina tuloina. Tämä oli kielletty FIPAn komission kanssa tekemän yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdassa. Lisäksi C:n FIPAn kanssa tekemän sopimuksen lausekkeessa 6 pidätettiin oikeus luopua taloudellisesta tuesta, jos tulo- ja menolaskelma ei anna perusteita taloudellisen tuen käyttöön. FIPA oli myös aikaisemmin tehnyt C:lle suullisesti selväksi, että voiton tuottamista oli vältettävä. Toukokuussa 1995 FIPA maksoi C:lle ennakkona 40 % alun perin myönnetystä summasta (2 852 ecua). Tämän jälkeen C:lle tarjottiin lopullisena maksuna 2 155 ecua, ts. myönnetyn rahoitustuen määrän sekä tileistä ilmenevän "voiton" ja jo saatujen ennakkojen välistä erotusta. C. kieltäytyi hyväksymästä tarjottua lopullista maksua.
- 4 Komission ja FIPAn välisen sopimuksen mukaan viimeksi mainitun rahoituslaskelma olisi pitänyt jättää 31. joulukuuta 1994 mennessä.

Se saatiin todellisuudessa vasta 12. syyskuuta 1995. Tällä viivytyksellä on ollut dominovaikutus järjestöihin, jotka odottivat maksua FIPAlta. Vastuu viivytyksestä oli siten ensi sijassa FIPAn.

Vuoden 1994 lopussa komissio päätti soveltaa rahoitustuen maksamista koskevia nykyisiä järjestelyjä entistä tiukemmin. Siihen asti yksittäinen organisaatio jätti rahoituslaskelmansa FIPAlle, ja kun se oli valmis, FIPA välitti sen komission PO X:lle. Kun komissio oli todennut, että tilit täsmäsivät, se maksaisi aiheellisen summan FIPAlle, joka maksaisi sen puolestaan organisaatiolle. Tämä järjestely oli komission yksiköiden kannalta hallinnollisesti erittäin raskas.

PO X:n rahoitusyksikkö päätti siksi panna täytäntöön uuden menetelmän varainhoitovuonna 1994. Tapauksia ei enää käsiteltäisi yksitellen. FIPA saisi enakkona 40 % yleismäärärahoista, mutta se saisi loput 60 % vasta jätettyään kokonaistilinpäätöksensä.

FIPA välitti C:n rahoituslaskelman komissiolle ikään kuin vanha järjestely olisi edelleen ollut voimassa. Koska voimassa oli uusi järjestely, PO X ei tarkastellut rahoituslaskelmaa, koska sillä oli ohjeet aloittaa tarkastelu vasta sen jälkeen, kun FIPAn yleinen toimintakeromus ja yksityiskohtainen tilinpäätös oli jätetty.

C. teki toistuvat puhelintiedustelut FIPAlle eikä komissiolle.

Komissio pahoitteli viivytystä mutta totesi, että tällaiset ongelmata-paukset olivat harvinaisia. Komissio totesi myös, että sekä FIPA että komissio olivat oppineet tapauksesta sen, että mahdollisten ongelmien ilmetessä tarvitaan täsmällistä kommunikaatiota.

Kantelijan huomautukset

C. toi esiin huomautuksissaan seuraavat seikat:

Hyväntekeväisyysjärjestöjen velvollisuutena on hoitaa asioitaan kustannustehokkaasti. Tämä ei merkitse kustannusten lisäämistä vain siksi, että toinen organisaatio maksaa laskun. Veronmaksajana hän ei hyväksynyt komission asennetta tältä osin.

FIPAn ja komission viivytysten vuoksi lopullista maksua tarjottiin joitakin kuukausia sen jälkeen, kun organisaatio oli jo lakkautettu sen suoritettua tehtävänsä. Siksi sitä ei voitu ottaa vastaan.

Komission olisi pitänyt pahoitella esiintynyttä viivytystä.

PÄÄTÖS

1 Takautuva maksu

- 1.1 Kantelijan ja FIPAn välisessä sopimuksessa määrättiin ainoastaan rahoitustuen takautuvasta maksamisesta. Siksi vaikutti siltä, että FIPAlla oli oikeus kieltäytyä ennakon maksamisesta, ja siten kantelun tämän näkökohdan suhteen ei näyttänyt ilmenneen hallinnollista epäkohtaa.
- 1.2 Kantelijan vastauksessa esitettiin yleisenä seikkana, että takautuvat maksut saattaisivat johtaa yhteisön veronmaksajille aiheutuvien kustannusten kasvuun. Yhteisön rahoitustuen ehtojen määrittelyssä komission on noudatettava varainhoitoasetusta, mukaan luettuna moitteettoman varainhoidon vaatimus. Komission toimintaa valvovat tältä osin tilintarkastustuomioistuin ja Euroopan parlamentti. Siksi ei näyttänyt olevan perusteita sille, että oikeusasiamiehen olisi tutkittava tätä yleistä näkökohtaa.

2 Vaatimus yhteisön rahoitustuen tunnustamisesta

- 2.1 Kävi ilmi, että yleinen käytäntö on edellyttää yhteisön rahoitustuen julkista tunnustamista.
- 2.2 Yhteisön rahoitustukea maksetaan vain sopimuksen ehtojen mukaisesti. Rahoituslupaus on siten pikemminkin ehdollinen kuin sitova. Komission lausunnosta näytti kuitenkin käyvän ilmi, että se katsoo ehtojen olevan tuen saajan kannalta täytettävissä.
- 2.3 Ei vaikuta epäoikeudenmukaiselta, että komissio vaatii ehdollisen yhteisön tuen julkista tunnustamista, jos ehdot ovat tuen saajan täytettävissä.
- 2.4 Kantelun tämän näkökohdan suhteen ei siten näyttänyt ilmenneen hallinnollista epäkohtaa.

3 Maksetun tuen määrä

- 3.1 C. oli 4. kesäkuuta 1995 kiittänyt FIPAA 40 %:n ennakon maksamisesta ja todennut, että järjestävä komitea oli päättänyt tehdä tilinpäätöksen ja että se oli ryhtynyt muihin järjestelyihin lainansa maksamiseksi ja että se ei enää tarvinnut FIPAn tuen loppuosaa. Siksi ei vaikuttanut siltä, että C:n ja joko FIPAn tai komission välillä vallitsisi sopimuskiista.
- 3.2 Oikeusasiamiehen oli aiheellista tutkia, oliko komissio niissä toimenpiteissään kantelijaa kohtaan, jotka koskivat maksettavan rahoitustuen

suuruutta, toiminut normaalien hyvän hallintotavan vaatimusten mukaisesti, mihin sisältyy toiminnan selkeän oikeudellisen perustan olemassaolo.

- 3.3 Lausunnossaan komissio selitti perusteet, joiden mukaan tarjottu rahoitustuki oli laskettu. Alkuperäisestä tukisummasta vähennettiin summa, joka C:n tilinpäätöksessä esitettiin tuloina, jotka ylittävät menot ("voitto"). Tämän vähennyksen perusteina komissio viittasi FIPAn ja komission välisen yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohtaan sekä kantelijan FIPAn kanssa tekemän sopimuksen lausekkeeseen 6. Se myös totesi, että FIPA oli tehnyt C:lle suullisesti selväksi, että "voiton" tuottamista oli vältettävä.
- 3.4 FIPAn ja komission välisen sopimuksen määräys ei näytä muodostavan oikeudellista perustaa FIPAn ja C:n välisen sopimuksen mukaisen sopimuksen nojalla maksettavan määrän alentamiselle.
- 3.5 C:n ja FIPAn välisen sopimuksen lausekkeessa 6 C:tä vaaditaan *luopumaan taloudellisesta tuesta, jos tulo- ja menolaskelma ei anna perusteita taloudellisen tuen käyttöön*. Kuten edellä 2.2 kohdassa on todettu, komission lausunnon perusteella näytti siltä, että se katsoi rahoitustukisopimuksen ehtojen olevan tuen saajan täytettävissä. Olisi tämän lähestymistavan vastaista tulkita sopimuksen lauseketta 6 siten, että se antaa FIPALLE oikeuden alentaa summaa viittaamalla määräyksiin, joita ei ole tehty ennakolta selväksi tuen saajalle.
- 3.6 C. ei kiistänyt komission väitettä, jonka mukaan FIPA oli suullisesti tehnyt hänelle selväksi, että "voiton" tuottamista oli vältettävä. Hyvän hallintotavan normaalit periaatteet kuitenkin edellyttävät, että rahoitustukitarjoukseen liittyvät ehdot esitetään kirjallisesti, jotta kyseinen viranomaisen voi taata itselleen ja muille, että ehto on saatettu tuen saajan tietoon. Vaikuttaa siltä, että komissio ei tässä tapauksessa täyttänyt hyvän hallintotavan vaatimuksia, koska se tyytyi ilmoittamaan ainoastaan suullisesti tällaisen ehdon.
- 3.7 Ei myöskään ole selvää, että suullinen ilmoitus voi muodostaa oikeudellisen perustan tällaisen ehdon sopimukselliselle sitovuudelle. Komissio ei siten ole onnistunut näyttämään, että sen toiminnalla, joka liittyi tapauksen tähän näkökohtaan, oli selkeä oikeudellinen perusta.

4 Maksun suorittamisen hallinnollinen viivästyminen

- 4.1 Lausunnossaan komissio myönsi, että maksua odottaviin järjestöihin on saattanut vaikuttaa se, että FIPAn tilinpäätös, joka olisi pitänyt esit-

tää 31. joulukuuta 1994, jätettiin vasta 12. syyskuuta 1995. Komission mukaan vastuu viivytyksestä oli ensi sijassa FIPAn.

- 4.2 Komission lausunnon perusteella näytti siltä, että kantelijan nimenomaisessa tapauksessa viivytys aiheutui uusista järjestelyistä, jotka komissio oli ottanut käyttöön tilinpäätösten hyväksymistä varten. Komission mukaan FIPA välitti C:n rahoituslaskelman komissiolle ikään kuin vanhat järjestelyt olisivat edelleen olleet voimassa. Uusien järjestelyjen vuoksi PO X ei tarkastellut rahoituslaskelmaa sen saavuttua, koska sillä oli ohjeet odottaa siihen asti, kunnes FIPA jätti oman tilinpäätöksensä. Komission mukaan C:n useat asiaa koskevat puhelin-tiedustelut tehtiin FIPaan eikä komissioon.
- 4.3 Lausunnossaan komissio pahoitteli ilmennyttä viivytystä. Oikeusasiamiehen lisähuomautukset eivät siten vaikuta tarpeellisilta.

JOHTOPÄÄTÖS

Komissio totesi lausunnossaan, että sekä FIPA että komissio olivat oppineet tapauksesta, että mahdollisten ongelmien ilmetessä tarvitaan täsmällistä kommunikaatiota. Kantelun tutkimuksen perusteella oikeusasiamiehen oli kuitenkin annettava seuraava kriittinen huomautus:

Hyvän hallintotavan normaalit periaatteet edellyttävät, että rahoitustukitarjoukseen liittyvät ehdot esitetään kirjallisesti, jotta kyseinen viranomainen voi taata itselleen ja muille, että ehto on saatettu tuen saajan tietoon. Vaikuttaa siltä, että komissio ei tässä tapauksessa täyttänyt hyvän hallintotavan vaatimuksia, koska se tyytyi ilmoittamaan tällaisen ehdon ainoastaan suullisesti. Lisäksi ei ole selvää, että suullinen ilmoitus voi muodostaa oikeudellisen perustan tällaisen ehdon sopimukselliselle sitovuudelle. Komissio ei siten onnistunut näyttämään, että sen toiminnalla, joka koski tapauksen tätä näkökohtaa, oli selkeä oikeudellinen perusta.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menettelyitä menneisyydessä, sovintoon pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUKSIA

Komission lausunnossa korostetaan, että se käyttää usein välittäjäorganisaatioita yksittäisten tukiohjelmien hoitamiseen.

Komission lausuntoa voidaan useissa kohdissa tulkita siten, että jos välittävä organisaatio laiminlyö hyvän hallintotavan normaalien vaatimusten mukaisen toiminnan, komissio ei ole vastuussa tästä laiminlyönnistä.

Kun komissio vastaa oikeusasiamiehen tiedusteluihin, on olennaisen tärkeää, että se määrittelee täsmällisesti, miten ja missä hyvän hallintotavan normaalien vaatimusten noudattaminen on laiminlyöty. Tähän voi ja siihen pitäisi sisältyä se, että tarvittaessa tehdään selväksi, että laiminlyönti on tapahtunut välittäjänä toimivassa organisaatiossa eikä komission omista yksiköissä.

Komissio on kuitenkin vastuussa välittäjänä toimivien organisaatioiden kautta toteutetun hallintotyön laadusta.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: ARVIINTIPERUSTEET JA TARKASTAJIEN NIMIEN ILMOITTAMINEN

Päätös kantelun 659/24.6.96/AEKA/FIN/IJH johdosta Euroopan komissiota ja Euroopan parlamenttia vastaan

KANTELU

Kesäkuussa 1996 AKAVAn erityisalojen keskusliitto kanteli oikeusasiamiehelle suomenkielisten kielenkääntäjien ja apulaiskielenkääntäjien palvelukseen ottamisesta.

Liitto totesi, että yhteensä 17 komission edustustossa Helsingissä työskennellyttä kääntäjää osallistui Euroopan komission ja Euroopan parlamentin yhdessä järjestämään avoimeen kilpailuun ja 16 heistä hylättiin.

Keskusliitto kanteli seuraavista seikoista:

- 1 Ehdokkaat eivät saaneet tietoja arviointiperusteista.
- 2 Tarkastajien valintavaatimuksia tai nimiä ei julkistettu.
- 3 Liiton saamien tietojen mukaan käännöksiä ranskasta suomeen käsiteltiin erityisen ankarasti, koska vain 2 - 3 kääntäjää valittiin suulliseen kokeeseen.
- 4 Avoimuutta oli lisättävä sekä hakijoiden laillisten oikeuksien turvaamiseksi että tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

Keskusliitto totesi, että taloudellisuussyistä olisi järkevämpää tutkia hylättyjen ehdokkaiden kokeet uudelleen kuin järjestää uusi kilpailu.

TUTKIMUS

Kantelut välitettiin komissiolle ja parlamentille.

Komission lausunto

Yhteenvetona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

- 1 Komission Helsingin edustuston kääntäjät oli otettu palvelukseen kirjallisen käännöskokeen ja haastattelun pohjalta, ei avoimessa kilpailussa.
- 2 Avoimien kilpailujen peruseriaatteena on kaikkien hakijoiden tasa-kohtelu.
- 3 Kutakin kilpailua varten nimitetään valintalautakunta, joka toimii riippumattomasti ja luottamuksellisesti. Valintalautakunta koostuu hallinnon ja henkilöstökomiteoiden edustajista. Valintalautakunnan riippumattomuuden turvaamiseksi ja ulkopuolisen painostuksen välttämiseksi sen jäsenten henkilöllisyyttä ei paljasteta.
- 4 Valintalautakunta nimittää kirjallisten kokeiden tarkastajat. Arvioinnin korkean laadun varmistamiseksi valintalautakunta nimittää tarkastajiksi päteviä ja kokeneita lingvistejä. Kunkin koepaperin arvioi toisistaan riippumatta vähintään kaksi tarkastajaa.
- 5 Hakijoiden pysyminen nimettömänä taataan kirjallisten kokeiden tarkastamisen aikana.

Parlamentin lausunto

Yhteenvetona parlamentin lausunnossa esitettiin seuraavaa:

- 1 Valintalautakunta oli tarkastanut hakijoiden kokeet puolueettomasti. Vähintään kaksi tarkastajaa arvioi kunkin kokeen valintalautakunnan asettamien arviointiperusteiden pohjalta.
- 2 Saavutettujen tulosten ilmoittaminen muodostaa riittävät perustelut hylätylle hakijalle. Kyseisessä kilpailussa hakijoille oli ilmoitettu kaikki tarvittavat perusteet.
- 3 Kantelijan väite eri kielten välisistä vaikeustasoeroista ei vastannut todellisuutta. Kaikkia kieliä oli kohdeltu tasapuolisesti. Lisäksi kieli-parissa ranska-suomi menestyneiden kääntäjien määrää koskeva väite oli virheellinen, koska heidän määränsä oli huomattavasti suurempi.
- 4 Valintalautakunnan jäsenten ja tarkastajien henkilöllisyyden ilmoittaminen kaikille hakijoille ei ollut yhdistettävissä valintalautakunnan työn luottamuksellisuuteen, josta määrätään henkilöstösäännöissä ja vakiintuneessa oikeuskäytännössä. Luottamuksellisuus antaa valinta-

lautakunnille mahdollisuuden työskennellä riippumattomasti ja puolueettomasti. Parlamentti oli noudattanut kaikkia tarkastajien valintaa koskevia kriteerejä.

5 Parlamentti ei voinut hyväksyä keskusliiton ehdotusta kilpailussa saatujen pisteiden korottamisesta.

6 Hylätyillä hakijoilla oli joka tapauksessa mahdollisuus osallistua uudelleen vuoden 1996 lopulla järjestettäviin kilpailuihin.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan keskusliitto pitäytyi kantelussaan. Parlamentin lausunnosta liitto totesi, että se ei ollut pyytänyt pisteiden korottamista vaan ainoastaan niiden tarkistamista.

PÄÄTÖS

1 Kilpailussa noudatetut arviointiperusteet

- 1.1 Tuomioistuimen oikeuskäytännön ja hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti valintalautakuntien olisi esitettävä hakijoille tekemiensä päätösten ymmärtämisen kannalta tarpeelliset perustelut ja muut elementit.
- 1.2 Oikeusasiamies piti riittämättömänä sitä, että komissio tai parlamentti eivät liiton pyynnöistä huolimatta esittäneet yksityiskohtaisempia tietoja valintalautakuntien arviointiperusteista.
- 1.3 Oikeusasiamiehelle oli tullut runsaasti kanteluita, jotka koskivat toimielinten palvelukseen ottamista. Nämä kantelut koskivat erityisesti menettelyjen avoimuuden puutetta. Kantelijat olivat kannelleet muun muassa siitä, että he eivät pyynnöistään huolimatta olleet saaneet tietoja arviointiperusteista.
- 1.4 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 138 e artiklan mukaisesti Euroopan oikeusasiamiehellä on oikeus toteuttaa omasta aloitteestaan tutkimuksia, jotka koskevat yhteisön toimielinten tai laitosten toiminnassa ilmeneviä mahdollisia hallinnollisia epäkohtia. Tämän määräyksen nojalla hän käynnisti 7. marraskuuta 1997 omasta aloitteestaan tutkimuksen, joka koskee komission palvelukseen ottamisessa noudatettavia menettelyjä.
- 1.5 Tässä tutkimuksessa oikeusasiamies kiinnittää komission huomion siihen, että jos se ilmoittaisi hakijoille arviointiperusteista, se lisäisi huomattavasti palvelukseen ottamisen avoimuutta ja voisi myös helpot-

taa valintalautakunnan työtä hakijoilta tulevien tiedustelujen ja valitusten käsittelyn osalta.

2 Tarkastajien nimien ja valintaperusteiden ilmoittaminen

- 2.1 Yhteisön oikeuden nykytilanne ei tarjoa oikeudellista perustaa katsoa, että komissio tai parlamentti olisivat velvollisia ilmoittamaan tarkastajien nimet ja valintaperusteet sitä pyytävälle hakijalle.
- 2.2 Omasta aloitteestaan toteutettavan tutkimuksen osana oikeusasiamies tutkii, aikooko komissio toteuttaa toimenpiteitä, jotka mahdollistavat tarkastajien nimien ilmoittamisen kyseiselle hakijalle.

3 Kielen valinta ja hakijoiden tasavertainen kohtelu

- 3.1 Oikeusasiamiehen tutkimukset eivät tuoneet esiin riittäviä todisteita siitä, että komissio tai parlamentti olisivat syyllistyneet hallinnolliseen epäkohtaan hakijoiden kielivalintaan perustuvan kohtelun osalta.

JOHTOPÄÄTÖS

Kantelun pohjalta suoritetun tutkimuksen valossa oikeusasiamiehen oli annettava seuraava kriittinen huomautus:

Valintalautakuntien olisi yhteisön oikeuskäytännön ja hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti ilmoitettava hakijoille tekemiensä päätösten ymmärtämisen kannalta tarpeelliset perustelut ja muut seikat.

Koska tapaus koski menettelyitä menneisyydessä, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUKSIA

Tätä kantelua ja muita palvelukseen ottamiseen liittyneitä kanteluja koskeneet oikeusasiamiehen tutkimukset osoittivat, että oli aiheellista ryhtyä tutkimaa asiaa yleisemmin.

Oikeusasiamies käynnisti 7. marraskuuta 1997 omasta aloitteestaan tutkimuksen, joka koskee palvelukseen ottamisen yhteydessä noudatettavia komission menettelyjä.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: MENETTELYT AVOIMESSA KILPAILUSSA

Päätös kantelun 675/1.7.96/AL/FIN/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Neiti L. kanteli kesäkuussa 1996 oikeusasiamiehelle menettelyistä, joita komissio noudatti palvelukseenottokilpailussa.

L. oli osallistunut avoimeen kilpailuun KOM/A/907 ja päässyt suullisiin kokeisiin kutsuttujen 40 hakijan joukkoon. Häntä ei kuitenkaan merkitty varallaololuetteloon. Heinäkuussa 1995 komissio tiedotti L:lle tuloksista ja ilmoitti hänen saamansa pisteet. L. kirjoitti 17. elokuuta 1995 valintalautakunnan puheenjohtajalle, pyysi tarkistamaan pisteensä ja ilmoitti haluavansa kopion korjatusta koepaperistaan.

L. kanteli oikeusasiamiehelle siitä, että:

- 1 Hän ei ollut saanut vastausta 17. elokuuta 1995 lähettämäänsä kirjeeseen.
- 2 Valintalautakunta oli kieltäytynyt antamasta hänelle korjatun koepaperin kopiota.
- 3 Hän ei ollut koskaan saanut mitään tietoja valintalautakunnan noudattamista valintaperusteista tai sen käyttämästä pisteytyksestä.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvedona komissio esitti seuraavaa:

- 1 Kilpailuilmoituksessa todettiin, että varallaololuetteloon merkittäisiin enintään 20 hakijaa. Suulliseen kokeeseen kutsuttiin noin 40 kirjallisessa kokeessa menestynyttä hakijaa. Valintalautakunnan antamat pisteet merkitsivät, että L. ei ollut 20 parhaan hakijan joukossa.
- 2 L. totesi 27. kesäkuuta 1996 päivätyssä kirjeessään, että hän oli lähettänyt komissiolle 17. elokuuta 1995 kirjeen, jossa hän pyysi käsittelemään asiaansa uudelleen ja palauttamaan koepaperinsa. Komission palvelukseenottoyksikkö tutki sitten L:n paperit mutta ei löytänyt 17. elokuuta 1995 päivätyä kirjettä.
- 3 L. kirjoitti valintalautakunnan puheenjohtajalle 9. toukokuuta 1996 ja liitti oheen 17. elokuuta 1995 päivätyin kirjeensä kopion. Komissio vastasi L:n 9. toukokuuta 1996 lähettämään kirjeeseen 13. syyskuu-

ta 1996. Tässä kirjeessä komissio pahoitteli viivytystä, joka oli ilmennyt 9. toukokuuta 1996 päivätyyn kirjeeseen vastaamisen yhteydessä.

Kantelijan huomautukset

L. pitäytyi kantelussaan. Hän liitti oheen oikeaksi todistetun kopion kirjatun kirjeen vastaanottotositteesta, joka oli päivätty 22. elokuuta 1995. Kirje oli osoitettu kilpailun KOM/A/907 valintalautakunnan puheenjohtajalle Euroopan komission PO IX:ään.

Lisäksi L. totesi, että hän ei ollut pyytänyt palauttamaan koepapereitaan, kuten komission lausunnossa väitettiin, vaan ainoastaan kopioita korjatuista koepapereistaan ja niiden arviointia, jotta hän voisi tutustua niihin ja analysoida ne tulevaisuutta varten.

PÄÄTÖS

1 Hakijan kirjeen kadottaminen

1.1 Kantelija oli toimittanut oikeusasiamiehelle oikeaksi todistetun kopion kirjatun kirjeen vastaanottotositteesta, joka oli päivätty 22. elokuuta 1995.

1.2 Komissio oli lausunnossaan todennut, että se ei ollut löytänyt kantelijan 17. elokuuta 1995 päivätyä kirjettä.

1.3 Hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että komissiolle saapuneeseen kirjeeseen olisi vastattava. Se, että komissio oli kadottanut kantelijan 17. elokuuta 1995 lähettämän kirjeen, muodosti hallinnollisen epäkohdan. Oikeusasiamies kiinnitti siksi komission huomion siihen, että sen olisi varmistettava, että tällaisia tapauksia ei esiinny tulevaisuudessa.

2 Koepaperien kopiot

2.1 Henkilöstösäännöissä määrätään, että kutakin kilpailua varten nimitetään valintalautakunta, joka toimii itsenäisesti ja luottamuksellisesti. Yhteisön oikeuden nykytilanne ei tarjoa oikeudellista perustaa katsoa, että komissio olisi velvollinen luovuttamaan hakijalle korjatun koepaperin kopion.

2.2 Oikeusasiamiehelle oli tullut runsaasti kanteluita, jotka koskivat toimielinten palvelukseen ottamista. Nämä kantelut koskivat erityisesti avoimuuden puutetta menettelyissä. Kantelijat kantelivat muun muas-

sa siitä, että he eivät pyynnöistään huolimatta olleet saaneet tietoja arviointiperusteista.

- 2.3 Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 138 e artiklan mukaisesti Euroopan oikeusasiamiehellä on oikeus suorittaa omasta aloitteestaan tutkimuksia, jotka koskevat yhteisön toimielinten tai laitosten toiminnassa ilmeneviä mahdollisia hallinnollisia epäkohtia. Tämän määräyksen nojalla hän käynnisti 7. marraskuuta 1997 omasta aloitteestaan tutkimuksen, joka koskee komission palvelukseen ottamisessa noudatettavia menettelyjä.
- 2.4 Tämän omasta aloitteesta toteutettavan tutkimuksen osana oikeusasiamies tutkii, aikooko komissio ryhtyä toimenpiteisiin mahdollistaakseen korjattujen koepaperien kopioiden luovuttamisen hakijalle.

3 Valintalautakunnan soveltamat arviointiperusteet

- 3.1 Tuomioistuimen oikeuskäytännön ja hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti valintalautakuntien on esitettävä hakijoille tekemiensä päätösten ymmärtämisen kannalta tarpeelliset perustelut ja muut seikat. Oikeusasiamies piti riittämättömänä sitä, että komissio ei kantelijan pyynnöistä huolimatta antanut yksityiskohtaisempia tietoja valintalautakunnan soveltamista arviointiperusteista.
- 3.2 Oikeusasiamies kiinnitti komission huomion siihen, että jos se ilmoitaisi hakijoille arviointiperusteista, se lisäisi huomattavasti palvelukseenottomenettelyn avoimuutta ja voisi myös helpottaa valintalautakunnan työtä hakijoilta tulevien tiedustelujen ja valitusten käsitelyssä.

JOHTOPÄÄTÖS

Kantelun johdosta suoritetun tutkimuksen valossa oli esitettävä seuraavat kriittiset huomautukset:

Hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että komissiolle saapuneeseen kirjeeseen olisi vastattava. Se, että komissio oli kadottanut kantelijan 17. elokuuta 1995 lähettämän kirjeen, muodosti hallinnollisen epäkohdan. Oikeusasiamies kiinnitti komission huomion siksi siihen, että sen olisi varmistettava, että tällaisia tapauksia ei esiinny tulevaisuudessa.

Tuomioistuimen oikeuskäytännön ja hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti valintalautakuntien on esitettävä hakijoille tekemiensä päätösten ymmärtämisen kannalta tarpeelliset perustelut ja muut

seikat. Oikeusasiamies piti riittämättömänä sitä, että komissio ei kantelijan pyynnöistä huolimatta antanut yksityiskohtaisempia tietoja valintalautakunnan soveltamista arviointiperusteista.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat menettelyitä menneisyydessä, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUKSIA

Tämän kantelua ja muiden palvelukseen ottamista koskevien kanteluiden tutkimukset osoittivat, että oli aiheellista ryhtyä tutkimaan asiaa yleisemmin.

Oikeusasiamies käynnisti 7. marraskuuta 1997 omasta aloitteestaan tutkimuksen, joka koskee komission menettelyjä palvelukseen ottamisen yhteydessä.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: HAKIJALLE ANNETTAVAT TIEDOT

Päätös kantelun 686/3.7.96/GR/D/VK johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra R. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 tiedon puutteesta ja komission kilpailumenettelyssä ilmenneistä viivytyksistä.

Kantelija osallistui kilpailuun bioteknologian alan virasta. Hän sai vastaanottoilmoituksen neljä kuukautta sen jälkeen, kun hän oli lähettänyt henkilökohtaiset asiakirjansa. Hän ei saanut komissiolta mitään muuta tietoa kahteen vuoteen. Hänen toistuvat pyyntönsä saada lisätietoja palvelukseenottomenettelystä johtivat vain siihen, että hänelle lähetettiin uudelleen sama vastaanottoilmoitus. Kantelija korosti, että valintaprosessi vaikutti liian pitkältä. Hän epäili, toteutettiinko menettely oikein ja tarkasteltiin hänen papereitaan asianmukaisesti.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että valintamenettelyn tarkoituksena oli laatia varallaololuettelo tilapäistä henkilöstöä varten. Luettelon oli määrä antaa komission eri yksiköille mahdollisuus valita ehdokkaita. Ehdokkailla ei ollut oikeudellista perustetta vaatia päästä haastatteluun, eikä menestyneillä hakijoilla ollut oikeutta vaatia työpaikkaa. Viivytykset johtuivat osallistujien suuresta määrästä ja muista ongelmista valintalautakunnan kokoonpanossa. R:n väite, että hänen

papereitaan ei tutkittu asianmukaisesti, oli perusteeton, koska valintalautakunta tarkasteli kutakin hakemusta erikseen.

Kantelijan huomautukset

Kantelija totesi seuraavaa. Komissio ei ollut toiminut asiassa kahteen vuoteen. Tutkimuksen alalla edistytään jatkuvasti, ja tämän alan hakijat tarvitsevat ajankohtaista pätevyyttä. Valintamenettelyn kohtuutonta viivästymistä oli siten mahdoton ymmärtää.

Lisäksi kantelija totesi, että nykyisen työllisyystilanteen valossa avointa työpaikkaa koskeva yleinen ilmoitus, jossa toimenkuva esitetään melko epämääräisesti, johtaisi varmasti hakemustulvaan. Komissio olisi voinut odottaa, että hakemusten määrä tulee olemaan suuri, ja sen olisi pitänyt ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin voidakseen käsitellä hakemukset tilanteen mukaisesti.

PÄÄTÖS

Oikeusasiamiehen saamien tietojen valossa oli ilmeistä, että hakija ei ollut saanut mitään lisätietoja hakemuksestaan sitten helmikuun 1995. Kilpailuun osallistujana hän oli luonnollisesti erittäin kiinnostunut valintamenettelyn kehittymisestä. Viivästystapauksissa hyvään hallintotapaan kuuluu ilmoittaa hakijoille menettelyn kulloisestakin tilanteesta kohtuullisen ajan kuluessa, erityisesti silloin, kun hakija on itse pyytänyt tällaisia tietoja. Saman vastaanottoilmoituksen lähettäminen toistuvasti ei täyttänyt tiedon tarvetta. Komissio myönsi, että asia oli viivästynyt. Se totesi, että kantelijalle ilmoitettaisiin henkilökohtaisesti valintalautakunnan tuloksista.

Kantelun johdosta suoritetun tutkimuksen perusteella oli esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

On hyvän hallintotavan mukaista vastata pyyntöihin ajoissa. Kyseisessä tapauksessa kantelija ei ollut saanut mitään tietoja ainakaan puoleentoista vuoteen. Komission olisi pitänyt ilmoittaa kantelijalle valintamenettelyssä vallitsevasta tilanteesta, kun tämä sitä tiedusteli. Koska komissio oli tietoinen siitä, että suuri määrä hakijoita vastaa paikkailmoituksiin, sen olisi pitänyt käsitellä asiaa asianmukaisesti, jotta hakijat olisivat saaneet tietoja tilanteesta kohtuullisen ajan kuluessa.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menettelyitä menneisyydessä, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

EVÄTTY OIKEUS TUTUSTUA ASIAKIRJoihin

Päätös kantelun 709/9.7.96/TC/IRL/KT johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Irlantilainen herra C. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 siitä, että Euroopan komissio oli evännyt häneltä oikeuden tutustua komission ja Irlannin kuluttaja-asiain viraston väliseen kirjeenvaihtoon. C. oli kirjoittanut komissiolle ja väittänyt, että Irlannin kuluttaja-asiain virasto rikkoi sillä yhteisön lain mukaan häntä kohtaan olevia velvoitteita. Valituksen tuloksena komissio kävi kirjeenvaihtoa Irlannin kuluttaja-asiain viraston kanssa. Kantelija oli kahdesti pyytänyt komissiolta kopioita tästä kirjeenvaihdosta, mutta oikeus tutustua asiakirjoihin evättiin.

Komissio esitti yhteenvetona seuraavat syyt oikeuden eväämiselle:

Komission asiakirjojen julkisuutta koskevassa päätöksessä esitetään nimenomaisesti, että jos asiakirja on peräisin komission ulkopuolelta (esim. kuluttaja-asiain viraston kirje komissiolle), pyyntö on osoitettava sen tekijälle; lisäksi kuluttaja-asiain virasto oli pyytänyt asian käsittelyä luottamuksellisena. Mitä tuli komission kirjeeseen kuluttaja-asiain virastolle, komissio katsoi, että sen julkistaminen vahingoittaisi komission etua käsittelyn salaisuuden yhteydessä, mikä oli yksi syistä, joiden vuoksi komissio voi kieltää oikeuden tutustua asiakirjoihin komission asiakirjojen julkisuutta koskevan päätöksen nojalla.

TUTKIMUS

Oikeusasiamies totesi, että esitetty kysymys kuului hänen toimivaltansa piiriin, koska se koski pyyntöä saada tutustua Euroopan komission hallussa oleviin asiakirjoihin.

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio piti kiinni syistä, jotka se oli alun perin esittänyt kieltäessään oikeuden tutustua kuluttaja-asiain viraston kirjeisiin komissiolle. Mitä tuli komission kirjeeseen kuluttaja-asiain virastolle, komissio tarkisti alkuperäistä päätöstään saatuaan kahden vuoden kokemuksen asiakirjojen julkisuuden soveltamisesta, ja katsoi, että se saattoi suostua C:n pyyntöön saada tutustua kirjeeseen, joka näin ollen oli komission lausunnon liitteenä.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan komission lausuntoon kantelija ilmoitti, että hän oli pyytänyt kuluttaja-asiain virastolta kopiota sen kirjeestä komissiolle, mutta

että oikeus tutustua asiakirjaan evättiin. Hän kysyi, voivatko asiakirjojen julkisuutta koskevat määräykset vaihdella maittain.

PÄÄTÖS

Kantelua tutkiessaan oikeusasiamies otti ensinnäkin huomioon sen, että EY:n perustamissopimus ei sisältänyt avoimuutta koskevaa määräystä, sekä sen, että ei ollut olemassa yleistä kaikkiiin toimielimiin ja laitoksiin sovellettavaa yleistä sääntöä, joka antaa yleisen oikeuden tutustua asiakirjoihin. Hän otti huomioon myös sen, että hänellä oli toimivalta vain yhteisön toimielimiin ja laitoksiin nähden, ja siten kansalliset asiakirjojen julkisuutta koskevat politiikat olivat hänen toimivaltansa ulkopuolella.

Komissio ja neuvosto olivat sopineet koskevista käytännesäännöistä, jotka ne olivat antaneet oikeudesta tutustua asiakirjoihin (jäljempänä "säännöt") ja jotka komission osalta pantiin täytäntöön komission 8. helmikuuta 1994 tekemällä päätöksellä.¹

Oikeusasiamiehen tutkimuksessa käsiteltiin siten kysymystä, oliko komissio toiminut näiden määräysten mukaisesti, kun se oli evännyt oikeuden tutustua kyseiseen kirjeenvaihtoon.

Sääntöjen asiaa koskevat määräykset ovat seuraavat:

Jos toimielimen hallussa olevan asiakirjan tekijä on luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jäsenvaltio, muu yhteisöjen toimielin taikka muu kansallinen tai kansainvälinen toimielin, pyyntö on esitettävä suoraan tekijälle.

Toimielimet voivat kieltäytyä asiakirjojen luovuttamisesta myös toimielimen päätöksentekomenettelyn luottamuksellisuuden turvaamiseksi.

Mitä tulee kuluttaja-asiain viraston kirjeeseen komissiolle, edellä siteerattujen määräysten pohjalta näyttää siltä, että komissiolle osoitetut kirjeet jäävät asiakirjojen julkisuutta koskevan komission päätöksen soveltamisalueen ulkopuolelle. Komission päätös evätä C:n pyyntö vaikuttaa siten voimassaolevien määräysten mukaiselta.

Mitä tulee komission kirjeeseen kuluttaja-asiain virastolle, oikeusasiamies huomautti, että ensimmäisen asteen tuomioistuimen asiassa T-194/94 *Carvel ja Guardian Newspapers vastaan neuvosto*² päätöksestä seuraa, että toimielinten on menettelyjensä luottamuksellisuuteen vedotessaan verrattava etua, joka kansalaisille koituu niiden asiakirjojen julkisuudesta,

¹ EYVL 1993 L 340/ 41, EYVL 1994 L 46/58.

² [1995], kok. II 2765.

niiden mahdollisiin omiin etuihin, kun ne turvaavat päätöksentekomenetelynsä luottamuksellisuuden.

Komission päätös evätä oikeus tutustua sen omaan kirjeeseen ei osoittanut komission suorittaneen tällaista vertailua. Oikeusasiamiehen tutkimuksen kuluessa komissio oli itse ryhtynyt toimenpiteitä korjatakseen tämän virheen ja antanut kantelijalle kyseisen asiakirjan. Oikeusasiamies tyytyi siksi esittämään komissiolle kriittisen huomautuksen, jonka mukaan sen olisi tulevaisuudessa noudatettava vertailuvaatimusta.

Tätä taustaa vasten oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

PALVELUKSEEN OTTAMINEN: VALITUS VALINTALAUTAKUNNAN PÄÄTÖKSESTÄ

Päätös kantelun 773/29.7.96/SS/FIN/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra S. kanteli oikeusasiamiehelle heinäkuussa 1996 omasta puolestaan ja kolmen muun kokeneen kääntäjän ja hakijan puolesta. Kantelu koski komission järjestämää avointa kilpailua ruotsin kielen kääntäjille (EUR/LA/76). Koska kantelija oli tullut hylätyksi kirjallisessa kokeessa, hän pyysi valintalautakuntaa tarkistamaan pisteet ja toimittamaan hänelle kopion korjatusta koepaperista.

Kantelussaan oikeusasiamiehelle S. väitti, että vastauksessaan hänelle 14. toukokuuta 1996 valintalautakunta syyllistyi hallinnolliseen epäkohtaan. Kirjeessään valintalautakunta oli todennut, että se oli tarkistanut pisteet, ja että pisteet oli laskettu oikein ja oikeudenmukaisesti. Mitä tuli kantelijan pyyntöön saada tutustua korjattuun koepaperiin, lautakunta totesi, että se ei valitettavasti voinut antaa hänelle oikeutta tutustua siihen, kun otettiin huomioon, että valintalautakunnan työ oli salaista, ja sovellettiin hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Kantelussaan S. pyysi myös, että muu elin kuin valintalautakunta tarkistaisi hänen kirjallisen kokeensa pisteet.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi yleisesti, että kirjallisten kokeiden pisteytys on vertailevaa työtä, joka kuuluu valintalautakuntien toimintaa koskevan pakollisen vaihtoluovollisuuden piiriin, ja että yhteisön tuomioistuimet ovat tunnustaneet, että valintalautakunnalla on merkittävä harkintavalta hakijoiden kirjallisten kokeiden arvioinnissa.

S:n tapauksesta komissio totesi, että valintalautakunta oli nimittänyt tarkastajat, jotka olivat päteviä ja kokeneita lingvistejä, ja että kunkin koetekstin oli arvioinut toisistaan riippumatta vähintään kaksi tarkastajaa. Lautakunta oli siten päättänyt kullekin hakijalle annettavista pisteistä ottaen huomioon yhteisön tuomioistuinten oikeuskäytännön, jonka mukaan oli *mahdotonta, että mikään muu elin kuin lautakunta pyrki määrittelemään hakijoiden pisteet.*

PÄÄTÖS

Ottaessaan kantaa kantelijan syytökseen, joka koski 14. toukokuuta 1996 päivättyä komission kirjettä, oikeusasiamies otti ensinnä huomioon, että komissio viittasi hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen perusteena, jonka nojalla se oli kieltänyt S:ltä oikeuden tutustua korjattuun koepaperiinsa. Tämä periaate merkitsee sitä, että samanlaisia tilanteita on käsiteltävä yhtäläisesti ja erilaisia tilanteita ei pidä käsitellä samalla tavalla. Päätös korjatun koepaperin kopion luovuttamisesta hakijoille tai päätös olla sitä luovuttamatta on päätös, joka tehdään henkilöstösäännöissä ja yhteisön tuomioistuimissa asetetuissa oikeudellisissa puitteissa, ja kyseisellä periaatteella ei näytä olevan mitään vaikutusta tällaiseen päätökseen. Lisäksi oikeusasiamies totesi, että komissio ei ollut toistanut tätä perustetta hänelle antamassaan lausunnossa. Siten oikeusasiamies piti harhaanjohtavana sitä, että komissio viittasi vastauksessaan kantelijalle tähän periaatteeseen, ja esitti siitä kriittisen huomautuksen.

Yhteisön lain nykytilanteen mukaan ei ole oikeudellista perustaa katsoa, että komissio on velvollinen luovuttamaan korjatun koepaperin kopion hakijalle. Kun otetaan huomioon tämä seikka sekä yhteisön tuomioistuinten tunnustama valintalautakuntien pitkälle menevä harkintavalta, on sitäkin tärkeämpää, että valintalautakunnat noudattavat yhteisön tuomioistuinten määrittämiä oikeudellisia takeita ja hyvän hallintotavan periaatteita. Vastauksessaan S:n pyyntöön, joka koski valintalautakunnan päätöksen tarkistamista, se totesi vain, "se oli tarkistanut pisteet, ja että pisteet oli laskettu oikein ja oikeudenmukaisesti". Se ei esittänyt kantelijalle mitään tietoa ja siitä, mitkä seikat ja mitkä sovelletut menettelyt olivat johtaneet tähän tulokseen. Oikeusasiamies piti tätä epätydyttävänä, ja siksi hän esitti komissiolle kriittisen huomautuksen siitä, että valintalautakuntien olisi yhteisön tuomioistuinten oikeuskäytäntöä ja hyvän hallintotavan periaatteita noudattaen annettava hakijoille tekemiensä päätösten ymmärtämisen kannalta tarvittavat perustelut ja elementit.

Mitä tuli kantelijan pyyntöön, joka koski koepaperin tarkistuttamista muulla elimellä kuin valintalautakunnalla, oikeusasiamies totesi, että voimassaole-

vissa määräyksissä ei määrätty vetoomuselimestä, joka kilpailun puitteissa voisi tarkastaa valintalautakunnan antamat koepisteet.

Edellä esitettyjen tulosten pohjalta oikeusasiamies lopetti asian käsittelyn.

TUTKINTOTODISTUKSEN TUNNUSTAMINEN: VALITUKSEN EPÄASIANMUKAINEN KÄSITTELY

Päätös kantelun 956/18.10.96/RM/B/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Rouva B. kanteli belgialaisen lakimiehen välityksellä oikeusasiamiehelle lokakuussa 1996 komissiota vastaan.

B. on Belgiassa asuva Alankomaiden kansalainen, jolla on hollantilainen sairaanhoitoalan tutkintotodistus "*Diploma Verpleegkundige A*", jonka hän sai vuonna 1965. Helmikuussa 1994 Belgian viranomaiset ilmoittivat hänelle, että todistusta ei voitaisi tunnustaa sellaisenaan.

B. valitti huhtikuussa 1994 komissiolle tästä hylkäyksestä, jota hän piti yhteisön lain vastaisena. Hän katsoi, että hänen todistuksensa olisi pitänyt tunnustaa neuvoston direktiivin 77/452¹ mukaisesti, joka koskee yleissairaanhoitosta vastaavien sairaanhoitajien tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroista tunnustamista sekä toimenpiteitä sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi.

B. kanteli oikeusasiamiehelle, koska hän katsoi, että komissio oli arvioinut ja käsitellyt hänen tapauksensa epätyytyttävällä tavalla.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että B:n tutkintotodistus oli myönnetty ennen kuin neuvoston direktiivi 77/452 tuli voimaan. Lisäksi tutkintotodistuksen vastavuoroinen tunnustaminen direktiivin 77/452 mukaisesti riippuu siitä, täyttääkö tutkintotodistus yleissairaanhoitosta vastaavien sairaanhoitajien toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetussa direktiivissä 77/453² asetetut vaatimukset. B:n tutkintotodistus koski kuitenkin koulutusta, joka ei täyttänyt neuvoston direktiivissä 77/453 asetettuja vähimmäisvaatimuksia.

¹ EYVL L 176/1, 1977.

² EYVL L 176/8, 1977.

Komissio totesi lisäksi, että B. ei voinut hyötyä direktiivin 77/452 4 artiklan säädöksistä, jotka koskivat tutkintotodistuksia, jotka eivät täytä kaikkia direktiivin 77/453 vaatimuksia, koska hän ei pystynyt esittämään 4 artiklassa vaadittua työtodistusta.

Euroopan yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön pohjalta komissio katsoi kuitenkin, että Belgian viranomaisten olisi pyrittävä helpottamaan B:n pääsyä ammattiinsa, vaikka direktiiviä ei voitaisikaan soveltaa hänen tapaukseensa. Kansallisten viranomaisten olisi verrattava kyseistä tutkintotodistusta direktiivissä 77/453 asetettuihin vaatimuksiin ja ilmoitettava kansalaiselle, mitä he pitivät puutteellisena. Toimittamalla tämän tiedon viranomaiset voisivat antaa kansalaiselle mahdollisuuden harkita, hankkia-ko puuttuva pätevyys.

Mitä tuli asian käsittelyyn komissiossa, komissio totesi jättäneensä asian sekä muita vastaavia tapauksia terveydenhoidon ylempien viranhaltijoiden komitealle, joka oli asetettu edellä mainituilla direktiiveillä tutkimaan vaikeuksia sen soveltamisessa. Lisäksi se esitti selvityksen lukuisista yhteydenotoista, joita sillä oli ollut Belgian ja Alankomaiden viranomaisten kanssa näiden tapausten johdosta. Komissio ilmoitti, että ylempien viranhaltijoiden komitea teki vasta syksyllä 1996 johtopäätöksensä, jotka olivat edellä esitetyn komission oikeudellisen arvioinnin mukaiset. Komissio ilmoitti lopuksi, että se oli tiedottanut oikeudellisesta arvioinnistaan B:lle 25. marraskuuta 1996 päivättyllä kirjeellä.

PÄÄTÖS

Mitä tuli arviointiin, jonka komissio oli tehnyt sille alun perin esitetystä kantelusta, oli ilmeistä, että komissio yhtyi Belgian viranomaisten kantaan, jonka mukaan kyseinen tutkintotodistus ei täyttänyt direktiivissä 77/453 asetettuja vähimmäisvaatimuksia. Tuossa tapauksessa oli direktiivin 77/452 4 artiklan mukaisesti selvää, että tutkintotodistus voitaisiin hyväksyä vain, jos sen yhteydessä esitettäisiin työtodistus. Tämän todistuksen olisi pitänyt osoittaa, että "asianomaiset ovat tosiasiallisesti ja luvallisesti harjoittaneet yleissairaanhoidosta vastaavan sairaanhoitajan toimintaa ainakin kolme vuotta todistuksen antamista edeltäneiden viiden vuoden aikana."

Jos yhteisön lainsäätäjä ei ole säännellyt ammattiin pääsystä ja tutkintotodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta, oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen on harjoitettava suoraan perustamissopimuksen kyseisten määräysten pohjalta (tässä tapauksessa EY:n perustamissopimuksen 48 ja 52 artikla). Nämä määräykset ovat sellaisenaan velvoittavia, ja kansalliset tuomioistuimet voivat siten soveltaa niitä. Tuomioistuin on täsmentänyt

velvollisuudet, joita perustamissopimuksen määräykset tällaisissa tapauksissa kohdistavat kansallisiin viranomaisiin¹. Tuomioistuin on todennut, että:

" - vireille saatettua lupahakemusta käsiteltäessä, kun kyseessä on lupa sellaisen ammattitoiminnan harjoittamiseen, joka kansallisen lainsäädännön mukaan edellyttää suoritettua tutkintoa tai ammatillista pätevyyttä, jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla on velvollisuus ottaa huomioon tutkinnot, todistukset ja muut nimikkeet, jotka hakija on hankkinut harjoittaakseen samaa ammattia toisessa jäsenvaltiossa, vertailemalla todistuksilla osoitettua pätevyyttä ja kansallisen sääntelyn edellyttämiä tietoja ja pätevyyttä." (Tuomio asiassa Aranytis, kohta 31).

Komission kanta oli siten perusteltu. On kuitenkin muistettava, että tuomioistuin on ylin auktoriteetti yhteisön lakia koskevien kysymysten osalta.

Oikeusasiamiehen tutkimukset eivät siten osoittaneet, että komissio olisi syyllistynyt hallinnolliseen epäkohtaan kahden kyseisen direktiivin tulkinnaissa.

Mitä tuli komission tapaan käsitellä valitusta, komission lausunnossa yksilöidyt yhteydet kansallisiin viranomaisiin tämän tapauksessa ja muissa vastaavissa tapauksissa osoittivat komission käsitelleen valitusta aktiivisesti. Kantelusta ja komission lausunnosta kävi kuitenkin ilmi myös se, että kantelija ei saanut tietoja komission toiminnasta vähintään vuoteen.

Kantelun tämän näkökohdan johdosta Euroopan oikeusasiamiehen oli tutkimuksensa valossa esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Hyvän hallintotavan periaatteet, joihin komissio on sitoutunut, edellyttävät, että valituksen esittäjälle ilmoitetaan säännöllisesti valituksen käsittelyn vaiheista. Komission olisi siten pitänyt tiedottaa valituksen tekijälle säännöllisesti siitä, miten se käsitteli valitusta. Se, että valituksen tekijä jätettiin täysin ilman tietoja kokonaiseksi vuodeksi, ei ole mainittujen periaatteiden mukaista.

Koska tapaus koski menettelyitä menneisyydessä, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

¹ Asia C-164/94, *Aranytis*, [1996], Kok. I-135, asia C-104/91, *Aguirre Borrel*, [1992], Kok. I-3003 ja asia C-340/89, *Vlassopoulou*, [1991], Kok. I-2357.

KONSULTIN VALINTA TACIS-HANKKEEN TOTEUTUKSEEN

Päätös kantelun 999/7.11.96/SN/UK/JMA johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Euroopan parlamentin jäsen Stan NEWENS välitti oikeusasiamiehelle marraskuussa 1996 herra M:n puolesta kantelun, jossa väitettiin TACIS-ohjelmasta rahoitetusta hankkeesta vastaavan komission edustajan toimintaa tehottomaksi ja epäeettiseksi.

Kantelija esitti kolme väitettä:

- 1 Hänen mielestään EU:n toimielimet eivät onnistuneet asettamaan ja pitämään realistisia määräaikoja hankkeen yhteydessä.
- 2 Hankkeen ehdot olivat epätyytyttävät; erityisesti joidenkin toimintojen määrääjät olivat riittämättömät ja konsulteille maksettavat korvaukset liian niukat.
- 3 Metodologia, jonka hän oli kehittänyt hanketta varten valmistelevan työnsä yhteydessä, oli luovutettu toisille.

TUTKIMUS**Komission lausunto**

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että "rakentamisen hintatilastohanke" oli osa TACIS-maille annettavan tilastoteknisen avun ohjelmaa. Ohjelman mukaan suurimman osan töistä tekivät jäsenvaltioiden kansalliset tilastokeskukset (MSNSI). Ohjelmasta rahoitettavat kiinnostuksen ilmaisut oli määrä arvioida neuvoa-antavassa johtoryhmässä, jonka puheenjohtajana toimi komissio ja johon osallistuivat TACIS-maiden kansalliset tilastokeskukset sekä MSNSI:t. Johtoryhmän piti myös vastata pyyntöihin. Yksityisiä yrityksiä kutsuttiin osallistumaan, vain jos mikään MSNSI ei halunnut tai pystynyt tekemään työtä.

"Rakentamisen hintatilastohanke" käynnistyi useiden Keski-Aasian maiden pyynnöstä lokakuussa 1994. Koska mikään MSNSI ei ollut valmis tekemään työtä, Yhdistyneen kuningaskunnan tilastokeskuksen (UK Central Statistical Office, CSO/UK) edustajat lähestyivät M:n konsulttiyritystä (DLC) tutkiakseen, oliko se kiinnostunut hankkeesta. Kun DLC oli todettu mahdolliseksi kumppaniksi, asian oli odotettava, kunnes riittävät budjettivarat tulisivat saataville.

Heti kun varat tulivat saataville maaliskuussa 1996, DLC:tä pyydettiin esittämään yksityiskohtainen ehdotus, joka jätettiin toukokuussa 1996. Sitä

pidettiin liian kalliina, ja käytyjen neuvottelujen jälkeen DLC ei hyväksynyt taloudellisia ehtoja, joita TACIS pystyi tarjoamaan. Nämä ehdot olivat komission TACIS-tilasto-ohjelmalle asettamien tehokkuussuuntaviivojen mukaiset.

Komissio yritti sitten jälleen saada MSNSI:n mukaan johtoryhmän puitteissa. Syyskuussa 1996 Saksan liittotasavallan tilastokeskus suostui ottamaan vastuun hankkeesta. DLC:lle ilmoitettiin välittömästi uudesta tilanteesta.

DLC:n jättämää ehdotusta ei luovutettu muille kilpailijoille. Hankkeesta käytyjen keskustelujen yhteydessä teksti oli luonnollisesti tullut kaikkien osapuolten tietoon. Hankkeen täytäntöönpano ei perustunut tähän tekstiin, koska Saksan liittotasavallan tilastokeskus noudatti kyseisellä tilastojen alalla omaa lähestymistapaansa.

Kanteliija ei esittänyt huomautuksia.

PÄÄTÖS

1 Neuvottelujen kesto

Oikeusasiamiehen tutkimusten pohjalta oli ilmeistä, että DLC:hen otettiin ensimmäisen kerran yhteyttä "rakentamisen hintatilastoista" marraskuussa 1994. Budjettisyistä komissio ei kuitenkaan sitoutunut hankkeen rahoittamiseen lopullisesti ennen kuin maaliskuussa 1996. DLC:tä kehoitettiin siten esittämään yksityiskohtainen ehdotus, joka vastaanotettiin toukokuussa 1996. Lopullinen päätös siitä, että hankkeen toteuttaisi Saksan liittotasavallan tilastokeskus, tehtiin lokakuussa 1996.

Siten oli ilmeistä, että viivytyksen suurin syy oli se, että hanketta varten ei ollut saatavissa riittävästi budjettivaroja.

Täten ei ollut todisteita siitä, että komissio tai sen edustajat olisivat syyllistyneet tarpeettomiin hallinnollisiin viivytyksiin.

2 Hankkeen ehdot

Lausunnossaan komissio totesi, että hankkeen ehdot vastasivat TACIS-tilasto-ohjelmille asetettuja komission tehokkuussuuntaviivoja. Oikeusasiamiehelle ei ole esitetty tämän väitteen kanssa ristiriidassa olevia todisteita. Tehokkuussuuntaviivojen sisältö on komission asia, ja sitä valvovat moitteettomaan varainhoitoon liittyvien kysymysten osalta tilintarkastustuomioistuimien ja Euroopan parlamentti.

Suostuessaan siihen, että komission puolesta otettiin yhteyttä DLC:hen, komission olisi kuitenkin pitänyt varmistaa, että konsulttiyritykselle ilmoitettiin mahdollisen tulevan sopimuksen ehdoista. Tällä olisi vältetty vaara siitä, että DLC:tä johdetaan harhaan tällaisten ehtojen neuvotteluvarama, koska se ei ollut suoraan yhteydessä komissioon.

3 Kantelijan ehdotuksen luovuttaminen muille

Komission esittämien todisteiden valossa oli ilmeistä, että kyseinen TACIS-ohjelma oli ensi sijassa tarkoitettu rahoittamaan jäsenvaltioiden kansallisten tilastokeskusten tekemää työtä ja että yksityisiä yrityksiä kutsuttiin osallistumaan vain siinä tapauksessa, että kansalliset tilastokeskukset eivät pystyneet tai halunneet tehdä työtä.

Oli myös ilmeistä, että kansalliset tilastokeskukset olivat mukana rahoitusehdotuksia käsittelevässä johtoryhmässä, jolloin ne normaalisti saisivat haltuunsa yksityisten yritysten tekemien tarjousten tekstit.

Kun DLC:tä pyydettiin esittämään ehdotus, komission olisi pitänyt nimenomaisesti ilmoittaa konsulttiyritykselle sekä siitä, että sen ehdotus välitettäisiin kansallisille tilastokeskuksille, että siitä, että jos jokin kansallinen tilastokeskus ilmoitti haluavansa tehdä työn, se asetettaisiin etusijalle. Tällä olisi vältetty kaikki vaarat siitä, että konsulttiyritystä johdetaan virheellisesti luulemaan, että toimet, joita se tässä asiassa toteuttaa komission kanssa, kuuluvat tarjousten käsittelyä koskevien normaalien periaatteiden piiriin.

Komissio totesi kuitenkin, että Saksan liittotasavallan tilastokeskuksen toteuttama hanke ei perustunut DLC:n ehdotukseen. Oikeusasiamiehelle ei toimitettu tämän väitteen kanssa ristiriidassa olevia todisteita.

JOHTOPÄÄTÖS

Edellä esitettyjen tulosten valossa oikeusasiamies piti seuraavia kriittisiä huomautuksia aiheellisina:

- 1 Kun komissio suostui siihen, että sen puolesta otettiin yhteyttä kantelijan yritykseen, sen olisi pitänyt varmistaa, että konsulttiyritykselle ilmoitettiin mahdollisen tulevan sopimuksen ehdoista. Tällä olisi vältetty vaara siitä, että konsulttiyritystä johdetaan harhaan tällaisten ehtojen neuvotteluvarama, koska se ei ollut suoraan yhteydessä komissioon.
- 2 Kun kantelijan yritystä pyydettiin esittämään ehdotus, komission olisi pitänyt nimenomaisesti ilmoittaa konsulttiyritykselle sekä siitä, että sen ehdotus välitettäisiin kansallisille tilastokeskuksille, että siitä, että jos jokin kansallinen tilastokeskus ilmoitti haluavansa tehdä työn, se asetet-

taisiin etusijalle. Tällä olisi vältetty kaikki vaarat siitä, että konsulttiyritystä johdetaan virheellisesti luulemaan, että toimet, joita se tässä asiassa toteuttaa komission kanssa, kuuluvat tarjousten käsittelyä koskevien normaalien periaatteiden piiriin.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat menettelyitä menneisyydessä, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

HENKILÖSTÖ: ASiantuntijan virheellinen luokittelu

Päätös kantelun 1034/19.11.96/MS/IT/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Italialainen herra S. kanteli oikeusasiamiehelle marraskuussa 1996 siitä, että komissio ei ollut reagoinut muistioon, jonka hän oli osoittanut komissiolle 24. toukokuuta 1995.

S:n komissiolle lähettämän muistion tausta oli lyhyesti seuraava. S. allekirjoitti 3. lokakuuta 1994 sopimuksen EAD:n (European Association for Development) kanssa. Sopimuksen allekirjoitti kaksi komission virkamiestä EAD:n puolesta. Sopimuksessa määrättiin, että S:n olisi "koulutettavana asiantuntijana" oleskeltava vuosi komission edustustossa Buenos Airesissa Argentiinassa. Sopimuksen johdanto-osan ainoassa kappaleessa määrättiin, että oleskelun oli määrä antaa S:lle mahdollisuus saada työkokemusta ja käytännön tietoa Euroopan yhteisön ja kehitysmaiden välisestä yhteistyöstä. Samana päivänä laaditussa ja S:n ja komission allekirjoittamassa asiakirjassa, jota kutsutaan nimellä "mandaatti n:o 1625/EY", S. sitoutui osallistumaan yleisesti edustuston toimintaan ja suorittamaan koulutustaan vastaavalla tasolla tehtäviä, joita edustuston päällikkö hänelle osoittaa.

Oleskeltuaan edustustossa noin kahdeksan kuukautta S. kirjoitti edellä mainitun 24. toukokuuta 1995 päivätyn muistion Brysseliin yhdelle sopimuksen allekirjoittaneista komission virkamiehistä. Kirjeessä hän totesi pääasiassa, että hänelle osoitetut työtehtävät olivat hänen odottaensa tasoa alempia ja luonteeltaan erilaisia. S:n mukaan tämä liittyi siihen, että edustusto oli odottanut taloustutkijaa eikä hänen kaltaistaan maatalousalan koulutuksen saanutta henkilöä. Hän päätti muistionsa toteamalla, että hän suhtautui avoimin mielin kaikkiin ehdotuksiin, jotka antaisivat hänelle mahdollisuuden hyödyntää omia ammatillisia kykyjään Buenos Airesissa, Brysselissä tai jossakin muussa edustustossa.

Koska muistio oli luonteeltaan sisäiseen henkilöstöön kuuluva, se oli välitettävä vastaanottajalle edustuston päällikön kautta. Näin tehtiin 7. kesäkuuta 1995, ja saatekirjeessään edustuston päällikkö torjui S:n muistion asiasisällön. Edustuston päällikkö totesi, että vaikka edustustossa tehtävä työ ei koskenutkaan maaseudun tai maatalouden kehittämistä, se todellakin liittyi kehitystyöhön, ja että S:lle osoitetut työtehtävät eivät olleet hänen ammatillisten kykyjensä alapuolella, vaikka ne ehkä poikkesivat tämän odotuksista. Edustuston päällikkö päätti saatekirjeensä ehdotukseen, jonka mukaan S:lle tarjottaisiin sopimuskauden päätyttyä tehtäviä toisesta edustustosta, jossa työ oli luonteeltaan enemmän maaseutuun ja maatalouteen liittyvää. S. sai kopion tästä kirjeestä.

Myöhemmin S. ja komission Brysselissä toimivat yksiköt olivat yhteydessä toisiinsa. S:lle ilmeisesti ehdotettiin, että hän jäisi Buenos Airesiin ja odotaisi edustuston uuden päällikön saapumista. Lokakuussa 1995 S. suostui allekirjoituksellaan uusimaan sopimuksen uudeksi yhden vuoden jaksoksi. S. totesi 6. lokakuuta 1995 päivätyssä kirjeessään, että edustuston vaihtaminen olisi virhe, jollei hänelle annettaisi korvaukseksi hänen kärsimistään vahingosta mahdollisuutta uuteen kaksivuotisjaksoon toisessa edustustossa.

Kantelussaan oikeusasiamiehelle S. korosti, että hänelle tarjottiin paikkaa Buenos Airesissa, koska komission yksiköt olivat erheellisesti pitäneet häntä taloustutkijana, vaikka hänen papereistaan kävi selkeästi ilmi, että hän oli maatalousalojen asiantuntija. Hän esitti tätä syytöstä tukevia todisteita.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi ensinnäkin, että harjoittelusopimusten tarkoituksena ei välttämättä ollut, että kyseinen henkilö saa täydentävää koulutusta erikoisalallaan. Harjoitteluohjelman sisältö keskittyi kohdemaan kanssa kahden- tai monenvälisten sopimusten puitteissa sovittujen ohjelmien hallintoon ja hoitamiseen. Siten harjoittelusopimuksia ei muodollisesti luokiteltu kyseisten henkilöiden erityisalojen mukaan.

Toiseksi komissio ilmoitti, että se piti edustuston päällikön 7. kesäkuuta 1995 päivätyä saatekirjettä, josta S. oli saanut kopion, vastauksena tämän 24. toukokuuta 1995 esittämään muistioon. Komissio totesi lisäksi, että sen yksiköt yleensä välttivät ryhtymistä muodolliseen suoraan keskusteluun edustuston eri tahojen kanssa, jolloin jätettäisiin huomiotta tai ohitettaisiin

edustuston päällikön toimivalta komission edustajana, joka vastaa harjoitteluohjelman täytäntöönpanosta.

Kolmanneksi komissio totesi, että S. sai järjestelmällisesti tietoa hallinnollisesta tilanteesta, erityisesti 16. marraskuuta 1995 päivätyllä muistiolla, joka oli osoitettu edustuston päällikölle ja josta S. sai kopion. Tässä muistiossa todettiin, että hänelle olisi annettava tehtäviä yksikön etujen mukaisesti.

Komissio ei kommentoinut kysymystä siitä, olivatko sen yksiköt virheellisesti pitäneet S:ää taloustutkijana.

Kantelijan huomautukset

Vastauksessaan kantelija piti kiinni kantelustaan ja pyysi komissiota myöntämään uuden kahden vuoden harjoittelujakson korvaukseksi kärsityistä vahingoista.

PÄÄTÖS

Arvioidessaan kantelijan syytöstä, jonka mukaan häntä oli virheellisesti pidetty taloustutkijana, oikeusasiamies otti ensinnäkin huomioon, että S:n ja EAD:n ja komission allekirjoittamissa sopimuksissa ei määritelty mitään tiettyä työkenttää ja että harjoitteluohjelmien tavoitteena ei välttämättä ollut antaa kyseiselle henkilölle täydentävää koulutusta hänen omalla erikoisalallaan. Komissio ei kuitenkaan kiistänyt väitettä, jonka mukaan S:n oikea luokittelu maatalousasiantuntijaksi olisi voinut olla merkityksellinen hänen asemapaikkaansa koskevan päätöksen kannalta, eikä väitettä, jonka mukaan sen yksiköt olisivat luokitelleet S:n väärin. Tätä taustaa vasten oikeusasiamies antoi komissiolle kriittisen huomautuksen siitä, että sen olisi pitänyt luokitella S. oikein.

Toiseksi vaikutti siltä, että S. ei ollut saanut virallista ja nimenomaista kirjallista vastausta kaikkiin 24. toukokuuta 1995 lähettämässään kirjeessä esitettyihin seikkoihin. Edustuston päällikön saatekirjettä, josta S. sai kopion, ei voitu pitää täydellisenä vastauksena, koska edustuston päälliköllä ei ollut valtuuksia toimiin kaikkien S:n ilmoituksessa esitettyjen seikkojen osalta. Sopimus, jolla S:lle myönnettiin vuosi Buenos Airesin edustustossa, uusittiin kuitenkin molemminpuolisella sopimuksella lokakuussa 1995, ja Brysselin keskushallinnon edustuston päällikölle 16. marraskuuta 1995 lähettämässä ilmoituksessa, josta S. sai kopion, tehtiin selväksi, että komission kanta oli se, että hänelle olisi annettava tehtäviä yksikön edun mukaisesti. Ehdotus, jonka mukaan sopimus uusittaisiin koskemaan toista vuotta Buenos Airesissa, oli epäsuora vastaus S:n mahdollisiin toiveisiin saada siirto toiseen edustustoon. Molemmissa mainituissa muistioissa

käsiteltiin hänen tyytymättömyyttään hänelle annettuihin tehtäviin. Tätä taustaa vasten oikeusasiamies katsoi, että komissio oli vastannut S:n 24. toukokuuta 1995 antamaan muistioon, eikä ollut syytä esittää komissiolle, että sen olisi myönnettävä tälle toinen kaksivuotinen harjoittelujakso.

JOHTOPÄÄTÖS

Kantelua tutkimuksen pohjalta Euroopan oikeusasiamiehen oli esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Komission olisi pitänyt luokitella S. oikein maatalousasioiden asiantuntijaksi.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menettelyitä menneisyydessä, sovintoon pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

TERVEYDENTILAA KOSKEVAN VAITIOLOVELVOLLISUUDEN JÄTTÄMINEN KUNNIOITTAMATTA

Päätös kantelun 1098/96/BB johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

X. kanteli oikeusasiamiehelle joulukuussa 1996 siitä, että (i) komission lääkintäyksikkö oli rikkonut terveydentilaa koskevaa vaitiolovelvollisuutta ja (ii) viivytellyt perusteettomasti asiakirjan lähettämisen yhteydessä.

Ohjesäännön 2 artiklan 3 kohdan mukaisesti kantelua käsiteltiin kantelijan pyynnöstä luottamuksellisena.

X. työskenteli komissiolle freelancerinä. Euroopan yhteisöjen toimielimet ovat tehneet vakuutusyhtiön kanssa sopimuksen, jolla kyseisen freelance-työntekijäryhmän ansionmenetykset korvataan, jos he sairastuvat sopimuksen voimassaoloaikana.

Kantelijan oli saatava kiireellistä lääkärin hoitoa työskennellessään komissiolle. Hallinnolle toimitettiin kaikki vaaditut todistukset, mukaan luettuna vastaavan lääkärin hoitotodistus. Tämä asiakirja oli komission lääkintäyksikön johtajalle osoitetussa suljetussa kirjekuoressa, johon oli kirjoitettu "medical secret".

Komissio ilmoitti sittemmin kantajalle, että pyyntö oli hyväksytty ja asiakirjat toimitettu vakuutusyhtiölle. X. väitti, että kesti useita viikkoja, ennen kuin vakuutusyhtiö todella sai asiakirjat.

Joulukuussa 1996 X. totesi, että sekä vakuutusyhtiön työntekijä että komission yksikkö, johon X. oli sopimussuhteessa, olivat tietoisia luottamuksellisesta tiedoista.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Yhteenvedona komission lausunnossa esitettiin seuraavaa:

X. toimitti vakuutussopimuksen mukaisesti komissiolle useita terveydentilaansa koskevia asiapapereita, mukaan luettuna X:n saamaa hoitoa koskeva todistus, välitettäväksi vakuutusyhtiölle.

Vakuutussopimuksen 7 g artiklan ja tuolloin käytössä olleen lomakkeen mukaisesti operaation luonnetta kuvaava asiakirja olisi pitänyt lähettää vakuutusyhtiöön suljetussa kirjekuoressa.

X:n kantelun johdosta kyseisiä virkamiehiä muistutettiin tällaisissa tapauksissa noudatettavasta asianmukaisesta menettelystä. Komissio korosti, että henkilöstösääntöjen salassapitomääräykset sitoivat X:n kantelua käsitteleviä virkamiehiä.

Komissio vastaanotti X:n hakemuksen 16. lokakuuta 1996 ja lähetti sen vakuutusyhtiölle 31. lokakuuta 1996 komission lääkintäyksikön tutkittua sen. Komissio pyysi vastaanottoilmoitusta, jota vakuutusyhtiö ei toimitanut. Komissio ei siksi hyväksynyt väitettä, jonka mukaan se oli viivytellyt näiden asiakirjojen välittämistä vakuutusyhtiölle, joka oli vastannut X:lle 4. joulukuuta 1996.

Mitä tuli terveydentilaa koskevien tietojen luottamuksellisuuteen, komissio väitti, että se ei ole millään tavalla vastuussa vakuutusyhtiön toiminnasta. Kantelijan kanssa järjestetyn tapaamisen jälkeen komissio kuitenkin muistutti vakuutusyhtiötä sen luottamuksellisuusvelvollisuudesta.

Mitä tuli terveydentilaa koskevien asiakirjojen luottamuksellisuuden yleisiin periaatteisiin, komissio totesi, että asiakirjojen lähettäminen suljetuissa kirjekuorissa yksinomaan vakuutusyhtiöiden lääkärien, komission lääkärien ja vakuutetun osapuolen käyttöä varten oli vakuutussopimuksen mukainen vaihtoehto. Vakuutetut osapuolet voivat eritellä tällä tavoin käsiteltävät asiakirjat korvauksen hakulomakkeessa.

Kyseisen freelance-työntekijäryhmän jäsenten, jotka ovat pyytäneet sairausvakuutuksen mukaista vakuutusturvaa, on noudatettava sen määräyksiä ja menettelyjä.

Kantelijan huomautukset

Kantelija pitäytyi kantelussaan ja myönsi, että komissio oli lähettänyt ilmoituksen 31. lokakuuta 1996. Kantelija kuitenkin korosti, että vakuutusyhtiö ei ollut vastaanottanut tätä asiakirjaa 24. marraskuuta 1996.

PÄÄTÖS

1 Väite terveydentilaa koskevan vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta

- 1.1 Hyvän hallintotavan mukaisesti komission olisi aina varmistettava, että terveydentilaa koskevan vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia asiakirjoja käsitellään asianmukaisen huolellisesti.
- 1.2 Oikeusasiamiehen tutkimuksissa kävi ilmi, että komissio oli myöntänyt, että kantelijan hoidon luonteesta kertovat asiakirjat olisi pitänyt lähettää vakuutusyhtiölle suljetussa kirjekuoressa.
- 1.3 Oikeusasiamies katsoi, että se, että komissio oli laiminlyönyt kantelijan terveydentilaa koskevien asiakirjojen asianmukaisen huolellisen käsittelyn, oli valitettavaa ja muodosti hallinnollisen epäkohdan.
- 1.4 Oikeusasiamies kiinnitti siksi komission huomion siihen, että sen olisi varmistettava, että oikeusasiamiehen päätökseen sisältyvä arvostelu saatetaan niiden virkamiesten tietoon, jotka käsittelevät terveydentilaa koskevan salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia asiakirjoja, jotta taataan, että tällaisia virheitä ei tulevaisuudessa tehdä vastaavissa tapauksissa.

2 Väite, että asiakirjojen välittäminen vakuutusyhtiölle oli viivästynyt

- 2.1 Komissio vastaanotti kantelijan hakemuksen 16. lokakuuta 1996. Komission lääkintäyksikön käsiteltäessä sen komissio lähetti vakuutusyhtiölle kirjeen 31. lokakuuta 1996.
- 2.2 Komissio toimitti oikeusasiamiehelle yllä mainitun kirjeen kopion. Tässä kirjeessä komissio pyysi vastaanotosta vahvistusta, jota vakuutusyhtiö ei toimittanut. Kun arvioitiin, oliko komissio viivytellyt, oli kuitenkin otettava huomioon, että vakuutusyhtiö vastasi kantelijalle 4. joulukuuta 1996, noin kuukauden kuluttua komission kirjeen päivämäärästä.

2.3 Oikeusasiamiehen tutkimukset osoittivat siten, että ei ollut riittävää perustetta syyttää komissiota siitä, että se olisi viivytellyt lähettäessään kantelijan asiakirjat vakuutusyhtiölle.

JOHTOPÄÄTÖS

Edellä esitettyjen tulosten valossa oli esitettävä seuraava kriittinen huomautus:

Euroopan oikeusasiamies katsoi, että hyvän hallintotavan periaatteet edellyttivät, että komission olisi aina varmistettava, että terveydentilaa koskevan vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvia asiakirjoja käsitellään asianmukaisen huolellisesti.

Oikeusasiamiehen tutkimuksissa kävi ilmi, että komissio oli myöntänyt, että kantelijan hoidon luonteesta kertovat asiakirjat olisi pitänyt lähettää vakuutusyhtiölle suljetussa kirjekuoressa.

Oikeusasiamies katsoi, että se, että komissio oli laiminlyönyt kantelijan terveydentilaa koskevien asiakirjojen asianmukaisen huolellisen käsittelyn, oli valitettavaa ja muodosti hallinnollisen epäkohdan.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menettelyjä menneisyydessä, ei ollut mahdollista pyrkiä sovintoratkaisuun. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

AVOIMUUDEN PUUTE KILPAILUN JÄRJESTÄMISEN YHTEYDESSÄ

Päätös kanteluun 105/97/PD Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra D. kanteli oikeusasiamiehelle tammikuussa 1997 tavasta, jolla komissio oli järjestänyt toimielinten välisen kilpailun (EUR/LA/97), johon hän oli osallistunut vuonna 1996.

Valintalautakunta ilmoitti D:lle kirjeellään 14. marraskuuta 1996, että tämän kirjallisissa esivalintakokeissa saamat pisteet olivat liian alhaiset, joten hänen kirjallisten kokeittensa loppuosaa ei korjattaisi. D. pyysi valintalautakuntaa tarkistamaan arvosanaa, jonka se oli antanut hänelle kokeessa. Hän esitti myös seuraavan pyynnön:

"Olisin kiitollinen, jos voisitte lisäksi antaa minulle mahdollisuuden nähdä korjatun koepaperini, jotta voin tehdä havaintoja, joita pidän tarpeellisena väitteitteni tueksi, ilman että tämä vaikuttaa tarkistusmenettelyyn."

Vastauksessaan D:n keskeiseen pyyntöön valintalautakunta kertoi hänelle yksityiskohtaisesti kokeessa käytetyistä valintaperusteista ja totesi, että:

"Olemme tarkistaneet koepaperinne ja haluamme ilmoittaa, että Teille ilmoitettu tulos vastaa valintalautakunnan antamia pisteitä.

Kuten hakuilmoituksessa todettiin, kokeiden tarkoituksena oli koota luettelo hakijoista, jotka saavat korkeimmat pisteet (144 A7-kilpailussa ja 96 A8-kilpailussa). Tarkastajat, jotka olivat unionin toimielimissä työskenteleviä kokeneita kääntäjiä, noudattivat kaikissa tapauksissa samoja tiukkoja arviointiperusteita.

Koe (a) oli tarkoitettu arvioimaan lähdekielen taitoja, espanjan kielen taitoja sekä kykyä ratkaista käännösongelmia. Tiedoksenne ilmoitamme, että kokonaisarvosanaan vaikuttaneita tekijöitä olivat seuraavat:

* lähdekieli: karkeat, vakavat tai vähäiset ymmärtämisvirheet ja epä-tarkkuudet,

* kohdekieli: arvioinnin kohteena olivat oikeinkirjoitus (karkeat, vakavat ja vähäiset virheet), muoto- ja lauseoppi (rektio, prepositioilmaukset, virheelliset lauseopilliset rakenteet jne.) sekä sanasto (yhden tai useamman sanan pois jättäminen, lauseen pois jättäminen, virheellinen termi, sanojen käyttö väärässä merkityksessä); huomioon otettiin myös tyyli- ja välimerkkivirheet.

Toisaalta hyvä tyyli, suhteellisen vaikean jakson oikea käännös tai erityisen vaikean jakson erinomainen käännös luettiin hakijan eduksi.

Kunkin koepaperin arvioi kaksi eri tarkastajaa, ja hakijat pysyivät aina nimettöminä. Jotkut koepaperit annettiin kolmannen tarkastajan arvioitaviksi, jos valintalautakunta piti sitä tarpeellisenä.

Kokeet korjattiin erityisen huolellisesti, ja olen pahoillani, että joudun ilmoittamaan, että valintalautakunnan Teitä koskeva päätös on lopullinen."

Mitä tuli D:n pyyntöön saada tutustua korjattuun koepaperiin, valintalautakunta totesi, että:

"Lopuksi ilmoitamme, että emme voi toimittaa Teille kopioita koepaperistanne, koska periaatteenamme on, että kaikkia hakijoita on kohdeltava yhdenvertaisesti ja valintalautakunnan menettelyjen on säilyttävä luottamuksellisina."

Kantelussaan oikeusasiamiehelle D. totesi, että hän ei kiistänyt valintalautakunnan arvostelua. Koska hän ei ollut tutustunut korjattuun koepaperiin, hän ei tiennyt, oliko valintalautakunta soveltanut arviointiperusteita oikein hänen tapauksessaan. Hän väitti, että valintalautakunnan perusteet kieltää häntä tutustumasta korjattuun koepaperiin olivat riittämättömät ja avoimuusperiaatteen vastaiset.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnoissaan komissio totesi, että valintalautakunta oli toiminut kilpailuilmoituksen mukaisesti, ja että valintalautakunta oli suhtautunut hyvin avoimesti D:hen, kun se oli lähettänyt tälle kokeen arviointiperusteet. Mitä tuli syihin, joiden vuoksi valintalautakunta ei antanut D:lle lupaa tutustua korjattuun koepaperiin, komissio totesi tiivistettynä, että korjattuja kokeita ei yhteisön toimielinten yleisen käytännön mukaisesti välitetty hakijoille, ja että valintalautakunnilla oli yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti laaja harkintavalta. Komission mukaan ainoa valintalautakunnille tällä alueella asetettu velvoite oli saatujen pisteiden ilmoittaminen hakijoille.

Mitä tuli avoimuuteen, komissio totesi, että avoimuusmääräykset eivät voi ohittaa henkilöstösääntöjen liitteessä III olevaa 6 artiklaa, jonka mukaan valintalautakunnan menettelyt ovat salaisia. Komission mukaan tämä salassapito antaa valintalautakunnille mahdollisuuden työskennellä riippumattomasti ja joutumatta painostuksen kohteeksi.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan D. piti kiinni kantelunsa asiakysymyksistä. Hän korosti erityisesti, että hän ei pyytänyt toimittamaan korjattua koepaperia vaan ainoastaan mahdollisuutta saada tutustua korjattuun kokeeseen, jolloin hän jätti valintalautakunnan tehtäväksi löytää keino, jolla hän voisi tutustua siihen. D. totesi, että hän voisi mainiosti hyväksyä, että merkinnät, jotka mahdollistaisivat korjaajan tunnistamisen, poistettaisiin korjatusta kokeesta, kunhan D. saisi tutustua tehtyihin korjauksiin.

Avoimuudesta D. totesi, että henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 6 artiklan tavoite, ts. valintalautakuntien työn riippumattomuuden varmistaminen, ei antanut oikeutta kieltää häntä tutustumasta korjattuun kokeeseen muodossa, joka ei mahdollistanut korjaajien tunnistamista.

PÄÄTÖS

D:n kantelun johdosta nousi esiin kysymys siitä, oliko valintalautakunnalla oikeus kieltää häntä tutustumasta kyseiseen korjattuun kokeeseen. Tämän kysymyksen arvioinnin yhteydessä todettiin ensin, että ei vaikuttanut perusteettomalta, että valintalautakunta piti D:n pyyntöä saada tutustua korjattuun koepaperiin pyyntönä saada kyseinen koe haltuunsa. Valintalautakunta perusteli kieltäytymistä tästä pyynnöstä viittaamalla hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen ja valintalautakunnan menettelyjen luottamuksellisuuteen.

Hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaate merkitsee sitä, että samantilanteita ei voida käsitellä eri tavoin eikä erilaisia tilanteita voida käsitellä samalla tavalla. Päätös lähettää korjattu koepaperi on tehtävä henkilöstösääntöjen ja tuomioistuimen oikeuskäytännön pohjalta, eikä kyseisellä periaatteella näyttänyt olevan mitään merkitystä tällaisen päätöksen kannalta. Olisi pantava merkille, että komissio ei viitannut tähän periaatteeseen lausunnossaan oikeusasiamiehelle D:n kantelun johdosta. Se, että valintalautakunta viittasi kyseiseen periaatteeseen, oli siten harhaanjohtavaa. Hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että hakijoille esitetään riittävät perusteet valintalautakuntien päätösten tueksi. Yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen viittaaminen ei vaikuttanut riittävältä, koska periaatteella ei ole merkitystä päätettäessä, sallitaanko korjattuihin koepapereihin tutustuminen vai ei. Tätä taustaa vasten oikeusasiamies antoi komissiolle kriittisen huomautuksen.

Mitä tuli siihen, että valintalautakunta viittasi menettelyjensä luottamuksellisuuteen synnä, jonka vuoksi se ei toimittanut korjattua koepaperia, komissio ei yhteisön oikeuden nykytilanteessa ole velvollinen toimittamaan korjattuja koepapereita niitä pyytävälle hakijoille. Oli siten ilmeistä, että valintalautakunnalla oli oikeus kieltäytyä toimittamasta koetta viittaamalla periaatteeseen, jonka mukaan valintalautakunnan menettelyt ovat luottamuksellisia.

JOHTOPÄÄTÖS

Kantelun johdosta suoritetun tutkimuksen pohjalta oikeusasiamiehen oli annettava seuraava kriittinen huomautus:

Komission ei olisi pitänyt perustella kieltäytymistään korjatun koepaperin lähettämisestä viittaamalla hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen, koska tällä periaatteella ei ollut mitään merkitystä sen kannalta, päätettiinkö korjattu koepaperi lähettää vai ei.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menneitä tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies päätti siksi lopettaa asian käsittelyn.

OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSET

Koska oikeusasiamies oli saanut huomattavan määrän kanteluita, jotka koskivat avoimuuden puutetta yhteisön toimielinten järjestämissä palvelukseenotto-menettelyissä, hän päätti 7. marraskuuta 1997 käynnistää omasta aloitteestaan asiaa koskevan tutkimuksen. Tutkimus sisältää kysymyksen siitä, aikooko komissio antaa hakijoille mahdollisuuden ottaa koekysymykset mukaansa koetiloista ja aikooko se esittää koepapereiden korjatut kopiot kyseisille hakijoille. Kirjeessään oikeusasiamies on todennut, että valintalautakuntien harkintavalta ja niiden menettelyjen luottamuksellisuus eivät ilmeisesti estä hyvän hallintotavan periaatteiden noudattamista.

KILPAILUN JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVA ARVOSTELU

Päätös kanteluun 142/97/PD Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

Herra V. kanteli oikeusasiamiehelle helmikuussa 1997 tavasta, jolla komissio järjesti toimielinten välisen palvelukseenottokilpailun (EUR/LA/98), johon hän osallistui vuonna 1996.

Valintalautakunta ilmoitti V:lle kirjeellään 14. marraskuuta 1996, että pisteet, jotka tämä oli saanut yhdessä esivalintakokeista, koe (a), olivat riittämättömät, ja siksi hänen kokeensa loppuosaa ei korjattaisi.

V. pyysi 18. ja 20. marraskuuta 1996 päivätyissä kirjeissään valintalautakuntaa tarkistamaan kokeessa a annetut pisteet ja toimittamaan hänelle korjatun koepaperin. Hän totesi, että hän ei millään muotoa epäillyt korjausten oikeellisuutta ja puolueettomuutta, mutta hänen oli vaikea ymmärtää saamiaan pisteitä, jotka olivat kovin alhaiset. Lisäksi hän totesi, että kokeessa (b) hakijoille oli esitetty kysymyksiä, joilla ei ollut mitään perustaa kilpailuilmoituksessa, ja että koe (d) ei myöskään ollut ollut ilmoituksessa annettujen tietojen mukainen.

Kyseisten kahden kokeen tapauksessa kilpailuilmoituksessa todettiin:

- (b) Koe, joka koostuu kysymyslomakkeesta, jossa käsitellään Euroopan yhdentymisen päävaiheita ja yhteisön eri politiikkoja.

- (d) Sanakirjojen avulla tehtävä käännös espanjan kieleen Euroopan unionin toimintaa käsittelevästä yleisluontoisesta, noin 45 rivin mittaisesta tekstistä, joka on laadittu kielellä, jonka hakija valitsee kielistä, jotka on lueteltu jakson V kohdassa B(3), pois luettuna kielet, jotka on valittu kokeisiin (a) ja (c).

Kokeen (b) osalta V. katsoi, että monet esitetyistä kysymyksistä eivät liittyneet Euroopan yhdentymisen päävaiheisiin ja yhteisön eri politiikkoihin. V:n mukaan tämä koski seuraavia kysymyksiä:

- Euroopan parlamentin pääsihteeriä koskeva kysymys
- ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimivaltaa koskeva kysymys
- talous- ja sosiaalikomiteaa koskeva kysymys
- Euroopan parlamentin jäsenten organisaatiota koskeva kysymys
- Euroopan komission toimikauden pituutta koskeva kysymys
- tietyistä jäsenvaltioista kotoisin olevien komission jäsenten tarkkaa määrää koskeva kysymys
- yhteisön lainsäädäntöä, mukaan luettuna yhteisön asetusten soveltamista, koskeva kysymys.

Kantelijan mielestä oli sitäkin selvempää, että nämä kysymykset eivät kuuluneet ilmoituksen sanamuodon piiriin, kun otettiin huomioon, että suullisesta kokeesta ilmoituksessa määrättiin:

Valintalautakunnan haastattelu, joka antaa sille mahdollisuuden saattaa päätökseen arvionsa siitä, onko hakija sopiva suorittamaan jaksossa I kuvattuja tehtäviä. Tässä haastattelussa testataan myös muiden kielten taitoa sekä unionin toimielinten ja poliitikkojen tuntemusta.

V. väitti, että tämän tekstin johdosta hakija voisi katsoa, että toimielimiä koskevia kysymyksiä ei esitettäisi kirjallisessa kokeessa (b).

Kokeesta (d) V. väitti, että teksti ei ollut pituudeltaan noin 45 riviä, kuten ilmoituksessa sanottin, vaan 61 riviä.

Valintalautakunta vastasi kantelijan kirjeisiin 18. joulukuuta 1996 ja 16. tammikuuta 1997 päivätyillä kirjeillään. Mitä tuli tarkistamispyyntöön, valintalautakunta ilmoitti, että hänen kokeensa oli tarkistettu ja että annetut pisteet

olivat oikeat. Lisäksi valintalautakunta ilmoitti V:lle, että se ei toimittaisi tälle korjattuja koepapereita hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja menettelyjensä luottamuksellisuusperiaatteen vuoksi.

Koetta (b) koskeneiden syytösten osalta valintalautakunta totesi, että kaikki kysymykset liittyivät suoraan tai epäsuorasti kilpailuilmoituksen määräykseen. Sekä kokeen (b) että kokeen (d) osalta valintalautakunta lisäsi, että tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan se oli täysin itsenäinen ja riippumaton, ja sillä oli runsaasti harkintavaltaa, kunhan se noudatti ilmoituksen määräyksiä.

Koska V. ei ollut tyytyväinen näihin vastauksiin, hän kanteli oikeusasia-miehelle. Hän väitti, että valintalautakunnan vastaus ei ollut avoimuusperiaatteen mukainen. Hänen mielestään oli normaalia, että hakijalla oli mahdollisuus tutustua korjattuun koepaperiin tai muulla tavoin saada tietoa tehdyistä korjauksista. Hänen mielestään valintalautakunta käytti menettelyjensä luottamuksellisuuden periaatetta kohtuutto-massa laajuudessa. Lisäksi hän piti kiinni siitä, että kokeiden (b) ja (d) sisältö ei ollut perusteltu.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu välitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että valintalautakunta oli toiminut kilpailuilmoituksen mukaisesti. Mitä tuli valintalautakunnan esittämiin syihin, joiden vuoksi se ei antanut V:n tutustua korjattuun koepaperiin, komissio totesi pääpiirteissään, että yhteisön toimielinten yleinen käytäntö oli olla toimittamatta korjattuja koepapereita hakijoille, ja että tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti valintalautakunnilla on laaja harkintavalta. Komission mukaan ainoa valinta-lautakunnille tällä alueella asetettu velvoite oli saatujen pisteiden ilmoittaminen hakijoille.

Mitä tuli V:n syytöksiin, jotka koskivat koetta (b), komissio totesi, että kun otetaan huomioon V:n tässä kokeessa saamat hyvät pisteet, hänen syytöksensä oli perusteeton ja hänen oman etunsa vastainen. Kokeen (d) osalta komissio totesi, että valinta-lautakunnan päätös antaa hakijoille 61-rivinen teksti kuului valintalautakunnille kuuluvan harkintavallan piiriin.

Kantelija ei esittänyt huomautuksia komission lausunnosta.

PÄÄTÖS

Valintalautakunta perusteli päätöstään olla esittämättä korjattua koepapereita V:lle viittaamalla hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen ja menettelyjensä luottamuksellisuuteen.

Hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaate merkitsee, että samanlaisia tilanteita ei voida käsitellä eri tavoin eikä erilaisia tilanteita voida käsitellä samalla tavalla. Päätös korjatun koepaperin lähettamisestä on tehtävä henkilöstösääntöjen ja tuomioistuimen oikeuskäytännön pohjalta, eikä kyseisellä periaatteella näyttänyt olevan mitään merkitystä tällaisen päätöksen kannalta. Oli pantava merkille, että komissio ei viitannut tähän periaatteeseen lausunnossaan, jonka se antoi oikeusasiamiehelle V:n kantelun johdosta. Se, että valintalautakunta viittasi kyseiseen periaatteeseen, oli siten harhaanjohtavaa. Hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että hakijoille esitetään riittävät perusteet valintalautakuntien päätösten tueksi. Yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen viittaaminen ei vaikuttanut riittävältä, koska periaatteella ei ole merkitystä päätettäessä, sallitaanko korjattuihin koepapereihin tutustuminen vai ei. Tätä taustaa vasten oikeusasiamies antoi komissiolle kriittisen huomautuksen.

Mitä tuli siihen, että valintalautakunta viittasi menettelyjensä luottamuksellisuuteen synnä siihen, että se ei toimittanut korjattua koepaperia, komissio ei yhteisön oikeuden nykytilanteessa ole velvollinen toimittamaan korjattuja koepapereita niitä pyytävälle hakijoille. Oli siten ilmeistä, että valintalautakunnalla oli oikeus kieltäytyä toimittamasta koetta viittaamalla valintalautakunnan menettelyjen luottamuksellisuuden periaatteeseen.

Mitä tuli V:n väitteisiin kokeesta (b), kilpailuilmoituksen mukaan tässä kokeessa oli määrä keskittyä Euroopan yhdentymisen eri vaiheisiin ja yhteisön eri politiikkoihin, samalla kun ilmoituksessa todettiin, että suullisen kokeen aiheena olisivat myös Euroopan unionin toimielimet. Ilmoitus antoi ilmeisesti sen vaikutelman, että selkeästi toimielimiin rajattuja kysymyksiä ei kysyttäisi kokeessa (b). Kokeessa (b) oli kuitenkin ilmeisesti kysytty kysymyksiä, jotka koskivat toimielimiä eivätkä suoranaisesti liittyneet Euroopan yhdentymisen eri vaiheisiin.

Komissio esitti tässä yhteydessä kaksi väitettä: Ensinnäkään ei ollut V:n edun mukaista kiistää kysymysten asianmukaisuutta, koska hän oli joka tapauksessa läpäissyt kokeen hyvin tuloksin. Toiseksi kysymykset liittyivät suoranaisesti tai epäsuorasti ilmoituksessa esitettyyn aiheeseen. Ensimmäisen väitteen osalta on muistettava, että EY:n perustamis-sopimuksen 138 e artiklassa, joka koskee kansalaisten oikeutta kannella Euroopan oikeusasiamiehelle, ei aseteta tämän oikeuden käytölle mitään ehtoja, jotka liittyvät kansalaisella mahdollisesti olevaan henkilökohtaiseen etuun, jonka vuoksi asia esitetään Euroopan oikeusasiamiehelle. Komission toisen väitteen osalta hyvän hallintotavan periaatteet edellyttävät, että kansalaiset voivat luottaa komission esittämien julkisten lausuntojen täsmällisyyteen. Oli siksi ilmeisen perusteetonta käyttää tiettyä sana-

muotoa, joka johdatteli kansalaiset luulemaan, että kokeen aihepiiri olisi rajattu tiukemmin kuin käytännössä tapahtui. Tätä taustaa vasten oikeusasiamies antoi komissiolle kriittisen huomautuksen.

Mitä tuli V:n väitteisiin jotka koskivat koetta (d), valintalautakunnilla on tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan laaja harkintavalta sillä edellytyksellä, että ne kunnioittavat kilpailuilmoitusta. Kilpailuilmoituksessa todettiin, että kokeessa (d) käännettävä teksti olisi noin 45 riviä pitkä, kun todellisuudessa 61 riville jakautunut teksti oli noin 33 % pitempi. Tämän ylityksen ei voida katsoa noudattavan kilpailuilmoituksen sanamuotoa. Siksi Euroopan oikeusasiamies antoi komissiolle kriittisen huomautuksen.

JOHTOPÄÄTÖS

Kantelun pohjalta suoritettujen Euroopan oikeusasiamiehen tutkimusten johdosta oli annettava seuraavat kriittiset huomautukset:

Komission ei olisi pitänyt perustella kieltäytymistään korjatun koepaperin lähettämisestä viittaamalla hakijoiden yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen, koska tällä periaatteella ei ollut mitään merkitystä sen kannalta, päätettiinkö korjattu koepaperi lähettää vai ei.

Komission olisi pitänyt laatia kilpailuilmoitus siten, että se ei johtanut kansalaisia harhaan kokeen sisällön suhteen, ja sen olisi pitänyt noudattaa kilpailuilmoituksen sanamuotoa.

Koska tapauksen nämä näkökohdat koskivat menneitä tapahtumia, sovintoratkaisuun pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

LISÄHUOMAUTUKSIA

Koska oikeusasiamies on saanut huomattavan määrän kanteluita, jotka koskevat avoimuuden puutetta yhteisön toimielinten järjestämissä palvelukseen-ottomenettelyissä, hän käynnisti 7. marraskuuta 1997 omasta aloitteestaan asiaa koskevan tutkimuksen. Tutkimus käsittää kysymyksen, aikooko komissio antaa hakijoille mahdollisuuden ottaa koekysymykset mukaansa koetiloista ja aikooko se esittää koepapereiden korjatut kopiot hakijoille. Kirjeessään oikeusasiamies on todennut, että valintalautakuntien harkintavalta ja niiden menettelyjen luottamuksellisuus eivät ilmeisesti estä hyvän hallintotavan periaatteiden noudattamista.

LÄÄKÄRIKULUJEN KORVAAMINEN

Päätös kantelun 319/97/PD johdosta Euroopan komissiota vastaan

KANTELU

K. kanteli oikeusasiamiehelle huhtikuussa 1997 siitä, että komissio ei ollut korvannut sairaskuluja, joita hänelle oli aiheutunut komission pyynnöstä.

Kantelija oli menestyksekkäästi läpäissyt komission järjestämän kilpailun KOM/A/764. Palvelukseen ottamista varten komissio pyysi häntä alistumaan lääkirintarkastukseen marraskuussa 1994. Tarkastuksen yhteydessä häntä pyydettiin menemään lisätutkimuksiin valitsemansa lääkärin luo; komissio korvasi tästä aiheutuvat kustannukset. Tammikuussa 1995 hän välitti lääkärin laskun komissiolle. Kesäkuussa 1995 komissio tarjosi K:lle työpaikkaa, mutta lääkärikulujen korvaamisessa ilmennyt viivytys sekä muut komissiosta kilpailun yhteydessä saadut kielteiset kokemukset saivat K:n kieltäytymään tarjouksesta. Lokakuussa 1995 hän kirjoitti komissiolle ja muistutti sitä korvauksesta, jota hän ei vielä ollut saanut. Huhtikuussa 1996 hän kirjoitti komissiolle uudelleen ja vaati korvausta.

Kantelussaan K. totesi pitävänsä sopimattomana sitä, että komissio ei ollut korvannut lääkärikuluja eikä vastannut hänen kahteen muistutukseensa.

TUTKIMUS

Komission lausunto

Kantelu toimitettiin komissiolle. Lausunnossaan komissio totesi, että K:n lääkärikuluja ei ollut maksettu ajoissa, koska laskujen alkuperäiskappaleet ja muut tositteet olivat kadonneet, ja että se oli sittemmin suorittanut pyydetyn maksun. Se pahoitteli kustannusten maksun "selittämätöntä" viivästyistä. Lisäksi se ilmoitti, että se oli muuttanut tällaisten vaatimusten käsittelyyn käyttämänsä menettelyä, jotta aiheettomia viivytyksiä ei tulevaisuudessa esiintyisi.

Komissio ei kommentoinut K:n syytöksiä, jotka koskivat hänen kirjeisiinsä vastaamisen laiminlyömistä.

Kantelijan huomautukset

Huomautuksissaan K. ilmoitti olevansa tyytyväinen tapaan, jolla hänen kantelunsa oikeusasiamiehelle oli saanut komission korvaamaan hänelle hänen lääkärikulunsa. Hän oli kuitenkin tyytymätön siihen, että hänen oli vedottava oikeusasiamieheen saadakseen komission täyttämään maksuvelvoitteensa, ja siihen, että komissio ei ollut kommentoinut laiminlyöntiä kirjeisiin vastaamisessa.

PÄÄTÖS

Komission lausunnosta ja kantelijan vastauksesta kävi ilmi, että komissio oli ratkaissut korvausvaatimuksen. Lisäksi komissio oli sittemmin muuttanut menettelyjään tällaisten vaatimusten maksamisessa, jotta ne tulevaisuudessa maksettaisiin ilman aiheettomia viivytyksiä. Oikeusasiamies ei siksi tutkinut tätä kantelun puolta enempää.

Mitä tuli kahteen komissiolle lähetettyyn muistutukseen, komissio ei kiistänyt, että se oli jättänyt vastaamatta niihin. Oikeusasiamies esitti siksi komissiolle kriittisen huomautuksen siitä, että sen olisi pitänyt vastata K:n kirjeisiin viipymättä.

Koska tapauksen tämä näkökohta koski menettelyitä menneisyydessä, sovintoon pyrkiminen ei ollut aiheellista. Oikeusasiamies lopetti siksi asian käsittelyn.

3.7 OIKEUSASIAMIEHEN OMAT ALOITTEET

KILPAILUN JÄRJESTÄMINEN

Päätös omasta aloitteesta suoritettussa tutkimuksessa 674/COMLA/F/PD

Heinäkuussa 1996 oikeusasiamies käynnisti omasta aloitteestaan tutkimuksen, jonka taustalla oli kantelu Euroopan komission järjestämästä kilpailusta EUR/LA/76.

TUTKIMUS

Oikeusasiamies kehotti komissiota toimittamaan hänelle tietoja seuraavista kilpailuun liittyvistä seikoista:

- 1 Millainen pätevyys niillä henkilöillä, jotka vastasivat hakijoiden kirjallisen saksa-ruotsi-käännöskokeen tarkastamisesta, oli saksan kielessä?
- 2 Oliko hakijoilla oikeus nähdä kokeisiinsa tehdyt korjaukset, ja jos ei, mitkä olivat tämän syyt?

Komission lausunto

Komissio vastasi oikeusasiamiehelle 18. lokakuuta 1996 päivätyllä kirjeellä.

Lausunnossaan komissio esitti seuraavaa:

- 1 Kilpailussa EUR/LA/76 käytetyt tarkastajat olivat kaikki kokeneita kääntäjiä, joiden ensimmäinen vieras kieli oli saksa. Lisäksi komissio totesi, että kaikkien kokeiden tarkastuksesta vastasi toisistaan riippumatta kaksi tarkastajaa, ja tapauksissa, joissa komissio oli pitänyt sitä tarpeellisena, kolmas ammattikäntäjä oli suorittanut kolmannen tarkastuksen.
- 2 *Komission (tai muiden yhteisön toimielinten) tapana ei ole koskaan ollut palauttaa koevastauksia ehdokkaille. Henkilöstösäännöissä määrätään, että valintalautakunnan työ on salaista. Valintalautakuntien on toimittava riippumattomalla tavalla, ja ne ovat yksin toimivaltaisia arvioimaan hakijoiden suorituksia. Lisäksi se olisi hallinnollinen rasitus: esimerkiksi pelkästään kahteen kilpailuun KOM/A/770 ja 764 saatiin yhteensä noin 56 000 hakemusta. Jos paperit palautettaisiin vain niitä pyytäneille hakijoille, se saattaisi lisäksi johtaa epätasa-arvoiseen kohteluun.*

PÄÄTÖS

Mitä tuli hakijoiden koepapereita kilpailussa EUR/LA/76 korjanneiden henkilöiden pätevyyteen saksan kielessä, oikeusasiamies totesi, että tutkimuksessa ei ollut ilmennyt hallinnollista epäkohtaa.

Mitä tuli siihen, oliko hakijoilla oikeus tutustua korjattuihin koepapereihinsa, oikeusasiamies totesi, että hän oli tämän tutkimuksen käynnistämisen jälkeen saanut huomattavan määrän kanteluja, jotka niin ikään koskivat joko sitä, että hakijat eivät voineet tutustua korjattuihin koepapereihinsa, julkisuuden epäämistä tai jotakin muuta ilmeistä avoimuuden puutetta yhteisön toimielinten järjestämissä valintamenettelyissä. Oikeusasiamies päätti siksi ryhtyä tutkimaan omasta aloitteestaan valintamenettelyjen avoimuutta, jonka yhteydessä käsiteltäisiin kysymystä oikeudesta tutustua korjattuihin koepapereihin.

Tätä taustaa vasten oikeusasiamies totesi, että jatkotutkimukset eivät olleet perusteltuja, ja siksi hän asian käsittelyn.

KOMISSION HALLINTOMENETTELYT SEN KÄSITELLESSÄ VALITUKSIA JÄSENVALTIOIDEN SYYLLISTYMISESTÄ YHTEISÖN LAIN RIKKOMISEEN

Päätös oikeusasiamiehen omasta aloitteesta suoritetun tutkimuksen 303/97/PD johdosta

Huhtikuussa 1997 oikeusasiamies käynnisti Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 138 e artiklan mukaisen omasta aloitteestaan tutkimuksen, joka koski mahdollisuuksia parantaa komission hallintomenettelyjä sen käsitellessä valituksia jäsenvaltioiden syyllistymisestä yhteisön lain rikkomisiin, ennen oikeudellisen käsittelyn aloittamista.

TUTKIMUKSEN TAUSTA

Tutkimuksen yleisenä taustana oli lyhyesti se, että olennainen osa oikeusasiamiehen tehtävästä on parantaa yhteisön toimielinten ja laitosten sekä Euroopan kansalaisten välisiä suhteita. Yksi tärkeistä suhteista koskee komission ensisijaista tehtävää, eli toimimista perustamissopimuksen vartijana Rooman sopimuksen 155 artiklan mukaisesti. Komissio on johdonmukaisesti myöntänyt, että se tukeutuu merkittävässä määrin siihen, että yksityiset kansalaiset ja yritykset havaitsevat, jos jäsenvaltiot rikkovat yhteisön lakia. Kansalaisten luottamus komission tapaan käsitellä väitteitä rikkomuksista on siten ratkaisevan tärkeää.

Erityisemmin taustalla oli se, että oikeusasiamies oli saanut lukuisia kanteluita hallintomenettelyistä, joita komissio sovelsi käsitellessään yksityisten kansalaisten esittämiä valituksia laiminlyönneistä, joihin jäsenvaltiot olivat syyllistyneet niille yhteisön lain mukaisesti kuuluvien velvollisuuksiensa täyttämässä. Näiden valitusten aiheena ei ollut komission harkintavalta sen päättäessä käynnistää jäsenvaltiota vastaan perustamissopimuksen 169 artiklan mukainen rikkomismenettely, vaan hallinnollinen prosessi ennen kuin oikeudelliset menettelyt voidaan käynnistää. Syytökset, joita oikeusasiamiehelle tehdyissä kanteluissa esitettiin, koskivat erityisesti valitusten käsittelyyn kulunutta kohtuuttoman pitkää aikaa, tiedon saantia valituksen käsittelyyn vaiheesta, sekä sitä, että komissio ei esittänyt mitään perusteita sille, miten se oli tullut johtopäätökseen, että jäsenvaltio ei ollut syyllistynyt rikkomiseen.

TUTKIMUS

Tätä taustaa vasten oikeusasiamiestä kiinnostivat erityisesti komission käyttämät hallintomenettelyt valitusten käsittelyssä. Riippumatta kysymyksestä, edellyttäisivätkö yhteisön lain periaatteet kehittyneempiä prosessioikeuksia kansalaisille, jotka tekevät valituksen komissiolle, oikeusasiamies katsoi, että komissio voisi itse päättää luoda kehittyneemmät prosessioikeudet näille kansalaisille osana hyvää hallintotapaa. Tämä noudatti

tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan yksittäiset henkilöt eivät voi viedä tuomioistuimeen komission päätöstä olla käynnistämättä 169 artiklan mukaista menettelyä.

Oikeusasiamies ehdotti siksi, että komissio voisi ilmoittaa rekisteröidyille valituksen tekijöille alustavan johtopäätöksen, jonka mukaan yhteisön lakia ei ollut rikottu, ja tätä johtopäätöstä tukevat tutkimustulokset, sekä pyytää näitä esittämään vastauksen määrätyn ajan kuluessa ennen lopullisen ratkaisun tekemistä. Hän mainitsi kaksi etua, joita tällaisella menettelyllä olisi. Ensinnäkin tämä mitä todennäköisemmin tehostaisi hallintoa, kun valituksen tekijöillä olisi mahdollisuus arvostella komission näkemyksiä ja siten antaa komissiolle tilaisuus vastata arvosteluun. Toiseksi se parantaisi kansalaisten luottamusta komissiota kohtaan, koska he voisivat osallistua laajemmin 169 artiklan mukaiseen menettelyyn, jolloin näiden toimien avoimuus lisääntyisi.

Komission lausunto

Lausunnossaan komissio totesi, että yksityishenkilöiden valitukset olivat edelleen tärkein lähde, johon komissio perusti tehtävänsä valvoa yhteisön oikeuden soveltamista. Tästä syystä komissio myönsi, että valituksen tekijöillä oli paikkansa rikkomismenettelyissä ja että ennen oikeudellisten menettelyjen aloittamista he nauttivat prosessisuoja, jota komissio oli jatkuvasti kehittänyt ja parantanut. Komissio ilmoitti olevansa valmis jatkaamaan tällä tiellä.

Komissio totesi lisäksi, että kaikki komissiolle tulleet valitukset rekisteröidään, ja että tästä säännöstä ei poiketa. Kun komissio saa valituksen, se ilmoittaa valituksen tekijälle valituksen vastaanottamisesta kirjeellä, johon on liitetty selvitys rikkomusmenettelyn yksityiskohdista. Kun valituksen tekijä on rekisteröity, hänelle ilmoitetaan toimenpiteistä, joita valituksen johdosta on ryhdytty, mukaan luettuna kyseisille kansallisille viranomaisille tehdyt ehdotukset. Valituksen tekijä saa myös tiedon valitustaan koskevien tutkimusten tuloksesta, ja siitä, onko toimenpiteisiin ryhdytty vai ei, tai onko rikkomismenettely käynnistetty. Valituksen tekijälle ilmoitetaan myös, jos samaa asiaa koskeva menettely on jo käynnissä.

Valitusten käsittelyn määräajoista komissio totesi, että päätös asian käsittelyn lopettamisesta ilman toimenpiteitä tai päätös virallisten rikkomismenettelyjen käynnistämisestä on sen työjärjestyksen mukaan tehtävä jokaisen valituksen kohdalla korkeintaan vuoden kuluessa siitä, kun valitus on rekisteröity, paitsi erityistapauksissa, jolloin on esitettävä perustelut. Komissio korosti lisäksi, että viivytykset valitusten käsittelyssä liittyvät usein siihen, että kansallisten viranomaisten kanssa käytävä keskustelu ja

mielipiteiden vaihto vie huomattavasti aikaa. Komissio pitää yhtenä ensisijaisista tavoitteistaan saada tällaisten viivytykset lyhenemään.

Mitä tuli valituksen tekijöille annettaviin tietoihin valituksen hylkäämistä koskevasta päätösluonnoksesta, komissio totesi, että useissa tapauksissa valituksen tekijä sai etukäteen tiedon siitä, että valitus hylättäisiin, ja tässä yhteydessä esitettiin usein lausunto hylkäysehdotuksen syistä. Komissio ilmoitti olevansa valmis laajentamaan tätä käytäntöä, kun jätettiin huomiotta tapaukset, joissa valitus oli selvästi perusteeton, ja tapaukset, joissa valituksen tekijästä ei ollut kuultu sen enempää.

PÄÄTÖS

Komissio suhtautui tutkimukseen rakentavasti ja palveluhaluisesti. Oikeusasiainmies pani tyytyväisenä merkille, että komissio näytti sitoutuneen jatkuvasti kehittämään ja parantamaan kansalaisten asemaa 169 artiklan mukaisessa menettelyssä oikeudellisten menettelyjen aloittamista edeltävänä aikana.

Mitä tuli valitusten käsittelyyn ja siihen kuluvaan aikaan, komission lausunnon perusteella vaikutti siltä, että:

- 1 valituksen vastaanottamisesta ilmoitetaan;
- 2 valituksen tekijä saa tietoa komission toteuttamista toimenpiteistä;
- 3 komission työjärjestyksen mukaisesti päätös asian käsittelyn lopettamisesta ilman toimenpiteitä tai päätös virallisen rikkomismenettelyn käynnistämisestä on tehtävä korkeintaan yhden vuoden kuluessa päivästä, jona valitus on rekisteröity, paitsi erityistapauksissa, joissa on esitettävä perustelut. Nämä perustelut voivat johtua ajasta, joka kuluu kyseisten kansallisten viranomaisten kanssa käytäviin välttämättömiin keskusteluihin ja siitä, että odotetaan vastausta tietoja koskeviin pyyntöihin, joita komissio on esittänyt näille viranomaisille.

Näiden määräysten noudattaminen näyttää riittävällä tavalla varmistavan sekä sen, että kansalaiset saavat tietoa valitustensa käsittelystä, että sen, että valitus käsitellään ilman kohtuuttomia viivytyksiä ja korkeintaan yhden vuoden kuluessa, jollei erityisiä syitä ole. Oikeusasiainmies totesi siksi, että tutkimus ei ollut tuonut esiin tähän liittyviä epäkohtia.

Komissio on ottanut huomioon sille tehdyt ehdotukset, jotka koskevat niitä prosessioikeuksia, jotka kansalaisilla on 169 artiklan mukaisessa menettelyssä ennen oikeudellisen käsittelyn käynnistämistä. Vaikuttaa siltä, että komissio aikoo tulevaisuudessa kaikissa tapauksissa ilmoittaa valituksen

tekijälle aikomuksestaan lopettaa asian käsittely sekä perusteista, joiden vuoksi komissio katsoo, että yhteisön lakia ei ole rikottu, paitsi silloin kun valitus on selkeästi perusteeton tai kun valituksen tekijä näyttää menettäneen kiinnostuksensa valitusta kohtaan.

Tämä on arvokas askel prosessissa, johon komissio on sitoutunut, kun se pyrkii jatkuvasti kehittämään ja parantamaan sitä prosessiasemaa, joka kansalaisilla on 169 artiklan mukaisessa menettelyssä oikeudellisten menettelyjen käynnistämistä edeltävänä aikana. Kansalaisilla on siten mahdollisuus esittää komission kantaa koskevia näkemyksiä ja arvioiteja ennen kuin komissio sitoutuu lopulliseen johtopäätökseen, jonka mukaan yhteisön lakia ei ole rikottu.

Suoritetun tutkimuksen perusteella oikeusasiamies katsoi, että hallinnollista epäkohtaa ei ollut ilmennyt, ja lopetti asian käsittelyn.

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN LISÄHUOMAUTUKSET

Komissio on todennut, että kun se ilmoittaa valituksen vastaanottamisesta, se välittää valituksen esittäjälle liitteen, jossa selvitetään rikkomismenettelyn tarkoitus ja yksityiskohdat. Tässä liitteessä komissio antaa myös tietoa kansallisten tuomioistuinten roolista yhteisön lain asianmukaisen soveltamisen valvonnassa. Komissio on myös muissa yhteyksissä korostanut kansallisilla tuomioistuimilla tässä suhteessa olevaa ratkaisevan tärkeää roolia.

Jäsenvaltioissa on siten myös kansallisten oikeusasiamiesten ja vastaavien elinten kaltaisia tärkeitä tuomioistuinten ulkopuolisia mekanismeja, jotka tarjoavat suoja- ja oikaisukeinoja kansalaisille, jotka ovat kärsineet lain virheellisestä soveltamisesta. Oikeusasiamies kehottaa siksi komissiota harkitsemaan mahdollisuutta toimittaa tietoja myös näille elimille silloin kun se on aiheellista.

4 SUHTEET EUROOPAN PARLAMENTTIIN, NEUVOSTOON JA KOMISSIOON

Euroopan oikeusasiamiehen tehtävänä on toimivaltansa rajoissa suojella ja edistää Euroopan kansalaisten oikeuksia yhteisön oikeuden suhteen. Oikeusasiamies jakaa tämän tehtävän muiden, toimivallaltaan erilaisten yhteisön elinten kanssa. Kansalaisten oikeuksien tehokas turvaaminen edellyttää yhteistyötä, hyviä suhteita, molemmin-puolista luottamusta ja säännöllisiä yhteyksiä oikeusasiamiehen ja muiden kansalaisten valituksia käsittelevien yhteisön elinten, erityisesti Euroopan parlamentin ja Euroopan komission kanssa.

4.1 EUROOPAN PARLAMENTTI JA VETOOMUSVALIOKUNTA

Unionin kansalaisilla on oikeus vedota Euroopan parlamenttiin ja kannella Euroopan oikeusasiamiehelle (Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 8 d artikla). Oikeusasiamies ja parlamentin vetoomusvaliokunta on siten tarkoitettu toisiaan täydentäviksi instituutioiksi. Näiden kahden elimen välinen yhteistyö on niin muodoin erityisen tärkeää.

Euroopan oikeusasiamiehen virasto on perustamisestaan lähtien ollut läheisessä yhteistyössä vetoomusvaliokunnan kanssa, ja sihteeristöjen välillä on säännölliset yhteydet. Tehtävät ja työskentelytavat on selvitetty, ja elimet ovat sopineet valitusten ja kantelujen keskinäisistä siirroista tarvittaessa ja kantelijan tai valituksen esittäjän suostumuksella.

Vakiolomaketta, jolla oikeusasiamiehelle voi kannella, on jaettu laajasti. Lomakkeessa annetaan kantelijoille mahdollisuus ilmoittaa, suostuvatko he siihen, että heidän kantelunsa välitetään toiselle toimivaltaiselle elimelle, jos oikeusasiamies ei voi käsitellä sitä.

Jos kantelut eivät kuulu oikeusasiamiehen toimivallan piiriin, mutta Euroopan parlamentti voisi käsitellä niitä vetoomuksina, oikeusasiamies välittää kantelun suoraan parlamentille käsiteltäväksi vetoomuksena, jos siihen on kantelijan suostumus. Jos kantelulomaketta ei ole käytetty, oikeusasiamies kirjoittaa kantelijalle ja ehdottaa kantelun siirtoa Euroopan parlamentille käsiteltäväksi vetoomuksena.

Jos kyseessä on kantelu, jossa käsiteltävä asia voisi mahdollisesti olla vetoomuksen aihe, mutta jota ei ole muotoiltu selkeästi tai dokumentoitu riittävästi, oikeusasiamies ilmoittaa kantelijalle mahdollisuudesta esittää vetoomus Euroopan parlamentille ja liittää mukaan esitteen vetoomus-oikeista.

Vuonna 1997 oikeusasiamiehelle välitettiin kaksi vetoomusta käsiteltäviksi kanteluina. 13 kantelua välitettiin Euroopan parlamentille käsiteltäväksi vetoomuksina ja 86 kantelijaa neuvottiin esittämään vetoomus Euroopan parlamentille.

Vetoamusvaliokunta käsittelee oikeusasiamiehen vuosikertomuksen ja esittää siitä mietintönsä parlamentille. Oikeusasiamies esitteli vuoden 1996 vuosikertomuksensa vetoamusvaliokunnalle Brysselissä 21. huhtikuuta.

SÖDERMAN esitteli vuoden 1996 vuosikertomuksen Euroopan parlamentin täysistunnolle Strasbourgissa 14. heinäkuuta 1997. Parlamentti keskusteli tämän jälkeen vuosikertomuksesta ja vetoamusvaliokunnan mietinnöstä. Oikeusasiamies otti vastaan kutsun osallistua vetoamusvaliokunnan järjestämään lehdistötilaisuuteen 15. heinäkuuta vetoamusvaliokunnan puheenjohtajan Alessandro FONTANAN ja valiokunnan mietinnön esittelijän Nicolaos PAPAKYRIAZISin kanssa.

Ohjesäännön 3 artiklan 7 kohdan mukaan Euroopan oikeusasiamiehellä on mahdollisuus esittää Euroopan parlamentille erityiskertomuksia tapauksissa, joissa parlamentti voi ryhtyä toimenpiteisiin avustakseen oikeusasiamiestä ohjesäännön mukaisesti.

Oikeusasiamies esitti ensimmäisen erityiskertomuksensa Euroopan parlamentin puhemies José María GIL-ROBLESille 15. joulukuuta. Erityiskertomuksessa käsiteltiin oikeusasiamiehen omasta aloitteesta tehtyä tutkimusta, joka koski viidentoista yhteisön toimielimen hallussa olevien asiakirjojen julkisuutta. Tutkimus käynnistettiin kesäkuussa 1996, ja se saatettiin päätökseen oikeusasiamiehen 20. joulukuuta 1996 tekemällä päätöksellä, jossa neljälletoista yhteisön toimielimelle ja laitokselle esitettiin suositusluonnoksia.¹

Kaikki toimielimet ja laitokset lähettivät oikeusasiamiehelle perustellut lausuntonsa ohjesäännön 3 artiklan 6 kohdassa määrätyllä tavalla. Erityiskertomuksessa eriteltiin lausuntoja ja kiinnitettiin huomiota seikkoihin, joita Euroopan parlamentti voisi käsitellä pitemmälle. Erityiskertomus ei kuitenkaan sisältänyt muodollisia suosituksia.

Vetoamusvaliokuntaan pidettyjen yhteyksien lisäksi SÖDERMAN osallistui Brysselissä 24. syyskuuta myös työjärjestysvaliokunnan kokoukseen, jossa käsiteltiin parlamentin työjärjestykseen esitettyjä tarkistuksia. 161 artiklaan ehdotettuja tarkistuksia käsiteltiin esittelijä Brian CROWLEYn mietintöluonnoksessa. Vetoamusvaliokunta antoi lausuntonsa 10. marraskuuta 1997.

¹ Vuosikertomus 1996, s. 81 - 87.

Belgiaan 25. - 27. marraskuuta tekemänsä vierailun yhteydessä Euroopan oikeusasiamies osallistui Euroopan parlamentin oikeusasioita ja kansalaisten oikeuksia käsittelevän valiokunnan kokoukseen keskustellakseen valiokunnan mietinnöstä, jossa käsiteltiin komission neljäntoista vuosikertomusta yhteisön lain soveltamisen valvonnasta (*esittelijä* Astrid THORS).

Puheessaan valiokunnalle SÖDERMAN käsitteli tutkimustaan omasta aloitteestaan, joka käsittelee komission hallinnollisia menettelyjä tapauksissa, joissa se tutkii valituksia jäsenvaltioiden syyllistymisestä yhteisön lain rikkomuksiin. (*Huomaa: Euroopan parlamentti hyväksyi 29. tammikuuta 1998 valiokunnan mietinnön ja päätöslauselman, jossa oikeusasiamiehen aloitetta pidettiin tervetulleena.*)

4.2 EUROOPAN KOMISSIO

Toinen yhteisön toimielin, jonka kanssa oikeusasiamiehellä on säännölliset yhteydet ja yhteistyötä, on Euroopan komissio. Useimmat oikeusasiamiehen tutkimuksiin johtaneet kantelut koskevat hallinnollisia epäkohtia komission toiminnassa. Tämä on luonnollista, koska komissio on se yhteisön elin, joka tekee suurimman osan kansalaisiin suoranaisesti vaikuttavista päätöksistä.

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 155 artiklan mukaan komission on huolehdittava siitä, että erityisesti jäsenvaltiot noudattavat yhteisön lainsäädäntöä. Se voi saattaa asian yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti. "Perustamissopimusten vartijana" komissio on tärkeällä tavalla vastuussa siitä, että unionin kansalaisten laillisia oikeuksia kunnioitetaan. Kansalaiset voivat valittaa komissiolle, jos he katsovat, että jokin jäsenvaltio on erityisesti loukannut heidän oikeuksiaan. Helpottaakseen tällaisten valitusten tekemistä komissio on julkaissut virallisessa lehdessä vakiomuotoisen valituslomakkeen.¹

Vuoden kuluessa oikeusasiamies käynnisti ja saattoi loppuun omasta aloitteestaan toteutetun tutkimuksen, joka koski komission hallinnollisia menettelyjä tapauksissa, joissa se tutkii valituksia jäsenvaltioiden syyllistymisestä yhteisön lain rikkomuksiin. Yhteenveto oikeusasiamiehen päätöksestä, joka päätti tämän tutkimuksen, on esitetty luvussa 3.

Euroopan oikeusasiamies tapasi komission jäseniä puheenjohtaja SANTERin johdolla 23. huhtikuuta, jolloin hän esitteli vuoden 1996 vuosikertomuksensa. Komission jäsenet ja SÖDERMAN keskustelivat yhteisesti kiinnostavista aiheista.

¹ EYVL C 26/6 1/2/89, 89/C 26/07.

SÖDERMAN ja hänen johtava hallintovirkamiehensä Ian HARDEN tapasivat 4. heinäkuuta komission pääjohtajia.

Johtava lakimies José MARTINEZ ARAGON ja oikeusasiamiehen sihteerit Ursula GARDERET tapasivat 10. lokakuuta työllisyyden, työmarkkina-suhteiden ja sosiaaliasiain pääosaston (PO V) virkamiehiä tutustuakseen erään kantelun asiakirjoihin.

SÖDERMAN ja hänen johtava hallintovirkamiehensä Ian HARDEN tapasivat komission pääsihteerin Carlo TROJANin ja pääsihteeristön E-osaston johtajan Jean-Claude EECKHOUTin Strasbourgissa 21. lokakuuta. Oikeusasiamies ja pääsihteerit sopivat, että joissakin tapauksissa epävirallinen tapaaminen voisi tarjota sopivan tavan pyrkiä sovintoratkaisuun ohjesäännön 3 artiklan 5 kohdan mukaisesti, ja he keskustelivat siitä, voisiko komissio laatia virkamiehilleen hyvän hallintotavan säännöt. He sopivat myös siitä, että kansallisten oikeusasiamiesten ja vastaavien elinten yhteyshenkilöille järjestettäisiin lisäseminaari. Lopuksi oikeusasiamies ilmoitti pääsihteerille, että hän piti arvokkaana sitä työtä, jota komission edustustoissa jäsenvaltioissa toimivat osa-aikaiset oikeudelliset neuvonantajat tekevät Euro-Jus-verkostossa, kun he tarjoavat Euroopan kansalaisille käytännön neuvoja oikeuksista, joita näillä yhteisön lain mukaan on.

4.3 EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

SÖDERMAN tapasi neuvoston oikeudellisen yksikön pääjohtaja PIRIS'n Brysselissä 22. huhtikuuta. Hän tapasi myös talousarviosta, hallinnosta ja suhteista yhteisön toimielimiin vastaavan neuvoston sihteeristön pääjohtaja BOIXAREUn.

Neuvoston pääsihteerin Jürgen TRUMPF ilmoitti oikeusasiamiehelle, että neuvosto oli 9. kesäkuuta hyväksynyt uuden menettelyn, jota sovellettaisiin kanteluihin hallinnollisista epäkohdista, joihin neuvoston pääsihteeristön väitetään syllistyneen, kun se toimii henkilöstösääntöjen mukaisena nimitettävänä viranomaisena. Tästä lähtien neuvoston pääsihteeristö on toimivaltainen käsittelemään tällaisia valituksia ja antamaan tarvittavaa tietoa suoraan Euroopan oikeusasiamiehelle.

SÖDERMAN kutsuttiin lounaalle pysyvien edustajien (COREPER) kanssa 25. heinäkuuta. Hän esitteli työtään Euroopan oikeusasiamiehenä ja vastasi kysymyksiin.

5 SUHTEET KANSALLISIIN OIKEUSASIAMIEHIIN JA VASTAAVIIN ELIMIIN

Euroopan kansalaisten oikeuksien turvaamiseksi Euroopan oikeusasiamies sekä jäsenvaltioiden oikeusasiamiehet ja vastaavat elimet ovat kehittämissä joustavaa yhteistyöjärjestelmää.

Monien yhteisön lain näkökohtien täytäntöönpano on jäsenvaltioiden kansallisten, alueellisten tai paikallisten viranomaisten vastuulla. Kantelut kansalaisilta, jotka katsovat näiden viranomaisten rikkoneen heillä yhteisön lain mukaisesti olevia oikeuksia, eivät kuulu Euroopan oikeusasiamiehen toimivallan piiriin edes silloin, kun kyseessä on unionin kansalaisuuteen liittyvä oikeus, kuten EY:n perustamissopimuksen 8 a artiklassa taattu oikeus vapaaseen liikkuvuuteen. Monissa tapauksissa tällaisia kanteluja voisi käsitellä tehokkaimmin kansallinen oikeusasiamies tai vastaava elin (kuten vetoamusvaliokunta). Ne käsittelevät yhä enenevässä määrin asioita, jotka koskevat sitä, miten kansalliset viranomaiset panevat yhteisön lakia täytäntöön.

5.1 YHTEYSVERKOSTO

Strasbourgissa syyskuussa 1996 pidetyssä seminaarissa kansalliset oikeusasiamiehet ja vastaavat elimet sekä Euroopan oikeusasiamies sopivat yhteyshenkilöverkoston perustamisesta. Verkoston tarkoituksena on parantaa yhteisön lakia ja sen täytäntöönpanoa koskevan tiedon vapaata kulkua ja mahdollistaa kantelujen välittäminen elimelle, joka parhaiten pystyy niitä käsittelemään.

Euroopan oikeusasiamies järjesti yhteyshenkilöille Brysselissä 23. - 24. kesäkuuta 1997 seminaarin, jossa käsiteltiin kansallisella tasolla tapahtuvaa yhteisön lain soveltamisen valvontaa. Seminaarissa puhuivat Jacob SÖDERMAN, Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnan puheenjohtaja Alessandro FONTANA, Ruotsin oikeusasiamiehen viraston edustaja Lars CLEVESKÖLD, komission Saksan tiedotustoimiston Euro-Jus-edustaja Axel VOSS, Euroopan oikeusasiamiehen viraston edustaja Peter DYRBERG, Euroopan komission oikeudellisen yksikön edustaja VAN NUFFEL ja Euroopan parlamentin vetoamusvaliokunnan edustaja Saverio BAVIERA. Seminaarin osanottajat osallistuivat myös osaan vetoamusvaliokunnan kokousta.

Seminaarin päätösistunnossa puhetta johti Irlannin oikeusasiamiehen viraston edustaja Michael BROPHY. Osallistujat tekivät ehdotuksia tulevan

yhteistyön muodoista, kuten että Euroopan oikeusasiamiehen toimisto voisi toimittaa säännöllistä yhteystiedotetta ja järjestää lisää seminaareja.

Ensimmäinen yhteystiedote jaettiin lokakuun 1997 lopussa. Tarkoituksena on pyrkiä julkaisemaan yhteystiedote myöhemmin elektronisessa muodossa. Jotta tähän päästäisiin ja jotta yhteysverkosto voisi toimia Internet-käyttäjryhmänä, Euroopan oikeusasiamiehen virasto tutki, miten kansalliset oikeusasiamiehet ja vastaavat elimet käyttävät sähköpostia ja Internetiä.

Ranskan oikeusasiamiehen pääsihteeri Claude DESJEAN vieraili Euroopan oikeusasiamiehen virastossa 5. kesäkuuta 1997. Ian HARDEN kertoi hänelle viraston hallinto- ja budjettiasioista sekä Euroopan oikeusasiamiehelle tarjottavista hallinnollisista palveluista.

5.2 YHTEISTYÖ KANTELUIDEN KÄSITTELYSSÄ

Seminaarissa Strasbourgissa 1996 sovittiin, että Euroopan oikeusasiamies ottaa mielellään vastaan kansallisilta oikeusasiamiehiltä yhteisön lakia koskevia tiedusteluja ja vastaa niihin joko suoraan tai ohjaa tiedustelun oikealle yhteisön toimielimelle tai laitokselle vastausta varten.

Vuonna 1997 käsiteltiin kaksi tällaista Euroopan oikeusasiamiehelle osoitettua tiedustelua. Ne lähetti Irlannin oikeusasiamies, ja ne koskivat hänen käsiteltävänänsä olevia kanteluita. Ensimmäinen, 14. maaliskuuta 1997 lähetetty tiedustelu koski palkkiolisien maksamista koskevien yhteisön lain säännösten tulkintaa. Toinen, 20. kesäkuuta 1997 lähetetty tiedustelu koski maidon erityisviitemäärien palautuksesta aiheutuvaa korvausta neuvoston asetuksen 2055/93 mukaisesti.

Tiedustelut välitettiin komissiolle, jota pyydettiin vastaamaan kolmen kuukauden kuluessa. Saadut vastaukset välitettiin Irlannin oikeusasiamiehelle.

Euroopan oikeusasiamies välitti kansallisille oikeusasiamiehille kolme kantelua, jotka oli esitetty kansallisia viranomaisia vastaan ja jotka siten eivät kuuluneet hänen toimivaltaansa: 17/97/BB (luottamuksellinen kantelu) ja 1006/97/BB välitettiin Suomen eduskunnan oikeusasiamiehelle, ja 650/97/PD välitettiin Alankomaiden kansalliselle oikeusasiamiehelle. Kantelu 705/97/VK välitettiin Luxemburgin parlamentille käsiteltäväksi vetoomuksena.

Toisessa tapauksessa (257/97/JH) Euroopan parlamentin jäsen kanteli tavasta, jolla vetoomusvaliokunta oli käsitellyt hänen vaalipiirinsä asukkaan

lähettämää vetoomusta. Oikeusasiamies päätti, että hänen ei ollut aiheellista käynnistää tutkimusta. Hän pyysi kuitenkin Portugalin oikeusasiamieheltä (*Provedor de Justiça*) José Menéres PIMENTELiltä tietoja asiasta jota se koski, että Portugalin viranomaiset olivat takavarikoineet parlamentin jäsenen vaalipiiriin asukkaan ajoneuvon. PIMENTEL ilmoitti Euroopan oikeusasiamiehelle, että portugalilainen tuomioistuin oli tehnyt asiassa päätöksen, ja toimitti kopion oikeuden päätöksestä. Euroopan oikeusasiamies välitti nämä tiedot parlamentin jäsenelle.

5.3 YHTEISTYÖ ALUEELLISTEN OIKEUSASIAMIESTEN JA VASTAAVIEN ELINTEN KANSSA

Edistääkseen Euroopan oikeusasiamiehen ja tätä alueellisella tasolla vastaavien elinten tehokasta yhteistyötä Katalonian oikeusasiamies (*El Síndic de Greuges de Catalunya*) Anton CAÑELLAS järjesti Barcelonassa 28. - 30. lokakuuta kaksipäiväisen seminaarin. Euroopan oikeusasiamies osallistui kokoukseen yhdessä sihteeristönsä edustajient Peter DYRBERGIN ja José MARTINEZ ARAGONIN kansa. Muut kokouksen osanottajat olivat jäsenvaltioiden alueellisten oikeusasiamiesten ja alueellisten vetoomusvaliokuntien edustajia. Kokoukseen osallistuivat myös Euroopan parlamentin vetoomusvaliokunnan puheenjohtaja Alessandro FONTANA ja valiokunnan sihteeristön päällikkö Saverio BAVIERA.

SÖDERMAN piti puheen, jossa hän käsitteli tavoitteita Euroopan oikeusasiamiehen ja alueellisten oikeusasiamiesten ja vastaavien elinten välisessä yhteistyössä yhteisön lain täytäntöönpanon valvonnassa ("*El papel del Defensor del pueblo*").

DYRBERG analysoi puheessaan tuomioistuimen viimeaikaista oikeuskäytäntöä eri aloilla, kuten kysymyksissä, jotka koskivat vapaata liikkumista ja syrjinnän vastaista periaatetta. MARTINEZ ARAGON puhui alueellisten yksiköiden ja alueiden roolista unionin toiminnassa ja erityisesti niiden vastuusta siinä, että yhteisön lakia sovelletaan oikein.

Seminaarin loppujulkilausumassa korostettiin läheisemmän yhteistyön tarvetta. Siinä sovittiin, että alueelliset oikeusasiamiehet ja vastaavat elimet nimittäisivät myös yhteyshenkilöt, jotka koordinoivat niiden suhteita Euroopan oikeusasiamieheen yhteisön lain alalla. Seurantaseminaari päätettiin pitää vuonna 1998, ja sen järjestää Belgian flaaminkielisen yhteisön oikeusasiamies Jan GOORDEN.

5.4 EUROOPAN KANSALLISTEN OIKEUSASIAMIESTEN TAPAAMINEN

SÖDERMAN osallistui 9. - 11. syyskuuta Euroopan kansallisten oikeusasiamiesten kuudenteen vuosittaiseen kokoukseen, joka pidettiin Jerusalemissa Israelissa. Hänen mukanaan olivat johtava hallintovirkamies Ian HARDEN ja tiedottaja Ilta HELKAMA.

Kokousta isännöi julkisista Israelin oikeusasiamies (*Public Complaints Commissioner and State Comptroller*), tuomari Miriam BEN-PORAT. Osallistujia oli yli 20 maasta.

Eurooppalaisten oikeusasiamiesten kuudennen tapaamisen, tuomari Miriam BEN-PORAT Israelissa 1997 SÖDERMANin ja Ian HARDENin kanssa.

BEN-PORAT käsitteli avauspuheenvuorossaan aihetta "oikeusasiamies demokratian ja ihmisoikeuksien puolustajana". Puheensa yhteydessä hän ilmoitti, että julkisista kanteluista vastaavan asiamiehen roolissaan häntä pidettäisiin vastedes "oikeusasiamiehenä". Hän totesi myös hyväksyvänsä "hallinnollisen epäkohdan" määritelmän, jonka Euroopan oikeusasiamies esitti vuosikertomuksessaan 1995.

Ruotsin eduskunnan oikeusasiamies (*Chefjustitieombudsman*) Claes EKLUNDHin johdolla pidetyssä ensimmäisessä istunnossa SÖDERMAN piti puheen Euroopan oikeusasiamiehen asemasta. Oikeusasiamiehen vuosikertomuksen sisältöä ja vaikutusta käsitelivät puheissaan Alankomaiden oikeusasiamies (*de nationale ombudsman*) Marten OOS-

TING ja Ranskan oikeusasiamies (*Médiateur de la République*) Jacques PELLETIER sekä istunnon puheenjohtaja.

Yhdistyneen kuningaskunnan entisen oikeusasiamiehen Sir William REIDin johdolla pidetyssä päätösistunnossa Unkarin Katalin GÖNCZÖL käsitteli turvapaikka-, pakolais- ja maahanmuuttoasioita. Keskustelussa todettiin, että Amsterdamin sopimuksen turvapaikka- ja maahanmuuttomääräyksien johdosta on tarpeen suunnitella Euroopan oikeusasiamiesten läheisempää yhteistyötä näissä kysymyksissä. Euroopan oikeusasiamiestä pyydettiin organisoimaan tämä yhteistyö.

6 TIEDOTUSTOIMINTA

Euroopan oikeusasiamiehen tiedotusstrategialla on kaksi tavoitetta. Ensimmäinen on antaa tietoa henkilöille, joilla saattaa olla todella syytä kannella Euroopan oikeusasiamiehelle hallinnollisesta epäkohdasta yhteisön toimielimen tai laitoksen toiminnassa, sekä siitä, miten kantelun voi tehdä.

Toinen tavoite on parantaa unionin ja sen kansalaisten välisiä suhteita tiedottamalla suurelle yleisölle, miten oikeusasiamies auttaa unionia saavuttamaan ne avoimet, demokraattiset ja vastuulliset hallinnon muodot, joihin se on sitoutunut. Samalla on tärkeää olla luomatta turhia odotuksia, mikä johtaisi vain siihen, että Euroopan oikeusasiamiehen toimivallan ulkopuolelle jäävien kantelujen määrä kasvaisi.

Nathaneel, Andrea, Jessica, Laura ja Manuel Pregonio (Italia) ala-asteelta muistivat Euroopan oikeusasiamiestä kauniilla kortilla järjestettyään onnistuneen "Giornata dell'Unione Europea" -päivän opettajiensa kanssa 9. toukokuuta 1997.

Tiedotusstrategiassa on siten pääasiassa keskitytty kohdistamaan täsmällistä tietoa mahdollisten kantelijoiden ryhmille. Samanaikaisesti on pyritty siihen, että perinteiset julkaisut ja oikeusasiamiehen verkkosivut ovat kiinnostavia ja eloisia, jotta niitä voidaan käyttää myös opetustarkoituksiin erityisesti kun nuorille opetetaan Eurooppaa.

Vuonna 1997 molempien tavoitteiden saavuttamisessa edistytettiin. Sekä kantelujen kokonaismäärä että tutkittavaksi otettujen kantelujen määrä lisääntyi. On kuitenkin selvää, että paljon enemmän on tehtävä erityisesti Italian ja Saksan kaltaisten jäsenvaltioiden suhteen, jotta kaikki, joilla voi olla syy kannella oikeusasiamiehelle, tietävät että heillä on oikeus tehdä niin.

6.1 MERKITTÄVÄT TAPAHTUMAT VUONNA 1997

STRASBOURGIN TOIMISTON VIRALLISET VIHKIÄISET

Euroopan oikeusasiamiehen Strasbourgin toimisto vihittiin virallisesti käyttöön 8. huhtikuuta. Tilaisuuteen osallistuivat Euroopan parlamentin puhemies José María GIL-ROBLES, Ranskan Eurooppa-asiain ministeri (*Délégué aux affaires européennes*) Michel BARNIER ja Ranskan oikeusasiamies (*Médiateur de la République*) Jacques PELLETIER.

Tilaisuuden kunniaksi BARNIER, PELLETIER ja SÖDERMAN pitivät yhteisen lehdistötilaisuuden.

Ranskan Eurooppa-asiain ministeri Michel BARNIER kunniotti läsnäolollaan Euroopan oikeusasiamiehen Strasbourgin toimitalojen vihkiäisiä.

CHADWYCK-HEALEY-PALKINTO

European Information Association (EIA) luovutti ensimmäisen *EIA Chadwyck-Healey* -palkinnon Jacob SÖDERMANille 29. huhtikuuta työstä, jota tämä oli tehnyt Eurooppa-tiedotuksen puolesta vuonna 1997.

Chadwyck-Healey-palkinto myönnetään vuosittain henkilölle, joka on saavuttanut eniten edistänyt tiedonsaantia Euroopan unionista ja muusta Euroopasta.

Palkinto myönnettiin SÖDERMANille tunnustukseksi siitä, että hän oli edistänyt Euroopan kansalaisten oikeutta tutustua yhteisön toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin, mukaan luettuna hänen vaatimuksensa, että asiakirjojen julkisuus pitäisi taata Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa. Palkintosumma lahjoitettiin Amnesty Internationalille.

OECD-SEMINAARI JULKISEN SEKTORIN ETIIKASTA

SÖDERMAN osallistui Pariisissa 3. - 4. marraskuuta pidettyyn symposiumiin "Julkisen sektorin etiikka: OECD-maiden haasteet ja mahdollisuudet". Symposiumiin osallistui hallitusten virkamiehiä ja akateemisia asiantuntijoita. Symposiumin aiheina olivat etiikka ja hallinnon suurempi avoimuus, etiikka ja uuden julkishallinnon arvot sekä julkisen ja yksityisen sektorin välinen vuorovaikutus. SÖDERMAN toimi puheenjohtajana ensimmäisessä työstunnossa, jonka aiheena olivat "eettiset haasteet muutoksen aikana".

VUOSIKERTOMUS 1996

Euroopan oikeusasiamiehen vuoden 1996 vuosikertomus esitettiin Euroopan parlamentille sen täysistunnossa Strasbourgissa 14. heinäkuuta 1997.

SÖDERMAN esittelee vuosikertomuksensa Euroopan parlamentille sen täysistunnossa Strasbourgissa heinäkuussa.

OIKEUSASIAMIEHEN ENSIMMÄINEN ERITYISKERTOMUS

Oikeusasiamies esitti ensimmäisen erityiskertomuksensa Euroopan parlamentin puhemiehelle José María GIL-ROBLESille 15. joulukuuta. Kertomus on laadittu ohjesäännön 3 artiklan 7 kohdan mukaisesti, ja se käsittelee oikeusasiamiehen omasta aloitteestaan suorittaman tutkimuksen tuloksia. Tutkimus koski yhteisön toimielinten ja laitosten hallussa olevien asiakirjojen julkisuutta.

Joulukuussa Euroopan oikeusasiamies esitteli ensimmäisen erityiskertomuksensa Euroopan parlamentin puhemiehelle José María GIL-ROBLESille.

6.2 KONFERENSSIT JA TAPAAMISET

Tiedotuskampanja jolla on pyritty lisäämään Euroopan kansalaisten tietoisuutta Euroopan oikeusasiamiehen olemassaolosta, käynnistettiin vuonna 1995. Merkittävä osa kampanjaa ovat olleet oikeusasiamiehen viralliset vierailut jäsenvaltioihin, jotka aloitettiin vuonna 1996, sekä yleisöluennot ja osallistuminen konferensseihin ja tapaamisiin.

Vuonna 1997 SÖDERMAN jatkoi vierailujaan jäsenmaihiin tehdäkseen Euroopan oikeusasiamiehen roolia tunnetuksi Euroopan kansalaisten ja tiedotusvälineiden keskuudessa.

Oikeusasiamies ja hänen henkilökuntansa pitivät myös luentoja ja puheita Euroopan oikeusasiamiehen roolista ja tehtävistä eurooppalaisissa ja kansainvälisissä kongresseissa, seminaareissa ja kokouksissa. Lisäksi

SÖDERMAN tapasi lukuisia tutkija- ja vierailijaryhmiä. Tässä esitettyjen vierailujen lisäksi säännöllisiä vierailuja on tehty Brysseliin ja Luxemburgiin tapaamisiin muiden yhteisön toimielinten edustajien kanssa (katso myös luku 4).

BELGIA

Euroopan oikeusasiamies tapasi 18. maaliskuuta Belgian liittovaltion vastavallitut oikeusasiamiehet Pierre-Yves MONETTEEn ja Herman WUYTSin Brysselissä ja vaihtoi kokemuksia heidän kanssaan. Mukana oli Peter DYRBERG.

Peter DYRBERG osallistui 6. toukokuuta Brysselissä konferenssiin "EU:n kansalaisuus - nykytilanne ja tulevaisuuden näkymät", jonka järjesti European Citizens Action Service.

SÖDERMAN teki virallisen vierailun Belgiaan 25. - 27. marraskuuta. Vierailun aikana hän kävi Belgian oikeusasiamiehen virastossa ja tapasi oikeusasiamiehet WUYTSin ja MONETTEEn. Hän puhui myös viraston lakimiehille kokemuksistaan Euroopan oikeusasiamiehenä ja Suomen entisenä oikeusasiamiehenä.

Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa SÖDERMANin toivottivat tervetulleeksi toimiston johtaja THOMAS ja varajohtaja BOUMANS. Keskustelussa käsiteltiin oikeusasiamiehen työtä ja tiedotustoimiston tehtävää sekä mahdollisuuksia lisätä kansalaisten tietoisuutta Euroopan oikeusasiamiehestä 9. toukokuuta 1998 pidettävänä Eurooppa-päivänä.

SÖDERMAN vieraili myös Belgian edustajainhuoneessa, jossa hänet ottivat vastaan parlamentin varapuhemies VAN DER MAEL sekä muut Belgian parlamentin jäsenet. Hän puhui Belgian parlamentin vetoamusvaliokunnalle ja Eurooppa-asioista vastaavalle valiokunnalle.

Vierailun viimeinen päivä oli omistettu Belgian kansalaisyhteiskunnan edustajien tapaamisille, jotka järjestettiin Euroopan parlamentin rakennuksessa. Osallistuminen oli runsasta, ja Euroopan oikeusasiamiehelle esitettiin lukuisia kysymyksiä. Myöhemmin pidettyyn lehdistötilaisuuteen osallistui Belgian merkittävimpien sanomalehtien (*De Morgen*, *Le Soir*, *La Libre Belgique*, *Het Laatste Nieuws* ja *De Financieel Economische Tijd*) toimittajia, ja lehdissä käsiteltiin kattavasti Euroopan oikeusasiamiehen vierailua Belgiassa.

Belgiaan suuntautuneen matkansa yhteydessä SÖDERMAN vieraili komission Belgian edustustossa. Hän tapasi edustuston johtaja VANDEBONin ja

varajohtaja MOËSin sekä Euro-Jus-verkoston edustaja P. VANDE CASTEELEn, joka kertoi kokemuksistaan Euro-Jus-neuvojana.

TANSKA

Euroopan oikeusasiamies vieraili Tanskassa 19. - 21. maaliskuuta mukanaan Peter DYRBERG. Hän tapasi Tanskan kansankäräjien EU-asioista vastaavan valiokunnan puheenjohtaja Ove FICHin, oikeusasian valiokunnan puheenjohtaja Bjørn ELMQUISTin ja näiden valiokuntien jäseniä sekä keskusteli heidän kanssaan. EU-asian valiokunta antoi myöhemmin lausunnon Euroopan oikeusasiamiehen vuosikertomuksesta vuodelta 1996, ja se julkaistiin 8. lokakuuta 1997.

SÖDERMAN tapasi myös Tanskan oikeusasiamies (*Folketingets Ombudsmand*) Hans GAMMELTOFT HANSENin ja tämän henkilöstöä.

SÖDERMAN tapasi komission Kööpenhaminan edustuston päällikkö Thomas A. CHRISTENSENin ja hänen henkilöstöään, jotka olivat järjestäneet vierailun, sekä piti lehdistötilaisuuden. Hän tapasi myös parlamentin tiedotustoimiston johtajan Mikael BRAMSENin. Parlamentin tiedotustoimistossa hän tapasi lounaan merkeissä mm. Euroopan yhteisön tuomioistuimen entisen presidentin Ole DUEn.

SAKSA

SÖDERMAN vieraili Saksassa 3. - 5. maaliskuuta mukanaan Vicky KLOPPENBURG. Mainzissa hän tapasi Rheinland-Pfalzin oikeusasiamiehen Ullrich GALLEn. He keskustelivat toimivaltuuksistaan ja tehtävistään sekä yhteisön lakiin liittyvistä konkreettisista tapauksista. SÖDERMAN tapasi myös Rheinland-Pfalzin maapäivien puhemies Hans-Günter HEINZin ja sen vetoisuusvaliokunnan puheenjohtaja Klaus HAMMERin. Lehdistötilaisuudessa SÖDERMAN esitti yleiskatsauksen työstään ja keskusteli käsittelemistään tapauksista.

Bonnissa SÖDERMAN osallistui konferenssiin "Vetoosuojaus ihmisen hahmossa", jonka oli järjestänyt Saksan liittopäivien (*Deutsche Bundestag*) vetoisuusvaliokunnan puheenjohtaja Christa NICKELS ja joka liittyi aloitteeseen, että Saksassa otettaisiin käyttöön kansallinen oikeusasiamiesjärjestelmä. SÖDERMANilla oli tilaisuus keskustella myös Saksan liittopäivien vetoisuusvaliokunnan hallintoa edustavien virkamiesten kanssa. Näitä olivat tri Friederike FREIFRAU VON WELCK, Franz KREMSEr ja yhteyshenkilö Inge GERSTBERGER. SÖDERMAN tapasi myös Saksaa hallitusten välisessä konferenssissa edustaneen ulkoasiainministeriön valtiosihteerin Werner HOYERin ja vaihtoi näkemyksiä hänen kanssaan.

SÖDERMAN oli kutsuttu Euroopan parlamentin Bonnin toimiston järjestämille illallisille puhumaan työstään ja toimivallastaan EU:ta toiminnassaan sivuavien yhdistysten ja järjestöjen edustajille, korkeille virkamiehille ja bonnilaisille toimittajille. Lisäksi toimistossa järjestettiin pyöreän pöydän keskustelu kuluttajien etuja, ympäristöasioita ja maataloutta sekä kauppaa ja teollisuutta käsittelevien yhdistysten edustajien kanssa. SÖDERMAN tapasi myös Euroopan komission Bonnin edustuston päällikön Axel BUNZin ja kansalaisneuvoja Axel VOSSin ja vaihtoi mielipiteitä heidän kanssaan. Bonnin lehdistöklubilla hän tapasi toimittajia.

Peter DYRBERG puhui aiheesta "Euroopan oikeusasiamies osana unionin sitoumusta avoimuuteen ja demokratiaan" 4. huhtikuuta Loccumissa, Saksassa pidetyssä konferenssissa, jonka nimenä oli "Euroopan kansalaisyhteiskunta" ja jonka järjestelystä vastasi saksalainen säätiö *Mitarbeit*.

Rheinland-Pfalzin oikeusasiamies GALLE teki virallisen vierailun Euroopan oikeusasiamiehen luo 21. lokakuuta. Keskusteluissaan GALLE ja SÖDERMAN korostivat Euroopan oikeusasiamiehen sekä jäsenvaltioiden kansallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten hyvän yhteistyön merkitystä ja keskustelivat mahdollisuudesta järjestää tapaaminen Saksan osavaltioiden tason oikeusasiamiesten kanssa.

GALLElla tapasi myös vetoamusvaliokunnan puheenjohtajan Sandro FONTANAn, varapuheenjohtaja ULLMANNin sekä vetoamusvaliokunnan jäsenen SCHMIDBAUERin sekä oikeusasiainvaliokunnan varapuheenjohtajan Willie ROTHLEYn.

ESPANJA

SÖDERMAN osallistui Katalonian parlamentin kuudensille Eurooppapäiville (*VI Jornadas Europeas en el Parlament de Catalunya*), jotka järjesti Katalonian Eurooppa-liikkeen neuvosto Barcelonassa, Espanjassa. Oikeusasiamies puhui 27. tammikuuta aiheesta "Euroopan oikeusasiamiehen rooli ja Euroopan kansalaisuus" (*El papel del Defensor del Pueblo Europeo y la ciudadanía europea*). Muita puhujia olivat Katalonian parlamentin puhemies Joan REVENTÓS, Katalonian Eurooppa-liikkeen neuvoston puheenjohtaja Eduard SAGARRA ja Espanjan Eurooppa-liikkeen neuvoston puheenjohtaja Carlos Ma BRU. Tapaaminen sai runsaasti huomiota lehdistössä ja SÖDERMAN antoi useita radiohaastatteluja.

José MARTINEZ ARAGON edusti oikeusasiamiestä 27. - 29. tammikuuta konferenssissa "HVK: kansalaisten tiedot ja rooli", jonka järjesti Madridin *Alvalá de Henares* -yliopisto. Tilaisuudessa puhuivat myös Espanjan

Eurooppa-asioista vastaava ministeri DE MIGUEL, MORÁN LÓPEZ (institutionaalisten asioiden valiokunnan puheenjohtaja), Mr MEDINA, Mr VERDE I ALDEA ja Euroopan parlamentin varapuhemies ROBLES PIQUER, Espanjan oikeusasiamies Fernando ÁLVAREZ DE MIRANDA Y TORRES sekä tutkijoita ja toimittajia. MARTINEZ ARAGON puhui oikeusasiamiehen työn suhteesta avoimuuteen. Tilaisuus sai runsaasti huomiota lehdistössä.

Katalonian oikeusasiamies (El Síndic de Greuges de Catalunya) Anton CAÑELLAS, SÖDERMAN ja Eurooppa-liikkeen kansallisen neuvoston puheenjohtaja Eduard SAGARRA Barcelonassa järjestetyn tapaamisen yhteydessä tammikuussa.

Latinalaisen Amerikan oikeusasiamiesten toinen vuosittainen kongressi pidettiin 14. - 16. huhtikuuta Toledossa, Espanjassa. Espanjan oikeusasiamies (*Defensor del Pueblo*) Fernando ÁLVAREZ DE MIRANDA Y TORRESin tervehdyssanojen jälkeen SÖDERMAN piti avauspuheen kansalaisten oikeuksista ja taloudellisen integraation prosesseista (*Derechos ciudadanos y procesos de integración económica: Reflexiones críticas desde la perspectiva de la unión europea*). Kongressiin osallistivat kaikki Latinalaisen Amerikan kansalliset oikeusasiamiehet, alueen ihmisoikeuskomissioiden puheenjohtajat, Espanjan ja Portugalin oikeusasiamiehet sekä kaikki Espanjan alueelliset oikeusasiamiehet. Kongressin työssä keskityttiin alkuperäiskansojen ihmisoikeuksiin sekä oikeusasiamiehen rooliin tuomioistuinten valvojana.

Eurooppa-oikeuden tutkimuskeskuksen professori Carlos MOREIROn kutsusta SÖDERMAN piti 16. huhtikuuta 1997 luennon Euroopan oikeusasiamiehen roolista (*"El papel del Defensor del pueblo europeo"*) Carlos III:n yliopistossa Madridissa. Hän kuvaili opiskelijoille keinoja, joita Euroopan

kansalaisilla on käytössään oikeuksiensa suojelemiseksi, ja kertoi omista kokemuksistaan Euroopan oikeusasiamiehenä.

Valencian alueen oikeusasiamiehen LIZÓNin kutsusta SÖDERMAN vieraili 27. lokakuuta Valenciassa ja luennoi Euroopan oikeusasiamiehen roolista ("*El papel del Defensor del pueblo europeo*") konferenssissa, jonka "*Club de Encuentro Manuel Broseta*" oli järjestänyt hallinnon ja liike-elämän edustajille sekä opettajille ja opiskelijoille. Klubi järjesti lehdistötilaisuuden ja SÖDERMAN antoi haastatteluja useille sanomalehdille, mukaan luetuna *El País*, *EFE*, *El Periodico* ja *Avui*.

Romaninuorison ensimmäinen eurooppalainen konferenssi järjestettiin Barcelonassa 6. -9. marraskuuta. Tapahtuma oli yksi Euroopan rasismin vastaisen vuoden aloituksesta. Se kokosi yhteen kaikkialta Euroopasta noin 300 romaninuorta etsimään tapoja puolustaa ja edistää romanikulttuuria. Avajaisseremonian puheenjohtajana toimi Hänen Majesteettinsa Felipe de BORBÓN.

SÖDERMAN oli kutsuttu osallistumaan kongressiin ja toimimaan puheenjohtajana päätösistunnossa, johon osallistui myös Katalonian autonomian presidentti PUJOL. SÖDERMAN korosti, että vapaan yhteiskunnan kehittymisen kannalta on tärkeää, että kaikkia syrjinnän muotoja vastustetaan. Kongressia käsiteltiin laajasti lehdistössä, muun muassa *La Vanguardia*ssa, *El País*issa, *ABC*ssä, *El Periodicossa*, *Avuissa* ja *El Puntissa*.

RANSKA

Ian HARDEN edusti Euroopan oikeusasiamiestä keskustelutilaisuudessa, jonka teemana oli "Euroopan kansalaisuus". Se järjestettiin 20. - 21. helmikuuta Korsikalla Bastian alueellisen hallintoinstituutin kutsusta. Tilaisuus oli osa Ranskan hallituksen aloitetta "kansallinen vuoropuhelu Euroopan puolesta".

Keskustelutilaisuuden avasivat Korsikan prefekti Claude ERIGNAC sekä Euroopan parlamentin jäsen ja Korsikan alueellisen neuvoston puheenjohtaja Jean BAGGIONI. HARDEN puhui aiheesta "Euroopan oikeusasiamiehen toiminta sen jälkeen, kun hänet asetettiin tehtäväänsä Maastrichtin sopimuksella" (*La fonction du Médiateur européen depuis sa création dans le Traité de Maastricht*). Muita puhujia olivat Ranskan kansallisen oikeusasiamiehen virastoa edustaneet Pierre CHAUBON ja Philippe BAR-DIAUX sekä Trenton (Italia) oikeusasiamies (*Difensore civico di Trento*) Alberto OLIVO ja Ranskan valtiosääntötuomioistuimen jäsen (*Conseiller d'Etat*) Yves SALESSE.

HARDEN edusti Euroopan oikeusasiamiestä Versailles'ssa 27. maaliskuuta pidetyssä alueellisen foorumin "Eurooppa ja nykyaika" (*l'Europe et la vie quotidienne*) paneelikeskustelussa. Foorumi järjestettiin Ranskan hallituksen aloitteen "kansallinen vuoropuhelu Euroopan puolesta" puitteissa. Sen aiheina olivat: koulutus Euroopassa, työskentely Euroopassa ja Euroopan kansalaisuus. Ranskan Eurooppa-asiain ministeri Michel BARNIER toimi foorumin puheenjohtajana. Muita paneelin vieraita olivat valtiosihteeri GAYMARD, Euroopan parlamentin varapuhemies Nicole FONTAINE ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen ranskalainen jäsen BERNICOT.

Ranskan kansallinen oikeusasiamies Jacques PELLETIER kutsui Jacob SÖDERMANin vierailulle virastoonsa 7. - 9. lokakuuta. Vierailun aikana oikeusasiamiestä avustivat hänen toimistostaan Olivier VERHEECKE ja Daniela TIRELLI.

PELLETIER'n ja tämän ulkosuhteista vastaavan neuvonantajan BARDIAUX'n kanssa käytyjen keskustelujen pääaiheita olivat Ranskan oikeusasiamiehen kokemukset sovintoratkaisuja koskevista neuvotteluista ja yhdenvertaisuusperiaatteen soveltaminen. Eri yksiköiden päälliköt esittivät yleiskatsauksen Ranskan oikeusasiamiesjärjestelmän toiminnasta ja rakenteesta. SÖDERMANilla oli myös tilaisuus tavata lounaalla valtiosääntötuomioistuimen (*Conseil d'État*) varapresidentti DENOIX DE SAINT MARC.

Jacques PELLETIER ja Jacob SÖDERMAN Euroopan oikeusasiamiehen Pariisiin syyskuussa tekemän vierailun yhteydessä.

8. lokakuuta SÖDERMANin vierailun kohteina olivat oikeusasiamiehen departementtiedustusto (*Délégation Départementale du Médiateur*) Nord-Pas-de-Calais'n alueella Lillessä ja *Centre Interministériel des Renseignements Administratifs* (CIRA). Hän tapasi CIRA:n johtaja ja departementtiedustaja (*Délégué Départemental*) FIEMSin, joka käsitteli departementtiedustajan roolia Ranskan oikeusasiamiesjärjestelmässä. Tavattuun prefekti Alain OHRELin SÖDERMAN piti lehdistötilaisuuden paikallisille toimittajille. Mr ROUGERIE (*Délégué à la Citoyenneté et à la Médiation*) oli kutsunut hänet vierailulle Lillen kaupungintaloon. ROUGERIE teki selkoa Lillen kaupungin aloitteesta käynnistää oikeusasiamiestoiminta kaupungin tasolla. Oikeusasiamies SÖDERMANin lehdistötilaisuudesta Lillessä kertoivat *L'Union*, *Nord Éclair* ja *La Voix du Jeudi*.

9. lokakuuta SÖDERMAN tapasi Pariisissa Pariisin asianajajaliiton ja Ranskan asianajajien konferenssin puheenjohtajat, joiden kanssa hän vieraili tuomioistuimissa. Euroopan parlamentin tiedotustoimistossa ja Euroopan komission edustustossa Pariisissa hän tapasi näiden toimistojen johtajat Bernard CHEVALLIER'n ja Jean-Louis GIRAUDYn ja piti yhteisen lehdistötilaisuuden Mr PELLETIER'n kanssa.

SÖDERMAN vieraili myös valtiosääntöneuvostossa (*Conseil Constitutionnel*), jossa hänet otti vastaan sen puheenjohtaja Roland DUMAS.

Ennen vierailunsa päättymistä SÖDERMAN puhui roolistaan Euroopan oikeusasiamiehenä kansallisille oikeusasiamiehille, jotka osallistuivat ranskankielisten oikeusasiamiesten yhdistyksen perustamiseen.

Ian HARDEN puhui aiheesta "Yhteisön toimielinten ja laitosten asiakirjojen julkisuus" (*L'accès aux documents des Institutions et des organes de l'Union européenne*) tiedotuspäivänä "Eurooppa: tiedon lähteet", jonka oli järjestänyt *Centre d'Information sur les Institutions Européennes* Strasbourgissa 20. lokakuuta.

ITALIA

Peter DYRBERG osallistui Euroopan yliopistoinstituutin järjestämään konferenssiin Firenzessä 28. helmikuuta - 1. maaliskuuta. Konferenssissa käsiteltiin yhteisön erillisvirastoja. DYRBERG hahmotteli Euroopan oikeusasiamiehen työtä ja erityisesti oikeusasiamiehen tutkimusta hänen omasta aloitteestaan, joka koski asiakirjojen julkisuutta.

Vicky KLOPPENBURG osallistui seminaariin, jonka aiheena "Euroopan unionin kansalaisten oikeudet". Sen järjesti Etelä-Tirolin autonomisen

alueen hallituksen Eurooppa-asiain osasto 7. marraskuuta 1997 Bolzanossa Italiassa. Hän puhui Euroopan oikeusasiamiehen toimivallasta ja roolista ja vertasi niitä Euroopan parlamentin vetoisuusvaliokunnan vastaaviin. Muita tilaisuuden puhujia olivat Parman Eurooppa-collegen johtaja professori Fausto CAPELLI ja tri Walter OBERWEXER Innsbruckin yliopistosta.

Ian HARDEN osallistui European Information Servicen järjestämään foorumiin "Eurooppa-tiedon uudet tiet" 8. - 10. marraskuuta Firenzessä Italiassa. Hän puhui aiheesta "Euroopan oikeusasiamies ja yhteisön toimielinten ja laitosten hallussa olevien asiakirjojen julkisuus" Muita tilaisuuden puhujia olivat komission jäsen OREJAn kabinettia edustanut Andrea PIERUCCI ja komission PO X:n edustaja Peter DOYLE.

LUXEMBURG

SÖDERMAN osallistui 15. - 16. toukokuuta Luxemburgissa EURO-JUSTapaamiseen yhdessä Peter DYRBERGIN kanssa. Hän puhui asemastaan Euroopan oikeusasiamiehenä ja kuvaili työtään.

ALANKOMAAT

Peter DYRBERG puhui aiheesta "Euroopan oikeusasiamies ja avoimuus" konferenssissa, joka käsitteli lähestyvää Amsterdamin sopimusta. Sen järjestivät Amsterdamin 31. toukokuuta Euroopan parlamentin sosialistiryhmän hollantilaiset jäsenet.

SÖDERMAN osallistui 18. - 19. syyskuuta Maastrichtissa eurooppalaisen julkishallintoinstituutin (EJHI) järjestämään seminaariin, joka käsitteli avoimuutta ja julkisuutta. Hän puhui aiheesta "Euroopan oikeusasiamiehen rooli ja vaikutus asiakirjojen julkisuuden ja päätöksenteon avoimuuden kannalta".

Ian HARDEN osallistui keskustelutilaisuuteen "Uusi sopimus Euroopan unionista: joustavuus ja legitimiys", joka järjestettiin eurooppalaisessa julkishallintoinstituutissa Maastrichtissa 26. - 28. lokakuuta 1997 ja jossa keskusteltiin Amsterdamin sopimuksen vaikutuksesta Euroopan oikeusasiamiehen toimivaltaan.

ITÄVALTA

SÖDERMAN vieraili Itävallassa 3. - 6. kesäkuuta. Hän tapasi ulkoasiainministeriön valtiosihteerin Benita FERRERO-WALDNERin ja Eurooppa-asiain yksikön päällikön, suurlähettiläs Gregor WOSCHNAGGIN ja muita ministeriön edustajia. Hän tapasi myös liittokanslerinviraston valtiosihteerin

Peter WITTMANNin. Itävallan kansalliskokoukseen (*Nationalrat*) tehdyn vierailun jälkeen hän illasti kansalliskokouksen toisen puheenjohtajan Heinrich NEISSERin ja itävaltalaisten toimittajien kanssa.

Oikeusasiamies (Volksanwältin) Ingrid KOROSEC ja Euroopan oikeusasiamies Itävallan oikeusasiamiesinstituution 20-vuotisjuhlissa..

Itävallan kansallisen oikeusasiamiehen (*Österreichische Volksanwaltschaft*) viran perustamisen 20-vuotisjuhlan kunniaksi SÖDERMAN puhui aiheesta "Onko olemassa klassinen parlamentaarinen oikeusasiamies?".

SÖDERMAN vieraili myös julkishallintoakatemiassa ja luennoi Euroopan oikeusasiamiehen roolista ja tehtävistä. Vierailun yhteydessä hän tapasi akatemian johtaja Walter DOHRin ja keskusteli EU-asioihin erikoistuvien akatemian opiskelijoiden kanssa.

Wienin vierailunsa yhteydessä SÖDERMANilla oli lisäksi tilaisuus vierailla Itävallan ammattiliittojen (ÖGB) pääkonttorissa ja tavata ÖGB:n kansainvälisen sihteeristön johtaja Karl Heinz NACHNEBEL. Hän vieraili myös liittovaltion maatalouskamarissa, missä hän tapasi johtaja Rudolf SCHWARZBÖCKin ja muita edustajia, sekä Itävallan työvoimakamarissa, missä hän tapasi johtaja Herbert TUMPELin sekä Itävallan kauppakamarissa. Hän tapasi työlounaalla myös Euroopan komission Wienin edustuston johtajan Wolfgang STREITENBERGERin ja Euroopan parlamentin tiedotustoimiston päällikön Michael REINPRECHTin.

SUOMI

SÖDERMAN puhui Helsingissä 21. - 22. elokuuta 1997 järjestetyssä *Pohjoismaiden hallinnollisen liiton* kokouksessa. Kokoukseen osallistui noin 200 yhdistyksen jäsentä, jotka ovat Pohjoismaiden tuomioistuimissa, julkishallinnossa tai yliopistoissa työskenteleviä juristeja.

RUOTSI

SÖDERMAN osallistui 29. - 31. tammikuuta Göteborgin yliopistossa järjestettyyn seminaariin ja piti puheen aiheesta "Euroopan oikeusasiamies - todellista valtaa vai demokraattista kosmetiikkaa?" Sen jälkeen pidettiin lehdistötilaisuus, jonka järjesti Euroopan komission edustusto.

SÖDERMAN osallistui myös seminaariin "Hyvinvoinnin uudet ulottuvuudet" (*Nya dimensioner till välfärden*) yhdessä Euroopan komission jäsen Pádraig FLYNNin ja Euroopan parlamentin jäsen Pauline GREENin kanssa, sekä lisäksi Göteborgin keskusasemalla järjestettyyn avoimeen *Pressträff*-tilaisuuteen, jossa kansalaiset keskustelivat Eurooppa-kysymyksistä.

4. joulukuuta SÖDERMAN luennoi aiheesta "Euroopan oikeusasiamiehen toiminta" tilaisuudessa, jonka järjesti Göteborgin yliopiston yhteisöoikeuden opiskelijoiden ainejärjestö *EL&A* yhdessä Euroopan parlamentin tiedotustoimiston kanssa. Luento oli kuuntelemassa yli 100 henkilöä, muun muassa kutsuttuina alueen asianajajia ja tuomareita.

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Vieraillessaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa 13. - 14. maaliskuuta SÖDERMAN piti vuosittaisen vierasluennon Hullin yliopiston Eurooppaoikeuden instituutissa. Luento "Tuhat ja yksi kantelua - Euroopan oikeusasiamies työssään", julkaistiin myöhemmin lehdessä *European Public Law*, jota toimittaa instituutin johtaja, professori Patrick BIRKINSHAW.

Vieraillessaan Lontoossa 29. huhtikuuta SÖDERMAN tapasi Euroopan komission edustuston päällikkö Geoffrey MARTINin ja Euroopan parlamentin Lontoon tiedotustoimiston päällikkö Martyn BONDin.

SÖDERMAN ja hänen lakimiehensä Benita BROMS vierailivat Lontoossa 8. - 10. heinäkuuta. SÖDERMAN piti 8. heinäkuuta puheen ylähuoneen yhteisöasiain valiokunnalle, jonka puheenjohtajana toimi lordi TORDOFF. Tapaaminen tallennettiin myöhemmin lähetettäväksi, ja valiokunta julkaisi myöhemmin mietinnön (4. mietintö, istuntokausi 1997 - 1998, HL 18). SÖDERMAN tapasi myös oikeusasiamies Michael BUCKLEYn.

Norman SMITH haastatteli SÖDERMANia BBC:n Westminster-studiolla *Radio 4* -kanavan ohjelmaan "Europe Now" 8. heinäkuuta 1997. Oikeusasiamies antoi 9. heinäkuuta 1997 Lontoossa haastattelun sekä englanniksi että espanjaksi *Bloomberg Television* -yhtiölle (toimittaja Geraldine RIJS) ohjelmaan "Financial Markets Commodities News".

10. heinäkuuta oikeusasiamies tapasi Euroopan komission Lontoon edustuston päällikön Geoffrey MARTINin ja nautti työlounaan Euroopan parlamentin Lontoon tiedotustoimiston päällikön Martyn BONDin ja Euroopan lehtimiesliiton brittiläisen osaston kanssa.

Solicitors' European Groupin iltatapaamisessa SÖDERMAN luennoi aiheesta "Euroopan oikeusasiamiehen rooli" (*the Role of the European Ombudsman*) ja illasti ryhmän varapuheenjohtaja Simon HOLMESin ja ryhmän jäsenten kanssa.

Ian HARDEN edusti oikeusasiamiestä Euroopan lääkearviointiviraston (EMA) avoimuutta ja asiakirjojen julkisuutta käsitelleessä tilaisuudessa, jonka EMA järjesti 30. lokakuuta Lontoossa. Tilaisuuteen osallistui myös Euroopan parlamentin jäsen José-Luis VALVERDE sekä elinkeinoelämän, kuluttajien, lehdistön ja US Food and Drugs Administrationin edustajia. HARDEN puhui osallistujille oikeusasiamiehen tutkimuksesta, joka koskee asiakirjojen julkisuutta.

6.3 MUUT TAPAHTUMAT

Suomella jäsenvaltioissa olevien suurlähetystöjen tiedottajat tapasivat Euroopan oikeusasiamiehen Strasbourgissa 15. tammikuuta.

Pohjoismaiden ammattiyhdistysten Brysselin edustajat Sven SVENSSON, John SVENNINGSÉN, Knut-Arne SANDEN ja Heikki POHJA tapasivat Euroopan oikeusasiamiehen Strasbourgissa 15. tammikuuta.

Benita BROMS ja Iita HELKAMA osallistuivat Strasbourgissa 29. tammikuuta yhdeksänteen "*Stammtisch Pierre PFLIMLIN*" -tilaisuuteen, jonka aiheena oli "*Des Finlandais à Strasbourg*". He esittivät katsauksen Euroopan oikeusasiamiehen rooliin ja tehtäviin.

14. helmikuuta SÖDERMAN otti vastaan ryhmän Liègen yliopiston opiskelijoita ja kertoi näille Euroopan oikeusasiamiehen roolista ja vastuualueista.

25 kansainvälisen oikeuden ja yhteisön oikeuden opiskelijaa Rotterdamin Erasmus-yliopiston oikeustieteellisestä tiedekunnasta vieraili Euroopan oikeusasiamiehen luona 19. helmikuuta.

Suomen oikeusministeri Kari HÄKÄMIES sekä lainsäädäntöjohtaja Jan TÖRNQVIST ja oikeusministeriön vanhempi hallitussihteeri Raija TOIVI-AINEN vierailivat Euroopan oikeusasiamiehen luona 8. huhtikuuta.

Readingin yliopiston oikeusasiamiestä koskevan tutkimuksen keskuksen professori Roy GREGORY keskusteli SÖDERMANin kanssa Strasbourgissa 18. huhtikuuta Euroopan oikeusasiamiestä koskevasta tutkimuksestaan, jonka rahoittaa Leverhulme Trust.

SÖDERMAN puhui oikeusasiamiehen roolista ja työstä pohjoismaisten naisten verkoston illallisilla Brysselissä 21. huhtikuuta.

Peter DYRBERG otti 22. huhtikuuta Brysselissä vastaan Rheinland-Pfalzin osavaltion parlamentin vetoamusvaliokunnan ja esitteli näille Euroopan oikeusasiamiehen työtä.

Peter DYRBERG otti 29. huhtikuuta Brysselissä vastaan tanskalaisen *Niels Brock* -kauppaoppilaitoksen opiskelijoita ja puhui näille Euroopan oikeusasiamiehen työstä.

12. toukokuuta SÖDERMAN tapasi joukon suomalaisia virkamiehiä, jotka osallistuivat kurssiin "*La France et l'Union européenne*", jonka järjesti *Centre des Etudes européennes de Strasbourg*.

Euroopan oikeusasiamiehen luona Strasbourgissa vieraili 13. toukokuuta 17 opiskelijan ryhmä Tornion liiketalouden ja tietotekniikan koulutusyksiköstä sekä 40 ruotsalaisen eläkeläisen ja yrittäjän (*Aktiva Seniorer*) ryhmä.

SÖDERMAN tapasi Länsi-Saharan pääministeri Mahfoud Ali BEIBAN Strasbourgissa 14. toukokuuta.

Lakimies Benita BROMS osallistui "21. vuosisadan sosiaalisesta peruskirjasta" pidettyyn keskustelutilaisuuteen, jonka järjesti Euroopan neuvoston sihteeristö Strasbourgissa 14. - 16. toukokuuta.

15. toukokuuta ja 9. syyskuuta 1997 Vicky KLOPPENBURG esitteli Euroopan oikeusasiamiehen työtä Euroopan parlamentin jäsenen Brigitte LANGENHAGENin kutsusta Ala-Saksista saapuneille vierailijaryhmille.

Euroopan parlamentti järjesti 18. toukokuuta Strasbourgissa avoimien ovien päivän Eurooppa-päivän yhteydessä. Tilaisuus oli menestys, ja vieraita oli runsaasti. Oikeusasiamiehen esittelypisteessä vieraita kutsuttiin osallistumaan arvausleikkiin Euroopan oikeusasiamiehen asemasta ja tehtävistä. Menestyksekkäät osanottajat saivat pienen palkinnon.

Euroopan parlamentin viettäessä avoimien ovien päivää Strasbourgissa kansalaisia kutsuttiin tutustumaan lähemmin unionin toimintaan ...

... tässä yksi vieraista keskittyneenä löytämään oikeat vastaukset oikeusasiamiehen velvollisuuksia ja tehtäviä koskevassa visailussa.

SÖDERMAN vieraili Oslossa, Norjassa 31. toukokuuta. Hän osallistui *Lex Mundi*-yhdistyksen Euroopan alueen kokoukseen. Kyseessä on 134 itsenäisen asianajotoimiston muodostama maailmanlaajuinen yhdistys. Hän puhui Euroopan oikeusasiamiehen työstä ja avoimuudesta "Avoin eurooppalainen hallinto".

Unkarin oikeusministeriön varajohtaja Paulina OROS ja kaksi hänen henkilöstönsä jäsentä vieraili oikeusasiamiehen Brysselin toimistossa 3. kesäkuuta. Peter DYRBERG esitteli Euroopan oikeusasiamiehen roolia.

4. kesäkuuta Peter DYRBERG esitteli Euroopan oikeusasiamiehen työtä Helsingin yliopiston kansainvälisen talousoikeuden laitoksen jatko-opiskelijoille näiden vieraillessa Brysselissä.

Ranskan oikeusasiamiehen pääsihteeri Claude DESJEAN vieraili Euroopan oikeusasiamiehen toimistossa 5. kesäkuuta 1997, ja Ian HARDEN kertoi tälle viraston hallinto- ja budjettiasioista ja oikeusasiamiehen saamista hallinnollisista palveluista.

Yhdistyneen kuningaskunnan alahuoneen valtionvarainvaliokunnan virkamies Jennifer LONG vieraili Euroopan oikeusasiamiehen virastossa 12. kesäkuuta. HARDEN kertoi hänelle oikeusasiamiehen työstä.

18. kesäkuuta Peter DYRBERG otti Brysselissä vastaan Sachsen-Anhaltin osavaltion (Saksa) opettajia ja kertoi näille Euroopan oikeusasiamiehen työstä.

Euroopan neuvoston ihmisoikeusosaston entinen päällikkö Giuseppe GUARNERI puhui oikeusasiamiehen henkilöstölle työstään 11. heinäkuuta vapaamuotoisella lounaalla.

Saksalainen tuotantoyhtiö *l'image* valmisti Saksan hallituksen toimeksiantosta nuorille tarkoitetun videon Euroopan oikeusasiamiehestä.

28 suomalaisen tuomarin ja lakimiehen ryhmä tapasi Euroopan oikeusasiamiehen vieraillessaan Strasbourgissa 22. syyskuuta.

Suomen eduskunnan apulaisoikeusasiamies Riitta-Leena PAUNIO ja valtuuskunta eduskunnan oikeusasiamiehe toimistosta Helsingistä vierailivat Euroopan oikeusasiamiehen luona 26. syyskuuta.

3. lokakuuta oikeusasiamies tapasi Euroopan yhteisön tuomioistuimen lakimiesavustajan Ulf ÖBERGin, joka valmistelelee väitöskirjaa avoimuudesta.

Ryhmä opiskelijoita Vihdin kunnasta vieraili Euroopan oikeusasiamiehen luona 14. lokakuuta. Toinen suomalainen vierailijaryhmä otettiin vastaan 20. lokakuuta.

Professori Linda REIF Albertan yliopistosta (Edmonton, Kanada), joka on myös kansainvälisen oikeusasiamiesinstituutin toimittaja, vieraili oikeusasiamiehen toimistossa 20. - 24. lokakuuta. Hän tekee tutkimusta Euroopan oikeusasiamiehen työstä.

Euroopan parlamentin jäsen Gerhard SCHMID kutsui 22. lokakuuta 1997 ja 17. joulukuuta 1997 Vicky KLOPPENBURGIN puhumaan Baijerin alue- ja paikallishallinnon edustajille Euroopan oikeusasiamiehen työn tärkeydestä Saksan kansalaisten kannalta.

18. marraskuuta SÖDERMAN otti Strasbourgissa vastaan 18 opiskelijaa, jotka osallistuivat kansainvälisen oikeusyhteistyön opinto-ohjelmaan *Vrije Universiteit Brussel* -yliopistossa, ja esitteli näille rooliaan Euroopan oikeusasiamiehenä.

SÖDERMAN lounasti Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtaja Olof SALMENIN kanssa tämän vieraillessa Strasbourgissa 19. marraskuuta. SALMENIN mukana olivat Pohjoismaiden neuvoston sihteeristön pääjohtaja Berglind AUSGEIRSDOTTIR, Ahvenanmaan maakuntapäivien vanhempi neuvonantaja Susanne ERIKSSON ja Suomen Pohjoismaiden neuvoston valtuuskunnan pääsihteeri Guy LINDSTRÖM.

SÖDERMAN otti vastaan 24 Ballerupin kauppakoulun (*Handelsskolen i Ballerup*, Tanska) opettajaa 21. marraskuuta ja kertoi näille Euroopan oikeusasiamiehen työstä.

Euroopan yliopistoinstituutin tohtoritutkija Peter Gjerloff BONNOR vieraili Euroopan oikeusasiamiehen toimistossa 24. - 25. marraskuuta ja haastatteli SÖDERMANia ja HARDENia.

Euroopan yhteisön tuomioistuimen tuomari Leif SEVÓN ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari Virpi TIILI vierailivat Euroopan oikeusasiamiehen toimistossa Strasbourgissa 1. joulukuuta. SÖDERMAN esitteli työtään. SEVÓN ja TIILI luennoivat tuomioistuinten oikeuskäytännöstä oikeusasiamiehen viraston lakimiehille.

Calviàn kaupungin (Mallorca, Espanja) asukkaiden ja matkailijoiden paikallinen oikeusasiamies PALLICER vieraili oikeusasiamiehen toimistossa 2. joulukuuta. PALLICER ja SÖDERMAN keskustelivat tehtävistään.

Carlos III:n yliopiston (Madrid, Espanja) Eurooppa-oikeuden opintojen keskuksen professori MOREIRO vieraili opiskelijoineen Euroopan oikeusasiamiehen luona 12. joulukuuta.

16. joulukuuta oikeusasiamies oli kutsuttu puhumaan *Kangaroo Group* -ryhmän lounaalle. Tilaisuuteen osallistui noin 50 Euroopan parlamentin jäsentä, Kangaroo Groupin tukijaa ja vierasta. SÖDERMAN selvitteli puheen, minkä tyyppisissä ongelmissa Euroopan kansalaiset kääntyvät Euroopan oikeusasiamiehen puoleen.

6.4 JULKAISUT

"Euroopan oikeusasiamies - kysymyksiä ja vastauksia" -esite on tarkoitettu sekä mahdollisille kantelijoille että tiedottamaan suuremmalle yleisölle oikeusasiamiehen työstä. Esitettä on jaettu laajalti Euroopan parlamentin ja Euroopan komission tiedotustoimistoissa jäsenvaltioissa, kansallisten oikeusasiamiesten ja vastaavien elinten virastoissa sekä erilaisten yhteysketjujen ja verkostojen välityksellä. Tällaisia ovat Euroopan informaatiokeskukset, infopisteet, Eurooppa-dokumentaatiokeskukset, Eurooppa-kirjastot ja monet erityiskohteet, kuten kuluttajajärjestöt, kaupakamarit ja ammattikuntien järjestöt. Vuonna 1997 esitteen kysyntä oli niin suuri, että alkuperäinen 100 000 kappaleen painos loppui ja tarvittiin uusi painos.

Euroopan oikeusasiamies on myös mukana yleisissä unionin julkaisuissa ja tiedotusohjelmissa, kuten *Kansalaisena Euroopassa*, joka on Euroopan parlamentin ja Euroopan komission yhteinen aloite ja osa Euroopan kansalaisille suunnattua tiedotusohjelmaa.

Oikeusasiamies aikoo käyttää täysin hyväkseen Internetin tarjoamia uusia mahdollisuuksia tiedottamiseen ja vuorovaikutukseen. Vuoden 1997 kuluessa oikeusasiamies sai oman osoitteen verkkosivuilleen (<http://www.euro-ombudsman.eu.int>), mistä löytyy perustietoa oikeusasiamiehestä, kuten vuosikertomus, oikeusasiamiehen tärkeimmät puheet ja päätökset sekä esite ja kantelulomake. Näille sivuille pääsee suoraan Euroopan parlamentin verkkosivuilta ja päinvastoin. Myös "Europa"-palvelimeen ja sieltä takaisin on linkki. Vuoden 1998 alusta sivuille sisällytetään runsaasti lisää aineistoa, kuten lehdistötiedotteita ja yhteenvetoja oikeusasiamiehen päätöksistä, ja sivuja päivitetään säännöllisesti.

Internetissä olevat tiedot kuitenkin vain täydentävät perinteisiä julkaisuja eivätkä korvaa niitä, sillä perinteiset julkaisut ovat edelleen paljon useampien kansalaisten saatavilla kuin Internet.

Oikeusasiamiehen vuosikertomus 1996 esitettiin Euroopan parlamentille 14. heinäkuuta 1997, ja sitä toimitettiin yhteisön toimielimille, kansainvälisille oikeusasiamiesinstituutioille, jäsenvaltioiden oikeusasiamiehille, yliopistojen kirjastoihin, eurooppalaisiin dokumentaatiokeskuksiin ja tiedotusvälineille. Se painettiin myös *virallisessa lehdessä* ja se on oikeusasiamiehen verkkosivuille.

6.5 SUHTEET TIEDOTUSVÄLINEISIIN

Joukkotiedotusvälineiden tehokas käyttö on tärkeää tiedotusstrategian tavoitteiden kannalta. Joukkotiedotusvälineet tavoittavat ihmiset, joilla voi olla syytä kannella hallinnollisesta epäkohdasta yhteisön toimielimen tai laitoksen toiminnassa, ja niiden avulla voidaan kertoa Euroopan kansalaisille yleisesti oikeusasiamiehen olemassaolosta ja tehtävistä.

Lehdistötilaisuuksia (kaikkiaan 9) järjestettiin säännöllisesti SÖDERMANin vieraillessa jäsenvaltioissa sekä muiden erityistilaisuuksien yhteydessä, kuten Euroopan oikeusasiamiehen Strasbourgin toimitilojen vihkiäisissä 8. huhtikuuta. Vihkiäistilaisuuteen osallistui noin 20 toimittajaa.

Kun oikeusasiamiehen vuoden 1996 vuosikertomus esiteltiin Euroopan parlamentille Strasbourgissa 14. heinäkuuta, SÖDERMAN illasti eri jäsenvaltioita edustavien toimittajien ryhmän kanssa. Hän osallistui myös vetoamusvaliokunnan järjestämään lehdistötilaisuuteen 15. heinäkuuta vetoamusvaliokunnan puheenjohtajan Alessandro FONTANAn ja Nicolaos PAPAKYRIAZISin kanssa.

20. helmikuuta SÖDERMAN oli kutsuttu Strasbourgin lehdistöklubin perinteiselle torstailounaalle. Hän kertoi klubin jäsenille asemastaan ja työstään Euroopan oikeusasiamiehenä.

Lisäksi SÖDERMAN tapasi useita toimittajaryhmiä vieraillessaan jäsenvaltioissa, sekä Brysselissä ja Strasbourgissa, kuten Euroopan lehtimiesliiton brittiläisen osaston Lontoossa 10. heinäkuuta, pohjoismaisen toimittajakeskuksen 17 jäsenen ryhmän Brysselissä 10. huhtikuuta ja Tanskan radion uutistoimituksen 12 radiotoimittajaa Strasbourgissa 17. syyskuuta. Hän osallistui myös Brysselissä kansallisen lehtimiesliiton kokoukseen syyskuussa ja otti Strasbourgissa vastaan lukuisia toimittajaryhmiä eri jäsenvaltioista.

SÖDERMAN antoi 17. huhtikuuta Italian televisiossa haastattelun roomalaisille koululaisille ohjelmassa, jossa käsiteltiin lasten ajatuksia Euroopan unionista. Ohjelma tuotettiin yhteistyössä komission PO X:n kanssa.

Mr BORDRY haastatteli Euroopan oikeusasiamiestä *Lettres des Européens* -ohjelmaan 6. marraskuuta Strasbourgissa.

Jäsenvaltioihin tehtyjen vierailujen yhteydessä annettujen haastattelujen lisäksi SÖDERMAN antoi viitisenkymmentä haastattelua jäsenvaltioiden sanoma- ja aikakauslehtien sekä radion ja television toimittajille, jotka edustivat mm. seuraavia: *European Voice*, *The European*, *The Insider*, hollantilaiset *Algemeen Dagblad* ja *NRC Handelsblad*, belgialainen *De Morgen*, saksalainen *Badische Zeitung*, ruotsalaiset *Dagens Nyheter* ja *Finanstidningen*, suomalaiset *Turun Sanomat*, *Keskisuomalainen*, *Ilkka* ja *Nykypäivä*, *The Times*, saksalaiset *Wirtschaftswoche* ja *EU Magazin*, hollantilainen *Plus*, *BBC Radio*, *France Inter*, *Radio France Internationale*, *Deutsche Welle*, *Radio Nederland*, *Radio Portuguesa*, italialainen *RAI*, ruosalaiset *Sveriges radio* ja *Sveriges radio/Gotland*, suomalainen *YLE*, *Television Española*, *Danmarks television*, ruotsalainen *STV* ja suomalaiset *YLE* ja *MTV*.

SÖDERMAN antoi myös haastatteluja unionin ulkopuolisille tiedotusvälineille, muun muassa chileläiselle sanomalehdelle *El Mercurio*, unkari-laiselle sanomalehdelle *Magyar Hirlap* ja japanilainen televisioasemalle *Japan Broadcasting Company*.

LIITE A: TILASTOTIETOJA EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN TOIMINNASTA VUONNA 1997

A. VUODEN 1997 AIKANA KÄSITELLYT TAPAUKSET

1. Tapausten kokonaismäärä 1.1.97 - 31.12.97 **1412**

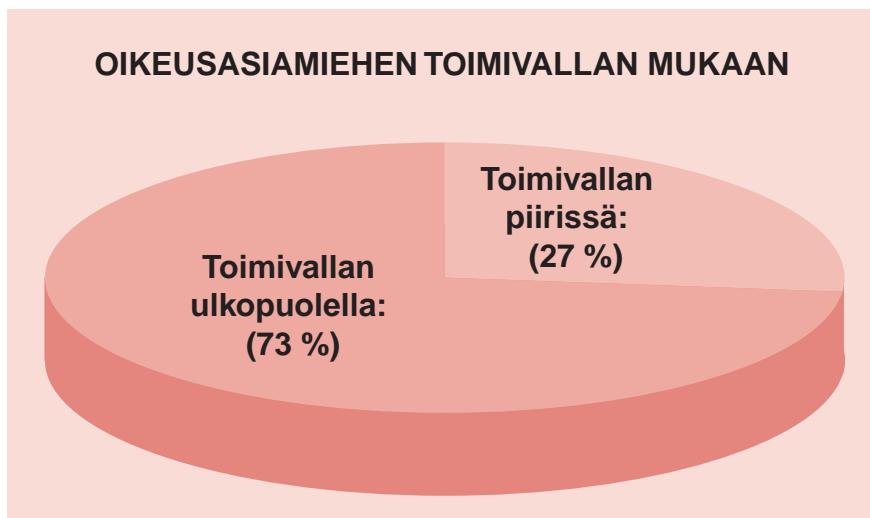
* Keskenäiset tapaukset 31.12.96	227
* Vuonna 1997 tulleet kantelut	1181
* Oikeusasiamiehen uudet tutkimukset hänen omasta aloitteestaan	4

2. Tutkittavaksi ottamista koskeva käsittely saatu loppuun **97 %**

3. Kantelujen luokittelu

a) Oikeusasiamiehen toimivallan mukaan

* toimivallan piirissä	368 (27 %)
* toimivallan ulkopuolella	998 (73 %)

¹ Joista 2 EO:n omasta aloitteesta ja 106 tutkittavaksi otettavaa kantelua.

b) Toimivallan ulkopuolelle jäännin syyt

* kantelijalla ei ole kantelu-oikeutta	10
* kantelu ei kohdistu yhteisön toimielimeen tai laitokseen	946
* kantelu ei koske hallinnollista epäkohtaa	42

c) Toimivallan piiriin kuuluvien kantelujen erittely**Kantelut, jotka voitiin ottaa tutkittavaksi: 230**

* tutkimukset käynnistetty	196
* ei perusteita	34
- on parhaillaan tai on ollut vetoamusvaliokunnan käsiteltävänä	17
- muu syy	17

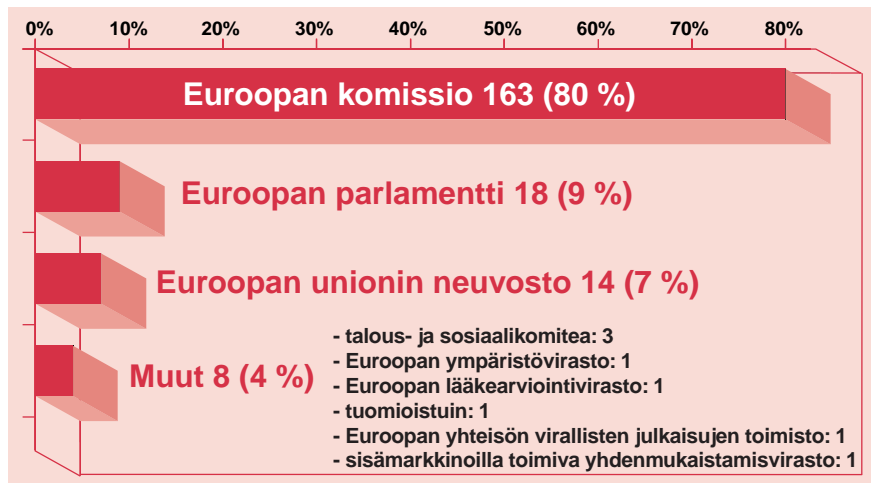
Kantelut, joita ei voitu ottaa tutkittavaksi: 138

Ei voitu ottaa tutkittavaksi, koska

* tekijä/kohde epäselvä	48
* aikaraja ylittynyt	4
* hallinnollisia menettelyjä ei ollut käytetty loppuun	64
* käsiteltävänä tai käsitelty tuomioistuimessa	17
* sisäisiä keinoja ei ollut käytetty loppuun henkilöstöasioissa	5

B. KÄYNNISTETYT TUTKIMUKSET**200**

(196 tutkittavaksi otettua kantelua ja 4 oikeusasiamiene tutkimusta omasta aloitteesta)

1. Tutkimuksen kohteena olevat toimielimet ja laitokset ¹

¹ Jotkut tapaukset koskevat kahta tai useampaa toimielintä tai laitosta.

2. Väitetyn hallinnollisen epäkohdan tyyppi ¹

	Tiedon puute tai kieltäytyminen antamasta sitä, avoimuus 60 (25 %)
	Syrjintä 42 (17 %)
	Menettelyt, puolustus oikeus 32 (13 %)
	Epäoikeudenmukaisuus, vallan väärinkäyttö 23 (9 %)
	Vältettävissä ollut viivytys 22 (9 %)
	Huolimattomuus 22 (9 %)
	Velvollisuuden noudattamisen varmistamisen laiminlyönti (169 art.) 20 (8 %)
	Oikeudellinen virhe 14 (6 %)
	Muu hallinnollinen epäkohta 9 (4 %)

¹ Joissakin tapauksissa 2 tyyppiä.

C. PÄÄTÖSTEN KOKONAISMÄÄRÄ KANTELUN KÄSITTELYN TAI TUTKIMUKSEN LOPUKSI: 1271

1. Toimivallan ulkopuolelle jääneet kantelut: 998

13 kantelua siirrettiin vetoomuksena Euroopan parlamentille, 3 kansallisille oikeusasiamiehille, 1 vetoomuksena kansalliselle parlamentille ja 490 kantelijaa kehoitettiin kääntymään muun viraston puoleen:

* kansallinen/alueellinen oikeusasiamies tai vetoomus parlamentille	254
* vetoomus Euroopan parlamentille	86
* Euroopan komissio	76
* tuomioistuin	1
* muut	73

2. Toimivallan piiriin kuuluvat kantelut, joita ei voitu ottaa tutkittavaksi 138

3. Kantelut kuuluivat toimivaltaan ja olisi voitu ottaa tutkittavaksi, mutta ei perusteita tutkinnan aloittamiselle 34

4. Tutkimus päättyi perusteltuun päätökseen¹ 101²

* ei todettu hallinnollista epäkohtaa	59 ²
* kriittinen huomautus toimielimelle	21
* toimielin sopi asian	16
* sovintoratkaisu	3
* kantelija luopui kantelusta	2
* erityiskertomus	1
* muu syy	6 ³

D. TIETOJA VUONNA 1997 REKISTERÖIDYISTÄ KANTELUISTA (1181 KANTELUA)

1. Kantelujen lähde

* lähetetty suoraan Euroopan oikeusasiamiehelle	1162
- yksityiset kansalaiset	1067
- yritykset	38

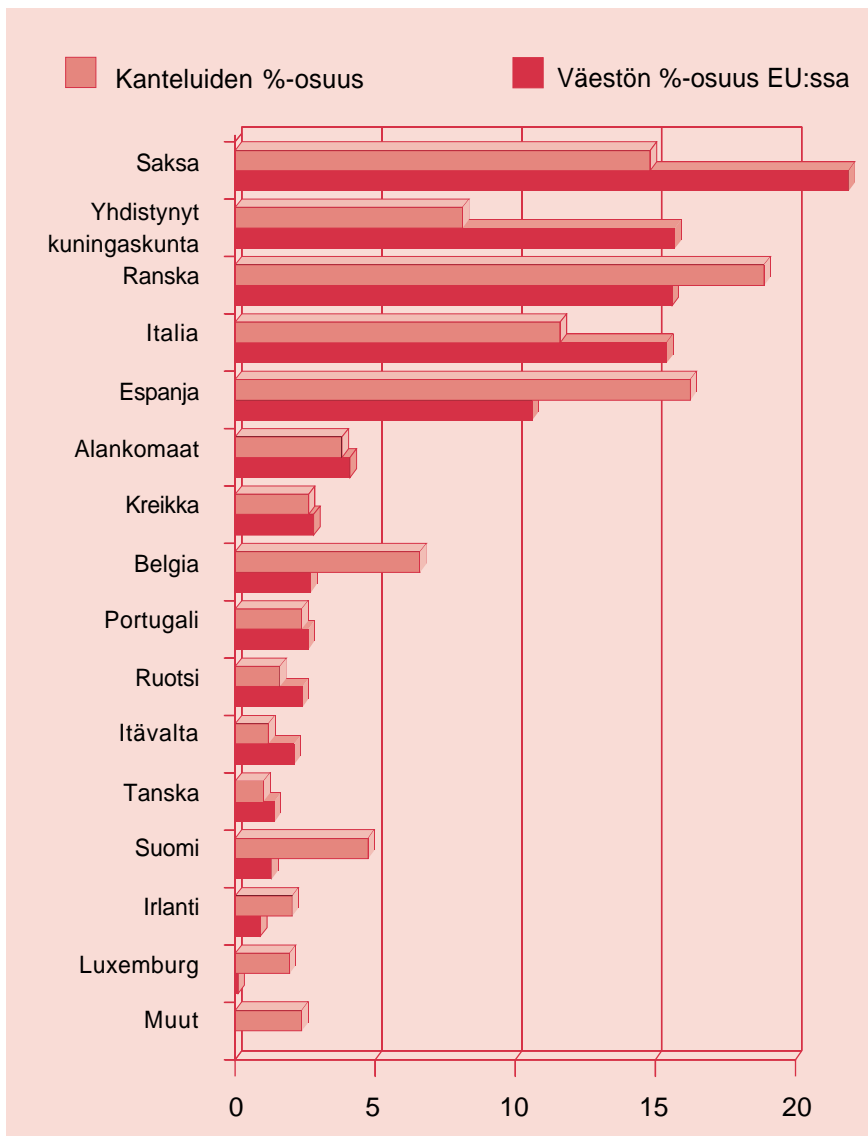
¹ Tutkimus voi päättyä yhdestä tai useammasta seuraavista syistä.

² Näistä kaksi omasta aloitteesta.

³ 3 lopetettiin oikeuskäsittelyn alkamisen vuoksi ja 3 siksi, että oikeusasiamies sai tutkimuksen käynnistymisen jälkeen tietää seikoista, jotka osoittivat, että kantelua ei voitu ottaa tutkittavaksi.

- yhdistykset	57
* Euroopan parlamentin jäsenen välityksellä	17
* Euroopan oikeusasiamiehelle siirrettyjä vetoamuksia	2

2. Kanteluiden jakauminen maittain

LIITE B: OIKEUSASIAMIEHEN TALOUSARVIO

Euroopan yhteisöjen varainhoitoasetuksen 12 artiklassa säädetään, että oikeusasiamies esittää Euroopan parlamentille ennen kunkin vuoden toukokuun 1. päivää seuraavan vuoden tuloja ja menoja koskevan arvion.

Euroopan oikeusasiamiehen ohjesäännössä määrätään oikeusasiamiehen talousarvion liittämistä Euroopan yhteisön yleisen talousarvioon (pääluokka I, Euroopan parlamentti), joka julkaistaan *virallisessa lehdessä*.

Palkat, korvaukset ja muut henkilöstöön liittyvät kustannukset sisältyvät talousarvion osastoon 1. Tämä osasto sisältää myös matkakustannukset. Talousarvion osasto 2 kattaa kiinteistöt, tarvikkeet ja sekalaiset käyttömenot.

Hallinnollisen ja teknisen henkilöstön turhien päällekkäisyyksien välttämiseksi monista oikeusasiamiehen palveluista huolehditaan Euroopan parlamentin toimesta tai sen välityksellä. Tapauksissa, joissa nämä palvelut aiheuttivat suoranaisia lisäkuluja parlamentille, niistä tavallisesti laskutettiin vuonna 1997, ja maksu suoritettiin yhteystilin kautta. Toimistotilojen vuokrat ja käännöspalvelut ovat suurimmat tällä tavalla käsitellyt erät.

Vuoden 1997 alusta lukien oikeusasiamiehen henkilöstön määrä oli 16, kolme enemmän kuin vuoden 1996 lopussa. Kaikki virat ovat tilapäisiä.

Vuonna 1997 oikeusasiamiehen talousarvion kokonaismäärärahat olivat 2.581.819 ecua. Osasto 1 (palkat, korvaukset ja palkkoihin liittyvät lisät) oli 1.815.819 ecua. Osasto 2 (kiinteistöt, tarvikkeet ja sekalaiset käyttömenot) oli 764.000 ecua.

Seuraavassa taulukossa on esitetty vuoden 1997 todelliset kulut käytävissä olleina ja sidottuina määrärahoina.

Osasto 1	1.519.865 ecua
Osasto 2	599.120 ecua
Yhteensä	2.119.852 ecua

Tulot koostuvat oikeusasiamiehen ja hänen henkilöstönsä palkkoihin tehdyistä vähennyksistä. Saatuina maksuina vuoden 1997 kokonaistulot olivat 209.413 ecua.

Vuonna 1997 valmisteltu vuoden 1998 talousarvio mahdollistaa henkilöstön määrän nostamisen 17 henkilöön, mikä merkitsee yhden viran lisäämistä vuoden 1997 henkilöstötaulukkaan.

Vuoden 1998 kokonaismäärärahat ovat 2.782.178 ecua. Osasto 1 (palkat, korvaukset ja palkkoihin liittyvät lisät) on 2.003.178 ecua. Osasto 2 (kiinteistöt, tarvikkeet ja sekalaiset käyttömenot) on 772.000 ecua.

Vuoden 1998 talousarviossa kokonaistuloiksi (oikeusasiamiehen ja hänen henkilöstönsä palkoista tehtävät vähennykset) on budjetoitu 264.421 ecua.

LIITE C: OIKEUSASIAMIEHEN HENKILÖSTÖ

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES

Jacob SÖDERMAN

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN SIHTEERISTÖ

Ian HARDEN*Johtava hallintovirkamies*

Puh. 00 33 3 88 17 2384

Olivier VERHEECKE*Lakimies (1.9.1997 alkaen)*

Puh. 00 33 3 88 17 53 46

Benita BROMS*Lakimies*

Puh. 00 33 3 88 17 2423

Ilta HELKAMA*Tiedottaja*

Puh. 00 33 3 88 17 2398

Daniela TIRELLI*Avustaja*

Puh. 00 33 3 88 17 2402

Nathalie CHRISTMANN*Euroopan oikeusasiamiehen**sihteeri (13.7.1997 asti)**Hallintovirkamies**(14.7.1997 alkaen)*

Puh. 00 33 3 88 17 2383

Isabelle FOUCAUD*Sihteeri*

Puh. 00 33 3 88 17 2391

Patrick SCHMITT*Vahtimestari (1.2.1997 alkaen)*

Puh. 00 33 3 88 17 7093

Xavier DENOËL*Harjoittelija**(1.7.1997 alkaen)*

Puh. 00 33 3 88 17 2482

José MARTINEZ ARAGON*Oikeudellinen pääneuvontaja*

Puh. 00 33 3 88 17 2401

Vicky KLOPPENBURG*Lakimies*

Puh. 00 33 3 88 17 2383

Katja HEEDE*Lakimies**(14.2.1997 asti)***Francesca MANCINI***Avustaja**(30.9.1997 asti)***Panayotis THANOU***Avustaja*

Puh. 00 33 3 88 17 2403

Murielle RICHARDSON*Sihteeri**(13.7.1997 asti)**Euroopan oikeusasiamiehen**sihteeri (14.7.1997 alkaen)*

Puh. 00 33 3 88 17 2388

Stephanie KUNZE*Sihteeri (1.9.97 alkaen)*

Puh. 00 33 3 88 17 2393

Ida PALUMBO*Harjoittelija**(1.10.1997 alkaen)*

Puh. 00 33 3 88 17 2385

PÄÄTOIMIPAIKKA STRASBOURGISSA

BRYSSELIN TOIMISTO

Peter DYRBERG*Oikeudellinen pääneuvonantaja*

(16.2.97 alkaen)

Puh. 00 32 2 284 2003

Ursula GARDERET*Sihteeri*

(1.2.1997 alkaen)

Puh. 00 32 2 284 2300

Anna RUSCITI*Sihteeri*

(30.6.1997 asti Strasbourgissa)

Puh. 00 32 2 284 6393

Hanna Mari ANTTILAINEN*Harjoittelija*

(1.7.1997 alkaen)

MITEN OTAT YHTEYTTÄ EUROPAN OIKEUSASMIHEEN?

STRASBOURG

- kirjeitse
Euroopan oikeusasiamies
1, av. du President Robert Schuman
B.P. 403
F - 67000 Strasbourg Cedex

- puhelimitse
00 33 3 88 17 2313
00 33 3 88 17 2383

- faksilla
00 33 3 88 17 90 62

- sähköpostin välityksellä
euro-ombudsman@europarl.eu.int
- internet osoite
<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

BRYSEL

- kirjeitse
Euroopan oikeusasiamies
rue Wiertz
Eastman
B - 1047 Brussels

- puhelimitse
00 32 2 284 21 80

- faksilla
00 32 2 284 49 14